

www.e-rara.ch

Diodori Siculi bibliothecae historicae quae supersunt

Diodorus

Lipsiae, [17--]

ETH-Bibliothek Zürich

Shelf Mark: Rar 8145

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-33647>

Biblos eikostē.

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

ΔΙΟΔΩΡΟΥ
 ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
 ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ
 ΒΙΒΛΟΣ ΕΙΚΟΣΤΗ.

Ab Agathoclis bello, in Lybia contra Carthaginienses gesto, usque ad bellum regum commune Antigono illatum. Praemittitur, prooemii loco, brevis disputatio de orationibus historiae inserendis. Eas reprobat Diodorus, si nimis vel quacsitae, vel longae crebraeque sint.

ΤΟΙΣ εἰς τὰς ἱστορίας ὑπερμῆκεις δημηγορίας παρεμβάλλουσιν, ἢ πικρῶς χρωμένοις ῥητορείαις, δικαίως ἂν τις ἐπιτημήσειεν. οὐ μόνον γὰρ τὸ συνεχὲς τῆς διηγήσεως διὰ τὴν ἀκαιρίαν τῶν ἐπεισαγομένων λόγων διασπῶσιν, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοτίμως ἐχόντων πρὸς τὴν τῶν πράξεων ἐπίγνωσιν. καίτοι γε τοὺς ἐπιδείκνυσθαι βουλομένους λόγου δύναμιν ἔξεισι καὶ ἰδίαν δημηγορίας καὶ πρεσβευτικὸς λόγους, ἔτι δὲ ἐγκώμια καὶ ψόγους καὶ τᾶλλα τὰ τοιαῦτα συντάττεσθαι. τῇ γὰρ οἰκονομίᾳ τῶν λόγων χρησάμενοι, καὶ τὰς ὑποθέσεις χωρὶς ἑκατέρως ἐξεργασάμενοι. κατὰ λόγον ἂν ἐν ἀμφοτέραις ταῖς

πραγματείαις εὐδοκιμοῖεν. νῦν δ' ἐνιοὶ πλεονάσαν-
τες ἐν τοῖς ῥητορικοῖς λόγοις, προσθήκην ἐποίησαντο
τὴν ὅλην ἱστορίαν τῆς δημηγορίας. λυπεῖ δ' οὐ μόνον
τὸ κακῶς γράφειν, ἀλλὰ καὶ τὸ δοκοῦν ἐν τοῖς
ἄλλοις ἐπιτετεῦχθαι, τόπων καὶ καιρῶν τῆς οἰκείας
τάξεως διημαρτηκός. διὸ καὶ τῶν ἀναγινωσκόντων
τάς τοιαύτας πραγματείας οἱ μὲν ὑπερβαίνουνσι τὰς
ῥητορείας, κἂν ὅλως ἐπιτετεῦχθαι δόξωσιν· οἱ δέ,
διὰ τὸ μῆκος καὶ τὴν ἀκαιρίαν τοῦ συγγραφέως
ἐκλυθέντες τὰς ψυχὰς, τὸ παράπαν ἀφίστανται τῆς
ἀναγνώσεως, οὐκ ἀλόγως τοῦτο πάσχοντες. τὸ γὰρ
τῆς ἱστορίας γένος ἄπλοῦν ἐστὶ καὶ συμφυὲς ἑαυτῷ,
καὶ τὸ σύνολον ἐμψύχῳ σώματι παραπλήσιον, οὗ τὸ
μὲν ἐσπαραγμένον ἐστέρηται τῆς ψυχικῆς χάριτος·
τὸ δὲ τὴν ἀναγκαίαν σύνθεσιν ἔχον εὐκαίρως τετή-
ρηται, καὶ τῷ συμφυεῖ τῆς ὅλης περιγραφῆς ἐπιτε-
ρῇ καὶ σαφεῇ παρίστησι τὴν ἀνάγνωσιν.

Raro et opportuno loco adhibitas perutiles censet. Adiicitur
libri argumentum et chronologia.

2. Οὐ μὲν παντελῶς γε τοὺς ῥητορικοὺς λόγους
ἀποδοκιμάζοντες, ἐκβάλλομεν ἐκ τῆς ἱστορικῆς πραγ-
ματείας τὸ παράπαν. ὀφειλούσης γὰρ τῆς ἱστορίας
τῇ ποικιλίᾳ κεκοσμηθῆναι, κατ' ἐπίους τόπους ἀνάγκη
προσλαμβάνεσθαι καὶ τοὺς τοιοῦτους λόγους· καὶ
ταύτης τῆς εὐκαιρίας οὐδ' ἂν ἑαυτὸν ἀποστερῆσαι
βουληθεῖν. ὥςθ' ὅταν τὰ τῆς περιστάσεως ἀπαι-
τῇ πρεσβευτοῦ ἢ συμβούλου δημηγορίαν, ἢ τῶν
ἄλλων τι τοιοῦτον, ὃ μὴ τεθαρόκηκός τε συγκαταβαί-
νων πρὸς τοὺς ἐν τοῖς λόγοις ἀγῶνας, καὶ αὐτὸς

ὑπαίτιος ἂν εἴη. οὐκ ὀλίγας γὰρ ἂν τις αἰτίας
 εὖροι, καθ' ἃς κατὰ πολλὰ ἀναγκαίως παραληφ-
 θήσεται τὰ τῆς ῥητορείας. ἢ γὰρ πολλῶν εἰρημένων
 εὐστόχως καὶ καλῶς, οὐ παραλειπτέον δι' ὀλιγορίαν
 τὰ μνήμης ἄξια, καὶ τῇ ἱστορίᾳ κεκρατημένην ἔχον-
 τα τὴν ὠφέλειαν· ἢ μεγάλων καὶ λαμπρῶν τῶν
 ὑποθέσεων οὐσῶν, οὐ περιορατέον ἐλάττονα τῶν
 ἔργων φανῆναι τὸν λόγον. ἔστι δ' ὅτε παρὰ προσ-
 δοκίαν τοῦ τέλους ἐκβάντος, ἀναγκασθῶμεθα
 τοῖς τῆς ὑποθέσεως λόγοις χρῆσασθαι, χάριν τοῦ
 λῦσαι τὴν ἀλογίαν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἄλλῃς
 ἡμῖν ἔχεται· περὶ δὲ τῶν ὑποκειμένων πράξεων ῥη-
 τέον, παραθέντας πρότερον τοὺς οἰκείους τῇ γρα-
 φῇ χρόνους. ἐν μὲν οὖν ταῖς προηγουμέναις βί-
 βλοις ἀναγεγράφαμεν ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρό-
 νων τὰς πράξεις τὰς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ Βαβυλ-
 ρων, ἕως ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀγα-
 θοκλέους αἰρατείας εἰς τὴν Λιβύην, εἰς ἣν ἀπὸ
 Τροίας ἀλώσεως ἔτη συνάγεται τρισὶ πλείω τῶν
 ὀκτακοσίων ὀγδοήκοντα· ἐν ταύτῃ δὲ τὸ συνεχὲς
 προστιθέντες τῆς ἱστορίας, ἀρξόμεθα μὲν ἀπὸ τῆς
 εἰς Λιβύην διαβάσεως Ἀγαθοκλέους, καταλήξομεν
 δ' εἰς τὸν ἐνιαυτὸν, καθ' ὃν οἱ βασιλεῖς συμφρονή-
 σαντες, κοινῇ διαπολεμεῖν ἤρξαντο πρὸς Ἀντίγονον
 τὸν Φιλίππου, περιλαβόντες ἔτη ἐννέα.

Olymp. CXVII, 3. Agathocles, proelio ad Himeram fusus, bellum in Africam transferre conatur. Consilii et capiendi et dis-
 simulandi causas explicat historicus.

3. Ἐν ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησιν Ἱερομνήμονος, Ρω-
 μαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Γαῖον Ἰούλιον καὶ

Κοῖντον Αἰμίλιον· κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Ἀγαθοκλῆς
 ἡττημένος ὑπὸ Καρχηδονίων τῇ περὶ τὸν Ἰμέραν
 μάχῃ, καὶ τὸ πλεῖστον καὶ κράτιστον τῆς δυνάμεως
 ἀποβεληκώς, συνέφυγεν εἰς τὰς Συρακούσας. ὁρῶν
 δὲ τοὺς τε συμμάχους ἅπαντας μεταβελημένους,
 καὶ τοὺς Βαρβάρους, πλὴν Συρακουσῶν, ἀπάσης
 σχεδὸν Σικελίας κυριεύοντας, καὶ πολὺν προέχον-
 τας ταῖς τε πεζικαῖς καὶ ναυτικαῖς δυνάμεσιν, ἐπέ-
 τελέσατο προὔειν ἀνέλπιστον καὶ παραβολωτάτην.
 πάντων γὰρ διειληφότων μηδ' ἂν ἐγχειρήσειν αὐτοὶ
 τοῖς Καρχηδονίοις ἀντιταχθῆναι, διενόησατο τῆς με-
 πόλεως τὴν ἱκανὴν ἀπολιπεῖν φυλακὴν, τῶν δὲ στρα-
 τιωτῶν τοὺς εὐθέτους ἐπιλέξαι, καὶ μετὰ τούτων
 εἰς τὴν Αἰβύην διακομισθῆναι. τοῦτο γὰρ προὔξας,
 ἡλπίζε τοὺς μὲν ἐν τῇ Καρχηδόνι τετραυφηκότας ἐν
 εἰρήνῃ πολυχρονίῳ, καὶ διὰ τοῦτ' ἀπείρους ὄντας τῶν
 ἐν ταῖς μάχαις κινδύνων, ὑπὸ τῶν ἐνηθληκότων τοῖς
 δεινοῖς ὁρδίως ἡττηθήσεσθαι· τοὺς δὲ κατὰ τὴν
 Αἰβύην συμμάχους, βαρυνομένους τοῖς προστάγμα-
 σιν ἐκ πολλῶν χρόνων, λήψεσθαι καιρὸν τῆς ἀπο-
 στάσεως. τὸ δὲ μέγιστον, διαρπάσειν ἀπροσδοκῆτως
 ἐπιφανεῖς χώραν ἀπόρθητον, καὶ διὰ τὴν τῶν Καρ-
 χηδονίων εὐδαιμονίαν πεπληρωμένην παντοίων ἀγα-
 θῶν. τὸ δ' ὅλον, ἀπὸ τῆς πατρίδος καὶ πάσης Σικελίας
 περισπάσειν τοὺς Βαρβάρους, καὶ πάντα τὸν πόλε-
 μον μετᾴξειν εἰς τὴν Αἰβύην. ὅπερ καὶ συνετελέσθη.

Ad expeditionem incertam milites instruit; conatibus rerum
 novarum, quae opportuna videbantur, opponit; pecunias vi et
 fraude cogit.

4. Τὴν γὰρ ἐπίνοιαν ταύτην οὐδενὶ τῶν φίλων

δηλώσας, τῆς μὲν πόλεως ἐπιμελητὴν Ἀντανδρον τὸν
 ἀδελφὸν κατέστησε μετὰ τῆς ἱκανῆς φυλακῆς· αὐτὸς
 δὲ τῶν στρατιωτῶν ἐπιλέγων τοὺς εὐθέτους κατέ-
 γραψε, τοῖς μὲν πεζοῖς παραγγέλλων ἐτοίμους εἶναι
 μετὰ τῶν ὀπλῶν, τοῖς δὲ ἱππεῦσι διακελευόμενος
 ἔχειν μεθ' ἑαυτῶν χωρὶς τῆς πανοπλίας ὑπηρέσιον
 καὶ χαλινόν, ὅπως, ὅταν ἵππων κυριεύσῃ, τοὺς
 ἀναβησομένους ἐτοίμους ἔχειν, τὰ πρὸς τὴν χρεῖαν
 ἐξηρτυμένους. κατὰ γὰρ τὴν προγεγενημένην ἥτιαν
 τῶν μὲν πεζῶν ἀπολώλεισαν οἱ πλείους, οἱ δ' ἱπ-
 πεῖς ὑπῆρχον διασσεσασμένοι σχεδὸν ἅπαντες, ὧν
 τοὺς ἵππους οὐκ ἠδύναντο διακομίζειν εἰς τὴν Λι-
 βύην. ἵνα δὲ χωρισθέντος αὐτοῦ μὴ νεωτερίζωσιν
 οἱ Συρακοῦσιοι, διεξέγγυσ τὰς συγγενείας ἀπ' ἄλ-
 λήλων, καὶ μάλιστα ἀδελφοὺς ἀπ' ἀδελφῶν, καὶ
 πατέρας ἀπὸ παίδων, τοὺς μὲν ἐπὶ τῆς πόλεως ἀπο-
 λείπων, τοὺς δὲ μεθ' ἑαυτοῦ διακομίζων. πρόδηλον
 γὰρ ἦν, ὥς οἱ μένοντες ἐν ταῖς Συρακούσαις, καὶ
 ἄλλοτριώτατοι τυγχάνωσι πρὸς τὸν δυνάστην, διὰ
 τὴν πρὸς τοὺς ἀπογόνους εὐνοίαν οὐδέν ἄν πράξειαν
 αἰοπον κατ' Ἀγαθοκλέους. ἀποροῦμενος δὲ χρημά-
 των, τὰ τε τῶν ὀρφανῶν παρὰ τῶν ἐπιτροπευόντων
 εἰσεπράξατο, φάσκων πολὺ βέλτιον ἐκείνων ἐπιτρο-
 πεύσειν, καὶ τοῖς παισὶν εἰς ἡλικίαν ἐλθοῦσι πιστό-
 τερον ἀποδώσειν· ἐδανείσατο δὲ καὶ παρὰ τῶν ἐμ-
 πόρων, καὶ τινα τῶν ἐν τοῖς ἱεροῖς ἀναθημάτων
 ἔλαβε, καὶ τῶν γυναικῶν τὸν κόσμον περιείλετο.
 ἔπειθ' ὄρῳν καὶ τῶν εὐπορωτάτων τοὺς πλείστους
 δυσχεραίνοντας τοῖς πραιτομένοις, καὶ πρὸς αὐτὸν

ἄλλοτριώτατα διακειμένους, συνήγαγεν ἐκκλησίαν, ἐν ἣ περὶ τε τῆς προγεγεννημένης συμφορᾶς καὶ τῶν προσδοκωμένων δεινῶν κατοδυρόμενος, αὐτὸς μὲν ῥαδίως ὑπομένειν ἔφησε τὴν πολιορκίαν, συνήθης ὧν πάσῃ κακοπαθείᾳ· ἐλεεῖν δὲ τοὺς πολίτας, εἰ συγκλεισθέντες ἀναγκασθήσονται πολιορκίαν ὑπομένειν. διεκελεύετο οὖν σώζειν ἑαυτοὺς μετὰ τῶν ἰδίων κτήσεων τοὺς μὴ βουλομένους ὑπομένειν ὅ, τι ποῖ ἂν δοκῇ τῇ τύχῃ πάσχειν. ἐξορησάντων δ' ἐκ τῆς πόλεως τῶν μάλιστα εὐπόρων καὶ μισούντων τὸν δυνάστην, τοὺτους μὲν, ἐξαποστείλας τινὰς τῶν μισθοφόρων, ἀνείλε, καὶ τὰς οὐσίας εἰς αὐτὸν ἀνέλαβε. διὰ δὲ μιᾶς ἀνοσίῃ προάξειος χρημάτων εὐπορήσας, καὶ τῶν ἄλλοτριῶς διακειμένων πρὸς αὐτὸν καθαρὰν ποιήσας τὴν πόλιν, ἤλευθέρωσε τῶν οἰκετῶν τοὺς εὐθέτους εἰς στρατείαν.

Classis Agathoclis, profecta inter maxima pericula, ubique obvium habet hostem. Solis eclipsis terrorem etiam iniicit.

5. Ὡς δ' εὐτρεπῇ πάντ' ἦν, πληρώσας ἐξήκοντα ναῦς, ἐπετήρει καιρὸν οἰκεῖον πρὸς τὸν ἑκπλουν. ἀγνοούμενης δὲ τῆς ἐπινοίας αὐτοῦ, τινὲς μὲν εἰς τὴν Ἰταλίαν ὑπελάμβανον αὐτὸν στρατεύειν, τινὲς δὲ πορθήσειν τῆς Σικελίας τὴν ὑπὸ Καρχηδονίου· πάντες δὲ ἀπεγίγνωσκον τῶν ἐκπλεῖν μελλόντων τὴν σωτηρίαν, καὶ τοῦ δυνάστου τὴν μανίαν κατεγίνωσκον. ἐφορμούντων δὲ τῶν πολεμίων πολλαπλασίαις τριήρεσι, τὸ μὲν πρῶτον ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἠνάγκαζε συνέχειν ἐν ταῖς ναυσὶ τοὺς στρατιώτας, οὐ δυναμένους ἐκπλεῦσαι. ἔπειτα δὲ σιτηγῶν πλοί-

ων τῇ πόλει προσθεόντων, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι παντὶ τῷ στόλῳ πρὸς τὰς ναῦς ἀνήχθησαν· ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀπελπίζων ἤδη τὴν ἐπιβολὴν, ὡς εἶδε τὸ στόμα τοῦ λιμένος ἔρημον τῶν ἐφορμούντων, ἐξέπλευσεν ὀξεύαις ταῖς εἰρεσίαις χρώμενος. εἴθ' οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πλησίον ἤδη τῶν φορηγῶν ὄντες, ὡς εἶδον τοὺς πολεμίους, ἀθρόαις ταῖς ναυσὶ πλέοντας, τὸ μὲν πρῶτον, ὑπολάβόντες αὐτὸν ὠρμηκέναι πρὸς τὴν τῶν σιτηγῶν βοήθειαν, ἀνέστρεφον, καὶ τὸν στόλον ἐξήρτυον εἰς ναυμαχίαν· ὡς δ' ἐπ' εὐθείας ἰώρων παραθείοντας, καὶ πολὺ τοῦ πλοῦ προλαμβάνοντας, ἐποιοῦντο τὸν διωγμόν. ἔνθα δὴ τούτων πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμουμένων, τὰ μὲν τὴν ἄγορὰν κομίζοντα πλοῖα, παραδόξως ἐκφυγόντα τὸν κίνδυνον, πολλὴν εὐπορίαν ἐποίησεν ἐν ταῖς Συρακούσαις τῶν ἐπιτηδείων, σιτοδείας ἤδη τὴν πόλιν ἐχούσης· ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς περικατάληπτος ἤδη γεγόμενος, ἐπιλαβούσης τῆς νυκτός, ἀνελπίστου σωτηρίας ἔτυχε. τῇ δ' ὑστεραίᾳ τηλικαύτην ἐκλειψιν ἡλίου συνέβη γενέσθαι, ὥστε ὁλοσχερῶς φανῆναι νύκτα, θεωρουμένων τῶν ἀστέρων πανταχοῦ. διόπερ οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα νομίσαντες καὶ τὸ θεῖον αὐτοῖς προσημαίνειν τὸ δυσχερές, ἔτι μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἐν ἀγωνίᾳ καθειστήκεισαν.

Eluctata hostium insectationem, ad Africæ litus pervenit, copiasque ad lapicidinas exponit.

6. Ἐξ δ' ἡμέρας καὶ τὰς ἑσας νύκτας αὐτῶν πλευσάντων, ὑποφαιούσης τῆς ἑω, παραδόξως ὁ στόλος τῶν Καρχηδονίων οὐκ ἄποθεν ὡς ἰωρήθη.

διὸ παρ' ἀμφοτέροις ἐμπεσούσης σπουδῆς, ἡμι-
λῶντο πρὸς ἀλλήλους ταῖς εἰρεσίαις, οἱ μὲν Φοίνι-
λες νομίζοντες ἅμα τῇ τῶν νεῶν ἀλώσει Συρακού-
σας μὲν ὑποχειρίους ἔξειν, τὴν δὲ πατρίδα μεγά-
λων ἐλευθερώσειν κινδύνων· οἱ δ' Ἕλληνες, εἰ μὴ
φθάσειαν τῆς χώρας ὑψάμενοι, προκειμένην ἑώραν
αὐτοῖς μὲν τιμωρίαν, τοῖς δὲ καταλειφθεῖσιν ἐν
οἴκῳ τὰ τῆς δουλείας δεινά. καθορωμένης δὲ τῆς
Λιβύης, παρακλευσμὸς ἐγένετο τοῖς πληρώμασι,
καὶ φιλοτιμίας ὑπερβολή. καὶ τάχιον μὲν ἔπλεον
αἱ τῶν Βαρβάρων, ἐν πολυχρονίᾳ μελέτῃ τῶν ἐρε-
τῶν διαπεπονημένων· ἱκανὸν δὲ διάστημα προεῖ-
χον αἱ τῶν Ἑλλήνων. ὁξύτατα δὲ τοῦ πλοῦ διανυ-
σθέντος, ἐπειδὴν πλησίον ἐγενήθησαν τῆς γῆς,
συνεξέπιπτον ἀλλήλοις εἰς τὸν αἰγιαλὸν, ὥσπερ
τινες ἀγωνισταί. ταῖς γὰρ ἐσχάταις τῶν Ἀγαθο-
κλέους αἱ πρῶται τῶν Καρχηδονίων ἐνέβαλλον, ἐν-
τὸς βέλους οὔσαι. διόπερ ἐπ' ὀλίγον χρόνον τοῖς τε
τόξοις καὶ σφενδόναϊς διαγωνισαμένων αὐτῶν, καὶ
ναυσὶν ὀλίγαις τῶν Βαρβάρων συμπλακέντων, οἱ
περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα ἐπροτέρουν, τὸ τῶν στρατιω-
τῶν ἔχοντες πλῆθος· εἰθ' οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πρύ-
μναν ἀνακρουσάμενοι, μικρὸν ἔξω βέλους ἐφώρ-
μουν. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀποβιβάσας τὴν δύναμιν
πρὸς τὰς καλουμένας Λατομίας, καὶ χάρακα βαλόμε-
νος ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν, ἐνεώλκησε τὰς ναῦς.

Facto Cereri et Proserpinae sacro, Agathocles naves accendit,
ac refugium milites haberent.

7. Οὕτω δὲ παράβολον ἐπιτελεσάμενος προῖξιν,

ἄλλην ἐτόλμησε ταύτης μᾶλλον κекινδυνευμένην. πα-
 ρασησάμενος γάρ τοὺς ἐν ἡγεμονίαις ὄντας εὐπει-
 θεῖς πρὸς τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν, καὶ θυσίαν ποιησά-
 μενος Διήμητρι καὶ Κόρη, συνήγαγεν ἐκκλησίαν.
 κῆπειτα προελθὼν ἐπὶ τὴν δημηγορίαν ἐστεφανω-
 μένος ἐν ἱματίῳ λαμπρῷ, καὶ προδιαλεχθεὶς οἰκείως
 τοῖς ἐγγειρουμένοις, ἔφησε ταῖς κατεχούσαις Σικε-
 λίαν θεαῖς Διήμητρι καὶ Κόρη πεποιῆσθαι, καθ'
 ὃν καιρὸν ἐδιώχθησαν ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων, εὐχάς,
 λαμπαδεύειν ἀπάσας τὰς ναῦς. καλῶς οὖν ἔχειν,
 τετευχότας τῆς σωτηρίας ἀποδιδόναι τὰς εὐχάς.
 ἀντὶ δὲ τούτων ἐπηγγέλλετο πολλαπλασίους ἀποδώ-
 σειν, προθύμως αὐτῶν ἀγωνισαμένων. καὶ γὰρ
 τὰς θεάς διὰ τῶν ἱερῶν προσημαίνειν νίκην τοῦ
 σύμπαντος πολέμου. ἅμα δὲ ταῦτα λέγοντος αὐ-
 τοῦ, τῶν ὑπηρετῶν τις προσήνεγκεν ἡμένην δᾶδα·
 ἦν δεξάμενος, καὶ τοῖς τριηράρχαις ὁμοίως ἅπα-
 σι προστάξας ἀναδοῦναι, τὰς τε θεάς ἐπεκαλέσατο,
 καὶ πρῶτος ὠρμησεν ἐπὶ τὴν ναυαρχίδα τριήρη.
 αὐτὰς δ' ἐπὶ τὴν πρύμναν, καὶ τοῖς ἄλλοις τὸ πα-
 ραπλήσιον ποιεῖν παρεκινέετο. ἔνθα δὴ τῶν τριη-
 ραρχῶν ἀπάντων ἐνέντιον τὸ πῦρ, καὶ ταχὺ τῆς γλο-
 γὸς εἰς ὕψος ἀρθείσης, οἱ μὲν σάλπιγξαι τὸ πολε-
 μικὸν ἐσήμαινον, τὸ δὲ στρατόπεδον ἐπηλάλαξε,
 συνευχομένων ἀπάντων ὑπὲρ τῆς εἰς οἶκον σωτηρίας.
 τοῦτο δ' ἔπραξεν Ἀγαθοκλῆς μάλιστα μὲν ἕνεκα
 τοῦ συναναγκάσαι τοὺς στρατιώτας ἐν τοῖς κινδύ-
 νοις ἐπιλαθεῖσθαι τὸ παράπαν τῆς φυγῆς· (δῆλον
 γάρ, ὅτι τῆς ἐπὶ τὰς ναῦς καταφυγῆς ἀποκοπέσης,

ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν ἔξουσι τὰς ἐλπίδας τῆς σωτηρίας)
 ἔπειτα καὶ δύναμιν ὀλίγην ἔχων, ἐθιῶρει, διότι
 φυλάσσωσιν μὲν τὰς γαῦς, ἀναγκασθήσεται μερίζειν
 τὸ στρατόπεδον, καὶ μηδαμῶς ἀξιόμαχος εἶναι· κα-
 τὰ λιπῶν δ' ἐρήμους, ὑποχειρίους ποιήσει γενέσθαι
 Καρχηδονίοις.

Simul milites consternatos per regiones amoenas et fertiles
 ducens, Megalopolin et Album Funetem expugnat, et evertit.

8. Οὐ μὴν ἀλλὰ τῶν νεῶν ἀπασῶν φλεγομένων,
 καὶ τοῦ πυρός πολὺν ἐπέχοντος τόπον, ἔκπληξις
 κατέχευε τοὺς Σικελιώτας. ἐν ἀρχῇ μὲν γὰρ ὑπὸ τῆς
 Ἀγαθοκλέους γοητείας καὶ ἀνοίας παραλογισθέντες,
 καὶ τῆς τῶν ἐγχειρουμένων οὐδύτητος ἀναθεώρησιν
 οὐ διδούσης, πάντες συγκατετίθεντο τοῖς πραττο-
 μένοις· τοῦ δὲ χρόνου τὸν περὶ ἐκάστων ἀναλογι-
 σμὸν παριστάντος, εἰς μεταμέλειαν ἐνέπιπτον, καὶ
 τὸ μέγεθος τοῦ διέργοντος πελάγους ἀναλογιζόμε-
 νοι, τὴν σωτηρίαν ἀπεγίνωσκον. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς
 σπεύδων ἀπαλλάξαι τῆς ἀθυμίας τοὺς στρατιώτας,
 ἤγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν ὀνομαζομένην Μεγάλην
 πόλιν, οὔσαν τῶν Καρχηδονίων. ἥ δ' ἀνὰ μέ-
 σσον χάρα, δι' ἧς ἦν ἀναγκαῖον πορευθῆναι,
 διείληπτο κηπεύαις καὶ παντοίαις φυτουργίαις,
 πολλῶν ὑδάτων διοχετευομένων, καὶ πάντα τόπον
 ἀρδευνόντων. ἀγροικίαι τε συνεχεῖς ὑπῆρχον οἰκο-
 δομαῖς πολυτελέσι καὶ κοιναῖς διαπεπονημέναι,
 καὶ τὸν τῶν κεκτημένων αὐτὰς διασημαίνουσαι πλοῦ-
 τον. ἔγεμον δ' αἱ μὲν ἐπαύλεις πάντων τῶν πρὸς
 ἀπόλαυσιν, ὥς ἂν τῶν ἐγχωρίων ἐν εἰρήνῃ πολυ-

χρονίῳ τεθρησαυρικῶτων γεννημάτων ἀφθονίαν. ἡ δὲ
 χώρα ἡ μὲν ἦν ἀμπελόφυτος, ἡ δὲ ἐλαιοφόρος, καὶ
 τῶν ἄλλων τῶν καρπύμων δένδρων ἀνάπλεως. ἐπὶ
 θάτερα δὲ μέρη τὸ πεδίον ἐνέμοντο βοῶν ἀγέλαι καὶ
 ποιῖμαι, καὶ τὰ πλησίον ἔλη φορβάδων ἵππων ἔγε-
 με. καθόλου δὲ παντοῖα τις ἦν ἐν τοῖς τόποις εὐ-
 δαιμονία, τῶν ἐπιφανεσιτάτων Καρχηδονίων διειλη-
 φῶτων τὰς κτήσεις, καὶ τοῖς πλούτοις πεφιλοκαλη-
 κῶτων πρὸς ἀπόλαυσιν. διόπερ οἱ Σικελιώται τό-
 τε τῆς χώρας κάλλος καὶ τὴν εὐδαιμονίαν τὴν ἐν
 αὐτῇ θαυμάζοντες, μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγίνοντο,
 θεωροῦντες ἄξια τῶν κινδύνων ἔπαθλα τοῖς νικῶσι
 προκείμενα. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὁρῶν τοὺς στρατιώ-
 τας ἀναλαμβάνοντας αὐτοὺς ἐκ τῆς ἀθυμίας, καὶ
 προθύμους ὄντας εἰς τοὺς κινδύνους, ἐξ ἐφόδου
 προσέβαλε τοῖς τείχεσιν. ἀπροσδοκῆτον δὲ τῆς ἐπι-
 θέσεως γενομένης, καὶ τῶν ἔνδον διὰ τὴν ἀγνοίαν
 καὶ τὴν τῶν πολέμων ἀπειρίαν ὀλίγον ὑποστάντων
 χρόνον, εἴλε τὴν πόλιν κατὰ κράτος· δούς δὲ τοῖς
 στρατιώταις εἰς ἀρπαγὴν, ἐνέπλησε τὴν δύναμιν
 ὠφελείας ἅμα καὶ θάρος. εὐθὺς δὲ καὶ πρὸς τὸν
 Λευκὸν Τῦνητα καλούμενον ἀναζεύξας, ἐχειρώσατο
 τὴν πόλιν, ἀπέχουσαν Καρχηδόνης διασχίλους στα-
 δίους. ἀμφοτέρως δὲ τὰς ἀλούσας πόλεις οἱ μὲν
 στρατιῶται διαφυλάττειν ἠβούλοντο, καὶ τὰς ὠφε-
 λείας εἰς αὐτὰς ἀπετίθεντο· ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀκό-
 λουθα τοῖς πεπραγμένοις διανοηθεὶς, καὶ διδάξας
 τὸ πλῆθος, ὥς οὐδεμίαν συμφέρει καταφυγὴν
 ἀπολιπεῖν, ἕως ἂν παρατάξει νικήσωσι, κατέ-

στρεψέ τε τὰς πόλεις, καὶ κατεστρατοπέδευσεν ἐν ὑπαίθρῳ.

Carthaginem maxima capit trepidatio.

9. Οἱ δ' ἐφορμοῦντες Καρχηδόνιοι τῷ ναυστάθμῳ τῷ Σικελιωτῶν, τὸ μὲν πρῶτον ὁρῶντες κειμένας τὰς ναῦς, περιχαρεῖς ἦσαν, ὥς διὰ τὸν ἀπ' αὐτῶν φόβον ἠναγκασμένων τῶν πολεμίων διαφθεῖραι τὰ σκάφη· ὥς δ' εἶδον εἰς τὴν χώραν προάγονσαν τὴν τῶν ἐναντίων δύναμιν, συλλογιζόμενοι περὶ τῶν ἀπορησομένων, συμφορὰν ἰδίαν ἡγούντο τὴν τῶν νεῶν ἀπώλειαν. διὸ καὶ ταῖς πρῶταις δέξρεις κατεπέτασαν, ὅπερ αἰεὶ ποιεῖν εἰώθασιν, ὅταν τι κακὸν δημοσίᾳ συμβεβηκέναι δόξη τῇ Καρχηδονίων πόλει. ἔλαβόν τε καὶ τὰ χαλκώματα τῶν Ἀγαθοκλέους νεῶν εἰς τὰς ἰδίας τριήρεις, καὶ τοὺς ἀπαγγελοῦντας ὑπὲρ τῶν συμβεβηκότων τᾱκριβὲς ἐξ-ἀπέστειλαν εἰς τὴν Καρχηδόνα. πρὶν δὲ τούτους δηλῶσαι τὸ γεγονός, ἀπὸ τῆς χώρας τινὲς αἰσθόμενοι τὸν κατάπλουν τοῦ Ἀγαθοκλέους, ἀπήγγειλαν κατὰ σπουδὴν τοῖς Καρχηδονίοις. οἱ δ' ἐκπλαγέντες διὰ τὸ παράδοξον, ὑπέλαβον ἀπολωλέναι τὰς ἰδίας δυνάμεις ἐν Σικελίᾳ καὶ τὰς πεζικὰς καὶ τὰς ναυτικὰς. οὐ γὰρ ἂν ποτε τὸν Ἀγαθοκλέα μὴ νενικηκότα τολμῆσαι καταλιπεῖν ἐρήμους βοηθείας τὰς Συρακούσας, οὐδ' ἂν ἐπιβαλέσθαι περαιοῦν δύναμιν, θαλασσοκρατούντων τῶν πολεμίων. διόπερ θόρυβος καὶ πολλὴ ταραχὴ κατεῖχε τὴν πόλιν, καὶ συνδρομὴ τῶν ὄχλων εἰς τὴν ἀγορὰν ἐγένετο, καὶ βουλὴ τῆς γενοῦσας ὅ, τι δεοὶ πράττειν. στρατόπεδον μὲν

γὰρ οὐκ ἦν ἔτοιμον τὸ δυνάμενον ἀντιτάξασθαι τὸ δὲ πολιτικὸν πλήθος, ἅπειρον ὃν πολέμον, προκατεπεπτώκει ταῖς ψυχαῖς· οἱ πολέμιοι δὲ πλησίον εἶναι τῶν τειχῶν προσεδόκωντο. ἔνιοι μὲν οὖν ἔφασκον πρεσβευτὰς ὑπὲρ εἰρήνης ἀποστέλλειν πρὸς Ἀγαθοκλέα, τοὺς αὐτοὺς ἅμα καὶ κατασκόπους ἔσομένους τῶν παρὰ τοῖς πολέμοις· τινὲς δὲ ἀναμῆναι μέχρις ἂν γνῶσιν ἀκριβῶς ἕκαστον τῶν πεπραγμένων. τοιαύτης δὲ συγχύσεως τὴν πόλιν ἐχούσης, κατέπλευσαν οἱ πεμφθέντες ὑπὸ τοῦ ναυάρχου, καὶ τὰς αἰτίας τῶν πεπραγμένων ἐδήλωσαν.

Hannonem et Bomilcarem praetores creant Carthaginienses. Copiae subito coactae et ad pugnam dispositae describuntur.

10. Ἀναθαρόψάντων οὖν πάντων πάλιν ταῖς ψυχαῖς, ἡ γερούσια τοὺς μὲν ναυάρχους ἅπαντας κατεμέμψατο, ὅτι θαλαττοκρατοῦντες εἴασαν πολεμίαν δύναμιν ἐπιβῆναι τῆς Λιβύης· στρατηγούς δὲ ἀπέδειξε τῶν δυνάμεων Ἀννώνα καὶ Βομίλκαν, πατρῶαν ἔχθραν ἔχοντας. ἡγοῦντο γὰρ διὰ τὴν ἰδίαν τούτοις ἀπιστίαν καὶ διαφορὰν κοινὴν ἔσεσθαι τῆς πόλεως ἀσφάλειαν· πολὺ δὲ διεσφάλησαν τῆς ἀληθείας· ὁ γὰρ Βομίλκας πάλαι μὲν ἦν ἐπιθυμητὴς τυραννίδος, οὐκ ἔχων δ' ἐξουσίαν οὐδὲ καιρὸν οἰκεῖον ταῖς ἐπιβολαῖς, τότε ἔλαβεν ἀφορμὰς ἀξιολόγους, τυχὼν τῆς στρατηγίας. αἰτία δὲ μάλιστα τούτων ἡ πρὸς τὰς τιμωρίας πικρία τῶν Καρχηδονίων. τοὺς γὰρ ἐπιφανεστάτους τῶν ἀνδρῶν ἐν μὲν τοῖς πολέμοις προάγουσιν ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας, νομίζοντες δεῖν αὐτοὺς τῶν ὅλων προκινδυνεύειν·

οἷαν δὲ τύχῳσι τῆς εἰρήνης, τοὺς αὐτοὺς τοὺτους
 συκοφαντοῦσι, καὶ κρίσεις ἀδίκους ἐπιφέροντες διὰ
 τὸν φθόρον, τιμωρίαις περιβάλλουσι. διὸ καὶ τῶν
 ἐπὶ τὰς ἡγεμονίας ταττομένων τινὲς μὲν, φοβού-
 μενοι τὰς ἐν τῷ δικαστηρίῳ κρίσεις, ἀποσιτάται γί-
 νονται τῆς ἡγεμονίας· τινὲς δὲ ἐπιτίθενται τυραν-
 νίῳ· ὅπερ καὶ τότε Βομίλκας ὁ ἕτερος τῶν στρα-
 τηγῶν ἐποίησε. περὶ οὗ μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν.
 οἱ γοῦν στρατηγοὶ τῶν Καρχηδονίων, ὄρῳντες τὸν
 καιρὸν οὐδαμῶς ἀναβολῆς οἰκεῖον, τοὺς μὲν ἀπὸ
 τῆς χώρας καὶ τῶν συμμαχίδων πόλεων στρατιώτας
 οὐκ ἀνέμεινάν· αὐτοὺς δὲ τοὺς πολιτικούς ἐξήγα-
 γον εἰς ὕπαιθρον, ὄντας πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους
 τετρακισμυρίων, ἵππεῖς δὲ χιλίους, ἄρματα δὲ δισ-
 χίλια. καταλαβόμενοι δὲ τινα γεώλοφον οὗ μα-
 κρὰν τῶν πολεμίων, ἐξέταττον τὴν δύναμιν εἰς μά-
 χην. καὶ τοῦ μὲν δεξιοῦ κέρατος Ἀννων εἶχε τὴν
 ἡγεμονίαν, συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν εἰς τὸν ἱε-
 ρὸν λόχον συντεταγμένων· τοῦ δ' εὐωνύμου Βομίλ-
 κας ἡγούμενος βαθεῖαν ἐποίει τὴν φάλαγγα, κω-
 λύνοντος τοῦ τόπου παρεκτείνειν ἐπὶ πλεῖον· τὰ δ'
 ἄρματα καὶ τοὺς ἵππεῖς πρὸ τῆς φάλαγγος ἔστησαν,
 διεγνωκότες τούτοις πρῶτον ἐμβαλεῖν, καὶ τῶν
 Ἑλλήνων ἀποπειραθῆναι.

Copiarum Agathocles numerus et dispositio. Noctuis, quas
 in castris aluerat, emissis, suis fausta auspicia procurat Aga-
 thocles.

11. Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς κατασχεψάμενος τὰς τῶν
 Βαρβάρων τάξεις, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἔδωκεν

Ἀρχαγάρῳ τῷ νύμφῃ, παραδοὺς αὐτῶν πεζοὺς δισ-
 χιλίους καὶ πεντακοσίους· ἐξῆς δ' ἔταξε τοὺς
 Συρακουσίους, ὄντας τρισχιλίους πεντακοσίους·
 εἶτα μισθοφόρους Ἕλληνας τρισχιλίους· τελευ-
 ταίους δὲ Σαμνίτας, καὶ Τυρρόηνους καὶ Κελ-
 τοὺς τρισχιλίους. μετὰ δὲ τῆς θεραπείας αὐ-
 τῶν τοῦ ἡμίσεος κέρατος προηγωνίζετο χιλίοις
 ὀπλίταις, πρὸς τὸν ἱερὸν λόχον τῶν Καρχηδο-
 νίων ἀντιτεταγμένος. τοὺς δὲ τοξότας καὶ σφεν-
 δονήτας πεντακοσίους ὄντας ἐπὶ τὰ κέρατα δι-
 εἴλεν. ὅπλα μὲν οὖν οἱ στρατιῶται μόγις εἶχον
 ἱκανά. τοὺς δ' ἐκ τῶν ἀφράκτων ὄρων ἀνό-
 πλους ὄντας, τὰ τῶν ἀσπίδων ἔλυτρα θάβδους
 διέτεινε, καὶ τῇ φαντασίᾳ τὸν τῆς ἀσπίδος κύ-
 κλον μιμησάμενος, ἀνέδωκεν αὐτοῖς πρὸς μὲν
 τὴν χρεῖαν οὐδαμῶς ἐπιτήδεια, πρὸς δὲ τὴν
 πόρρωθεν ὀρωμένην ὄψιν δυνάμενα δόξαν ὅπλων
 ἐμποιῆσαι τοῖς ἀγνοοῦσι τᾷληθές. ὄρων δὲ τοὺς
 στρατιώτας καταπεπληγμένους τὸ πλῆθος τῆς
 βαρβαρικῆς ἵππου καὶ δυνάμεως, ἀφῆκεν εἰς
 τὸ στρατόπεδον κατὰ πλείονας τόπους γλαυκας,
 ἃς ἐκ χρόνου παρεσκευάσατο πρὸς τὰς ἀθυμίας
 τῶν πολλῶν. αὗται δὲ διὰ τῆς γάλαγγος πετιά-
 μεναι, καὶ προσκαθίζουσαι ταῖς ἀσπίσι καὶ τοῖς
 κράνεσιν, εὐθαρσεῖς ἐποιοῦν τοὺς στρατιώτας,
 ἐκάστων οἰωνιζομένων, διὰ τὸ δοκεῖν ἱερὸν εἶ-
 ναι τὸ ζῶον τῆς Ἀθηνᾶς. ταῦτα δὲ καίπερ ἄν-
 τισι δόξαντα κενὴν ἔχειν ἐπίνοιαν, πολλάκις αἴ-
 τια γίνεται μεγάλων προτερημάτων· ὃ καὶ τότε

συνέβη γενέσθαι. έμπεσόντος γάρ εις τὰ πλήθη
 θάρρους, καὶ διαδοθέντων λόγων, ὥς τὸ θεῖον
 αὐτοῖς φανερώς προσημαίνει νίκη, παραστατι-
 κώτερον τὸν κίνδυνον ὑπέμειναν.

Proelium commissum. Cadit Hanno. Bomilear male calli-
 dus et in summo rerum discrimine impius. Carthaginenses
 fugam capessunt. Castra diripiuntur.

12. Προεμβαλόντων γάρ εις αὐτοὺς τῶν ἁρμά-
 των, ἃ μὲν κατηρόντισαν, ἃ δ' εἶασαν διεκπεσεῖν,
 τὰ δὲ πλεῖστα συνηνάγκασαν στρέψαι πρὸς τὴν τῶν
 πεζῶν τάξιν. παραπλησίως δὲ καὶ τὴν τῶν ἵππων
 ἐπιφορὰν ὑποσιάντες, καὶ πολλοὺς αὐτῶν κατατι-
 τρώσκοντες, ἐποίησαν φυγεῖν εἰς τοῦπίσω· προα-
 γωνισαμένων δ' αὐτῶν ἐν τούτοις λαμπρώς, ἡ πεζὴ
 δύναμις τῶν Βαρβάρων ἅπασα συνῆψεν εἰς χεῖρας.
 γένταίς δὲ μάχης γινομένης, Ἄρρων μὲν ἔχων συν-
 αγωνιζόμενον τῶν ἱερῶν λόχον τῶν ἐπιλέκτων ἄν-
 δρῶν, καὶ σπεύδων ποιῆσαι δι' αὐτοῦ τὴν νίκη,ν,
 ἐνέκειτο βαρὺς τοῖς Ἑλλήσι, καὶ συχνοὺς ἀνῆρει.
 φερομένων δ' ἐπ' αὐτὸν παντοδαπῶν βελῶν, οὐκ
 εἶκεν, ἀλλὰ καίπερ πολλοῖς τραύμασι περιπίπτων,
 ἐβιάζετο, μέχρις ὅτου καταπονηθεὶς ἐτελεύτησε. τοῦ-
 του δὲ πεσόντος, οἱ μὲν ταύτῃ τεταγμένοι τῶν
 Καρχηδονίων, ἀνετράπησαν ταῖς ψυχαῖς· οἱ δὲ πε-
 ρὶ τὸν Ἀγαθοκλέα μετεωρισθέντες, πολὺ μᾶλλον
 ἐπερρώσθησαν. ἃ δὲ πυθόμενος τινῶν Βομίλλας δ'
 ἕτερος στρατηγός, καὶ τομίσας παρὰ θεῶν αὐτῷ
 δεδῶσθαι τὸν καιρὸν τοῦ λαβεῖν ἀφορμὰς πρὸς
 τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος, διελογίζετο πρὸς ἑαυ-
 τόν, εἰ μὲν ἢ μετ' Ἀγαθοκλέους διαφθαρεὴ δύνα-

μῖς, μὴ δυνήσεσθαι τὴν ἐπίθεσιν ποιήσασθαι τῇ
 δυναστείᾳ, τῶν πολιτῶν ἰσχυόντων· εἰ δ' ἐκείνος
 νικήσας τὰ φρονήματα παρέλοιτο τῶν Καρχηδονίων,
 εὐχειρώτους μὲν ἑαυτῷ τοὺς προητιμημένους ἕσεσθαι,
 τὸν δ' Ἀγαθοκλέα ῥαδίως καταπολεμήσειν, ὅταν αὐ-
 τῷ δόξη. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς, ἀνεχώρησε μετὰ τῶν
 πρωτοστατῶν, δοὺς τοῖς μὲν πολεμίοις ἄσημον ἔκ-
 κλημα, τοῖς δ' ἰδίοις δηλώσας τὸν Ἄννωνος θάνα-
 τον, καὶ παρακελεύόμενος ἀναχωρεῖν ἐν τάξει πρὸς
 τὸν γεώλοφον· τοῦτο γὰρ συμφέρειν. ἐπικειμένων δὲ
 τῶν πολεμίων, καὶ τῆς ὅλης ὑποχωρήσεως φυγῇ πα-
 ραπλησίᾳς γινομένης, οἱ μὲν συνεχεῖς λίβρες ἀπὸ
 κράτους ἠτιῆσθαι τοὺς πρωτοστάτας νομίσαντες,
 πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. οἱ δὲ τὸν ἱερὸν λόχον ἔχοντες
 μετὰ τὸν Ἄννωνος τοῦ στρατηγοῦ θάνατον τὸ μὲν
 πρῶτον ἀντεῖχον εὐρώστως, καὶ τοὺς ἐξ αὐτῶν πί-
 πτοντας ὑπερβαίνοντες, ὑπέμενον πάντα κίνδυνον·
 ἐπεὶ δὲ κατενόησαν τὸ πλεῖον, μέρος τῆς δυνάμεως
 πρὸς φυγὴν ὥρμημένον, καὶ τοὺς πολεμίους περιϋ-
 σταμένους κατὰ τόπου, συνηναγκάσθησαν ἐκκλι-
 ναι. διὸ καὶ τροπῆς γενομένης κατὰ πᾶν τὸ τῶν
 Καρχηδονίων στρατόπεδον, οἱ μὲν Βάρβαροι τὴν
 φυγὴν ἐποιοῦντο πρὸς τὴν Καρχηδόνα· Ἀγαθοκλῆς
 δὲ μέχρι τινὸς ἐπιδιώξας, ἐπανῆλθε, καὶ τὴν στρα-
 τοπεδείαν τῶν Καρχηδονίων διήρπασεν.

Occisorum numerus. In castris Poënorum malicarum magna
 vis inventa. Fortunae insolentiam demiratur historicus.

13. Ἐπεσον δ' ἐν τῇ μάχῃ τῶν μὲν Ἑλλήνων
 εἰς διακοσίους, τῶν δὲ Καρχηδονίων οὐ πλείους χι-

λίων· ὥς δ' ἔνιοι γεγράφασιν, ὑπὲρ τοὺς ἑξακισχι-
λίους. ἐν δὲ τῇ τῶν Καρχηδονίων παρεμβολῇ σὺν
ταῖς ἄλλαις ὠφελείαις εὐρέθησαν ἄμυξαι πλείους,
ἐν αἷς ἐκομίζετο ζεύγη χειροπεδῶν πλείω τῶν δισφυ-
ρίων. ἐξ ἐτοίμου γὰρ οἱ Βάρβαροι κρατήσεων ὑπει-
ληφότες τῶν Ἑλλήνων, παρηγγέλκεισαν ἀλλήλοις
ζωορεῖν ὥς πλείστους, καὶ δῆσαντες εἰς συνεργα-
σίαν ἐμβαλεῖν. ἀλλ' οἶμαι τὸ δαιμόνιον ὥσπερ ἐπί-
τηδες τοῖς ὑπερηφάνως διαλογιζομένοις τὸ τέλος
τῶν κατελπισθέντων εἰς τοῦναντίον μετατίθησιν.
Ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν Καρχηδονίους παραλόγως
νικήσας τειχῆρεις συνεῖχεν· ἡ τύχη δὲ ἐναλλάξ τὰ
προτερήματα τοῖς ἐλαττώμασιν ἐπείσάγουσα, τοὺς
ὑπερέχοντας ἴσον ἐταπείνωσε τοῖς ἡττημένοις. ἐν Σι-
κελίᾳ μὲν γὰρ Καρχηδόνιοι μεγάλη νενικηκότες πα-
ρατάξει Ἀγαθοκλέα, τὰς Συρακούσας ἐπόλιορκουν·
ἐν Λιβύῃ δ' Ἀγαθοκλῆς τηλικαύτῃ μάχῃ προτερή-
σας, εἰς πολιορκίαν συνέκλεισε Καρχηδονίους. καὶ
τὸ θαυμασιώτατον, ὃ δυνάστης κατὰ μὲν τὴν νῆ-
σον ἄκεραίους ἔχων τὰς δυνάμεις ἐλείπετο τῶν Βαρ-
βάρων, ἐπὶ δὲ τῆς ἡπείρου τῷ μέρει τῆς προητιτη-
μένης στρατιᾶς περιεγένετο τῶν νενικηκότων.

Carthaginenses Diis iratis calamitatem tribuentes, supplica-
tionem decernunt, hostiasque humanas immolant.

14. Διόπερ οἱ Καρχηδόνιοι νομίσαντες ἐκ θεῶν
αὐτοῖς γεγονέναι τὴν συμφορὰν, ἐτράπησαν πρὸς
παντοῖαν ἱκεσίαν τοῦ δαιμονίου, καὶ νομίσαντες μάλ-
ιστα μηνίειν αὐτοῖς τὸν Ἡρακλέα τὸν παρὰ τοῖς
ὑποίοις, χρημάτων πλῆθος καὶ τῶν πολυτελεσιτά-

των ἀναθημάτων ἔπεμψαν εἰς τὴν Τύρον οὐκ ὀλίγα· ἀποικισθέντες γὰρ ἐκ ταύτης, εἰώθεισαν ἐν τοῖς ἔμ-
προσθεν χρόνοις δεκάτην ἀποστέλλειν τῷ θεῷ πάν-
των τῶν εἰς πρόσδοτον πιπτόντων· ὕστερον δὲ μεγά-
λους κτησάμενοι πλούτους, καὶ προσόδους ἀξιολογω-
τέρας λαμβάνοντες, μικρὰ παντελῶς ἀπέστελλον, ὀλι-
γωροῦντες τοῦ δαιμονίου. διὰ δὲ τὴν συμφορὰν ταύ-
την εἰς μεταμέλειαν ἐλθόντες, πάντων τῶν ἐν τῇ Τύ-
ρῳ θεῶν ἐμνημόνεον. ἔπεμψαν δὲ καὶ τοὺς ἐκ τῶν
ἱερῶν χρυσοὺς ναοὺς τοῖς ἀφιδρύμασι πρὸς τὴν ἱε-
σίαν, ἠγούμενοι μᾶλλον ἐξιλάσσεσθαι τὴν τοῦ θεοῦ
μῆνιν τῶν ἀναθημάτων πεμφθέντων ἐπὶ τὴν παραί-
τησιν. ἡτιῶντο δὲ καὶ τὸν Κρόνον αὐτοῖς ἐναντιοῦ-
σθαι, καθόσον ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις ἔθυντες
τούτῳ τῷ θεῷ τῶν νύκτων τοὺς κρατίστους, ὕστερον
ᾠνούμενοι λάθρα παῖδας, καὶ θρέφαντες, ἔπεμπον
ἐπὶ τὴν θυσίαν. καὶ ζητήσεως γενομένης, εὐρέθησάν
τινες τῶν καθιερουργημένων ὑποβολιμαῖοι γεγονό-
τες. τούτων δὲ λαβόντες ἔννοιαν, καὶ τοὺς πολεμίους
πρὸς τοῖς τείχεσιν ὀρῶντες στρατοπεδεύοντας, ἐδεισι-
δαιμόνουν ὥς καταλελυκότες τὰς πατρίους τῶν θεῶν
τιμὰς. διορθώσασθαι δὲ τὰς ἀγνοίας σπεύδοντες,
διακοσίους μὲν τῶν ἐπιφανεσιτάτων παιδῶν προκρί-
ναντες ἔθυσαν δημοσίᾳ. ἄλλοι δ' ἐν διαβολαῖς ὄν-
τες, ἐκουσίως ἑαυτοὺς ἔδοσαν, οὐκ ἐλάττους ὄντες
τριακοσίων. ἦν δὲ παρ' αὐτοῖς ἀνδρικὴς Κρόνου χαλ-
κοῦς, ἐκτετακὼς τὰς χεῖρας ὑπὶ τὰς ἐγκεκλιμένας ἐπὶ
τὴν γῆν, ὥστε τὸν ἐπιτεθέντα τῶν παιδῶν ἀποκν-
λίεσθαι, καὶ πίπτειν εἰς τι χάσμα πλήρες πυρός

εἰκὸς δὲ καὶ τὸν Εὐριπίδην ἐντεῦθεν εἰληφέναι τὰ μυθολογούμενα παρ' αὐτοῖς περὶ τὴν ἐν Ταύροις Θυσίαν, ἐν οἷς εἰσάγει τὴν Ἰσιγένειαν ὑπὸ Ὁρέστου διερωτωμένην,

Τάφος δὲ ποῖος δέξεται μ' ὅταν θάνω;

Πῦρ ἱερὸν ἔνδον, χάσμα τ' εὐρωπὸν χθονός.
καὶ ὁ παρὰ τοῖς Ἑλλήσι δὲ μῦθος ἐκ παλαιᾶς φή-
μης παραδεδομένος, ὅτι Κρόνος ἠφάνισε τοὺς ἰδίους
ταῖδας, παρὰ Καρχηδονίοις φαίνεται διὰ τοῦτου
τοῦ νομίμου τετηρημένος.

In Siciliam vero mittunt, qui auxilia requirant et rumorem divulgent, Agathoclem victum esse. Luctus idcirco Syracusas occupat, quo fretus Amilear urbe potiri conatur.

15. Οὐ μὴν ἀλλὰ τοιαύτης ἐν τῇ Λιβύῃ γεγε-
νημένης μεταβολῆς, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι διεπέμπον-
το πρὸς Ἀμίλκαν εἰς τὴν Σικελίαν, ἄξιουντες κατὰ
τάχος πέμψαι βοήθειαν· καὶ τὰ ληφθέντα χαλκώ-
ματα τῶν Ἀγαθοκλέους νεῶν ἀπέστειλαν αὐτῷ. ὁ δὲ
τοῖς καταπλεύσασι παρεκελεύσατο σιωπᾶν μὲν τὴν γε-
γεννημένην ἥτιαν, διαδιδόναι δὲ λόγον εἰς τοὺς στρα-
τιώτας ὥς Ἀγαθοκλῆς ἄρδην ἀπώλεσε καὶ τὰς ναῦς
καὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν. αὐτὸς δὲ πέμψας τινὰς
τῶν παρόντων ἐκ Καρχηδόνος εἰς τὰς Συρακοῦσας
προσβευτίας, καὶ τὰ χαλκώματα συναποστείλας, ἤξλου
παραδιδόναι τὴν πόλιν. τὴν μὲν γὰρ δύναμιν τῶν
Συρακουσίων ὑπὸ Καρχηδονίων κατακεκόφθαι, τὰς
δὲ ναῦς ἐμπεπυρρίσθαι τοῖς δ' ἀπιστοῦσιν ἀπόδει-
ξιν παρέχεται τὴν τῶν ἐμβόλων κομιδὴν. τῶν δ'
ἐν τῇ πόλει πυθομένων τὴν περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα
προσηγγελημένην συμφορὰν, οἱ πολλοὶ μὲν ἐπίστευ-

σαν, οἱ προεσθηκότες δὲ διατάζοντες διετήρησαν μὲν, χάριν τοῦ μὴ γενέσθαι ταραχήν· τοὺς πρῆσβευ-
 τας δὲ ταχέως ἐξέπεμψαν. τοὺς δὲ τῶν φυγά-
 δων συγγενεῖς καὶ φίλους καὶ τῶν ἄλλων τοὺς δυσ-
 χεραίνοντας τοῖς ὑπ' αὐτῶν πραττομένοις ἐξέβα-
 λον ἐκ τῆς πόλεως, ὄντας οὐκ ἐλάττους ὀκτακισχι-
 λίων· καὶ περὶ τοσούτου πλήθους ἄφνω συναναγκα-
 ζομένου τὴν πατρίδα φεύγειν, ἔγμεν ἡ πόλις δια-
 δρομῆς, καὶ θορύβου, καὶ γυναικείων κλαυθμῶν.
 οὐδεμία γὰρ ἦν οἰκία πένθους ἀκοινῶνητος κατὰ
 τοῦτον τὸν καιρὸν. οἱ μὲν γὰρ περὶ τὴν τυραννίδα
 τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ τῶν τέκνων αὐτῶν τὴν συμ-
 φοράν ᾠδύροντο· τῶν δ' ἰδιωτῶν οἱ μὲν τοὺς ἀπο-
 λωλέναι δοκοῦντας κατὰ Λιβύην ἔκλαιον, οἱ δὲ τοὺς
 ἐκπίπτοντας ἀφ' ἐστίας καὶ πατρῶων θεῶν, οἷς οὐ-
 τε μένειν ἐξῆν, οὔτε ἐκτὸς τῶν τειχῶν προάγειν, πο-
 λιορκοῦντων τῶν Βαρβάρων. πρὸς δὲ τοῖς εἰρημέ-
 νοις κακοῖς τηλικούτοις οὖσιν, ἡναγκάζοντο νηπίους
 παῖδας καὶ γυναῖκας συνεφέλκεσθαι τῇ φυγῇ. ὁ δ'
 Ἀμίλκας, καταφυγόντων πρὸς αὐτὸν τῶν φυγάδων,
 τοῦτοις μὲν τὴν ἀσφάλειαν παρέσχετο· τὴν δὲ δύνα-
 μιν παρασκευάσας προῆγεν ἐπὶ τὰς Συρακούσας,
 ὥς αἰρήσων τὴν πόλιν, διὰ τε τὴν ἐρημίαν, καὶ διὰ
 τὴν προσηγγελέμενην τοῖς ὑπολειμμένοις συμφοράν.

Cum Antander et Erymnon de deditione urbis dissentirent,
 venit victoriae nuntius ab Agathocle; quo accepto, cives incurren-
 tes in obsidentes, Amilcarem urbe discedere cogunt.

16. Προαποστείλαντος δ' αὐτοῦ πρῆσβειαν,
 καὶ διδόντος Ἀντάνδρῳ καὶ τοῖς μετ' αὐτοῦ, εἰ πα-
 ραδιδόασι τὴν πόλιν, ἀσφάλειαν, συνήδρευσαν τῶν

ἡγεμόνων οἱ μάλιστα ἀξίωμα δοκοῦντες ἔχειν, [καὶ]
 ῥηθέντων πολλῶν λόγων, Ἀντιανδρος μὲν ὤετο δεῖν
 παραδιδόναι τὴν πόλιν, ὣν Ἀντιανδρος φύσει, καὶ
 τῆς ἀδελφοῦ τόλμης καὶ πράξεως ἐναντίαν ἔχων
 διάθεσιν. Ἐμύμων δ' ὁ Αἰτωλὸς παρακαθεστα-
 μένος ὑπ' Ἀγαθοκλέους ἀδελφοῦ σὺνεδρος, τὴν ἐναν-
 τίαν δούς γνώμην, ἔπεισεν ἅπαντας διακαρτερεῖν
 μέχρις ἂν πύθωνται τὰ ληθές. εἰτα Ἀμίλκας μὲν,
 μαθὼν τὰ δόξαντα τοῖς ἐν τῇ πόλει, συνεπήγγυε
 μηχανὰς παντοίας, διεγνωκὼς προσβάλλειν. Ἀγα-
 θοκλῆς δὲ δύο τριακοντόρους μετὰ τὴν μάχην νε-
 ναυπηγημένος, τὴν ἐτέραν ἀπέστειλεν εἰς Συρακοῦ-
 σάς, ἐρέτας ἐμβιβίσας τοὺς κρατίστους, καὶ τῶν
 περὶ αὐτὸν πιστευομένων φίλων ἓνα Νέαρχον, ἀπαγ-
 γελούντα τοῖς ἰδίοις τὴν νίκην. ἔπειτ' εὐπλοίας γε-
 νομένης, πεμπταῖοι ταῖς Συρακούσαις νύκτωρ προσ-
 ἐπέλασαν, καὶ στεφανωσάμενοι, καὶ παιανίσαντες
 κατὰ τὸ πλοῖον, ἅμ' ἡμέρα κατέπλεον ἐπὶ τὴν πόλιν.
 αἱ δὲ φυλακίδες τῶν Καρχηδονίων αἰσθόμεναι, κα-
 τὰ σπουδὴν ἐπιδίωκον· καὶ οὐ πολὺ προειληφότεων
 τῶν ὑποφειγόντων, ἄγων τῆς εἰρεσίας ἐγένετο. ἅμα
 δὲ τῇ τῶν ἑρετῶν φιλοτιμίᾳ συνέβη τοὺς τε ἐκ τῆς
 πόλεως καὶ τοὺς πολιορκοῦντας αἰσθόμενους συν-
 δραμεῖν ἐπὶ τὸν λιμένα, καὶ τοῖς ἰδίοις ἐκατέρους
 συναγωνιῶντας ἀναβοῇν θαρρόειν. ἤδη δὲ τῆς τρια-
 κοντόρου καταλαμβάνομένης, οἱ Βάρβαροι μὲν
 ἐπηλάλαξαν, οἱ δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀδυνατοῦντες βοη-
 θεῖν, τοῖς θεοῖς ἤχοντο περὶ τῆς σωτηρίας τῶν κα-
 ταπλεόντων. τῆς πρώτης δὲ τῶν διωκόντων εἰς ἑα-

βολὴν ἤδη φερομένης, οὐκ ἄποθεν τῆς γῆς ἔφθασε
τὸ διωκόμενον σκάφος ἐντὸς βέλους γενόμενον, καὶ
τῶν Συρακουσίων προσβοηθησάντων ἔξφυγε τὸν
κίνδυνον. Ἀμίλκας δ' ὄρων τοὺς ἐκ τῆς πόλεως δια
τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ παρίδοξον τῆς προσδοκωμένης
ἀγγελίας ἐπὶ τὸν λιμένα συνδεδραμηκότας, ὑπολα-
βῶν εἶναι μέρος τι τοῦ τείχους ἀφύλακτον, ἔπεμψε
τῶν στρατιωτῶν τοὺς κρατίστους μετὰ κλιμάκων.
οὗτοι δ' εὐρόντες ἐκλειμμένας τὰς φυλακὰς, ἔλα-
θον προαναβάντες καὶ σχεδὸν αὐτῶν μεσοπύργιον
ἤδη κατειληφόντων, ἢ κατὰ τὸ σῆμα εἰσέφθοιεν πα-
ραγενομένη κατενόησε. γενομένης δὲ μάχης, οἱ μὲν
ἐκ τῆς πόλεως συνέδραμον, καὶ φθάσαντες τοὺς μελ-
λοντας τοῖς ἀναβεβηκόσι προσβοηθεῖν, οὓς μὲν ἀπέ-
κτειναν, οὓς δ' ἀπὸ τῶν ἐπάλξεων κατεκρήμνισαν.
ἐφ' οἷς Ἀμίλκας περιαλγῆς γενόμενος, ἀπήγαγε τὴν
δύναμιν ἀπὸ τῆς πόλεως, καὶ τοῖς εἰς Καρχηδόνα
βοήθειαν ἔξεπεμψε μετὰ στρατιωτῶν πεντακισχι-
λίων.

Interca Agathocles, quamvis multis subactis oppidis, castris
apud Tuncetum exiit. Sed strategemate Tuncetem obsidentes fe-
cellit, et ingentes contra hostes progressus fecit.

17. Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις, ὁ μὲν Ἀγαθοκλῆς,
κρατῶν τῶν ὑπαίθρων, τὰ περὶ τὴν Καρχηδόνα χωρία
κατὰ κράτος ἤρει, καὶ τῶν πόλεων ἃς μὲν διὰ φόβον,
ἃς δὲ διὰ τὸ πρὸς Καρχηδονίους μῖσος προσηγάγετο.
παρεμβολὴν δὲ πλησίον τοῦ Τύνητος ὀχυρώσας, καὶ τὴν
ἐκαστὴν ἀπολιπὼν φυλακὴν, ἀνέβη πρὸς
τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ κατεμένας πόλεις· καὶ πρώτην μὲν
ἐλὼν Νέαν πόλιν κατὰ κράτος, φιλανθρωπῶς ἐχρή-

σατο τοῖς χειρωθεῖσιν. εἶτα παρελθὼν ἐπ' Ἀδρυμη-
 τα, πρὸς μὲν ταύτην πολιορκίαν συνεστήσατο, Ἐλύ-
 μαν δὲ τὸν βασιλέα τῶν Λιβύων εἰς συμμαχίαν προσ-
 ἐλάβετο. ἃ δὴ πυθόμενοι οἱ Καρχηδόνιοι, πᾶσαν
 τὴν δύναμιν προσήγαγον ἐπὶ τὸν Τύννητα, καὶ τῆς
 μὲν Ἀγαθοκλέους στρατοπεδείας ἐκυρίευσαν, τῇ πό-
 λει δὲ μηχανὰς προσαγαγόντες, συνεχεῖς προσβολὰς
 ἐποιοῦντο. ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς, ἀπαγγειλάντων τινῶν
 αὐτῷ τὰ περὶ τοὺς ἰδίους ἐλαττώματα, τὸ μὲν πολὺ
 τῆς δυνάμεως κατέλιπεν ἐπὶ τῆς πολιορκίας· τὴν δὲ
 θεραπείαν καὶ τῶν στρατιωτῶν ὀλίγους ἀναλαβὼν,
 λάθρα προσῆλθεν ἐπὶ τινα τόπον ὄρειον, ὅθεν
 ὁρᾶσθαι δυνατόν ἦν αὐτὸν ὑπὸ τῶν Ἀδρυμητινῶν
 καὶ τῶν Καρχηδονίων, τὸν Τύννητα πολιορκούντων.
 νυκτὸς δὲ συντάξας τοῖς στρατιώταις ἐπὶ πολὺν τό-
 πον πυρὰ κείν, δόξαν ἐποίησε τοῖς μὲν Καρχηδο-
 νίοις, ὡς μετὰ μεγάλης δυνάμεως ἐπ' αὐτοὺς πορευ-
 ὄμενος, τοῖς δὲ πολιορκουμένοις, ὡς ἄλλης δυνάμεως
 ἁδοῦς τοῖς πολεμίοις εἰς συμμαχίαν παραγεγεννημέ-
 νης. ἀμφοτέρω δὲ τῷ ψεύδει τοῦ στρατηγήματος
 παραλογισθέντες, παραλόγως ἡλατιώθησαν· οἱ μὲν
 τὸν Τύννητα πολιορκοῦντες, φυγόντες εἰς Καρχηδόνα,
 καὶ τὰς μηχανὰς ἀπολιπόντες· οἱ δ' Ἀδρυμητινοὶ διὰ
 τὸν φόβον παραδόντες τὴν πατρίδα. Ἀγαθοκλῆς δὲ
 ταύτην δι' ὁμολογίας παραλαβὼν, θάψον εἶλε κατὰ
 κράτος, καὶ τῶν ἄλλων τῶν ταύτῃ πόλεον ἄς μὲν
 ἐξεπολιόρκησεν, ἃς δὲ προσήγαγετο. τὰς ἀπάσας δὲ
 πόλεις πλείους τῶν διακοσίων χειρωμένος, εἰς
 τοὺς ἄνω τόπους τῆς Λιβύης διενεοῖτο στρατεῦειν.

Carthaginienses de novo Tunetem obsident. Haud opinatos opprimunt Agathocles, hisque novum terrorem iniicit.

18. Ἀναξεύξαντος οὖν αὐτοῦ, καὶ πλείους ἡμέρας ὁδοιποροῦντος, Καρχηδόνιοι τὴν ἐκ Σικελίας διακομισθεῖσαν δύναμιν καὶ τὴν ἄλλην στρατιὰν προαγαγόντες, πάλιν τὸν Τύννητα πολιορκεῖν ἐπεχείρησαν, καὶ τῶν ἐγχωρίων οὐκ ὀλίγα, τῶν ὑπὸ τοὺς πολεμίους, ὄντων ἀνεκτῆσαντο. Ἀγαθοκλῆς δὲ, βιβλιαφόρων αὐτῷ παραγεγενημένων ἀπὸ τοῦ Τύννητος, καὶ τὰ πεπραγμένα τοῖς Φοίνιξι διασαφούντων, εὐθὺς ἀνέστρεψεν. ὥς δ' ἀπέσχε τῶν πολεμίων σταδίους διακοσίους, κατεστρατοπέδευσε, καὶ τοῖς στρατιώταις πυρὰ καλεῖν ἀπηγόρευσε. χρησάμενος δὲ νυκτοπορίᾳ, προσέπεισεν ἅμ' ἡμέρᾳ τοῖς τε προνομούουσι τὴν χώραν, καὶ τοῖς ἐκτὸς τῆς παρεμβολῆς ἄνευ τάξεως πλανωμένοις. καὶ φρονέουσας μὲν ὑπὲρ τοὺς διαχιλίους, ζοιγρήσας δ' οὐκ ὀλίγους, πολλὰ πρὸς τὸ μέλλον ἐπλεονέκτησεν. οἱ γὰρ Καρχηδόνιοι, τῆς ἐκ Σικελίας προσγενομένης βοηθείας, καὶ τῶν κατὰ Λιβύην συμμάχων συναγωνιζομένων, ἐδόκουν ὑπερέχειν τῶν περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα. τοῦτου δὲ τοῦ προτερήματος γενομένου, πάλιν συνεστύλη τὰ φρονήματα τῶν Βαρβάρων. καὶ γὰρ Ἐλύμαν τὸν βασιλέα τῶν Λιβύων ἀποστάτην γενόμενον ἐνίκησε μάχῃ, καὶ τὸν τε δυνάστην καὶ πολλοὺς τῶν Βαρβάρων ἀνείλε. καὶ τὰ μὲν περὶ Σικελίαν καὶ Λιβύην ἐν τοῦτοις ἦν.

In Macedonia Cassander Antivariis bello subegerat. Ad eum Ptolemaeus, Antigoni in Peloponneso legatus deficit. Antigonum insuper bello petit Ptolemaeus, Aegypti dynasta. Sed ubique victor Antigonus.

19. Κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν, Κασσανδρος μὲν βοηθήσας Αὐτολέοντι τῷ τῶν Παιόνων βασιλεῖ διαπολεμοῦντι πρὸς Αὐταριάτας, τοῦτον μὲν ἐκ τῶν κινδύνων ἐρύσσει, τοὺς δὲ Αὐταριάτας σὺν τοῖς ἀκολουθοῦσι παῖσι καὶ γυναῖξιν, ὄντας εἰς δισμυρίους, κατώκισε παρὰ τὸ καλούμενον Ὀρβηλὸν ὄρος. τοῦτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, κατὰ μὲν τὴν Πελοπόννησον Πτολεμαῖος ὁ στρατηγὸς Ἀντιγόνου δυνάμεις πεπιστευμένος, καὶ τῷ δυνάστη προσκόφας ὡς οὐ κατὰ τὴν ἀξίαν τιμώμενος, Ἀντιγόνου μὲν ἀπέστη, πρὸς δὲ Κασσανδρον συμμαχίαν ἐποίησατο. καταλελοιπὼς δὲ τῆς ἐφ' Ἑλλησπόντῳ σατραπείας ἐπιστάτην Φοίνικα τῶν πιστοτάτων φίλων, ἀπέστειλεν αὐτῷ στρατιώτας, ἀξίων διαφυλάττειν τὰ φρουρία καὶ τὰς πόλεις, καὶ μὴ προσέχειν Ἀντιγόνῳ. τῶν δὲ κοινῶν συνθηκῶν τοῖς ἡγεμόσι περιεχουσῶν ἐλευθέρως ἀφείσθαι τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, οἱ περὶ Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτου δυνάστην ἐγκαλέσαντες Ἀντιγόνῳ, διότι φρουραῖς τινὰς διείληψε τῶν πόλεων, πολεμεῖν παρεσκευάζοντο. καὶ τὴν μὲν δύναμιν ἐξαποστείλας Πτολεμαῖος καὶ στρατηγὸν Λεωνίδα, τὰς ἐν τῇ τραχείᾳ Κιλικίᾳ πόλεις οὕσας ὑπ' Ἀντιγόνου ἐχειρώσατο. διεπέμπετο δὲ καὶ τὰς ὑπὸ Κασσανδρον καὶ Λυσίμαχον πόλεις, ἀξίων συμφρονεῖν ἑαυτῷ, καὶ κωλύειν Ἀντιγόνον ἰσχυρὸν γίνεσθαι. ὁ δ' Ἀντίγονος τῶν υἱῶν Φίλιππον μὲν τὸν νεώτερον ἐξεπεμψεν ἐφ' Ἑλλησποντον, διαπολεμήσοντα Φοίνικι

καὶ τοῖς ἀφροστηκόσι, Δημήτριον δ' ἐπὶ Κιλικίαν. ὃς ἐνεργὸν ποιησάμενος τὴν στρατείαν, ἐνίκησε τοὺς τοῦ Πτολεμαίου στρατηγούς, καὶ τὰς πόλεις ἀνεκτίησάτο.

Novos motus in Cassandrum excitat Polysperchon, Pergamo accessens Herculem, Alexandri F.

20. Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Πολυσπέρχων περὶ Πελοπόννησον διατρίβων, καὶ Κασσάνδρῳ μὲν ἐγκυλῶν, τῆς δὲ Μακεδόνων ἡγεμονίας πάλιν ὀρεγόμενος, ἐκ Περγᾶμου μετεπέφρατο τὸν ἐκ Βαροΐνης Ἡρακλέα, ὃς ἦν Ἀλεξάνδρου μὲν υἱός, τρεφόμενος δ' ἐν Περγᾶμῳ, τὴν δ' ἡλικίαν περὶ ἐπτακαίδεκα ἔτη γεγονώς. ὃ δ' οὖν Πολυσπέρχων διαπέμπων πολλαχοῦ πρὸς τοὺς ἰδιοξένους καὶ τοὺς ἀλλοτρίως διακείμενους πρὸς Κάσσανδρον, ἡξίου κατὰγειν τὸ μειράκιον ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν. ἔγραψε δὲ καὶ πρὸς τὸ κοινὸν τῶν Αἰτωλῶν, ἀξιῶν δυνάμιν τε δοῦναι καὶ συστρατεῦειν, ἐπαγγελλόμενος πολλαπλασίους χάριτας ἀποδώσειν, εἰάν συγκαταγάγῃσι τὸ μειράκιον ἐπὶ τὴν πατρῴαν βασιλείαν. τῶν δὲ πραγμάτων αὐτῷ κατὰ νοῦν γενομένων, προθύμως δ' ὑπακούοντων τῶν Αἰτωλῶν, καὶ πολλῶν ἄλλων συντρεχόντων ἐπὶ τὴν ἀθροδοχὸν τοῦ βασιλέως, οἱ σύμπαντες ἡθροίσθησαν, πεῖσοι μὲν ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους χιλίων. καὶ Πολυσπέρχων μὲν περὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὰς γινόμενος, χρήματά τε συνῆγε, καὶ πρὸς τοὺς οἰκείως ἔχοντας τῶν Μακεδόνων διαπεμπόμενος ἡξίου συνεργεῖν.

Ptolomaeus subacta Cyp̄ro, saevit in Nicoclem, Paphiorum regem.

21. Πτολεμαῖος δὲ τῶν ἐν Κύπρῳ πόλεων κυριεύων, ἐπειδὴ τινῶν ἐπύθετο Νικοκλέα τὸν βασιλέα τῶν Παφίων ἐν ἀποθήταις ἰδίᾳ πρὸς Ἀντίγονον συντεθεῖσθαι φιλίαν, ἔπεμψε τῶν φίλων Ἀργαῖον καὶ Καλλικράτην, προστάξας αὐτοῖς ἀνελεῖν τὸν Νικοκλέα. πάντῃ γὰρ εὐλαβεῖτο, μὴ καὶ τῶν ἄλλων τινὲς ὁρμήσωσι πρὸς μεταβολὴν, ὁρῶντες ἀθρόους γεγονότας τοὺς πρότερον ἀφεισηκότας. οὗτοι μὲν οὖν πλεύσαντες εἰς τὴν νῆσον, καὶ παρὰ Μενελάου τοῦ στρατηγοῦ στρατιώτας λαβόντες, περιέστησαν τὴν οἰκίαν τοῦ Νικοκλέους, καὶ τὰ δόξαντα τῷ βασιλεῖ δηλώσαντες, προσέταξαν ἐαυτὸν ἀπαλλάξαι τοῦ ζῆν. ὁ δὲ τὸ πρῶτον μὲν πρὸς τὴν ἀπολογίαν ἐτρέπετο τῶν ἐγκαλουμένων· ὥς δ' οὐδεὶς προσεῖχεν, ἐαυτὸν ἀπέκτεινεν. Ἀξιοθέα δὲ ἡ γυνὴ τοῦ Νικοκλέους, ἀκούσασα τὴν τοῦ ἀνδρὸς τελευτήν, τὰς μὲν θυγατέρας τὰς ἐαυτῆς παρθένους οὕσας ἀπέσφαξεν, ὅπως μηδεὶς αὐτῶν πολέμιος κυριεύσῃ· τὰς δὲ τῶν ἀδελφῶν τῶν Νικοκλέους γυναῖκας προστρέψατο μεθ' αὐτῆς ἐλέσθαι τὸν θάνατον, οὐδὲν συντεταχότως Πτολεμαίου περὶ τῶν γυναικῶν, ἀλλὰ συγκεχωρηκότος αὐταῖς τὴν ἀσφάλειαν. τῶν δὲ βασιλείων πεπληρομένων φόνων καὶ συμπτωμάτων ἀπροσδοκῆτων, οἱ τοῦ Νικοκλέους ἀδελφοὶ συγκλείσαντες τὰς θύρας, τὴν μὲν οἰκίαν ἐπέτρησαν, ἐαυτοὺς δ' ἀπέσφαξαν. ἡ μὲν οὖν τῶν ἐν Πάφῳ βασιλείων οἰκία τραγικοῖς συγκυρήσασα πάθει, τὸν εἰρημένον τρέ-

πον κατελύθη. ἡμεῖς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τῶν γεγο-
νότων διελθόντες, ἐπὶ τὰς συνεχεῖς πράξεις μεταβι-
βάσομεν τὸν λόγον.

Moritur in Ponto Parysades, Bospori rex. De regno oritur
bellum inter relictos tres filios, Satyrum, Eumelum et Prytanim.
Ariopharnes, rex Thracum, Eumelum adiuvat.

22. Περὶ γὰρ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς ἐν τῷ Πόν-
τῳ μετὰ τὴν Παρυσάδου τελευτήν, ὃς ἦν βασιλεὺς
τοῦ Κιμμερικοῦ Βοσπόρου, διετέλουν οἱ παῖδες αὐ-
τοῦ διαπολεμοῦντες πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τῆς ἡγεμο-
νίας, Εὐμηλὸς τε καὶ Σάτυρος καὶ Πρύτανις. τού-
των δὲ ὁ μὲν Σάτυρος ὢν πρεσβύτερος παρὰ τοῦ πα-
τρὸς παρελήφει τὴν ἀρχήν, βεβασιλευκός ἐτε-
τρεκαὶ ὀκτώ· ὁ δ' Εὐμηλὸς φιλίαν συντεθειμένος
πρὸς τινὰς τῶν πλησιοχώρων Βαρβάρων, καὶ δύνα-
μιν ἀδρᾶν ἡθροικῶς, ἡμφισβήτει τῆς βασιλείας. ἃ
δὲ πυνθόμενος ὁ Σάτυρος, ἀνέξεν ἐπ' αὐτὸν μετὰ
δυνάμεως ἀδρᾶς, καὶ διαβάς τὸν Θάψιν ποταμὸν,
ἐπειδὴ πλησίον ἐγένετο τῶν πολεμίων, τὴν μὲν πα-
ρεμβολὴν ταῖς ἀμάξαις περιλαβὼν, αἷς ἦν κεκομι-
κὼς τὰς ἀγορὰς οὕσας παμληθεῖς, τὴν δὲ δύναμιν
ἐκτάξας, αὐτὸς κατὰ μέσσην ὑπῆρχε τὴν φάλαγγα, κα-
θάπερ ἐστὶ Σκύθαις νόμιμον. συνειστρατεύοντο δ'
αὐτῷ μισθοφόροι μὲν Ἕλληνες οὐ πλείους δισχι-
λίων, καὶ Θράκες ἴσοι τούτοις· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες
ὑπῆρχον σύμμαχοι Σκύθαι, πλείους τῶν δισχυρίων,
ἵππεις δ' οὐκ ἐλάττους μυρίων. τῷ δ' Εὐμῆλῳ συνε-
μάχει μὲν Ἀριοφάρνης ὁ τῶν Θρακῶν βασιλεὺς, ἵπ-
πεις μὲν ἔχων δισχυρίους, πεζοὺς δὲ δισχιλίους πρὸς
τοῖς δισχυρίοις. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρεῖς, Σά-

τυρος μὲν ἔχων περὶ ἑαυτὸν ἐπιλέκτους ἄνδρας, ἵπο-
 μαχίαν συνεστήσατο πρὸς τοὺς περὶ Ἀριοφάρνην ἄν-
 θεστηκότας κατὰ μέσσην τὴν τάξιν. καὶ πολλῶν παρ'
 ἄμφοτέροις πεσόντων, τέλος ἐκβιασάμενος ἐτρέψατο
 τὸν βασιλεῖα τῶν Βαρβάρων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον
 ἐπέκειτο, φρονεῦν τοὺς αἰὲ καταλαμβανομένους·
 μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενος τὸν ἀδελφὸν Εὐμηλον
 προτερεῖν περὶ τὸ διξιὸν κέρας, καὶ τοὺς παρ' αὐτῷ
 μισθοφόρους τετραΐφθαι, τοῦ μὲν διώκειν ἀπίστη,
 παραβουληθεὶς δὲ τοῖς ἡττημένοις, καὶ τὸ δεύτερον
 αἵτιος γενόμενος τῆς νίκης, ἅπαν ἐτρέψατο τῶν πο-
 λεμίων τὸ στρατόπεδον, ὥστε πᾶσι γενέσθαι φανε-
 ρόν, ὅτι καὶ κατὰ γένος καὶ καὶ ἀρετὴν προσῆκον
 ἦν αὐτῷ διαδέχασθαι τὴν πατρῴαν βασιλείαν.

Bello decertantes Satyrus et Prytanis, quamvis victores, mor-
 tem deinceps oppetunt.

23. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀριοφάρνην καὶ τὸν Εὐμη-
 λον λειφθέντες ἐν τῇ μάχῃ συνέφυγον εἰς τὰ βασι-
 λεία. ταῦτα δ' ἔκειτο μὲν παρὰ τὸν Θῶφιν ποταμὸν,
 ὃς περιόρρεων αὐτὰ, καὶ βράθος ἔχων ἱκανόν, ἐποίει
 δυσπρόσιτον, περιείχετο δὲ κρημνοῖς μεγάλαις, ἐτι
 δ' ὕλης πλήθει τὰς πύσσας εἰσβολὰς δύο ἔχοντι χει-
 ροποιήτους. ὣν ἡ μὲν ἦν ἐν αὐτοῖς τοῖς βασιλείαις,
 ὠχυρωμένη πύργοις ὑψηλοῖς καὶ προτειχίσμασιν· ἡ
 δὲ καδ' ἐτέρου μέρους ἐν ἔλειαν ὑπῆρχε, φρουρου-
 μένη ξυλίνοις ἐρύμασι· διεστύλωτο δ' οἴκοις, ὑπερ-
 ἄνω δὲ τῶν ὑδάτων εἶχε τὰς οἰκήσεις. τοιαύτης δ'
 οὔσης τῆς περὶ τὸν τόπον ὀχυρότητος, τὸ μὲν πρῶ-
 τον ὁ Σάτυρος τὴν τε χώραν τῶν πολεμίων ἐδήλωσε,

καὶ τὰς κώμας ἐνεπύρσειεν, ἐξ ὧν αἰχμάλωτα σώμα-
 τα καὶ λείας πλῆθος ἤθροισεν μετὰ δὲ ταῦτα ἐγγει-
 ρήσας διὰ τῶν παρόδων βιάζεσθαι, κατὰ μὲν τὸ
 προτείχισμα καὶ τοὺς πύργους πολλοὺς ἀποβαλὼν
 τῶν στρατιωτῶν ἀπεχώρησε· κατὰ δὲ τὰ ἔλη βιά-
 σάμενος, ἐκράτησε τῶν ξυλίνων φρουρίων· ταῦτα δὲ
 διαρπάσας, καὶ διαβὰς τὸν ποταμὸν, ἤρξατο κόπ-
 τεῖν τὴν ὕλην, δι' ἧς ἀναγκαῖον ἦν ἐλθεῖν ἐπὶ τὰ
 βασίλεια. τούτων δὲ ἐνεργῶς συντελουμένων, Ἀριο-
 φάρνης ὁ βασιλεὺς, ἀγωνιάσας μὴ κατὰ κράτος αὐλοῦ-
 ναι συμβῇ τὴν ἀκρόπολιν, διηγωνίζετο τολμηρό-
 τερον, ὥς ἐν μόνῳ τῷ νικᾶν κειμένης τῆς σωτηρίας.
 διείλετο δὲ καὶ τοὺς τοξότας ἐπ' ἀμφοτέρω τὰ μέρη
 τῆς παρόδου, δι' ὧν ἑαδίως κατετίτρωσκε τοὺς τὴν
 ὕλην κόπτοντας, μὴ δυναμένους μήτε προορῆσθαι
 τὰ βέλη, μὴτ' ἀμύνεσθαι τοὺς βάλλοντας, διὰ τὴν
 πυκνότητα τῶν δένδρων. οἱ δὲ περὶ τὸν Σάτυρον
 ἐπὶ τρεῖς μὲν ἡμέρας εἵμενον τὴν ὕλην, ὁδοποιού-
 μενοι καὶ διακαρτεροῦντες ἐπιπόνως· τῇ δὲ τετάρτῃ
 συνήγγισαν μὲν τῷ τείλει, νικώμενοι δὲ τῷ πλήθει
 τῶν βελῶν καὶ τῇ τῶν τόπων στενοχωρίᾳ, μεγάλοις
 ἐλατιώμασι περιέπιπτον. Μενίσκος μὲν γὰρ ὁ τῶν
 μισθοφόρων ἡγεμὼν, ἀνὴρ καὶ συνέσει καὶ τόλμῃ
 διαφέρων, προσπεσὼν διὰ τῆς διόδου πρὸς τὸ τεῖ-
 χος, καὶ μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν λαμπροῖς ἀγωνισάμε-
 νος, ἐξεβιάσθη, πολλαπλασίων ἐπ' αὐτὸν ἐπεξελθόν-
 των. ὃν ἰδὼν ὁ Σάτυρος κινδυνεύοντα, ταχέως παρ-
 βοήθει, καὶ τὴν ἐπιφορίαν τῶν πολεμίων ὑποστήσας
 ἐτρώθη λόγχῃ διὰ τοῦ βραχίονος. κακῶς δ' ἀπαλλάτ-

των ὑπὸ τοῦ τραύματος, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν παρεμβολήν· καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἐξέλιπε τὸν βίον, ἐννέα μόνον μῆνας βασιλεύσας μετὰ τὴν τοῦ πατρὸς τελευτήν Παρυσάδου. Μενίσκος δ' ὁ τῶν μισθοφόρων ἡγεμὼν, λύσας τὴν πολιορκίαν ἀπήγαγε τὴν δύναμιν εἰς Γάργαζαν πόλιν· καὶ κειῖθεν τὸ τοῦ βασιλέως σῶμα διὰ τοῦ ποταμοῦ διεκόμισεν εἰς Παντικάπαιον, πρὸς τὸν ἀδελφὸν Πρύτανιν.

Quo facto Eumelus regno politus est, idque felicissime gessit et maximopere auxil.

24. Ὃς ταφὴν συντελέσας μεγαλὴν προσηύχθη, καὶ καταθήμενος εἰς τὰς βασιλικὰς θήκας τὸ σῶμα, ταχέως ἤκεν εἰς Γάργαζαν, καὶ τὴν δύναμιν ἅμα καὶ τὴν δυναστείαν παρέλαβεν. Εὐμήλου δὲ διαπραβενομένου περὶ μέρους τῆς βασιλείας, τούτῳ μὲν αὐτὸ προσεΐχεν· ἐν δὲ Γαργάζῃ φρουρὰν ἀπολιπὼν, ἐπανῆλθεν εἰς Παντικάπαιον, ἀσφαλισόμενος τὰ κατὰ τὴν βασιλείαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον Εὐμήλος, συναγωνισαμένων αὐτῷ τῶν Βαρβάρων, τὴν τε Γάργαζαν κατελάβετο, καὶ τῶν ἄλλων πολισμάτων καὶ χωρίων οὐκ ὀλίγα. ἐπιστρατεύσαντος δὲ τοῦ Πρύτανιδος, μάχη τε ἐνίκησε τὸν ἀδελφόν, καὶ συγκλείσας εἰς τὸν ἰσθμὸν, τὸν πλησίον τῆς Μαιώτιδος λίμνης, συνηνάγκασεν ὁμολογίας θέσθαι, καθ' ἃς τοὺς τε στρατιώτας παρέδωκε, καὶ τῆς βασιλείας ἐκχωρεῖν ὁμολόγησεν. ὥς δὲ παρεγένετο εἰς Παντικάπαιον, ἐν ᾧ τὸ βασιλεῖον ἦν αἰὶ τῶν ἐν Βοσπόρῳ βασιλευσάντων, ἐπεχείρησε μὲν πάλιν ἀνακτιῶσθαι τὴν βασιλείαν, κατισχυθεὶς δὲ καὶ φυγὼν εἰς τοὺς καλουμένους Κή-

πους, ἀνῆρέθῃ. Εὐμηλος δὲ μετὰ τὸν τῶν ἀδελφῶν
θάνατον βουλόμενος ἀσφαλῶς θῆσθαι τὰ κατὰ τὴν
ἀρχὴν, ἀνείλε τοὺς τε φίλους τῶν περὶ τὸν Σάτυρον
καὶ Πρύτανιν, ἔτι δὲ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα.
μόνος δὲ διέφυγεν αὐτὸν ὁ παῖς ὁ Σατύρου Παρυ-
σάδης, νέος ὢν παντελῶς τὴν ἡλικίαν. ἐξιπνεύσας
γὰρ ἐκ τῆς πόλεως, κατέφυγε πρὸς Ἀγαρον τὸν βα-
σιλέα τῶν Σκυθῶν. ἀγανακτούντων δὲ τῶν πολιτῶν
ἐπὶ τῷ φόνῳ τῶν οἰκείων, συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν
τὰ πλήθῃ, περὶ τε τούτων ἀπελογήσατο, καὶ τὴν
πάτριον πολιτείαν ἀποκατέστησε. συνεχώρησε δὲ
καὶ τὴν ἀτέλειαν ἔχειν τὴν ἐπὶ τῶν προγόνων οὔσαν
τοῖς Παντικᾶπαιον οἰκοῦσι. προσεπηγγέλατο δὲ
καὶ τῶν εἰσφορῶν ἅπαντας ἀφήσειν, καὶ πολλὰ διε-
λέχθη δημαγωγῶν τὰ πλήθῃ. ταχὺ δὲ πάντων εἰς
τὴν προϋπάρχουσαν εὖνοιαν ἀποκαταστάντων διὰ
τὰς εὐεργεσίας, τὸ λοιπὸν ἐβασίλευεν, ἀρχῶν
νομίμως τῶν ὑποτεταγμένων, καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν
οὐ μετρίως θαυμαζόμενος.

Post v annorum imperium, curru vectus, consternatis equis,
occubuit.

25. Βυζαντίους μὲν γὰρ καὶ Σινωπεῖς, καὶ
τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τῶν τὸν Πόντον οἰκούντων
τοὺς πλείστους διετέλεσεν εὐεργετῶν. Καλλαντια-
νῶν δὲ πολιορκουμένων ὑπὸ Λυσιμάχου, καὶ πιεζο-
μένων νῆ σπάνει τῶν ἀναγκαίων, χιλίους ὑπεδέξατο
τοὺς διὰ τὴν σιτοδείαν ἀποχωρήσαντας. οἷς οὐ μό-
νον τῆς καταφυγῆς παρέσχετο τὴν ἀσφάλειαν, ἀλλὰ
καὶ πόλιν ἔδωκε κατοικεῖν. ἐπὶ δὲ τούτοις, τὴν ὄνο-

μαζομένην ψόαν καὶ τὴν χώραν κατεκληροῦνθησεν.
 ὑπὲρ δὲ τῶν πλεόντων τὸν Πόντον πόλεμον ἐξενέ-
 γκας πρὸς τοὺς ληστεύειν εἰσθότας βαρβάρους Ἕνι-
 όχους καὶ Ταύρους, ἔτι δ' Ἀχαιοὺς, καθαρὰν λη-
 στῶν ἀπέδειξε τὴν θάλασσαν· ὥστε μὴ μόνον κατὰ
 τὴν βασιλείαν, ἀλλὰ καὶ κατὰ πᾶσαν σχεδὸν τὴν οὐ-
 κουμένην διαγγελλόντων τῶν ἐμπόρων τὴν μεγαλο-
 ψυχίαν, ἀπολαμβάνειν τῆς εὐεργεσίας καρπὸν κάλ-
 λιστον τὸν ἔπαινον. προσεικλήσατο δὲ καὶ τῆς συνο-
 ριζούσης βαρβάρου πολλὴν, καὶ τὴν βασιλείαν ἐπι-
 φανεστέραν ἐπὶ πολὺ κατεσκεύασε· καθόλου δ' ἐπε-
 χείρησε πάντα τὰ περὶ τὸν Πόντον ἔθνη καταστρέ-
 φεσθαι, καὶ τάχα ἂν ἐκράτησε τῆς ἐπιβολῆς, εἰ μὴ
 σύντομον ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν. πῶτε γάρ ῥιη
 καὶ τοὺς ἴσους μῆνας βασιλεύσας κατέστρεψε τὸν
 βίον,, παραδόξῳ συμπτώματι χρησάμενος. ἐκ γὰρ
 τῆς Σκυθικῆς ἐπανιῶν εἰς τὴν οἰκίαν, καὶ σπεύ-
 δων πρὸς τινα θυσίαν, ἤλαυνε μὲν ἐπὶ τινοσ τεθρίπ-
 που πρὸς τὰ βασίλεια, τοῦ δ' ἄρματος ὄντος τετρα-
 κύκλου καὶ σκηνὴν ἔχοντος, συνέβη τοὺς ἵππους
 διαταραχθέντας ἐξενεγκεῖν αὐτόν· τοῦ γὰρ ἡνιόχου
 μὴ δυναμένου κρατῆσαι τῶν ἡνιῶν, φοβηθεὶς μὴ
 κατενεχθῇ πρὸς τὰς φάραγγας, ἐπεχείρησεν ἀγάλ-
 λεσθαι. ἐμπλακέντος δὲ τοῦ ἵππου εἰς τὸν τροχόν,
 συνεφειλκύνθη τῇ φορᾷ, καὶ παραχρῆμα ἐτελεύ-
 τησε.

Oracula de Hameli et Satyri mortis genere. Adiecta mentio
 belli a Romanis feliciter contra Samnites gesti.

26. Περὶ δὲ τῆς τῶν ἀδελφῶν τελευτῆς Εὐμή-

λου τε καὶ Σατύρου παραδέδονται χρησμοί, μικρὸν
 μὲν ἡλιθιώτεροι, πιστευόμενοι δὲ παρὰ τοῖς ἐγχω-
 ροῖς. τῷ μὲν γὰρ Σατύρῳ λέγουσι χρῆσαι τὸν θεὸν
 φυλάσσειν τὸν μῦν, μὴ ποτε αὐτὸν ἀνέλῃ. διόπερ
 οὔτε δοῦλον οὔτε ἐλεύθερον τῶν τεταγμένων ὑφ'
 ἑαυτὸν εἶα τοῦτ' ἔχειν ὄνομα· ἔπειτα δὲ καὶ τοὺς ἐν
 ταῖς οἰκίαις καὶ ταῖς ἀγοφαῖς ἐφοβέτο μῦς, καὶ
 τοῖς παισὶν αἰὲ συνέταπτε τούτους ἀποκτείνειν, καὶ
 τὰς κοίτας ἐμπλάττειν. πάντα δ' ἐνδεχομένως αὐτοῦ
 ποιοῦντος, ὥς ᾧετο κατισχύσειν τὸ πεπρωμένον, κα-
 τέστρεψε τὸν βίον. πληγῆς τοῦ βραχίονος εἰς τὸν
 μῦν. τῷ δ' Εὐμήλῳ χρῆσμός ἦν, τὴν φερομένην οἰ-
 κίαν φυλάσσειν· ὅθεν πάλιν οὗτος εἰς οἰκίαν οὐκ
 εἰσῆι προχείρως, μὴ προδιγενησάντων τῶν παιδῶν
 τὴν ὄροφὴν καὶ τὰ θεμέλια. τελευτήσαντος δ' αὐ-
 τοῦ διὰ τὴν ὀχουμένην ἐπὶ τοῦ τεθρίππου σκηνὴν,
 ἕκαστος ὑπελάμβανε τετελεῖσθαι τὸν χρησμόν. καὶ
 περὶ μὲν τῶν ἐν τῷ Βοσπόρῳ πραχθέντων ἄλλῃς ἡμῖν
 ἐχέτω. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, οἱ τῶν Ῥωμαίων ὑπά-
 τοι μετὰ δυνάμεως ἐμβαλόντες εἰς τὴν Ἀπουλίαν,
 ἐνίκησαν μάχῃ Σαμνίτας περὶ τὸ καλούμενον Ἰτά-
 λιον. τῶν δ' ἡττηθέντων καταλαβομένων τὸν ἱερὸν
 λόφον ὀνομαζόμενον, τότε μὲν τῆς νυκτὸς ἐπιλαβοῦ-
 σης, οἱ Ῥωμαῖοι πρὸς τὴν ἰδίαν στρατοπεδείαν ἀπε-
 χώρησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάλιν μάχης γενομένης,
 πολλοὶ μὲν ἀνῆρέθησαν τῶν Σαμνιτῶν, αἰχμάλωτοι
 δ' ἐλήφθησαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους καὶ διακοσίους.
 τοιούτων δὲ προτερημάτων γενομένων τοῖς Ῥωμαί-
 οῖς, ἀδεῶς ἤδη τῶν ὑπαέθρων συνέβαινε κυριεύειν

τοὺς ὑπάτους, καὶ τὰς ἀπειθούσας τῶν πόλεων χει-
ροῦσθαι. Καταράκταν μὲν οὐκ καὶ Κεραυνίαν
ἐκπολιορκήσαντες, φρουροὺς ἐπέθηκαν· τῶν δ' ἄλ-
λων τινὰς πείσαντες, προσηγάργοντο.

Olymp. CXVII, 4. Ptolemaeus Aegypti princeps, in Asiam
profecius, urbes et castella plura subigit: Ptolemaeum, Antigoni
• fratre nepotem, ad se pollectum cum copiis capit.

27. Ἐπ' ἄρχοντας δ' Ἀθηναῖοι Δημητρίον τοῦ
Φαληρέως, τὴν ὑπατον ἀρχὴν ἐν Ῥώμῃ παρέλαβον.
Κοῖντος Φάβιος τὸ δεύτερον καὶ Γάιος Μάρκιος.
ἐπὶ δὲ τούτων, Πτολεμαῖος ὁ τῆς Αἰγύπτου δυνα-
στεύων, πυθόμενος τοὺς ἰδίους στρατηγοὺς ἀποβε-
βληκέναι τὰς ἐν Κιλικίᾳ πόλεις, πλεύσας μετὰ δυ-
νάμειος ἐπὶ Φασηλίδᾳ, ταύτην μὲν ἐξεπολιορκήσεν,
εἰς δὲ τὴν Λυκίαν παρακομισθεὶς, Ξάνθον φρουρου-
μένην ὑπ' Ἀντιόχου, κατὰ κράτος εἶλεν. εἶτα αἷ
Καύνην προσπλεύσας, τὴν μὲν πόλιν παρέλαβε, τὰς
δὲ ἀκροπόλεις φρουρουμένας τῇ βίᾳ κατασχύσας,
τὸ μὲν Ἡράκλειον ἐξῆλκε, τὸ δὲ Περσικὸν παραδόν-
των τῶν στρατιωτῶν ὑποχείριον ἐποίησεν. μετὰ δὲ
ταῦτα εἰς τὴν Κῶν πλεύσας μετεπέμψατο Πτολε-
μαῖον· ὅς ὢν ἀδελφιδοῦς Ἀντιόχου, καὶ δυνάμει
πεπιστευμένος, τοῦτον μὲν κατέλιπε, πρὸς δὲ Πτο-
λεμαῖον καινοπραγίαν ἐτίθετο. πλεύσαντος δ' ἐκ
τῆς Χαλκίδος αὐτοῦ καὶ κομισθέντος εἰς Κῶν, τὸ
μὲν πρῶτον ὁ Πτολεμαῖος φιλανθρωπῶς αὐτὸν προσ-
εδέξατο· εἶτα δορὼν πεφρονηματισμένον, καὶ τοὺς
ἡγεμόνας, δμιλίαις καὶ δωρεαῖς ἐξιδιοποιούμενον,
φοβηθεὶς μὴ τινα ἐπιβουλὴν μηχανήσεται, φθάσας

αὐτὸν συνέλαβε καὶ πιεῖν κώνειον συνηναγκάσε·
τοὺς δὲ συνηκολουθηκότας στρατιώτας ἐπαγγελίαις
δημαγωγήσας, κατέμιξε τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ στρατευο-
μένοις.

Polysperchontem Cassander, promissis praemiis, sibi conciliat, impellitque, ut Herculem, regem destinatum, per insidias exstinguat.

28. Ἄμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις, Πολυσπέρ-
χων μὲν ἠθροικῶς ἄδραν δύναμιν, κατήγαγεν ἐπὶ
τὴν πατρῴαν βασιλείαν Ἡρακλέα τὸν Ἀλεξάνδρου ἱπκ
Βασιλείης. Κῆσσανδρος δὲ, καταστρατοπεδεύσαντος
αὐτοῦ περὶ τὴν καλουμένην Στυμφαλίαν, ἤκε μετὰ
τῆς δυνάμεως. οὐ μακρὰν δὲ τῶν παρεμβολῶν ἀπε-
χουσῶν ἁλλήλων, καὶ τῶν Μακεδόνων οὐκ ἀηδῶς
δρώντων τὴν ἀθρόον τοῦ βασιλέως, δέισας ὁ Κῆσ-
σανδρος μήποτε φύσει πρὸς μεταβολὴν ὄντες ὀξεῖς
οἱ Μακεδόνες αὐτομολήσωσι πρὸς τὸν Ἡρακλέα,
διεπρεσβεύσατο πρὸς Πολυσπέρχοντα· καὶ περὶ μὲν
τοῦ βασιλέως ἐπειρᾶτο διδάσκειν αὐτὸν, ὅτι γινομέ-
νης τῆς καθόδου ποιήσει τὸ προστατιτόμενον ὑφ'
ἐτέρων· συναγωνισάμενος δ' αὐτῷ, καὶ τὸν νεανί-
σκον ἀνελόν, παραχρῆμα μὲν ἀπολήψεται τὰς προ-
γεγενημένας κατὰ Μακεδοῖαν δωρεάς· εἶτα καὶ δύ-
ναμιν ἀναλαβὼν, στρατηγὸς ἀποδειχθήσεται περὶ Πε-
λοπόννησον, καὶ πάντων τῶν ἐν τῇ δυναστείᾳ τῇ
Κασσάνδρου κοινῶνός ἐσται, τιμώμενος διαφόρως·
πέρας δὲ, πολλαῖς καὶ μεγάλας ἐπαγγελίαις πείσας
τὸν Πολυσπέρχοντα, καὶ συνθήκας ἐν ἀποθῆῃτοις
συνθέμενος, προειργάσατο δολοφονῆσαι τὸν βασιλέα.

ὁ δὲ Πολυσπέρχων ἀνελὼν τὸν νεανίσκον, καὶ φανερώς κοινοπραγῶν τοῖς περὶ τὸν Κάσσανδρον, τὰς τ' ἐν τῇ Μακεδονίᾳ δωρεὰς ἐκομίσατο, καὶ κατὰ τὰς ὁμολογίας παρέλαβε στρατιώτας, πεζοὺς μὲν Μακεδόνας τετρακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ Θετταλοὺς πεντακοσίους. προσλαβόμενος δὲ καὶ τῶν ἄλλων τοὺς βουλομένους, ἐπεχείρησε μὲν διὰ τῆς Βοιωτίας προάγειν εἰς Πελοπόννησον, ὑπὸ δὲ Βοιωτῶν καὶ Πελοποννησίων κωλυθεὶς ἀνέστρεψε, καὶ προσελθὼν εἰς Λοκροὺς, ἐνταῦθα τὴν παραχειμασίαν ἐποίησατο.

Lysimachia condita. Cleomeni regi Laced. Arcus succedit. In Sicilia Amilcar Syracusan noctu clam adoriiri et expugnare parat. Sed cum ingenti clade repulsus abijt Poenorum exercitus. Amilcar captus Syracusas abducitur.

29. Ἄμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Λυσίμαχος μὲν ἐν Χερρόνῳ πόλιν ἔκτισεν, ἀφ' ἑαυτοῦ Λυσιμαχίαν καλέσας. Κλεομένης δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη ἑξήκοντα καὶ μῆνας δέκα· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ Ἀρεὺς υἱὸς ἤρξεν ἔτη τέσσαρα πρὸς τοῖς τεσσαράκοντα. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Ἀμίλκας ὁ τῶν ἐν Σικελίᾳ δυνάμεων στρατηγός, τὰ λοιπὰ τῶν χωρίων χειρωσάμενος, προῆγε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὰς Συρακοῦσας, ὥς καὶ ταύτας αἰρήσων κατὰ κράτος. τὴν μὲν οὖν αἰτοπομπείαν διεκώλυε, πολὺν ἤδη χρόνον θαλασσοκρατῶν· τοὺς δ' ἐπὶ τῆς χώρας καρπούς καταφθείρας, ἐπεβάλετο καταλαβίσθαι τοῖς περὶ τὸ Ὀλύμπιον τόπους, κικίριους μὲν πρὸ τῆς πόλεως· εὐθύς δὲ καὶ προσβάλλειν εἰς ἐφόδον τοῖς

Διοδ. Τ. V.

τείχεσι διεγνώκει, τοῦ μάντεως ἐν εἰρηκότος αὐτῷ
κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῶν ἱερῶν, ὅτι τῇ μετὰ ταύτην
ἡμέρᾳ πάντως ἐν Συρακούσαις δειπνήσει· οἱ δ' ἐκ
τῆς πόλεως αἰσθόμενοι τὴν ἐπίνοιαν τῶν πολεμίων,
ἐξέπεμψαν τῶν μὲν πεζῶν νυκτὸς περὶ τρισχιλίους,
καὶ τῶν ἱππέων περὶ τετρακοσίους, προσιάξαντες
καταλαβέσθαι τὸν Εὐρύηλον. ταχὺ δὲ τούτων τὸ
παραγγελθὲν πραξάντων, οἱ Καρχηδόνιοι νυκτὸς
οὔσης προσῆγον, νομίζοντες λήσεσθαι τοὺς πολεμί-
ους. ἤγεῖτο μὲν οὖν Ἀμίλκας πάντων, ἔχων τοὺς αἰεὶ
περὶ αὐτὸν τεταγμένους. ἐπηκολούθει δὲ Δεινοκρά-
της, τῶν ἱππέων εἰληφώς τὴν ἡγεμονίαν. τὸ δὲ τῶν
πεζῶν στρατοπέδον εἰς δύο φάλαγγας διήρητο. τὴν
τε τῶν Βαρβάρων καὶ τὴν τῶν συμμαχούντων Ἑλλή-
νων. παρηκολούθει δὲ καὶ πλήθος ὄχλου παντοδα-
πὸν ἐκτὸς τῆς τάξεως, ὠφελείας ἕνεκα, χρεῖαν μὲν
στρατιωτικὴν οὐδεμίαν παρεχόμενον, θόρυβου δὲ
καὶ ταραχῆς ἀλόγον γινόμενον αἴτιον· ἐξ ὧν πολλὰ-
κις ὀλοσχερέστεροι συμβαίνουσι κίνδυνοι. καὶ τότε
δὲ τῶν ὁδῶν στενῶν οὐσῶν καὶ τραχειῶν, οἱ μὲν τὰ
σκευοφόρα κομίζοντες καὶ τῶν ἐκτὸς τῆς τάξεως συν-
ακολουθούντων τινὲς ἐβιάδιζον, πρὸς ἀλλήλους φι-
λοτιμούμενοι περὶ τῆς ὁδοιπορίας· στενοχωρουμένου
δὲ τοῦ πλήθους, καὶ διὰ τοῦτο τισὶν ἐγγενομένης
ἀψιμαχίας, καὶ πολλῶν ἐκατέροις παραβηθούντων,
κραυγὴ καὶ πολὺς θόρυβος κατεῖχε τὸ στρατοπέδον.
καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ κατελιηφότες τὸν Εὐρύηλον
Συρακούσιοι, μετὰ θορύβου προσιόντας τοὺς πολε-
μίους αἰσθόμενοι, καὶ τόπους ἔχοντες ὑπερδεξιούς,

ᾠρησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. καὶ τινὲς μὲν ἐν τοῖς
 ὑψηλοῖς ἐστῶτες ἔβαλλον τοὺς ἐπιόντας· τινὲς δὲ
 τοὺς εὐκαίρους τῶν τόπων καταλαβόντες, ἀπέκλειον
 τῆς ὁδοῦ τοὺς Βαρβάρους· ἄλλοι δὲ κατὰ τῶν κρη-
 μῶν τοὺς φεύγοντας ῥίπτειν ἑαυτοὺς ἠνάγκαζον.
 διὰ γὰρ τὸ σκότος καὶ τὴν ἄγνοιαν ὑπελήφθησαν
 μεγάλη δυνάμει παραγεγονέναι πρὸς τὴν ἐπίθειν.
 οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὰ μὲν διὰ τὴν τῶν ἰδίων ταρα-
 χήν, τὰ δὲ διὰ τὴν τῶν πολεμίων ἐπιφάνειαν ἐλατ-
 τοῦμενοι, μάλιστα δὲ διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων
 καὶ στενοχωρίαν ἀπορούμενοι, πρὸς φυγὴν ἐτρέπη-
 σαν. οὐκ ἔχοντων δὲ τῶν τόπων εὐρυχωρῇ διεξοδόν,
 οἱ μὲν ὑπὸ τῶν ἰδίων ἱππέων συνεπατοῦντο πολλῶν
 ὄντων, οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ὡς πολέμιοι διεμάχοντο,
 τῆς ἀγνοίας ἐπισχοῦσης διὰ τὴν νύκτα. Ἀμίλλας δὲ
 τὸ μὲν πρῶτον ὑπέστη τοὺς πολεμίους εὐρώστοις,
 καὶ τοὺς περὶ αὐτὸν τεταγμένους ἤξιον συγκινδυ-
 νεῦειν· μετὰ δὲ ταῦτα, διὰ τὴν ταραχὴν καὶ τὸν φό-
 βον ἐγκαταλιπόντων αὐτὸν τῶν στρατιωτῶν, μόγις
 σωθεὶς ὑπὸ τῶν Συρακουσίων συνηρπάγη.

Belli inopinatus eventus historicus, admiratur. Amilca-
 ris trucidati caput ad Agathoclem perferendum curant Syracusani.

30. Εἰκότως δ' ἂν τις παρασημῆναιτο τὴν ἀνω-
 μαλίαν τῆς τύχης, καὶ τὸ παράλογον τῶν παρὰ τῆς
 ὑπολήψεως συντελουμένων παρ' ἀνθρώποις. Ἀγαθο-
 κλῆς μὲν γὰρ ἀνδρεῖς διαφέρων, καὶ πολλὴν δύνα-
 μιν ἐσχικώς τὴν συναγωνισαμένην περὶ τὸν Ἰμέραν,
 οὐ μόνον ὑπὸ τῶν Βαρβάρων ἠττήθη κατὰ κράτος,
 ἀλλὰ καὶ τῆς στρατείας τὴν κρατίστην καὶ πλείστην

ἀπέβαλεν· οἱ δὲ τειχήρεις ἀπολειφθέντες ἐν ταῖς Συρακούσαις, μικροῦ μέρει τῶν προητηθέντων οὐ μόνον τὴν πολιορκήσασαν δύναμιν ἐχειρώσαντο τῶν Καρχηδονίων, ἀλλὰ καὶ τὸν στρατηγὸν Ἀμίλκαν ἐπιφανέστατον ὄντα τῶν πολιτῶν ἐξώγησαν. καὶ τὸ θαυμασιώτατον, δώδεκα μυριάδας πεζῶν καὶ πεντακισχιλίους ἵππεῖς ὀλίγος ἀριθμὸς πολεμίων, προσλαβόμενος ἀπάτην καὶ τόπον, κατὰ κράτος ἤττησεν. ὥστ' ἄληθές εἶναι τὸ λεγόμενον, ὅτι παλλὰ τέ κενὶ τοῦ πολέμου. μετὰ δὲ τὴν τροπὴν, οἱ μὲν Καρχηδονιοὶ ἄλλος καὶ ἄλλους τόπους διασπαρέντες, μόγις εἰς τὴν ὑστεραίαν ἤθροίσθησαν. οἱ δὲ Συρακούσιοι μετὰ λαφύρων πολλῶν ἐπανελθόντες εἰς τὴν πόλιν, τὸν Ἀμίλκαν παρέδωκαν τοῖς βουλευμένοις λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ τιμωρίαν. ἀνεμιμνήσκοντο δὲ καὶ τῆς μάντιος φωνῆς, ὃς ἔφησεν αὐτὸν εἰς τὴν ὑστεραίαν εἰς Συρακούσας δειπνήσειν, τοῦ δειποῦτον παραγαγόντος τάληθές τὸν δ' οὖν Ἀμίλκαν οἱ τῶν ἀπολωλότων συγγενεῖς δεδωμένον ἀγαγόντες διὰ τῆς πόλεως, καὶ δειναῖς αἰκίαις κατ' αὐτοῦ χρησόμενοι, μετὰ τῆς ἐσχάτης ὕβρεως ἀνείλον. εἴθ' οἱ μὲν τῆς πόλεως προσηυχόμενοι, ἀποκόψαντες αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν, ἀπέστειλαν τοὺς κομιοῦντας εἰς τὴν Αἰθῶν πρὸς Ἀγαθοκλέα, καὶ περὶ τῶν γεγοτότων εὐτυχημάτων ἀπαγγελοῦντας.

in residuo Poenorum exercitu cum metus et dissidium omnia turbassent, Agrigentini Siciliae imperium occupare conantur. misit Xenodico, qui Celam aliasque urbes in libertatem vindicabat.

31. Ἡ δὲ τῶν Καρχηδονίων στρατὸς μετὰ τὴν γενομένην συμφορὰν μαθοῦσα τὴν αἰτίαν τῶν ἐν-

χρημάτων, μόγισ ἀπηλλάγη τῶν φόβων. ἀναρχίας δ' οὐσῆς, διέστησαν οἱ Βάρβαροι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. οἱ μὲν οὖν φυγάδες μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων Δεινοκράτην στρατηγὸν ἀπέδειξαν· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τοῖς δευτερεύουσι τῇ μετὰ τὸν στρατηγὸν τιμῇ τὴν ἡγεμονίαν ἐνεχείρισαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον Ἀκραγαντῖνοι θεωροῦντες τὴν ἐν Σικελίᾳ κατάστασιν εὐφροσύνην οὖσαν πρὸς ἐπίθεσιν, ἡμφισβήτησαν τῆς κατὰ τὴν νῆσον ἡγεμονίας. ὑπελάμβανον γὰρ Καρχηδονίους μὲν μόγισ ἀνθέξειν τῷ πρὸς Ἀγαθοκλέα πολέμῳ· Δεινοκράτην δ' εὐκαταγώνιστον εἶναι, συνηθροικίᾳ φυγαδικὴν στρατιάν· τοὺς δ' ἐν ταῖς Συρακοῦσαις θλιβομένους τῇ σιτοδείᾳ μὴδ' ἐγχειρήσειν ἡμφισβητεῖν τῶν πρωτείων. τὸ δὲ μέγιστον, τὴν στρατείαν αὐτῶν ποιουμένων ἐπ' ἑλευθερώσει τῶν πόλεων, ἁσμένως ἅπαντας ὑπακούουσέσθαι, δαίτε τὸ πρὸς τοὺς Βαρβάρους μῖσος, καὶ διὰ τὴν ἔμφυτον πᾶσιν ἐπιθυμίαν τῆς αὐτονομίας. οὗτοι μὲν οὖν ἐλόμενοι στρατηγὸν Ξερόδικον, καὶ τὴν ἀρμόζουσαν δόντες δύναμιν, ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὁ δὲ παραχρῆμα ἐπὶ τὴν Γέλαν ὁρμήσας, καὶ διὰ τινων ἰδιοξένων νυκτὸς εἰσαχθεὶς, ἐκυρίευσεν τῆς πόλεως ἅμα καὶ δυνάμειος ἀδράς καὶ χρημάτων. ἑλευθερωθέντες οὖν οἱ Γελῶσι, προθυμότατα πανδημεὶ συστρατεύοντες, ἠλευθέρουν τὰς πόλεις. διαβοήθεισης δὲ τῆς τῶν Ἀκραγαντῖνων ἐπιβολῆς κατὰ πᾶσαν τὴν νῆσον, ἐπέπεσεν ὁρμὴ ταῖς πόλεσι πρὸς τὴν ἑλευθερίαν. καὶ πρῶτοι μὲν Ἐνναῖοι πέμψαντες, τὴν πόλιν τοῖς Ἀκραγαντίοις παρέδωκαν· οἱ δὲ, ταύ-

την ἐλευθερώσαντες, παρῆλθον ἐπὶ τὸν Ἐρβησσον, φρουρᾶς ἐν αὐτῷ παραφυλακτοῦσης τὴν πόλιν. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, καὶ τῶν πολιτικῶν συνεργησάντων, συνέβη τὴν φρουρὰν ἀλῶναι, καὶ πολλοὺς μὲν πεσεῖν τῶν Βαρβάρων, εἰς πεντακοσίους δὲ θεμένους τὰ ὄπλα παραδοῦναι σφᾶς αὐτοὺς.

Idem Echellam, Leontium et Camarinam a Syracusanis defendit. Syracusanorum triremes XX, navibus frumentariis obviam missae, a classe Punica agitantur et premuntur.

32. Περί ταῦτα δ' ὄντων τῶν Ἀκραγαντίνων, τῶν ἐν ταῖς Συρακούσαις καταλειμμένων στρατιωτῶν ὑπ' Ἀγαθοκλέους καταλαβόμενοι τινες τὴν Ἐχέτλαν ἐπόρθουν τὴν τε Λεοντίνην καὶ Καμαριναίαν. κακῶς οἱν πασχουσῶν τῶν πόλεων διὰ τὸ τὴν χώραν δηοῦσθαι, καὶ τοὺς καρποὺς ἅπαντας διαφθεῖρεσθαι, ἐμβάλων εἰς τοὺς τόπους ὁ Ξενοδίκος Λεοντίνους μὲν καὶ Καμαριναίους ἀπήλλαξε τοῦ πολέμου· τὴν δ' Ἐχέτλαν χωρίον ὄχυρόν ἐκπολιορκήσας, τοῖς μὲν πολίταις τὴν δημοκρατίαν ἀποκατέστησε, τοὺς δὲ Συρακουσάους κατεπλήξατο. καθόλου δ' ἐπιπορευόμενος τὰ τε φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἡλευθέρου τῆς τῶν Καρχηδονίων ἐπιστασίας. ἅμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις, Συρακούσιοι πιεζόμενοι τῇ σιτοδείᾳ, καὶ πυνθανόμενοι σιτηγὰ πλοῖα μέλλοντα ποιῆσθαι πλοῦν ἐπὶ Συρακούσας, ἐπλήρουν τριήρεις εἴκοσι. τηρήσαντες δὲ τοὺς ἐφορμεῖν ἐνωθίας Βαρβάρους ἀφυλάκτους ὄντας, ἔλκυσαν ἐκπλεύσαντες, καὶ παρακομισθέντες εἰς τοὺς Μεγαρεῖς, ἐπετήρουν τὸν τῶν ἐμπόρων κατάπλουν μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Καρχηδονίων τριάκοντα ναυσὶ

ἐκπλευσάντων ἐπ' αὐτοὺς, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεβάλον-
το ναυμαχεῖν. ταχὺ δὲ πρὸς τὴν γῆν ἐκδιωθέντες,
ἐξεκολύμβησαν πρὸς τινὰ ναὸν τῆς Ἥρας. γενομέ-
νης οὖν μάχης περὶ τῶν σκαφῶν καὶ τῶν Καρχηδο-
νίων ἐπιβαλλόντων σιδηρᾶς χεῖρας, καὶ βιαιότερον
ἄποσπόντων ἀπὸ τῆς γῆς, δέκα μὲν τριήρεις ἔαλω-
σαν· τὰς δ' ἄλλας ἐκ τῆς πόλεως ἐπιβροθήσαντες τι-
νες διέσωσαν. καὶ τὰ μὲν περὶ Σικελίαν ἐν τοῦ-
τοις ἦν.

Accepto nuntio de clade suorum in Sicilia, novo terrore
Carthaginienses percussi, res vero Agathoclis in dies factiores
factae sunt. Sed orta altercatio inter Lyciscum et Agathoclem,
accutaeque Lycisci caedes per Arcagathum, Agathoclis filium,
tantam in castris seditionem excitavit, ut paene de Agathocle
actum esset.

33. Περὶ δὲ τὴν Λιβύην Ἀγαθοκλῆς, ἐπειδὴ
κατέπλευσαν οἱ τὴν Ἀμίλκα κεφαλὴν κομίζοντες,
ἀναλαβὼν ταύτην, καὶ παριππεύσας πλησίον τῆς
παρμεβολῆς τῶν τολεμίων εἰς φωνῆς ἀκοήν, ἔδειξε
τοῖς πολεμίοις, καὶ τὴν τῶν στρατοπέδων ἦταν δι-
σάφησεν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι περιαλγεῖς γενόμενοι,
καὶ βαρβαρικῶς προσκυνήσαντες, συμφορὰν ἑαυτῶν
ἐποιοῦντο τὸν τοῦ βασιλέως θάνατον, καὶ πρὸς τὸν
ὄλον πόλεμον ἄθυμοι καθειστήκεισαν. οἱ δὲ περὶ
τὸν Ἀγαθοκλέα τοῖς περὶ Λιβύην προτερήμασιν
ἐπαρθέοντες, τηλικούτων εὐτυχημάτων προσγενομέ-
νων, μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγενήθησαν, ὥς ἀπηλ-
λαγμένοι τῶν δεινῶν. οὐ μὲν ἡ τύχη γε εἴασε τῆς
εὐροῖαν μένειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τάξεως, ἀλλ' ἐκ τῶν
ιδίῶν στρατιωτῶν τῷ δυνάστη τοὺς μεγίστους ἐπὶ
νεγκας κινδύνους. Λυκίσκος γὰρ τις τῶν ἐφ' ἡγεμο-

νία τεταγμένων, παραληφθεὶς ὑφ' Ἀγαθοκλέους
 ἐπὶ τὸ δεῖπνον, αἰνωθεὶς ἐβλασφήμει τὸν δυνάστην.
 ὁ μὲν οὖν Ἀγαθοκλῆς διὰ τὰς ἐν τῷ πολέμῳ χρείας
 ἀποδεχόμενος τὸν ἄνδρα, τῇ παιδιᾷ τὰ πρὸς πι-
 κρίαν λεγόμενα διέσυρεν· ὁ δ' υἱὸς Ἀρχάγαθος
 χαλεπῶς φέρων ἐπετίμα τε καὶ διηπειλεῖτο. διαλυ-
 θέντος δὲ τοῦ πότου, καὶ πρὸς τὴν σκηνὴν ἀπιόν-
 των, ἐλοιδόρησεν ὁ Λυκίσκος τὸν Ἀρχάγαθον εἰς
 τὴν τῆς μητρονίης μοιχείαν. ἐδόκει γὰρ ἔχειν λάθρα
 τοῦ πατρὸς τὴν Ἀλκίαν· τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῇ γυ-
 ταικί. ὁ δ' Ἀρχάγαθος εἰς ὀργὴν ὑπερβάλλουσαν
 προαχθεὶς, καὶ παρὰ τινας τῶν ὑπασπιστῶν ἀρπά-
 σας σιβύνην, διήλασε διὰ τῶν πλευρῶν. τοῦτον μὲν
 οὖν παραχρῆμα τελευτήσαντα πρὸς τὴν ἰδίαν ἀπή-
 νεγκαν σκηνὴν, οἷς ἦν ἐπιμελές· ἅμα δ' ἡμέρα συνελ-
 θόντες οἱ τοῦ φονευθέντος φίλοι, καὶ πολλοὶ τῶν
 ἄλλων στρατιωτῶν συνδραμόντες ἡγανάκτουν ἐπὶ
 αὐτοῖς πραχθεῖσι, καὶ θορύβου τὴν παρεμβολὴν ἐπλή-
 ρουν. πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων
 ἐν ἐγκλήμασιν ὄντες, καὶ φοβούμενοι περὶ ἑαυτῶν αὐ-
 τῶν, συνεπιθέμενοι τῷ καιρῷ, σιῶσιν οὐ τὴν τυχοῦ-
 σαν ἐξέκαυσαν. πάντῳ δὲ τοῦ στρατεύματος μισοπο-
 νηροῦντος, ἕκαστοι τὰς πανοπλίας ἀνελάμβανον
 ἐπὶ τὴν τοῦ φονεύσαντος τιμωρίαν. καὶ πέρας τὸ
 πλῆθος ᾤετο δεῖν Ἀρχάγαθον ἀναιρεῖσθαι· μὴ ἐκ-
 θιδόντος δὲ τὸν υἱὸν Ἀγαθοκλέους, αὐτὸν ἀντὶ ἐκεί-
 νου τὴν τιμωρίαν ὑπέχειν. ἀπῆλθον δὲ καὶ τοὺς μισ-
 θοὺς τοὺς ὀφειλομένους, καὶ στρατηγούς ἤρουντο
 τοὺς ἀφηγησομένους τοῦ στρατοπέδου· καὶ τὸ τε-

λευταῖον τὰ τεῖχη κατελαμβάνοντο τινες τοῦ Τύνη-
τος, καὶ πανταχόθεν φυλακαῖς περιέλαβον τοὺς δυ-
τάστας.

Reconciliatis militibus eo ipso tempore, cum Poeni eos defe-
cturos sperarent, Agathocles nec opinantes invadit, iisque no-
vam plagam indigit.

34. Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, γρόντες τὴν παρὰ τοῖς
πολεμίοις στάσιν, ἔπεμψάν τινας, ἀξιοῦντες μετα-
βαλέσθαι, καὶ τοὺς τε μισθοὺς μελίζους καὶ δωρεὰς
ἀξιολόγους δώσειν ἐπηγγέλλοντο. πολλοὶ μὲν οὖν τῶν
ἡγεμόνων ἀπάξειν πρὸς αὐτοὺς τὴν στρατιὰν ἐπηγ-
γείλαντο. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὁρῶν τὴν σωτηρίαν ἐπὶ
ροπῆς κειμένην, καὶ φοβούμενος μὴ τοῖς πολεμίοις
παραδοθεὶς μεθ' ὕβρεως καταστρέψῃ τὸν βίον, ὑπέ-
λαβε κρεῖττον εἶναι, κἂν δέη τι πύσχειν, ὑπὸ τῶν
στρατιωτῶν ἀποθανεῖν. διόπερ ἀποθέμενος τὴν πορ-
φύραν, καὶ μεταλαβὼν ἰδιωτικὴν καὶ ταπεινὴν ἐσ-
θῆτα, παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον. σιωπῆς οὖν γενομέ-
νης διὰ τὸ παράδοξον, καὶ πολλῶν γενομένων τῶν
συνδραμόντων, διεξῆλθε λόγους οἰκείους τῆς περι-
στάσεως, καὶ τῶν προκατεργασθέντων αὐτῷ πράξεων
ἀναμνήσας, ἔφησεν ἔτοιμος εἶναι τελευτᾶν, εἰ τοῦτο
δόξει συμφέρειν τοῖς συστρατευομένοις. οὐδέποτε
γὰρ αὐτὸν δειλὸν συνεσχημένον ὑπομεῖναι τι παθεῖν
ἄτοπον, ἔνεκα τοῦ φιλοψυχεῖν. καὶ τοῦτου μάρτυ-
ρας ἐκείνους ὑπάρχειν ἀποφαινόμενος, ἐγύμνωσε τὸ
ξίφος, ὥς σφάξων ἑαυτὸν. μέλλοντος δ' ἐπιφέρειν
τληγὴν, ἀνέβησε τὸ στρατόπεδον διακωλύον, καὶ
πανταχόθεν ἐγίνοντο φωναὶ τῶν ἐγκλημάτων ἀπο-
λύουσαι. προστάτιτος δὲ τοῦ πλήθους ἀνταλαβεῖν

τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα, δακρύων καὶ τοῖς ὄχλοις εὐχαριστῶν ἐνεδύστο τὸν προσήκοντα κόσμον, τοῦ πλήθους τὴν ἀποκατάστασιν κρότῳ παραμυθησαμένου. τῶν δὲ Καρχηδονίων καρδοκοῦντων, ὥς αὐτίκα μάλ᾽ αὐτῶν Ἑλλήνων πρὸς αὐτοὺς μετατεθροσμένων, Ἀγαθοκλῆς οὐ παρεῖς τὸν καιρὸν ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν. οἱ μὲν οὖν Βάρβαροι, νομίζοντες τοὺς ἐναντίους ἀποχωρεῖν πρὸς αὐτοὺς, οὐδεμίαν τῶν πρὸς ἀλήθειαν πεπραγμένων ἐννοίαν ἐλάμβανον. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὥς ἐπλησίασε τοῖς πολεμίοις, ἄφνω τὸ πολεμικὸν προσέταξε σημαίνειν, καὶ προσπεσὼν πολὺν ἐποίει φόνον. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, παραδόξῃ συμπτώματι περιπεσόντες, καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες, συνέφυγον εἰς τὴν παρεμβολήν. Ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν διὰ τὸν νῦν εἰς τοὺς ἐσχάτους ἐλθὼν κινδύνους, διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς οὐ μόνον λύσιν εὗρε τῶν κακῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς πολεμίους ἠλάττωσεν. οἱ δὲ τῆς στάσεως μάλιστα αἵτιοι γενόμενοι, καὶ τῶν ἄλλων ὅσοι πρὸς τὸν δυνάστην ἀλλοτρίως διέκειντο, ὑπὲρ τοὺς διακοσίους ὄντες, ἐτόλμησαν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους αὐτομολῆσαι. ἡμεῖς δὲ τὰ περὶ Λιβύην καὶ Σικελίαν διεληλυθότες, μνησθησόμεθα καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πραχθέντων.

In Italia Romani simul in Hetruscos et Samnites bellum gerunt.

35. Τῶν γὰρ Τυρρηνῶν στρατευσαμένων ἐπὶ πόλιν Σούτριον, ἀποικον Ῥωμαίων, οἱ μὲν ὑπατοὶ δυνάμεισιν ἀδραῖς ἐκβοηθήσαντες ἐνίκησαν μάχῃ

τοὺς Τυρρόηνους, καὶ συνεδίωξαν εἰς τὴν παρεμβολήν. οἱ δὲ Σαμνῖται, τοῦτον τὸν χρόνον μακρὰν ἀπηρητημένης τῆς Ῥωμαίων δυνάμεως, ἀδεῶς ἐπόρθουν τῶν Ἰαπύγων τοὺς τὰ Ῥωμαίων φρονοῦντας. διόπερ ἠναγκάσθησαν οἱ ὕπατοι διαιρεῖν τὰς δυνάμεις, καὶ Φάβιος μὲν ἐν τῇ Τυρρόηνίᾳ κατέμεινε, ὁ δὲ Μάρκιος ἐπὶ τοὺς Σαμνίτας ἀναξεύξας, Ἀλλίφρας μὲν πόλιν εἴλε κατὰ κράτος, τοὺς δὲ πολιορκουμένους τῶν συμμάχων ἐκ τῶν κινδύνων ἐρύσαστο. ὁ δὲ Φάβιος, Τυρρόηνων πολλοῖς πλήθεισιν ἐπὶ τὸ Σούτριον συνδραμόντων, ἔλαθε τοὺς πολεμίους διὰ τῆς τῶν ὁμόρων χώρας συνεμβαλὼν εἰς τὴν ἀνωτέρω Τυρρόηνίαν, ἀπόρθητον γενομένην πολλῶν χρόνων. ἐπιπεσὼν δ' ἀνελπίστως, τῆς τε χώρας πολλὴν ἐδήλωσε, καὶ τοὺς ἐπελθόντας τῶν ἐγχωρίων νικήσας, πολλοὺς μὲν ἀνείλεν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ ζῶντας ὑποχειρίους ἔλαβε. μετὰ δὲ ταῦτα περὶ τὴν καλουμένην Περυσίαν δευτέρᾳ μάχῃ τῶν Τυρρόηνιων κρατήσας, πολλοὺς ἀνελὼν κατεπλήξατο τὸ ἔθνος, πρῶτος Ῥωμαίων μετὰ δυνάμεως ἐμβεβληκὸς εἰς τοὺς τόπους τούτους. καὶ πρὸς μὲν Ἀρρήτινους καὶ Κροτωνιάτας, ἔτι δὲ Περυσινοὺς, ἀνοχὰς ἐποίησατο. πόλιν δὲ τὴν ὀνομαζομένην Καστόλαν ἐκπολιορκήσας, συνηγάγκασε τοὺς Τυρρόηνους λῦσαι τὴν τοῦ Σουτρίου πολιορκίαν.

Romae Appius Claudius, Censor, novis institutis bene meret: aqua Appia in urbem deducta, via Appia strata, magistratus cum plebe vulgati.

36. Ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν τιμητὰς εἵλοντο· καὶ τούτων ὁ ἕτερος Ἀππίος Κλαύ-

διος, ὑπήκοον ἔχων τὸν συνάρχοντα Λεύκιον Κλαύ-
 διον πολλά τῶν πατριῶν νομίμων ἐκίνησε. τῷ δήμῳ
 γὰρ τὸ κεχαρισμένον ποιῶν, οὐδένα λόγον ἐποιεῖτο
 τῆς συγκλήτου. καὶ πρῶτον μὲν τὸ καλούμενον Ἀπ-
 πιον ὕδωρ ἀπὸ σταδίων ὀγδοήκοντα κατήγαγεν εἰς
 τὴν Ῥώμην, καὶ πολλὰ τῶν δημοσίων χρημάτων εἰς
 ταύτην τὴν κατασκευὴν ἀνήλωσεν, ἄνευ δόγματος
 τῆς συγκλήτου. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς ἀφ' ἑαυτοῦ κλη-
 θείσης Ἀππίας ὁδοῦ τὸ πλεῖον μέρος λίθοις σι-
 ρεοῖς κατέστρωσεν ἀπὸ Ῥώμης μέχρι Καπύης, ὅτιος
 τοῦ διαστήματος σταδίων πλειόντων ἢ χιλίων, καὶ
 τῶν τόπων τοὺς μὲν ὑπερέχοντας διασκάψας, τοὺς
 δὲ φαρυγγώδεις ἢ κοίλους ἀναλήμμασιν ἀξιολόγοις
 ἐξισώσας, κατηγάλωσεν ἀπύσας τὰς δημοσίας προσ-
 ὁδους· αὐτοῦ δὲ μνημεῖον ἀθάνατον κατέλιπεν, εἰς
 κοινὴν εὐχρησίαν φιλοτιμηθεὶς. κατέμιξε δὲ καὶ τὴν
 σύγκλητον, οὐ τοὺς εὐγενεῖς καὶ προέχοντας τοῖς
 ἀξιώμασι προσγράφων μόνους, ὥς ἦν ἔθος, ἀλλὰ
 πολλοὺς καὶ τῶν ἀπειλευθέρων ἐνίους ἀνέμιξε· ἐφ'
 οἷς βαρέως ἔφερον οἱ καυχώμενοι ταῖς εὐγενείαις.
 ἔδωκε δὲ καὶ τοῖς πόλιταις ἐξουσίαν ὅποι προαι-
 ροῦντο τιμήσασθαι, καὶ ἐν ὁποίᾳ τις βούλεται φυ-
 λῇ τάττεσθαι. τὸ δ' ὅλον, ὁρῶν τεθησανρισμένον
 κατ' αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἐπιφανesiάτοις τὸν φθόρον,
 ἐξέκλινε τὸ προσκόπτειν τισὶ τῶν ἄλλων πολιτῶν, ἀν-
 τίταγμα κατασκευάζων τῇ τῶν εὐγενῶν ἀλλοτριώτη-
 τι τὴν παρὰ τῶν πολλῶν εὐνοίαν. καὶ κατὰ μὲν τὴν
 ἵππεων δοκιμοσίαν οὐδενὸς ἀφείλετο τὸν ἵππον·
 κατὰ δὲ τὴν τῶν συνέδρων καταγραφὴν οὐδένα τῶν

ἀδοξούντων συγκλητικῶν ἐξέβαλεν, ὅπερ ἦν ἔθος ποι-
εῖν τοῖς τιμηταῖς. καὶ γὰρ οἱ μὲν ὕπατοι διὰ τὸν
φθόρον, καὶ διὰ τὸ βούλεσθαι τοῖς ἐπιφανεστάτοις
χαρίζεσθαι, συνῆγον τὴν συγκλήτον οὐ τὴν ὑπὸ
τούτου καταλεγεῖσαν, ἀλλὰ τὴν τῶν προγεγενημέ-
νων τιμητῶν καταγραφεῖσαν. ὁ δὲ δῆμος τούτοις
μὲν ἀντιπράττων, τῷ δὲ Ἀπτίῳ συμφιλοτιμούμενος,
καὶ τὴν τῶν συγγενῶν προαγωγὴν βεβαιῶσαι βου-
λόμενος, ἀγορανόμον εἴλετο τῆς ἐπιφανεστέρας ἀγο-
ρανομίας υἱὸν ἀπελευθέρου Γραῖον Φλαύιον, ὃς
πρῶτος Ῥωμαίων ἐτυχε ταύτης τῶν ἀρχῆς πατὴρ ὢν
δεδουλεννιότης· ὁ δ' Ἀππίος τῆς ἀρχῆς ἀπολυθεὶς, καὶ
τὸν ἀπὸ τῆς συγκλήτου φθόρον εὐλαβηθεὶς, προσ-
εποιήθη τυφλὸς εἶναι, καὶ κατ' οἰκίαν ἔμμενεν.

Olymp. CXXVIII, 1. Ptolemaeus, Aegypti princeps, Myndo
solvens, Graccae urbes in libertatem asserere pergit. Cleo-
patra, Alexandri M. soror Sardibus iussu Antigoni occisa.

37. Ἐπ' ἀρχοντος δ' Ἀθήνησι Χαρίνου, Ῥω-
μίται μὲν τὴν ὕπατον ἀρχὴν παρέδωσαν Ποπλίῳ
Δελίῳ, καὶ Κοῖντῳ Φαβίῳ· παρὰ δὲ τοῖς Ἡλείοις
Ὀλυμπιάς ἤχθη ὁ γδύη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα, καθ'
ἣν ἐνέκα στάδιον Ἀπολλωνίδης Τεγεάτης. κατὰ δὲ
τούτους τοὺς χρόνους Πτολεμαῖος μὲν ἐκ τῆς Μύν-
δου πλεύσας ἄδρᾳ σιτόλῳ διὰ νήσων, ἐν παράλῳ
τὴν Ἀνδρον ἤλευθέρακε, καὶ τὴν φρουρὰν ἐξήγαγε.
κομισθεὶς δ' ἐπὶ τὸν ἰσθμὸν, Σικυνῶνα καὶ Κόριν-
θον παρέλαβε παρὰ Κρατησιπόλεως· τὰς δ' υἱίας
δι' αὐτὴν ἐκυρίευσεν πόλεων ἐπιφανῶν προδιδηλωκότας
ἐν ταῖς πρὸ ταύτης βίβλοις, τὸ διλογεῖν ὑπὲρ τῶν
αὐτῶν παρήσομεν. ἐπεβύλετο μὲν οὖν καὶ ταῖς ἄλλαις

Ἑλληνίδας πόλεις Πτολεμαῖος ἐλευθεροῦν, μεγάλην προσθήκην ἡγούμενος ἕσσεσθαι τοῖς ἰδίῳις πράγμασι τὴν τῶν Ἑλλήνων εὐνοίαν· ἐπεὶ δὲ οἱ Πελοποννήσιοι συνταξάμενοι χορηγήσειν σῖτον καὶ χρήματα, τῶν ὁμολογημένων οὐδὲν συνετέλουν, ἀγανακτήσας ὁ δυνάστης, πρὸς μὲν Κάσσανδρον εἰρήνην ἐποίησατο, καθ' ἣν ἑκατέρους ἔδει κυριεῦεν τῶν πόλεων, ὧν εἶχον· τὴν δὲ Σικυῶνα καὶ Κόρινθον ἀσφαλισάμενος φρουρᾷ, διῆρεν εἰς τὴν Αἴγυπτον. ἅμα δὲ τοῦτοις πράττομένοις, Κλεοπάτρα τῷ μὲν Ἀντιγόνῳ προσκόπτουσα, τῇ δ' αἰρέσει πρὸς τὸν Πτολεμαῖον ἀποκλίνουσα, προῆγεν ἐκ Σάρδεων, ὡς διακομισθῆσομένη πρὸς ἐκείνον. ἦν δὲ ἀδελφὴ μὲν Ἀλεξάνδρου τοῦ Πέρσεως καταπολεμήσαντος, θυγάτηρ δὲ Φίλιππου τοῦ Ἀμύντου, γυνὴ δὲ γεγενημένη τοῦ εἰς Ἰταλίαν στρατεύσαντος Ἀλεξάνδρου διὰ τὴν ἐπιφάνειαν οὖν τοῦ γένους οἱ περὶ Κάσσανδρον καὶ Ανσίμαχον, εἴτε δὲ Ἀντίγονον καὶ Πτολεμαῖον, καὶ καθόλου πάντες οἱ μετὰ τὴν Ἀλεξάνδρου τελευτὴν ἀξιολογώτατοι τῶν ἡγεμόνων ταύτην ἐμνήστειον. ἕκαστος γὰρ τοῦτω τῷ γάμῳ συνακολουθήσειν Μακεδόνας ἐλπίζων, ἀντείχετο τῆς βασιλικῆς οἰκίας, ὡς τὴν τῶν ὅλων ἀρχὴν περιστήσων εἰς ἑαυτὸν. ὁ δὲ ἐπιμελητὴς τῶν Σάρδεων ἔχων παράγγελμα παρ' Ἀντιγόνου τηρεῖν τὴν Κλεοπάτραν, διεκώλυεν αὐτῆς τὴν ἔξοδον· ὕστερον δὲ προστάξαντος τοῦ δυνάστου, διὰ τινων γυναικῶν ἐδόλοφόνησεν. ὁ δ' Ἀντίγονος, οὐ βουλόμενος λέγεσθαι κατ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἀναιρέσεως, τῶν γυναικῶν τινὰς ἐκόλασεν ὡς ἐπιβεβουλευκυίας, καὶ

τὰ περὶ τὴν ἐκφορὰν βασιλικῶς ἐφιλοκάλησε. Κλεοπάτρα μὲν οὖν περιμάχητος γενομένη παρὰ τοῖς ἐπιφανεστάτοις ἡγεμόσι, πρὸ τοῦ συντελεσθῆναι τὸν γάμον, τοιαύτης ἔτιχε καταστροφῆς. ἡμεῖς δὲ διηληλυθότες τὰ κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἑλλάδα, μεταβιβάζομεν τὸν λόγον ἐπὶ τὰ ἄλλα μέρη τῆς οἰκουμένης.

In Africa Agathocles, relicto ad Tunetem filio, Poenorum castra insequitur, eosque ad proelium provocatos acri certamine fundit.

38. Κατὰ γὰρ τὴν Λιβύην Καρχηδονίων ἐκπεμφάντων δύναμιν τὴν προσδεξιμένην τοὺς ἀφιστηκότας Νομάδας, Ἀγαθοκλῆς ἐπὶ μὲν τοῦ Τύννητος ἀπέλιπεν Ἀρχάγαθον τὸν υἱὸν μετὰ μέρους τῆς στρατιᾶς· αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν τοὺς κρατίστους, πεζοὺς μὲν ὀκτακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ ὀκτακοσίους, ζεύγη δὲ Λιβύων πεντήκοντα, κατὰ σπουδὴν ἐπηκολούθει τοῖς πολεμίοις. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παραγενηθέντες εἰς τοὺς Νομάδας τοὺς καλουμένους Ζούφωνας, πολλοὺς τῶν ἐγχωρίων προσηγάγοντο, καὶ τῶν ἀφιστηκότων ἐνίοις εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ἀποκατέστησαν συμμαχίαν. ἐπεὶ δ' ἤκουσαν πλησίον εἶναι τοὺς πολεμίους, κατεστρατοπέδευσαν ἐπὶ τινος γεωλόφου περιχομένου ῥείθροις βαθέσι καὶ δυσπεράτοις· καὶ πρὸς μὲν τὰς ἀπροσδοκήτους ἐπιθέσεις τῶν ἐναντίων ταῦτα προεβάλλοντο· τῶν δὲ Νομάδων τοὺς μάλιστα εὐθέτους προσέταξαν ἐπακολουθεῖν τοῖς Ἕλλησι, καὶ παρενοχλοῦντας κωλύειν αὐτῶν τὴν εἰς τοῦ ἡμπροσθεν πορείαν. ὣν ποιησάντων τὸ προσταχθέν, Ἀγαθοκλῆς ἐπὶ μὲν τούτους

ἀπίστευτε τοὺς τε σφενδονήτας καὶ τοξότας, αὐτοὺς δὲ μετὰ τῆς ἄλλης δυνάμεως ὥρμησεν ἐπὶ τὴν ἄλλην στρατοπεδείαν τῶν πολεμίων. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ κατανοήσαντες, ἐξήγαγον τὴν στρατιάν ἐκ τῆς παρεμβολῆς, καὶ παρὰτάξαντες ἔτοιμοι πρὸς μάχην καθειστήκεισαν. ἐπεὶ δ' ἐώρων τοὺς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα διαβαίνοντας ἤδη τὸν ποταμόν, συντεταγμένοι ἐνέβιαλον, καὶ περὶ τὸ ρεῖθρον δυσπέρατον ὑπάρχον πολλοὺς τῶν ἐναντίων ἀνῆρουν. προσβιαζομένων δὲ τῶν μετ' Ἀγαθοκλέους, οἱ μὲν Ἕλληνες ταῖς ἀρεταῖς ὑπερεῖχον, οἱ δὲ Βάρβαροι τοῖς πλήθεσι περιεγίνοντο. ἔνθα δὴ τῶν στρατοπέδων ἐπὶ πολὺν χρόνον φιλοτίμως ἀγωνιζομένων, οἱ παρ' ἀμφοτέροις Νομίδης τῆς μὲν μάχης ἀφειστήκεισαν, ἐπειθήρουν δὲ τὸ τέλος τοῦ κινδύνου, διαγνώσκοντες τῶν ἡττημένων τὰς ἀποσκευὰς διαρπάσαι. Ἀγαθοκλῆς δὲ τοὺς ἀρίστους ἔχων περὶ αὐτόν, πρῶτος ἐβιάσατο τοὺς ἀνθεστηκότας, καὶ τῇ τούτων τροπῇ τοὺς λοιποὺς Βαρβάρους φυγεῖν ἐποίησε· μόνοι δὲ τῶν ἱππέων συναγωνιζόμενοι τοῖς Καρχηδόνιοις Ἕλληνες, ὧν Κλίτων ἡγεῖτο, τοὺς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα βαρεῖς ἐπικαιμένους ὑπέστησαν. ἀγωνισαμένων δ' αὐτῶν λαμπραῖς, οἱ πλεῖστοι μὲν ἀνῆρθησαν μαχόμενοι γενναίως· οἱ δὲ περιλειφθέντες αὐτῶν τύχη τινὲ διδασώθησαν.

Interca Numidas Graecorum castra spoliant. Captivos Graecorum Agathocles contra datam fidem exstinguit.

39. Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀφείλετο τὸ διώκειν τοὺτους, ὥρμησεν ἐπὶ τοῖς καταφεύγοντι Βαρβάρους εἰς

τὴν παρεμβολήν· καὶ προσβιαζόμενος τόποις προσ-
 ἄντεσι καὶ δυσπροσίτοις, οὐχ ἥτιον ἔπασχεν ἢ διε-
 τίθει τοὺς Καρχηδονίους. οὐ μὴν ἔληγε τῆς τόλμης,
 ἀλλὰ τῇ νίκῃ μετεωριζόμενος ἐνέκειτο, διαλαμβάνων
 κατὰ κράτος αἰρήσειν τὴν στρατοπεδείαν. ἐν τοσού-
 τῳ δὲ τὸ τέλος τῆς μάχης καρδοκοῦντες οἱ Νομά-
 δες, ταῖς μὲν τῶν Καρχηδονίων ἀποσκευαῖς οὐχ οἴ-
 οί τε ἦσαν ἐπιθέσθαι, διὰ τὸ τὰς δυνάμεις ἀμφοτέ-
 ρας πλησίον τῆς παρεμβολῆς ἀγωνίζεσθαι· ἐπὶ δὲ
 τὴν τῶν Ἑλλήνων στρατοπεδείαν ὤρμησαν, εἰδότες
 τὸν Ἀγαθοκλέα μακρὰν ἀπεσπασμένον. ἐρήμου δ'
 αὐτῆς οὔσης τῶν δυναμένων ἀμύνασθαι, ῥαδίως
 ἐπιπεσόντες τοὺς μὲν ἀντιστάοντας ὀλίγους ὄντας ἀπέ-
 κτειναν, αἰχμαλώτων δὲ πλήθους καὶ τῆς ἄλλης
 ὠφελείας ἐκυρίευσαν. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ Ἀγαθοκλῆς,
 ἦγε κατὰ τάχος τὴν δύναμιν, καὶ τινα μὲν τῶν
 ἀφρηπασμένων ἀνέσωσε, τῶν δὲ πλείστων οἱ Νομά-
 δες ἐκυρίευσαν, καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης μακρὰν
 ἑαυτοὺς ἐξετόπισαν. ὁ δὲ δυνάστης στήσας τρόπαιον,
 τὰ μὲν λάφυρα διεῖλε τοῖς στρατιώταις, ὥπως μη-
 δεὶς ἀγανακτήσῃ περὶ τῶν ἀπολωλότων· τοὺς δ' αἰ-
 χμαλώτους Ἑλληνας τοὺς συστρατευσαμένους τοῖς
 Καρχηδονίοις εἰς τὸ φρούριον ἀπέθετο. αὐτοὶ μὲν
 οὖν εὐβαλοῦμενοι τὴν ἀπὸ τοῦ δυνάστου τιμωρίαν,
 νυκτὸς ἐπέθεντο τοῖς ἐν τῷ φρουρίῳ· καὶ τῇ μάχῃ
 κρατοῦμενοι, κατελάβοντο τόπον ἐρυμνόν, ὄντες
 οὐκ ἐλάττους τῶν χιλιῶν, ὧν ἦσαν Συρακούσιοι
 πλείους τῶν πεντακοσίων. Ἀγαθοκλῆς δὲ πυθόμε-
 νος τὸ πέπραγμένον, ἦκε μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ

καταβιβάσας ὑποσπόνδους τοὺς ἐπιθήμενους, ἅπαντας ἀπέσφαξεν.

Iam augendis opibus intentus, Ophellam, Cyrenaiscae praefectum in societatem allicit. Ophellas Graecorum etiam auxilia advocat.

40. Ἀπὸ δὲ τῆς μάχης ταύτης γενόμενος, καὶ πάντῃ τῇ διανοίᾳ σκοπούμενος, πρὸς τὸ λαβεῖν τοὺς Καρχηδονίους ὑποχειρίους, ἐξέπεμψε πρεσβευτὴν Ὀρθωνα τὸν Συρακούσιον πρὸς Ὀφέλλαν εἰς Κυρήνην. οὗτος δ' ἦν μὲν τῶν φίλων τῶν συνεστρατευμένων Ἀλεξάνδρῳ, κυριεύων δὲ τῶν περὶ Κυρήνην πόλεων καὶ δυνάμειος ἀδράς, περιεβάλετο ταῖς ἐλπίσι μείζονα δυναστείαν. τοιαύτην οὖν αὐτοῦ διάνοιαν ἔχοντας, ἦκεν ὁ παρ' Ἀγαθοκλέους πρεσβευτής, ἀξιῶν συγκαταπολεμῆσαι Καρχηδονίους· ἀντὶ δὲ ταύτης τῆς χρείας ἐπηγγέλλετο τὸν Ἀγαθοκλέα συγχωρήσειν αὐτῷ τῶν ἐν Λιβύῃ πραγμάτων κυριεύειν. εἶναι γὰρ ἱκανὴν αὐτῷ τὴν Σικελίαν, ἣν ἔξῃ τῶν ἀπὸ τῆς Καρχηδόρος κινδύνων ἀπαλλαχθέντα μετ' ἀδείας κρατεῖν ἡπάσης τῆς νήσου. παρακεῖσθαι δὲ καὶ τὴν Ἰταλίαν αὐτῷ πρὸς ἐπαύξεισιν τῆς ἀρχῆς, εἰάν ποτε μείζονων ὀρέγεσθαι. τὴν μὲν γὰρ Λιβύην, διευγμένην μεγάλῳ καὶ χαλεπῷ πελάγει, μηδαμῶς ἀρμόζειν αὐτῷ, εἰς ἣν καὶ νῦν οὐ κατ' ἐπιθυμίαν, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην ἀφίχθαι. ὁ δὲ Ὀφέλλας, τῇ πάλαι βεβουλευμένῃ κρίσει προστεθείσης τῆς γενομένης ἐλπίδος, ἁσμένως ὑπήκουσε· καὶ πρὸς μὲν Ἀθηναίους περὶ συμμαχίας διεπέμπετο, γεγαμηκῶς Εὐθυδίκην τὴν Μιλτιάδου θυγατέρα, τοῦ τὴν προσηγορίαν φέροντος εἰς τὸν στρατηγήσαντι τῶν ἐν Μαθαθῶν

νικησάντων. διὰ δὴ ταύτην τὴν ἐπιγαμίαν καὶ τὴν ἄλλην σπουδὴν ὑπῆρχεν ἀποδεδεγμένος εἰς τὴν πόλιν, καὶ πολλοὶ τῶν Ἀθηναίων προθύμως ὑπῆκουσαν εἰς τὴν στρατείαν· οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἔσπευδον κοινωνῆσαι τῆς ἐπιβολῆς, ἐλπίζοντες τὴν τε κρατίστην τῆς Λιβύης κατακλήρουσθαι, καὶ ἐτὸν ἐν Καρχηδόνι διαρπάσειν πλοῦτον. τὰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν Ἑλλάδα, διὰ τοὺς συνεχεῖς πολέμους καὶ τὰς τῶν δυναστῶν πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας, ἀσθενῆ καὶ ταπεινὰ καθειστήκει· ὥσθ' ὑπελάμβανον μὴ μόνον ἐγκρατεῖς ἕσεσθαι πολλῶν ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγῆσθαι.

Ophellae copiarum numerus, et per regiones memoratu dignus iter. Episodium de Lamiae antro et fabula.

41. Ὁ δ' οὖν Ὀφέλλας, ἐπειδὴ πάντ' αὐτῷ πρὸς τὴν στρατείαν κατεσκευάστο λαμπρῶς, ἐξώρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως, ἔχων πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων, ἵππεῖς δὲ ἑξακοσίους, ἄρματα δὲ ἑκατὸν, ἡνιόχους δὲ καὶ παραβάτας πλείους τῶν τριακοσίων. ἠκολούθουν δὲ καὶ τῶν ἑξω τάξεως λεγομένων οὐκ ἐλάττους τῶν μυρίων. πολλοὶ δὲ τούτων τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἤγον, ὥστε ἐμφερῆ τὴν στρατείαν ὑπάρχειν ἀποικίαν. ὁκτωκαίδεκα μὲν οὖν ἡμέρας ὁδοιπορήσαντες, καὶ διελθόντες σταδίους τρισχίλους κατεσκήνωσαν περὶ Αὐτομόλας. ἐντεῦθεν δὲ πορευομένοις ὑπῆρχεν ὄρος ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἀπόκημον, ἐν μέσῳ δ' ἔχον φάραγγα βαθύαν, ἐξ ἧς ἀνέτεινε λισσὴ πέτρα, πρὸς

ὁρθὸν ἀνατείνουσα σκόπελον. περὶ δὲ τὴν ῥίξαν αὐ-
 τῆς ἄντρον ἦν εὐμέγεθες, κιττῶ καὶ σμίλακι συνη-
 ρεφές, ἐν ᾧ μυθεύουσι γεγενῆσθαι βασίλισσαν Λα-
 μίαν, τῷ κάλλει διαφέρουσαν. διὰ δὲ τὴν τῆς ψυ-
 χῆς ἀγριότητα διατυπῶσαι φασι τὴν ὄψιν αὐτῆς τὸν
 μετὰ ταῦτα χρόνον θηριώδη. τῶν γὰρ γινομένων
 αὐτῇ παιδίων ὑπάντων τελευτώντων, βαρυνυμοῦ-
 σαν ἐπὶ τῷ πάθει, καὶ φθοноοῦσαν ταῖς τῶν ἄλλων
 γυναικῶν εὐτεκνίαις, κελεῦειν ἐκ τῶν ἀγκαλῶν ἔξαρ-
 πάζεσθαι τὰ βρέφη, καὶ παραχρῆμα ἀποκτείνειν.
 διὸ καὶ καθ' ἡμᾶς μέχρι τοῦ νῦν βίου παρὰ τοῖς
 νηπίοις διαμένειν τὴν περὶ τῆς γυναικὸς ταύτης φή-
 μιν, καὶ φοβερωτάτην αὐτοῖς εἶναι τὴν ταύτης προσ-
 ηγορίαν. ὅτε δὲ μεθύσκοιτο, ἄδειαν δίδοναι πᾶσιν
 ἃ βούλοιντο ποιεῖν ἀπαραιτηρήτως. μὴ πολυπραγμο-
 νούσης οὖν αὐτῆς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τὰ γινό-
 μενα κατὰ τὴν χώραν, ὑπολαμβάνειν μὴ βλέπειν αὐ-
 τήν· καὶ διὰ τοῦτ' ἐμυθολόγησάν τινες ὡς εἰς μάρ-
 σιπον ἐμβάλοι τοὺς ὀφθαλμοὺς, τὴν ἐν οἴνῳ συν-
 τελουμένην ὀλιγορίαν εἰς τὸ προειρημένον μέτρον
 μεταφέροντες, ὡς τούτου παρηρημένου τὴν ὄρασιν.
 οἱ δὲ κατὰ τὴν Λιβύην γέγονεν αὕτη, καὶ τὸν Εὐ-
 ριπίδην δεῖξαι τὶς ἂν μαρτυροῦντα. λέγει γάρ,

Τίς τοῦνομα τὸ ἐπονείδιστον βροτοῖς
 Οὐκ οἶδε Λαμίας τῆς Λιβυστικῆς γένος;

Regiones peragrandee porro describuntur. Socium, cum ad-
 ventasset, impia caede opprimit Agathocles, totoque eius exercitu
 potitur.

42. Ὁ γοῦν Ὀφέλλας ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν,

προῆγε διὰ τῆς ἀνύδρου καὶ θηριώδους ἐπιτόνως.
 οὐ μόνον γὰρ ὕδατος ἐσπάνιζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ξηρᾶς
 τροφῆς ἀπολιπούσης, ἐκινδύνευσεν ἅπαν ἀπολέσαι τὸ
 στρατόπεδον. δακέτων δὲ θηρίων παντοίων ἐπεχόντων
 τὰ περὶ τὰς Σύρτις ἔρημα, καὶ τῶν πλείστων ὀλέθριον
 ἐχόντων τὸ δῆγμα, πολλῇ τῇ συμφορᾷ περιέπιπτον,
 ἀβοήθητον ἔχοντες τὴν ἐκ τῶν ἱατρῶν καὶ φίλων
 ἐπικουρίαν· καὶ γὰρ ἔνιοι τῶν ὄφειων, ὁμοίαν ἔχον-
 τες τὴν χροάν τῇ κατ' αὐτοὺς οὔσῃ χώρᾳ, τὴν ἰδίαν
 φύσιν ἀπροόρατον ἐποιοῦν. οἷς πολλοὶ διὰ τὴν ἄ-
 γνοιαν ἐπιβαίνοντες, δῆγμασι θανατηφόροις περιέ-
 πιπτον. τέλος δὲ, κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν πλεῖον ἢ δύο
 μῆνας κακοπαθήσαντες, μόγις διήνυσαν πρὸς τοὺς
 περὶ Ἀγαθοκλέα· καὶ βραχὺ διαχωρίσαντες ἀπ' ἁλ-
 λήλων τὴν δύναμιν, κατεστρατοπέδευσαν. εἶθ' οἱ
 μὲν Καρχηδόνιοι, πυθόμενοι τὴν τούτων παρουσίαν,
 κατέπλάγησαν, ὄρῶντες τηλικαύτην δύναμιν κατ' αὐ-
 τῶν ἤκουσαν· ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ἀπαντήσας τοῖς περὶ
 τὸν Ὀφέλλαν, καὶ φιλοφρόνως ἅπαντα χορηγήσας,
 τούτους μὲν ἡξίου τὴν στρατικὴν ἀναλαμβάνειν ἐκ
 τῆς κακοπαθείας· αὐτὸς δ' ἐπιμείνας ἡμέρας ὀλί-
 γας, καὶ κατασκεψάμενος ἕκαστα τῶν πραττομένων
 ἐν τῇ παρεμβολῇ τῶν παρόντων, ἐπεὶ τὸ πλεῖον μέρος
 τῶν στρατιωτῶν ἐπὶ χορτιάσματα καὶ σιτολογίαν
 ἐξεληλύθει, τὸν δὲ Ὀφέλλαν ἐώρα μηδὲν τῶν ὑφ'
 ἑαυτοῦ βεβουλευμένων ὑπονοῦντα, συνήγαγεν ἐκ-
 κλησίαν τῶν ἰδίων στρατιωτῶν, κατηγορήσας δὲ τοῦ
 παρόντος ἐπὶ τὴν συμμαχίαν, ὥς ἐπιβουλευόντος,
 καὶ παροξύνας τὸ πλῆθος, εὐθὺς διεσκευασμένην

τὴν δύναμιν ἤγεν ἐπὶ τοὺς Κυρηναίους. εἴθ' ὁ μὲν Ὀφέλλας διὰ τὸ παράδοξον καταπλαγεῖς, ἐπεχείρησε μὲν ἀμύνεσθαι· καταταχούμενος δὲ, καὶ τὴν ὑπολειμμένην δύναμιν οὐκ ἔχων ἀξιόχρεων, μαχόμενος ἐτελεύτησεν. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς συναναγκάσας τὸ λοιπὸν πλῆθος ἀποδόσθαι τὰ ὄπλα, καὶ φιλανθρωποῖς ἐπαγγελίαις παραστησάμενος ἅπαντας, κύριος ἐγένετο τῆς δυνάμεως πάσης. Ὀφέλλας μὲν οὖν, ἐλπίσας μεγάλα, καὶ προχειρότερον ἑαυτὸν πιστεύσας, τοιαύτης εἵνυχε τῆς τοῦ βίου καταστροφῆς.

Eodem tempore Bomilcar tyrannidis obtinendae consilia agitant; sed oppressus a civibus supplicio occubuit.

43. Ἐν δὲ τῇ Καρχηδὸνι Βομίλκας, πάλαι δια-
νενοημένος ἐπιθέσθαι τυραννίδι, καιρὸν ἐπεξίτει
ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς οἰκεῖον. πολλάκις δὲ διδόντος
τοῦ καιροῦ τὰς ἀφορμὰς τοῦ πράττειν τὸ βεβου-
λευμένον, αἰεὶ τις αἰτία μικρὰ παρεμπίπτουσα διε-
κώλυε. δεισιδαίμονες γὰρ οἱ μέλλοντες ἐγχερεῖν
ταῖς παρανόμοις καὶ μεγάλαις πράξεσι, καὶ τὸ μέλ-
λειν αἰεὶ τοῦ πράττειν καὶ τὴν ὑπέρθεσιν τῆς συν-
τελείας προκρίνουσιν· ὃ καὶ τότε συνέβαιεν. ἀλλ'
ἐπεὶ καιρὸν ἐξευρεῖν ἐνόμισε, τοὺς μὲν περὶ ἐκεῖνον
ἐπιφανεσιτάτους τῶν πολιτῶν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν ἐπὶ
τοὺς Νομάδας στρατείαν, ἵνα μηδὲνα τῶν ἀξιολό-
γων ἔχη τὸν ἀντιστησόμενον. οὐκ ἐτόλμα δὲ ἀποκα-
λύψασθαι πρὸς τὴν τυραννίδα, μετακαλούμενος ὑπὸ
τῆς εὐλαβείας. καθ' ὃν δὲ καιρὸν Ἀγαθοκλῆς ἐπέ-
θετο τοῖς περὶ τὸν Ὀφέλλαν, δομῆσαι καὶ τοῦτον
συνέβη πρὸς τὴν δυναστείαν, ἀγροοῦντων ἀμφοτέ-

ρων τὰ παρὰ τοῖς πολεμίοις πρατιόμενα. οὔτε γὰρ Ἀγαθοκλῆς ἔγνω τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος, καὶ τὴν ἐν τῇ πόλει ταραχὴν. (ἐπεὶ ῥαδίως ἂν ἐκράτησε τῆς Καρχηδόνης. εἴλετο γὰρ ἂν Βομίλλας, ἐφ' αὐτοφώρῳ γενόμενος, συνεργεῖν Ἀγαθοκλεῖ μᾶλλον, ἢ τοῖς πολίταις δοῦναι τὴν ἐκ τοῦ σώματος τιμωρίαν.) οὔτε πάλιν οἱ Καρχηδόνιοι τὴν ἐπίθεσιν τὴν Ἀγαθοκλέους ἐπύθοντο. ῥαδίως γὰρ ἂν αὐτὸν ἐχειρώσαντο προσλαβόμενοι τὴν μετ' Ὀφέλλα δύναμιν. ἀλλ' οἶμαι παρ' ἀμφοτέροισι οὐκ ἀλογίστεως συνέβη γενέσθαι ταύτην τὴν ἄγνοιαν, καίπερ μεγάλων μὲν οὐσῶν τῶν πράξεων, ἔγγυς δ' ἀλλήλων ἐπικεχειρηκότων τοῖς τηλικούτοις τολμήμασιν. ὅ, τε γὰρ Ἀγαθοκλῆς, ἄνδρα φίλον μέλλων ἀναιρεῖν, πρὸς οὐδὲν ἐπέβαλλε τὴν διάνοιαν τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις συντελουμένων. ὅ, τε Βομίλλας, τὴν τῆς πατρίδος ἔλευθερίαν ἀφαιρούμενος, οὐδὲν ὅλως ἐπολυπραγμονεῖ τῶν παρὰ τοῖς ἀντιστρατοπεδεύουσιν, ὥς ἂν ἔχων προκείμενον ἐν τῇ ψυχῇ τὸ μὴ τοὺς πολεμίους ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἀλλὰ τοὺς πολίτας καταπολεμῆσαι. τούτων δ' οὕτως ἐχόντων, ταύτῃ ἄν τις καὶ τὴν ἱστορίαν καταμέμψαιτο, θεωρῶν ἐπὶ μὲν τοῦ βίου πολλὰς καὶ διαφόρους πράξεις συντελουμένας κατὰ τὸν αὐτὸν καιρὸν, τοῖς δ' ἀναγράφουσιν ἀναγκαῖον ὑπάρχον τὸ μεσολαβεῖν τὴν διήγησιν, καὶ τοῖς ἅμα συντελουμένοις μερίζειν τοὺς χρόνους παρὰ φύσιν. ὥστε τὴν μὲν ἀλήθειαν τῶν πεπραγμένων τὸ πάθος ἔχειν, τὴν δ' ἀναγραφὴν ἐστειρημένην τῆς ὁμοίας ἐξου-

σίας, μιμῆσθαι μὲν τὰ γεγενημένα, πολὺ δὲ λεί-
πεσθαι τῆς ἀληθοῦς διαθεσεως.

Agathocles naves spoliis onustas Syracusas mittit. Roma-
norum bella in Samnites et Etruscos.

44. Ὁ δ' οὖν Βομίλλκας, ἐξετασμὸν τῶν στρα-
τιωτῶν ποιησάμενος ἐν τῇ καλουμένῃ Νέᾳ πόλει,
μικρὸν ἔξω τῆς ἀρχαίας Καρχηδόνης οὔσης, τοὺς
μὲν ἄλλους διαφῆκε· τοὺς δὲ συνειδότες περὶ τῆς
ἐπιθέσεως, ὄντας πολίτας μὲν πεντακοσίους, μισθο-
φόρους δὲ τετρακισχιλίους, ἀνέδειξεν ἑαυτὸν τύραν-
νον. εἰς πέντε δὲ μέρη τοὺς στρατιώτας διελόμενος
ἐπῆρει, πάντας τοὺς ἐν ταῖς ὁδοῖς ἀπαντῶντας ἀπο-
σφάττων. φυγῆς δὲ γενομένης κατὰ τὴν πόλιν καὶ
ταραχῆς ἑξαισίου, τὸ μὲν πρῶτον οἱ Καρχηδόνιοι
τοὺς πολεμίους ὑπέλαβον παρεισπεπτωκέναι, προ-
διδομένης τῆς πόλεως· ὥς δ' ἐπεγνώσθη τὰληθές,
συνέτρεχον οἱ νέοι, καὶ εἰς τάξεις καταστάντες ὤρ-
μησαν ἐπὶ τὸν τύραννον. ὁ δὲ Βομίλλκας τοὺς ἐν
ταῖς ὁδοῖς ἀναιρῶν, ὤρμησεν εἰς τὴν ἀγορὰν, καὶ
πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀνόπλους καταλαβὼν ἀπέ-
κτεινε. τῶν δὲ Καρχηδονίων καταλαβομένων τὰς
περὶ τὴν ἀγορὰν οἰκίας ὑψηλὰς οὔσας, καὶ τοῖς βέ-
λεσι πυκνοῖς χρωμένων, οἱ μετέχοντες τῆς ἐπιθέσεως
κατειραυματίζοντο, τοῦ τόπου παντὸς ἐμβελοῦς ὄν-
τος· διόπερ κακοπαθοῦντες συνέφραξαν ἑαυτοὺς,
καὶ διὰ τῶν στενωπῶν συνεξέπεσον εἰς τὴν Νέαν
πόλιν, βαλλόμενοι συνεχῶς ἀπὸ τῶν οἰκιῶν, καθ'
ὥς τυγχάνοιεν ἀεὶ γινόμενοι, καταλαβομένων δ' αὖ-
τῶν ὑπερδεδξιὸν τινα τόπον, οἱ Καρχηδόνιοι, τῶν

πολιτῶν πάντων συνδραμόντων ἐν τοῖς ὅπλοις, ἀν-
στρατοπέδευσαν τοῖς ἀφεσθηκόσι. τέλος δὲ πρέσβεις
πέμψαντες τῶν πρεσβυτάτων τοὺς εὐθέτους, καὶ τῶν
ἐγκλημάτων δόντες ἄφειν, διελύθησαν· καὶ τοῖς
μὲν ἄλλοις οὐδὲν ἐμνησικακήσαν διὰ τοὺς περιε-
σιῶτας τὴν πόλιν κινδύνους, αὐτὸν δὲ τὸν Βομίλ-
καν αἰκισάμενοι δεινῶς, τοῦ ζῆν ἐστέρησαν, οὐδὲν
φροντίσαντες τῶν δεδομένων ὄρκων. Καρχηδόνιοι
μὲν οὖν, κινδυνεύσαντες τοῖς ὅλοις σφαλῆναι, τοῦ-
τον τὸν τρόπον ἐκομίσαντο τὴν πατρίαν πολιτείαν.
Ἀγαθοκλῆς δὲ πλοῖα φορητὰ γεμίσας τῶν λαφύ-
ρων, καὶ τοὺς ἀχρηστοὺς εἰς πόλεμον τῶν ἐκ Κυρή-
νης παραγενομένων ἐμβιβάσας, ἀπέστειλεν εἰς Συ-
ρακούσας. χειμῶνων δ' ἐπιγενομένων, ἃ μὲν διε-
φθάρη τῶν πλοίων, ἃ δ' ἐξέπεσε πρὸς τὰς καὶ Ἰτα-
λίαν Πιθηκούσας νήσους, ὀλίγα δ' εἰς τὰς Συρα-
κούσας διεσώθη. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, οἱ τῶν Ῥω-
μαίων ὑπατοὶ Μαρσοῖς πολεμονμένοις ὑπὸ Σαμνι-
τῶν βοηθήσαντες, τῇ τε μάχῃ ἐπροτέρησαν, καὶ συ-
χνοὺς τῶν πολεμίων ἀνείλον. εἴτα διὰ τῆς Ὀμβρί-
κων χώρας διελθόντες, ἐνέβαλον εἰς τὴν Τυρρηνίαν,
πολεμίαν οὔσαν, καὶ τὸ καλοῦμενον Κάπριον φρού-
ριον ἐξεπολιόρκησαν. διαπρεσβευομένων δὲ τῶν ἐγ-
χωρίων ὑπὲρ ἀνοχῶν, πρὸς μὲν Ταρκυνίτας εἰς ἑτη-
τεσσαράκοντα, πρὸς δὲ τοὺς ἄλλους Τυρρηνοὺς ἄ-
παντας εἰς ἐνιαυτὸν ἀνοχὰς ἐποίησαντο.

Olymp. CXVIII. 2. Demetrius, Antigoni F a patre iussus, Ephesō solvit, ad Græciam in libertatem vindicandam. Prima omnium Athenarum urbs vi capta, adhuc Cassandri praesidio occupata. Demetrius Phalereus, urbis curator, Thebas et inde in Aegyptum aufugit; Dionysius, Munchiae praefectus, una cum urbe vi captus.

45. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἦρχεν Ἀναξικράτης· ἐν Ῥώμῃ δὲ ὕπατοι κατέστησαν Ἀππίος Κλαύδιος καὶ Λεύκιος Οὐολούμιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Δημήτριος μὲν ὁ Ἀντιγόνου, παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς δύναμιν ἄδραν πεζικὴν τε καὶ ναυτικὴν, ἔτι δὲ βελῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν εἰς πολιορκίαν χρησίμων τὴν ἀρμόζουσαν παρασκευὴν, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Ἐφέσου. παρὰ γέγραμμά δ' εἶχεν ἔλευθεροῦν πάσας μὲν τὰς κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις, πρῶτην δὲ τὴν Ἀθηναίων, φρουρουμένην ὑπὸ Κασσιάνδρου. καταπλεύσαντος δ' αὐτοῦ μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ πανταχόθεν προσβαλόντος ἐξ ἐφόδου, καὶ κήρυγμα ποιησαμένου, Διονύσιος ὁ καθεσταμένος ἐπὶ τῆς Μουνυχίας φρουραρχος, καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς ἐπιμελητὴς τῆς πόλεως γεγενημένος ὑπὸ Κασσιάνδρου, πολλοὺς ἔχοντες στρατιώτας, ἀπὸ τῶν τειχῶν ἡμύνοντο. τῶν δ' Ἀντιγόνου στρατιωτῶν τιτες βιασάμενοι, καὶ κατὰ τὴν ἄκτὴν ὑπερβάντες ἐντὸς τοῦ τείχους, παρεδέξαντο πλείους τῶν συναγοριζομένων. τὸν μὲν οὖν Πειραιᾶ τοῦτον τὸν τρόπον ἁλῶναι συνέβη. τῶν δ' ἔνδον Διονύσιος μὲν ὁ φρουραρχος εἰς τὴν Μουνυχίαν συνέφυγε, Δημήτριος δ' ὁ Φαληρεὺς ἀπεχώρησεν εἰς ἄστυ. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πεμφθεὶς μεθ' ἐτέρων πρεσβευτῆς ὑπὸ τοῦ δήμου πρὸς Δημήτριον, καὶ περὶ τῆς αὐτονομίας διαλεχθεὶς

καὶ τῆς ἰδίας ἀσφαλείας, ἔτυχε παραπομπῆς, καὶ τὰ
κατὰ τὰς Ἀθήνας ἀπογινώσκων ἔφηνγεν εἰς τὰς Θήβας;
ὑστερον δὲ πρὸς Πτολεμαῖον εἰς Αἴγυπτον. οὗτος
μὲν οὖν, ἔτη δέκα τῆς πόλεως ἐπιστατήσας, ἐξέπεσεν
ἐκ τῆς πατρίδος τὸν εἰρημένον τρόπον. ὁ δὲ δῆμος
τῶν Ἀθηναίων κομισάμενος τὴν ἐλευθερίαν, ἐψηφί-
σατο τιμὰς τοῖς αἰτίοις τῆς αὐτονομίας. Δημήτριος
δ' ἐπιστήσας τοὺς πετροβόλους καὶ τὰς ἄλλας μηχαν-
αίς, καὶ τὰ βέλη, προσέβαλλε τῇ Μουνυχίᾳ καὶ κα-
τὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἀμυνομένων δὲ τῶν
ἔνδον ἀπὸ τῶν τειχῶν εὐρώστως, συνέβαινε τοὺς μὲν
περὶ Διονύσιον προέχειν ταῖς δυσχωρίαις καὶ ταῖς
τῶν τόπων ὑπεροχαῖς, (οὔσης τῆς Μουνυχίας ὀχυρᾶς
οὐ μόνον ἐκ φύσεως, ἀλλὰ καὶ ταῖς τῶν τειχῶν κατα-
σκευαῖς.) τοὺς δὲ περὶ τὸν Δημήτριον τῷ τε πλήθει
τῶν στρατιωτῶν πολλαπλασίους εἶναι, καὶ ταῖς πα-
ρασκευαῖς πολλὰ πλεονεκτηῖν. τέλος δ' ἐπὶ δύο ἡμέ-
ρας συνεχῶς τῆς πολιορκίας γενομένης, οἱ μὲν φρου-
ροὶ τοῖς καταπέλταις καὶ πετροβόλοις συντιτρωσκό-
μενοι, καὶ διαδόχους οὐκ ἔχοντες, ἡλατιτοῦντο. οἱ
δὲ περὶ τὸν Δημήτριον ἐκ διαδοχῆς κινδυνεύοντες,
καὶ νεαλεῖς αἰεὶ γινόμενοι, διὰ τῶν πετροβύλων ἐρη-
μωθέντος τοῦ τείχους, ἐνέπεσον εἰς τὴν Μουνυχίαν.
καὶ τοὺς μὲν φρουροὺς ἠνάγκασαν θέσθαι τὰ ὄπλα,
τὸν δὲ φρούραρχον Διονύσιον ἐξώγησαν.

Antigono et Demetrio statuae positae, et ara Servatorum di-
cata. Inde liberae Athenae, Megara, Imbrus. Senatus e civitatibus
sociis constitutus.

46. Τούτων δ' ἐν ὀλίγαις ἡμέραις κατετυγχη-
θέντων, ὁ μὲν Δημήτριος κατασκάψας τὴν Μουνυ-

χίαν, δλόκληρον τῷ δήμῳ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέ-
 στησε, καὶ φιλίαν καὶ συμμαχίαν πρὸς αὐτοὺς συν-
 ἔθετο. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, γράψαντος ψήφισμα Στρα-
 τακλέους, ἔψηφίσαντο χρυσᾶς μὲν εἰκόνας ἐφ' ἄρμα-
 τος στήσαι τοῦ τε Ἀντιγόνου καὶ Δημητρίου, πλη-
 σίον Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος· στεφανῶσαι δὲ
 ἀμφοτέρους ἀπὸ ταλάντων διακοσίων, καὶ βωμόν
 ἰδρυσάμενους προσσυγορεῦσαι σωτήρων· πρὸς δὲ
 ταῖς δέκα φυλαῖς προσθεῖναι δύο, Δημητριάδα καὶ
 Ἀντιγονίδα, καὶ συντελεῖν αὐτοῖς κατ' ἐνιαυτὸν ἀγῶ-
 νας, καὶ πομπήν, καὶ θυσίαν, ἐνυφαινόντων αὐτοὺς
 εἰς τὸν τῆς Ἀθηνᾶς πέπλον κατ' ἐνιαυτόν. ὁ μὲν οὖν
 δῆμος, ἐν τῷ Λαμιακῷ πολέμῳ καταλυθεὶς ἐπ'
 Ἀντιπάτρου, μετ' ἔτη πεντεκαίδεκα παραδόξως ἐκο-
 μίσατο τὴν πατρίον πολιτείαν. ὁ δὲ Δημήτριος,
 φρουρουμένης τῆς Μεγαρέων πόλεως, ἐκπολιορκή-
 σας αὐτὴν ἀπέδωκε τὴν αὐτονομίαν τῷ δήμῳ, καὶ
 τιμῶν ἀξιολόγων ἔτυχε ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων. Ἀν-
 τίγονος δὲ, παραγενομένων πρὸς αὐτὸν Ἀθήνηθεν
 πρεσβευτῶν, καὶ τό, τε περὶ τῶν τιμῶν ἀναδόντων
 ψήφισμα, καὶ περὶ σίτου καὶ ξύλων εἰς ναυπηγίαν
 διαλεχθέντων, ἔδωκεν αὐτοῖς πυροῦ μὲν μεδίμνων
 πεντεκαίδεκα μυριάδας, ὕλην δὲ τὴν ἱκανὴν ναυσὶν
 ἑκατόν. ἐξ Ἰμβρου δὲ τὴν φρουρὰν ἐξαγαγὼν, ἀπέ-
 δωκεν αὐτοῖς τὴν πόλιν. πρὸς δὲ τὸν υἱὸν Δημή-
 τριον ἔγραψε, κελεύων τῶν μὲν συμμαχίδων πόλεων
 συνέδρους συστήσασθαι, τοὺς βουλευσομένους κοινῇ
 περὶ τῶν τῇ Ἑλλάδι συμφερόντων· αὐτὸν δὲ μετὰ
 τῆς δυνάμεως εἰς Κύπρον πλεῦσαι, καὶ διαπολεμῇ-

σαι τὴν ταχίστην πρὸς τοὺς Πτολεμαίου στρατηγούς. οὗτος μὲν οὖν συντόμως πάντα πράξας κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρὸς, καὶ κομισθεὶς ἐπὶ Καρίας, παρεκάλει τοὺς Ῥοδίους πρὸς τὸν κατὰ Πτολεμαίου πόλεμον. οὐ προσεχόντων δ' αὐτοῖν, ἀλλὰ κοινὴν εἰρήνην αἰρουμένων ἄγειν πρὸς ἅπαντας, ταύτην ἀρχὴν συνέβη γενέσθαι τῷ δήμῳ τῆς πρὸς Ἀντίγονον ἀλλοτριότητος.

Demetrius vero ultra tendens in Cyprum traiecit, ut in Ptolemaei duces bellum gereret. Apud Salaminem obviam factus Menelao, Ptolemaei legato, proelium commisit, et Menelaum fudit. Captivi ad Antigonium missi, qui tum in Syria Antigoniæ, novam urbem, condebat. Menelaus, in urbem Salaminem pulsus, a Ptolemaeo auxilia requirit.

47. Ὁ δὲ Δημήτριος παραπλεύσας εἰς Κιλικίαν, καὶ κειθεὶν ναῦς καὶ στρατιώτας προσλαβόμενος, διέπλευσεν εἰς τὴν Κύπρον, ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους πεντακισχιλίους, ἵππεῖς δὲ τετρακοσίους, καὶ ταχυναυτοῦσας μὲν τριήρεις πλείους τῶν ἑκατὸν δέκα, τῶν δὲ βαρυτέρων στρατιωτίδων πενήκοντα καὶ τρεῖς· καὶ πορεῖα τῶν παντοδαπῶν ἱκανὰ τῷ πλήθει τῶν ἵππεων τε καὶ πεζῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον κατεστρατοπέδευσεν ἐν τῇ παραλίᾳ τῆς Καρπασίας, καὶ νεωλκήσας τὰ σκάφη, χάρακι καὶ τάφρῳ βαθεῖα τὴν παρεμβολὴν ὠχύρωσεν. ἔπειτα τοῖς πλησιοχώροις προσβολὰς ποιησάμενος, εἴλε κατὰ κράτος Οὐρανίαν καὶ Καρπασίαν· τῶν δὲ νεῶν τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπολιπὼν, ἀνέξενε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν Σαλαμίνα. ὁ δὲ τεταγμένος ὑπὸ Πτολεμαίου τῆς νήσου στρατηγὸς Μενέλαος συναγαγὼν τοὺς στρατιώτας ἐκ τῶν φρουρίων, διέτριβεν ἐν Σα-

λαμῖνι. ἀπεχόντων δὲ τεσσαράκοντα σταδίου τῶν
πολεμίων, ἐξῆλθεν ἔχων πεζοὺς μὲν μυρίους καὶ δισ-
χιλίους, ἵππεῖς δὲ περὶ ὀκτακοσίους. γενομένης δὲ
μάχης ἐπ' ὀλίγον χρόνον, οἱ μὲν περὶ τὸν Μενέλαον
ἐκβιασθέντες ἐτράπησαν· ὁ δὲ Δημήτριος συνδιώ-
ξας τοὺς πολεμίους εἰς τὴν πόλιν, αἰχμαλώτους μὲν
ἔλαβεν οὐ πολὺ ἐλάττους τριςχίλιων, ἀνείλε δὲ περὶ
χιλίους. τοὺς δ' ἁλόντας τὸ μὲν πρῶτον ἀπολύσας
τῶν ἐγκλημάτων, καταδιέλεν εἰς τὰς τῶν ἰδίων
στρατιωτῶν τάξεις· ἀποδιδρασκόντων δ' αὐτῶν
πρὸς τοὺς περὶ τὸν Μενέλαον, διὰ τὸ τὰς ἀποσκευὰς
ἐν Αἰγύπτῳ καταλελοιπέναι παρὰ Πτολεμαίῳ, γνοὺς
ἀμεταθέτους ὄντας, ἐνεβίβασεν εἰς τὰς ναῦς, καὶ
πρὸς Ἀντίγονον εἰς Συρίαν ἀπέστειλεν. οὗτος δὲ
τοῦτον τὸν χρόνον διέτριβε περὶ τὴν ἄνω Συρίαν,
πόλιν κτίζων περὶ τὸν Ὀρόντην ποταμὸν, ἣν ὠνόμα-
σεν Ἀντιγονίαν ἀφ' ἑαυτοῦ· κατεσκευάσθη δὲ πολυ-
τελῶς, τὴν περίμετρον ὑποστησάμενος σταδίων
ἑβδομήκοντα. εὐφυῆς γάρ ἦν ὁ τόπος ἐφεδρεῦσαι
τῇ τε Βαβυλωνίᾳ καὶ ταῖς ἄνω σατραπείαις, καὶ
πάλιν τῇ κάτω σατραπείᾳ, καὶ ταῖς ἀπ' Αἰγύπτου
σατραπείαις. οὐ μὲν πολὺν γε χρόνον συνέβη μεῖ-
ναι τὴν πόλιν, Σελεύκου καθελόντος αὐτὴν, καὶ με-
ταγαγόντος ἐπὶ τὴν κτισθεῖσαν μὲν ὑπ' αὐτοῦ, ἀπ'
ἐκείνου δὲ κληθεῖσαν Σελεύκειαν. ἀλλὰ περὶ μὲν
τούτων ἀκριβῶς ἕκαστα δηλώσομεν, ἐπὶ τοὺς οἰκείους
χρόνους παραγεννηθέντες. τῶν δὲ κατὰ τὴν Κύπρον
οἱ περὶ τὸν Μενέλαον ἡττημένοι τῇ μάχῃ, τὰ μὲν βέλη
καὶ τὰς μηχανὰς παρεκόμισαν ἐπὶ τὰ τεῖχη· καὶ τοῖς

στρατιώταις διαλαβόντες τὰς ἐπάλξεις, παρεσκευάζοντο πρὸς τὸν κίνδυνον, ὁρῶντες καὶ τὸν Δημήτριον πρὸς πολιορκίαν ἐτοιμαζόμενον. πρὸς δὲ Πτολεμαῖον ἀπέστειλαν εἰς Αἴγυπτον τοὺς δηλώσοντας περὶ τῶν ἐλατωμάτων, καὶ ἀξιῶσοντας βοηθεῖν, ὥς κινδυνεύόντων αὐτῷ τῶν ἐν τῇ νήσῳ πραγμάτων.

Oppugnatio urbis Salaminis a Demetrio interea suscepta. Novae machinae Helepolis descriptio. Oppugnantium machinas incendio vastat Menelaus.

48. Δημήτριος δὲ, τὴν τε τῶν Σαλαμινίων ὁρῶν πόλιν οὐκ εὐκαταφρόνητον οὔσαν, καὶ στρατιωτῶν πληθὺς ὑπάρχον ἐν αὐτῇ τῶν ἀμυνομένων, ἔκρινε μηχανάς τε τοῖς μεγέθεσιν ὑπεραιρούσας κατασκευάζειν, καὶ καταπέλτας ὀξυβελεῖς, καὶ λιθοβόλους παντοίους, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν καταπληκτικὴν. μετεπέμψατο δὲ καὶ τεχνίτας ἐκ τῆς Ἀσίας, καὶ σίδηρον, εἰ δ' ὕλης πληθὺς, καὶ τῆς ἄλλης χορηγίας τὴν ἐπιτήδειον κατασκευὴν. ταχὺ δὲ πάντων εὐτρεπῶν αὐτῷ γενομένων, συνέπληξε μηχανὴν τὴν ὀνομαζομένην Ἐλεπόλιν, τὸ πλάτος ἔχουσαν ἐκάστην πλευρὴν τεσσαράκοντα καὶ πέντε πήχεις, τὸ δ' ὕψος πεντήκοντα, διελημμένην στέγαις ἐννέα· ὑπὸ τροχόν δὲ πᾶσαν τροχοῖς στερεοῖς τέταρσιν, ὅκτα πήχεσι τὸ ὕψος. κατεσκευάσε δὲ καὶ κριοὺς ὑπερμεγέθεις, καὶ χελώνας δύο κριοφόρους. τῆς δ' Ἐλεπόλεως εἰς μὲν τὰς κάτω στέγας εἰσήνεγκε πειροβόλους παντοίους, ὧν ἦσαν οἱ μέγιστοι τριτάλαντοι· εἰς δὲ τὰς μέσας, καταπέλτας ὀξυβελεῖς μεγίστους· εἰς δὲ τὰς ἀνωτάτας, ὀξυβελεῖς τε τοὺς ἐλαχίστους, καὶ πετροβόλων πληθὺς, ἄνδρας τε τοὺς χρησιμοποιεῖν τοῦ-

τοῖς κατὰ τρόπον πλείους τῶν διακοσίων. προσαγα-
γὼν δὲ τὰς μηχανὰς τῇ πόλει, καὶ πυκνοῖς χρώμενος
τοῖς βέλεσι, τῇ μὲν τὴς ἐπάλξεις ἀπέσυρε τοῖς πετροβό-
λοις, τῇ δὲ τὰ τεῖχη διέσεισε τοῖς κροῖς. ἀμυνομένων
δὲ καὶ τῶν ἔνδον εὐρώστως, καὶ τοῖς μηχανήμασιν ἐτέ-
ρας μηχανὰς ἀντιπαττόντων, ἐφ' ἡμέρας μὲν τινὰς ἀμ-
φίδοξος ἦν ὁ κίνδυνος, ἀμφοτέρων, κακοπαθούτων
καὶ κατατραυματιζομένων· τὸ δὲ τελευταῖον τοῦ τεί-
χους πίπτοντος, καὶ τῆς πόλεως κινδυνευούσης ἀλῶναι
κατὰ κράτος, νυκτὸς ἐπιγενομένης ἔληξε τὰ τῆς τειχο-
μαχίας. οἱ δὲ περὶ τὸν Μενέλαον, ἀκριβῶς εἰδότες
ἀλωσομένην τὴν πόλιν εἰ μὴ τι καινοτομεῖν ἐπιχειρή-
σειαν, ἤθροισαν ὕλησιν ἑταῖρος πλῆθος. ταύτην δὲ περὶ
τὸ μεσονύκτιον ἐμβαλόντες ταῖς τῶν πολεμίων μηχαν-
αῖς, καὶ ἅμα πάντας τοὺς πυρσοφόρους ἀπὸ τῶν τει-
χῶν ἀφέντες, ἀνῆψαν τὰ μέγιστα τῶν ἔργων. ἄφνω δὲ
τῆς φλογὸς εἰς ὕψος ἀρθείσης, οἱ περὶ τὸν Δημήτριον
ἐπεχείρησαν μὲν βοηθεῖν, τοῦ δὲ πυρὸς καταχῆσαντος,
συνέβη τὰς μηχανὰς κατακαυθῆναι, καὶ πολλοὺς τῶν
ἐν αὐταῖς ὄντων διαφθαρῆναι. ὁ δὲ Δημήτριος, ἀπο-
σφαλεὶς τῆς ἐλπίδος, οὐδ' ὥς ἔληγεν, ἀλλὰ προσηκαρτέ-
ρει τῇ πολιορκίᾳ καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν,
νομίζων τῷ χρόνῳ καταπολεμήσειν τοὺς πολεμίους.

His intervenit Ptolemaeus cum classe instructissima. Copia-
rum advectarum naviumque numerus. Demetrius classem oppo-
nit, et ab urbe classequē oppidana bostem arcet.

49. Πτολεμαῖος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν ἰδίων
ἤτιαν, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου, δυνάμιν ἔχων
ἀξιόλογον πεζικὴν τε καὶ ναυτικὴν. κατενεχθεὶς δὲ
τῆς Κύπρου πρὸς τὴν Πάφον, ἔκ τε τῶν πόλεων

παρεδέξατο τὰ σκάφη, καὶ κατέπλευσεν εἰς Κίτιον,
 τῆς Σαλαμῖνος ἀπέχον σταδίου διακοσίον· εἶχε δὲ
 τὰς πᾶσας ναῦς μακρὰς ἑκατὸν καὶ τεσσαράκοντα·
 τούτων δ' ἦν ἡ μεγίστη, πεντήρης, ἡ δ' ἐλαχίστη,
 τετρήρης· στρατιωτικὰ δὲ πορεῖα ταύταις ἐπηκο-
 λούθει πλεῖον τῶν διακοσίων, ἄγοντα πεζοὺς οὐκ
 ἐλάττους τῶν μυρίων. οὗτος μὲν οὖν πρὸς τὸν Με-
 νέλαον κατὰ γῆν ἔπεμψε τινὰς, διακελευόμενος τὰς
 ναῦς, ἃν ἦ δυνατόν, κατὰ τάχος ἐκ τῆς Σαλαμῖνος
 πρὸς αὐτὸν ἀποστεῖλαι, οὕσας ἐξήκοντα. ἤλπιζε
 γὰρ, εἰ προσλάβαι ταύτας, ῥαδίως κρατήσῃν τῇ
 ναυμαχίᾳ, διακοσίους σκάφῃσιν ἀγωνιζόμενος. ὁ δὲ
 Δημήτριος, κοῆσας αὐτοῦ τὴν ἐπιβολήν, ἐπὶ μὲν
 τῆς πολιορκίας ἀπέλιπε μέρος τῆς δυνάμεως· τὰς
 δὲ καὶ πᾶσας πληρώσας, καὶ τῶν στρατιωτῶν
 τοὺς κρατίστους ἐμβιβάσας, βέλη καὶ πετροβόλους
 ἐνέθετο, καὶ τῶν τρισπιθάρμων ὀξυβελῶν τοὺς ἱκα-
 νοὺς ταῖς πρῶταις ἐπέστησε· κοσμήσας δὲ πολυτε-
 λῶς πρὸς ναυμαχίαν τὸν στόλον, περιέπλευσε τὴν
 πόλιν, καὶ κατὰ τὸ στόμα τοῦ λιμένος μικρὸν ἔξω
 βέλους ἀφείδεν τῆς ἀγκύρας, διεννικτέρευσεν, ἅμα μὲν
 τὰς ἐκ τῆς πόλεως ναῦς κωλύων συμμίξαι ταῖς ἄλ-
 λαις, ἅμα δὲ παραδοκῶν τὸν ἐπίπλουν τῶν πολεμίων,
 καὶ πρὸς ναυμαχίαν ὦν ἑτοιμος· τοῦ δὲ Πτολε-
 μαίου πλεόντος ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, καὶ τῶν ὑπηρε-
 τικῶν πλοίων συνεπομένων, πόρρωθεν καταπληκτι-
 κὸν ὁρᾶσθαι συνέβαινα τὸν στόλον διὰ τὸ πλῆθος·

Hinc ab utraque parte aciem ad conserendam pugnam instruant.

50. Ὁ δὲ Δημήτριος, κατανοήσας τὸν ἐπίπλουν, Ἀντισθένην μὲν τὸν ναύαρχον, ἔχοντα ναῦς δέκα τῶν πεντηρικῶν, ἀπέλιπε κωλύσοντα τὰς ἐκ τῆς πόλεως ναῦς ἐπεξιέναι πρὸς τὴν ναυμαχίαν, ἔχοντος τοῦ λιμένος στενὸν τὸν ἔκπλουν. τοῖς δ' ἱππεῦσι προσέταξε παράγειν παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἵν', εἰάν τι γένηται πταῖσμα, διασώσασιν τοὺς πρὸς τὴν γῆν διανηξομένους. αὐτὸς δ' ἐκτάξας τὰς ναῦς, ἀπήντα τοῖς πολεμίοις, ἔχων τὰς ἀπάσας ὀκτὼ πλείους τῶν ἑκατὸν, σὺν ταῖς πληρωθείσαις ἐκ τῶν χωρίων τῶν ληφθέντων. τούτων δ' ἦσαν αἱ μέγισται μὲν ἐπιτήρεις, αἱ πλεῖσται δὲ πεντήρεις· καὶ τὸ μὲν εὐώνυμον κέρας ἐπέιχον ἐπιτήρεις ἐπὶ Φοινίκων, τετρήρεις δὲ τριᾶκοντα τῶν Ἀθηναίων, Μηδίου τοῦ ναυάρχου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος· ἐπὶ δὲ τούτοις ἔταξεν ἑξήρεις δέκα, καὶ πεντήρεις ἄλλας τοσαύτας, διεγνωκώς ἴσως ἰσχυρὸν κατασκευάσαι τοῦτο τὸ κέρας, ἐφ' οὗ καὶ αὐτὸς ἡμέλλε διαγωνίζεσθαι. κατὰ μέσην δὲ τὴν τάξιν τὰ ἐλάχιστα τῶν σκαφῶν ἐστύσεν, ὧν ἡγοῦντο Θεμισσων τε ὁ Σάμιος καὶ Μαρσύας ὁ τῶν Μακεδονικῶς πράξεις συνταξάμενος. τὸ δὲ δεξιὸν εἶχε κέρας Ἡγήσιππος τε ὁ Ἀλικαρνασσεύς, καὶ Πλεισιτίας ὁ Κῶος ἀρχικυβερνήτης ὧν τοῦ σύμπαντος στόλου. Πτολεμαῖος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἔτι νυκτὸς ἐπὶ πλεῖ κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν Σαλαμίνα, νομίζων φθάσαι τοὺς πολεμίους τὸν εἰσπλουν ποιησάμενος· ὥς δ' ἡμέρας ἐπιγενομένης οὐ μακρὰν ὁ τῶν ἐναντίων σιόλος ἐκτεταγμένος ἑωρᾶτο, καὶ αὐτὸς τὰ πρὸς τὴν

νανμαχίαν παρεσκευάζετο. τὰ μὲν οὖν πορεῖα πόρ-
ρωθεν ἐπακολουθεῖν παρήγγειλε· τῶν δὲ ἄλλων
νεῶν τὴν ἀρμόζουσαν τάξιν ποιησάμενος τὸ λαὶον
κέρας διακατεῖχε, συναγωνιζομένων αὐτῶ τῶν μεγί-
στων σκαφῶν. τοιαύτης δὲ τῆς διατάξεως γενομένης,
εὐχὰς ἑκάτεροι τοῖς θεοῖς ἐποιοῦντο, καθάπερ ἦν
ἔθος, διὰ τῶν κελευστῶν, συνεπιλαβομένου καὶ τοῦ
πλήθους τῇ φωνῇ.

Pugnae navalis descriptio.

51. Οἱ δὲ δυνάσται, ὥς ἂν περὶ τοῦ βίου καὶ
τῶν ὅλων μέλλοντες διακινδυνεύειν, ἐν ἀγωνίᾳ πολ-
λῇ καθειστήκεισαν. Δημήτριος μὲν οὖν τῶν ἐναν-
τίων ἀποσχὼν ὥς ἂν τρεῖς σταδίους, ἦρε τὸ συγκεί-
μενον πρὸς μάχην σύσσημον, ἀσπίδα κεχρυσωμένην,
φανερὰν πᾶσιν ἐκ διαδοχῆς. τὸ παραπλήσιον δὲ καὶ
τῶν περὶ Πτολεμαῖον ποιησάντων, ταχὺ τὸ διεργον
διάστημα συνηρέθη. ὥς δ' αἱ τε σάλπιγγες τὸ πο-
λεμικὸν ἐσήμαινον, καὶ συνηλάλαξαν αἱ δυνάμεις
ἀμφότεραι, φερομένων ἀπασῶν τῶν νεῶν εἰς ἐμβο-
λὴν καταπληκτικῶς, τὸ μὲν πρῶτον τοῖς τόξοις καὶ
τοῖς πετροβόλοις, ἔτι δὲ τοῖς ἀκοντίσμασι πυκνοῖς
χρῶμενοι κατετραυμάτιζον τοὺς υποπίπτοντας. εἴτα
συνεγγισάντων τῶν σκαφῶν, καὶ μελλούσης γίνε-
σθαι τῆς ἐμβολῆς βιαίου, οἱ μὲν ἐπὶ τῶν κατιστρω-
μάτων συγκαθῆκαν, οἱ δ' ἐρέται παρακληθέντες ὑπὸ
τῶν κελευστῶν, ἐκδυμότερον ἐνέκειντο. ἀπὸ κρά-
τους δὲ καὶ βίας ἐλασθεισῶν τῶν νεῶν, αἱ μὲν παρέ-
συρον ἀλλήλων τοὺς ταρσοὺς, ὥστε πρὸς φυγὴν καὶ
διωγμὸν ἀχρήστους γίνεσθαι, καὶ τοὺς ἐπιβεβηκό-

τας ἄνδρας, ὠρμηκότας πρὸς ἄλλην, κωλύεσθαι τῆς
 πρὸς τὸν κίνδυνον ὁρμῆς· αἱ δὲ κατὰ πρόωρον τοῖς
 ἐμβόλοις συναράττουσαι, πρὸ μὲν ἀνεκρούοντο πρὸς
 ἄλλην ἐμβολήν, καὶ κατετραυμάτιζον ἀλλήλους οἱ
 ταύταις ἐφεστώτες, αἵτε τοῦ σκοποῦ συνέγγυς ἐκά-
 σταις κειμένου. τινὲς δὲ τῶν τριηραρχῶν ἐκ πλαγίας
 ἔκλυτον· καὶ τῶν ἐμβόλων δυσάποσπαστως ἐχόντων,
 ἐπεπῆδων ἐπὶ τὰς τῶν πολεμίων ναῦς, πολλὰ καὶ
 πάσχοντες δεινὰ καὶ διατιθέντες. οἱ μὲν γάρ, τῶν
 ἐγγιζόντων τοίχων ἐφαψάμενοι καὶ σφαλέντες τῆς
 βάσεως, περιέπιπτον εἰς θάλατταν, καὶ παρα-
 χρῆμα τοῖς δόρασιν ὑπὸ τῶν ἐφεστώτων ἐφονεύοντο·
 οἱ δὲ κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς, τοὺς μὲν ἀνῆρουν,
 τοὺς δὲ κατὰ τὴν στενοχωρίαν ἐκβιαζόμενοι περιέ-
 τοεπον εἰς τὸ πέλαγος. ὅμως δὲ ποικίλαι καὶ παρά-
 λογοι συνίσταντο μάχαι, πολλάκις τῶν μὲν ἡττόνων
 ἐπικρατούντων διὰ τὴν τῶν σκαφῶν ὑπεροχὴν, τῶν
 δὲ κρείττονων θλιβομένων, διὰ τὸ περὶ τὴν σιάσιν
 ἐλάττωμα, καὶ τὴν ἀνωμαλίαν τῶν συμβαινόντων ἐν
 τοῖς τοιούτοις κινδύνοις. ἐπὶ μὲν γάρ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς
 ἀγόνων διὰ δὴλος ἡ ἀρετὴ γίνεται, δυναμένη τυγχά-
 νειν τῶν πρωτείων, μηδεὶς ἔξωθεν αὐτομάτου πα-
 ρενοχλοῦντος· κατὰ δὲ τὰς ναυμαχίας, πολλὰς καὶ
 ποικίλας αἰτίας συμβαίνει παραλόγως ἐλαττοῦν τοὺς
 δι' ἀνδρείαν δικαίως ἂν τυχόντας τῆς νίκης.

Demetrius victor.

52. Λαμπρότατα δὲ πάντων Δημήτριος ἡγωνί-
 σαιτο, τῆς ἐπιήρους ἐπιβεβηκώς ἐπὶ τῇ πρὸ μὲν
 ἀθρόων γὰρ αὐτῷ περιχυθέντων, οὓς μὲν ταῖς λόγ-

χαις ἀκοντίζων, οὓς δ' ἐκ χειρὸς τῷ δόρατι τύπτων
 ἀνῆρει· πολλῶν δὲ καὶ παντοίων βελῶν ἐπ' αὐτὸν
 φερομένων, ἃ μὲν προορώμενος ἐξέκλινεν, ἃ δὲ τοῖς
 σκεπαστηρίοις ὅπλοις ἐδέχετο. τριῶν δ' ὑπερασπι-
 ζόντων αὐτὸν, εἰς μὲν λόγχῃ πληγεῖς ἔπεσεν, οἱ δὲ
 δύο κατετραυματίσθησαν. τέλος δὲ τοὺς ἀντιστάν-
 τας ὁ Δημήτριος ἐκβιασάμενος, καὶ τροπὴν τοῦ δε-
 ξιοῦ κέραιος ποιήσας, εὐθὺς καὶ τὰς συνεχεῖς φυγεῖν
 ἠνάγκασε. Πτολεμαῖος δὲ καὶ τὰ μέγιστα τῶν σκα-
 φῶν καὶ τοὺς κρατίστους ἄνδρας ἔχων μεθ' ἑαυτοῦ,
 ῥαδίως ἐτρέφετο τοὺς καθ' αὐτὸν τεταγμένους, καὶ
 τῶν νεῶν ἃς μὲν κατέδυσεν, ἃς δὲ αὐτάνδρους εἴλεν.
 ὑποστρέφων δ' ἀπὸ τοῦ νικήματος, ἤλπιζε καὶ τὰς
 ἄλλας ῥαδίως χειρώσασθαι. θεωρήσας δὲ τό, τὸ
 εὐώνυμον κέρας τῶν ἰδίων συντετριμμένον, καὶ τὰς
 συνεχεῖς ἀπάσας πρὸς φυγὴν ὀρμημένας, ἔτι δὲ τοὺς
 περὶ τὸν Δημήτριον μετὰ βάρους ἐπιφερομένους,
 ἀπέπλευσεν εἰς Κίτιον. Δημήτριος δὲ νικήσας τῇ
 ναυμαχίᾳ, τῷ μὲν Νέονι καὶ Βρυγίχῳ παρέδωκε
 τὰ στρατιωτικά τῶν πλοίων, προστάξας δῶκεν, καὶ
 τοὺς ἐν τῇ θαλάττῃ διατηχομένους ἀναλαμβάνειν·
 αὐτὸς δὲ τὰς ἰδίας ναῦς κοσμήσας τοῖς ἀκροστολίοις,
 καὶ τὰς ἀλούσας ἐφελκόμενος, τὸν πλοῦν ἐποιεῖτο
 πρὸς τὸ στρατόπεδον καὶ τὸν οἰκεῖον λιμένα. κατὰ
 δὲ τὸν τῆς ναυμαχίας καιρὸν Μελέας, ὁ ἐν τῇ
 Σαλαμῖνι στρατηγός, πληρώσας τὰς ἐξήκοντα ναῦς,
 ἐξαπέστειλε πρὸς βοήθειαν τῷ Πτολεμαίῳ ναύαρχον
 ἐπιστήσας Μενότιον. γενομένου δ' ἀγῶνος περὶ τὸ
 στόμα τοῦ λιμένος πρὸς τὰς ἐφορμούσας ναῦς, καὶ

τῶν ἐκ τῆς πόλεως βιασαμένων, αἱ μὲν τοῦ Δημητρίου δέκα νῆες ἔφυγον πρὸς τὸ πεζὸν στρατόπεδον. οἱ δὲ περὶ τὸν Μενότιον ἀναπλεύσαντες, καὶ τῶν καιρῶν μικρὸν ὑστερήσαντες, ἀνέστρεψαν πάλιν εἰς τὴν Σαλαμίνα. τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτο τέλος λαβούσης, τῶν μὲν πορείων ἥλω πλείω τῶν ἑκατὸν, ἐν οἷς ἦσαν σχεδὸν στρατιῶται ὀκτακισχίλιοι. τῶν δὲ μακρῶν αὐτιανδροὶ μὲν ἐλήφθησαν τεσσαράκοντα. διεφθάρησαν δὲ περὶ ὀγδοήκοντα, ὥς πλήρους οὖρας θαλάττης κατήγαγον οἱ κρατήσαντες εἰς τὴν πρὸς τῇ πόλει στρατοπεδεῖαν. διεφθάρη δὲ καὶ τῶν Δημητρίου σκαφῶν εἴκοσι. πάντα δὲ τῆς προσηκούσης ἐπιμελείας τυχόντα, παρείχετο τὰς ἀρμοζούσας χρεῖας.

Accepta hac clade Ptolemaeus, omisso Cyprio, in Aegyptum rediit. Antigonus victor regis nomen et dignitatem sibi filiusque Demetrio imposuit. Horum exempla ceteri etiam duces secuti, reges se proclamari iusserunt. Res Libyae et Siciliae.

53. Μετὰ δὲ ταῦτα Πτολεμαῖος ἀπογνοὺς τὰ κατὰ τὴν Κύπρον, ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον. Δημήτριος δὲ πάσας τὰς ἐν τῇ νήσῳ πόλεις παραλαβὼν, καὶ τοὺς φρουροῦντας στρατιώτας, τοὺτους μὲν εἰς τάξεις κατεχώρισεν, ὄντας πεζοὺς μὲν μυρίους ἑξακισχίλιους συντεταγμένους, ἵππεῖς δὲ περὶ ἑξακοσίους. πρὸς δὲ τὸν πατέρα ταχέως ἐμβιβάσας εἰς τὴν μεγίστην ναῦν τοὺς δηλώσαντας περὶ τῶν κατορθωθέντων ἐξapéστειλεν. ὁ δ' Ἀντίγονος, πυθόμενος τὴν γεγεννημένην νίκην, καὶ μετεωρισθεὶς ἐπὶ τῷ μεγέθει τοῦ προτερήματος, διάδημα περιέθετο, καὶ τὸ λοιπὸν ἐχρημάτιζε βασιλεὺς, συγχωρήσας καὶ τῷ Δη-

μητοίῳ τῆς αὐτῆς τυγχάνειν προσηγορίας καὶ τιμῆς. ὁ δὲ Πτολεμαῖος οὐδὲν τῇ ψυχῇ ταπεινωθεὶς διὰ τὴν ἥτταν, καὶ αὐτὸς ὁμοίως ἀνέλαβε τὸ διάδημα, καὶ πρὸς ἅπαντας ἀνέγραφεν ἑαυτὸν βασιλέα. παραπλησίως δὲ τοῦτοις καὶ οἱ λοιποὶ δυνάσται ζήλοτυπήσαντες ἀνηγόρευον ἑαυτοὺς βασιλεῖς, Σελευκος μὲν προσφάτως τῆς ἁνῶ σατραπείας προσκεκτημένος, Ανσίμαχος δὲ καὶ Κάσσανδρος τῆς ἐξ ἀρχῆς δοθείσας μερίδας διατηροῦντες. ἡμεῖς δὲ περὶ τούτων ἱκανῶς εἰρηκότες, ἐν μέρει διεξιμεν περὶ τῶν κατὰ Αἰβύην καὶ Σικελίαν πραχθέντων.

Agathocles ipse quoque regis titulum assumit: simul facinus dignum aggredi properans, in rebelles Uticenses movet. Ulicam oppugnans, novo astutiae genere utitur.

54. Ἀγαθοκλῆς γάρ, πυθόμενος τοὺς προσειρημένους δυνάστας ἀνηρημένους, καὶ νομίζων μήτε δυνάμεσι μήτε χώρᾳ μήτε τοῖς πραχθεῖσι λείπεσθαι τούτων, ἑαυτὸν ἀνηγόρευσε βασιλέα· καὶ διάδημα μὲν οὐκ ἔκρινεν ἔχειν· ἐφόρει γὰρ ἀεὶ στέφανον κατὰ τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος, ἐκ τινος ἱερωσύνης, ὃν περικείμενος οὐκ ἀπέθετο περὶ τῆς δυναστείας ἀγωνιζόμενος. ἔνιοι δὲ φασιν αὐτὸν ἐπετηδεῦσθαι τοῦτον ἐξ ἀρχῆς φορεῖν, διὰ τὸ μὴ λίαν αὐτὸν εὐχαίτην εἶναι. οὐ μὲν ἀλλὰ τῆς προσηγορίας ταύτης ἄξιον τι σπεύδων πράττει, ἐπεὶ μὲν Τιυκαίους ἐστράτευσεν ἀφεστηκότας· ἄφρων δ' αὐτῶν τῇ πόλει προσπεσὼν, καὶ τῶν ἐπὶ τῆς χώρας ἀπειλημμένων πολιτικῶν ζωορήσας εἰς τριακοσίους, τὸ μὲν πρῶτον διδούς ἄφεσιν τῶν ἐγκλημάτων, ἡξίου παραδιδόναι τὴν πόλιν· οὐ προσεχόντων δὲ τῶν ἔνδον, συνεπήγνυε

μηχανήν, καὶ κρεμάσας ἐπ' αὐτῇ τοὺς αἰχμαλώτους προσήγαγε τοῖς τείχεσιν, οἱ δ' Ἰτυκαῖοι τοὺς μὲν ἡτυχηκότας ἠλέουν, πλείονα δὲ λόγον τῆς τῶν ἀπάντων ἐλευθερίας ἢ τῆς ἐκείνων σωτηρίας ποιούμενοι, διέλαβον τὰ τείχη τοῖς στρατιώταις, καὶ τὴν πολιορκίαν εὐγενῶς ὑπέμενον. εἴθ' ὁ μὲν Ἀγαθοκλῆς ἐπιστήσας τῇ μηχανῇ τοὺς τε ὀξυβελεῖς καὶ σφενδονήτας καὶ τοξότας, ἀπὸ ταύτης ἀγωνιζόμενος ἤρχετο τῆς πολιορκίας, καὶ ταῖς ψυχαῖς τῶν ἔνδον ὥσπερ καυτήριά τινα προσῆγεν. οἱ δ' ἐπὶ τῶν τειχῶν ἐστώτες τὸ μὲν πρῶτον ὥκνουν τοῖς βέλεσι χρῆσασθαι, προκειμένων αὐτοῖς σκοπῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ὧν ἥσαν τινες καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων· ἐπιχειμένων δὲ τῶν πολεμίων βαρύτερον, ἠναγκάζοντο τοὺς ἐπὶ τῆς μηχανῆς ὄντας ἀμύνεσθαι. ἔνθα δὴ συνέβαινε γίνεσθαι παράλογα πάθη τοῖς Ἰτυκαίοις καὶ τύχης ἐπηρθεασμὸν ἐν ἀνάγκαις κείμενον ἀνέκρευκτον. προβεβλημένων γάρ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἡλικότας τῶν ἐξ Ἰτυκῆς, ἀναγκαῖον ἦν ἢ τούτων φειδομένους περιορᾶν ὑποχείριον τοῖς πολεμίοις γινομένην τὴν παιρίδα, ἢ τῇ πόλει βοηθοῦντας, ἀνηλεῶς φονεῦσαι πλήθος πολιτῶν ἡτυχηκότων· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι. ἀμυνόμενοι γάρ τοὺς πολεμίους, καὶ παντοίοις βέλεσι χρώμενοι, καὶ τὰ τῶν ἐφεστηκότων τῇ μηχανῇ σώματα κατηκίσαντο, καὶ τινὰς μὲν τῶν κρεμασμένων πολιτῶν κατεκόντισαν, τινὰς δὲ τοῖς ὀξυβέλεσι πρὸς τῇ μηχανῇ καθήλωσαν, καθ' οὓς ποτε τύχη τοῦ σώματος τόπους, ὥστε σταυρῷ παρακλησίαν εἶναι τὴν ὕβριν ἅμα καὶ τὴν τιμωρίαν. καὶ ταῦτ' ἐγίνετό

τισιν ὑπὸ συγγενῶν ἢ φίλων, εἰ τύχοι, τῆς ἀνάγκης
οὐκ ἐώσης πολυπραγμοεῖν τι τῶν παρ' ἀνθρώποις
δύσίων.

Urbs tandem vi expugnata: in eives immanissime saevitum.
Subactis etiam multis aliis populis et urbibus, Agathocles in Sici-
liam redit, relicto in Libya filio Archagatho.

55. Ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὁρῶν αὐτοὺς ἀπαθῶς ὥρ-
μηκότας πρὸς τὸν κίνδυνον, περιστήσας πανταχόθεν
τὴν δύναμιν, καὶ κατὰ τινὰ τόπον φαύλως ὠκοδομη-
μένον βιασάμενος, εἰσέπεσεν εἰς τὴν πόλιν. τῶν δ'
Ἰτυκαίων τῶν μὲν εἰς πᾶς οἰκίας, τῶν δ' εἰς τὰ ἱερὰ
καταφευγόντων, δι' ὀργῆς αὐτοὺς ἔχων, φόβου τὴν
πόλιν ἐπλήρωσε. τοὺς μὲν γὰρ ἐν χειρῶν νόμῳ διέ-
φθειρε, τοὺς δ' ἰλύντας ἐκρέμασε, τοὺς δ' ἐπὶ θεῶν
ἱερὰ καὶ βωμοὺς καταφυγόντας διαψευσθῆναι τῆς
ἐλπίδος ἐποίησε. διαφορήσας δὲ τὰς κτήσεις, καὶ
φυλακὴν ἀπολιπόν ἐπὶ τῆς πόλεως, ἐστρατοπεδεύ-
σεν ἐπὶ τὴν Ἰππου καλουμένην Ἄγραν, ὠχυρωμένην
φυσικῶς τῇ παρακειμένη λίμνῃ. πολιορκήσας δὲ
αὐτὴν ἐνεργῶς, καὶ τῶν ἐγχωρίων ναυμαχίᾳ περιγε-
νόμενος, κατὰ κράτος εἴλε. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τὰς
πόλεις χειρωσάμενος, τῶν τε ἐπὶ θαλάττῃ τόπων
τῶν πλείστων ἐκυρίευσε, καὶ τῶν τὴν μεσόγειον
οἰκούντων, πλὴν τῶν Νομάδων ὧν τινες μὲν φι-
λίαν πρὸς αὐτὸν ἐποίησαντο, τινὲς δ' ἐκαρσάδκουν
τὴν τῶν ὅλων κρίσιν. τέτταρα γὰρ τὴν Λιβύην διελ-
ληψε γένη, Φοίνικες μὲν, οἱ τὴν Καρχηδόνα τότε
κατοικοῦντες. Λιβοφοίνικες δὲ, πολλὰς ἔχοντες πό-
λεις ἐπιθαλαπίους, καὶ κοινοῦντες τοῖς Καρχηδο-
νίοις ἐπιγαμίας, οἷς ἀπὸ τῆς συμπεπλεγμένης συγ-

γενείας συνέβη τυχεῖν ταύτης τῆς προσηγορίας. ὁ δὲ πολὺς λαὸς τῶν ἐγγωρίων ἀρχαιότατος ὢν, Λίβυς ὠνομάζετο, μισῶν διαφερόντως τοὺς Καρχηδονίους, διὰ τὸ βάρος τῆς ἐπιστίας. οἱ δὲ τελευταῖοι Νομάδες ὑπῆρχον, πολλὴν τῆς Λιβύης νεμόμενοι μέχρι τῆς ἐρήμου. Ἀγαθοκλῆς δὲ τοῖς μὲν κατὰ Λιβύην συμμαχοῖς καὶ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερέχων τῶν Καρχηδονίων, περὶ δὲ τῶν ἐν Σικελίᾳ πραγμάτων ἀγωνίων, ἄφρακτα καὶ πεντηκοντίους ναυπηγησάμενος, ἐνέβριθασε στρατιώτας δισχιλίους. καταλιπὼν δὲ τῶν ἐν τῇ Λιβύῃ πραγμάτων στρατηγὸν Ἀρχάγαθον τὸν υἱόν, ἀνήχθη ταῖς ναυσὶν, ἐπὶ Σικελίας τὸν πλοῦν ποιούμενος.

In Sicilia Xenodocus pro libertate civitatum propugnabat, tum maxime proelio pulsus, cum Agathocles e Libya redux esset. Agathocles Heracleotas et Thermitas subigit, Centoripa clam intrat, Apolloniam expugnat.

56. Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Ξενόδοκος, ὁ τῶν Ἀκραγαντίνων στρατηγός, πολλὰς μὲν τῶν πόλεων ἡλευθερωκώς, ἐλπίδας δὲ μεγάλας παρεσχηκώς τοῖς Σικελιώταις τῆς καθ' ὅλην τὴν νῆσον αὐτονομίας, ἐξήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς Ἀγαθοκλέους στρατηγοὺς, οἷσαν πεζῶν μὲν πλειόνων ἢ μυρίων, ἱππέων δὲ σχεδὸν χιλίων. οἱ δὲ περὶ Λεπτίνην καὶ Δημόφιλον, ἐκ τῶν Συρακουσῶν καὶ τῶν φρουρίων ἐπιλέξαντες οὓς ἠδύναρτο πλείους, ἀντιστρατοπέδενσαν πεζοῖς μὲν ὀκτακισχιλίοις καὶ διακοσίοις, ἱππεῦσαι δὲ χιλίοις καὶ διακοσίοις. γενομένης οὖν παρατάξεως ἰσχυρᾶς, ἡττηθεὶς ὁ Ξενόδοκος ἔφυγεν εἰς τὸν Ἀράγαντα, καὶ τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν

οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων καὶ πεντακοσίων. οἱ μὲν
 οὖν Ἀκραγαντιῖνοι ταύτῃ τῇ συμφορᾷ περιπεσόντες,
 διέλυσαν ἑαυτῶν μὲν τὴν καλλίστην ἐπιβολὴν, τῶν δὲ
 συμμάχων τὰς τῆς ἐλευθερίας ἐλπίδας. Ἀγαθοκλῆς
 δὲ, τῆς μάχης ἄρτι γεγενημένης, καταπλεύσας τῆς
 Σικελίας εἰς Σελινούντα, Ἡρακλεώτας μὲν ἤλευθε-
 ρωκότας τὴν πόλιν ἠνάγκασε πάλιν ὑποτάττεσθαι·
 παρελθὼν δὲ ἐπὶ θάτερον μέρος τῆς νήσου, Θερμί-
 τας μὲν προσαγαγόμενος ὑποσπόνδους ἀφῆκε, τῶν
 Καρχηδονίων φρουρῶντων ταύτην τὴν πόλιν. Κε-
 φαλοίδιον δὲ ἐκπολιορκήσας, Λεπτίνην μὲν ταύτης
 ἐπιμελητὴν ἀπέλιπεν· αὐτὸς δὲ διὰ τῆς μεσογείου
 ποιούμενος τὴν πορείαν, ἐπεβάλετο μὲν νυκτὸς εἰς
 τὸν Κεντόριπα παρεισπεσεῖν, εἰσδεχομένων αὐτὸν
 τινῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν. καταφανοὺς δὲ τῆς ἐπι-
 βουλῆς γενομένης, καὶ τῶν φρουρῶν παραβουληθ-
 σάντων, ἐξέπεσεν ἐκ τῆς πόλεως, ἀποβαλὼν τῶν
 στρατιωτῶν πλείους τῶν πεντακοσίων. μετὰ δὲ ταῦ-
 τα τινῶν ἐκ τῆς Ἀπολλωνίας μεταπεμπομένων αὐ-
 τὸν, καὶ τὴν πατρίδα προδῶσιν ἐπαγγελλομένων,
 ἦκε πρὸς τὴν πόλιν. τῶν δὲ προδοτῶν καταφανῶν
 γενομένων καὶ κολασθέντων, κατὰ μὲν πρώτην ἡμέ-
 ραν πολιορκήσας, ἄπρακτος ἐγένετο· τῇ δ' ὕστε-
 ραῖα πολλὰ κακοπαθήσας, καὶ συχνοὺς ἀποβαλὼν,
 μόλις εἴλε τὴν πόλιν. καὶ τῶν Ἀπολλωνιατῶν τοὺς
 πλείστους ἀποσφάζας, διήρπασε τὰς κτήσεις.

Interea novus libertatis vindex in eum exsurgit Dinocrates.
 Atque nunc res Agathoclis in deterius mutatae. In Libya quidem
 Eumachius, Archagathi legatus, plura oppida expugnat.

57. Τούτου δὲ περὶ ταῦτ' ὄντος, Δεινοκράτης ὁ

τῶν φυγάδων ἡγούμενος, ἀναλαβὼν τὴν Ἀκραγαν-
 τίνων προαίρεσιν, καὶ προστάτην αὐτὸν ἀναδείξας
 τῆς κοινῆς ἐλευθερίας, ἐποίησε πολλοὺς ἀπανταχό-
 θεν συνδραμεῖν πρὸς αὐτόν. οἱ μὲν γὰρ διὰ τὴν
 ἔμφυτον πᾶσιν ἐπιθυμίαν τῆς αὐτονομίας, οἱ δὲ διὰ
 τὸν Ἀγαθοκλέους φόβον προθύμως ὑπήκουον τοῖς
 παραγγελλομένοις. ἡθροισμένων δ' αὐτῶν, πεζῶν
 μὲν οὐ πολὺ ἐλαττόνων δισμυρίων, ἱππέων δὲ χιλίων
 καὶ πεντακοσίων, καὶ πάντων τούτων ἐν φυγαῖς καὶ
 μελέταις τοῦ πονεῖν συνεχῶς γεγονότων, κατεστρα-
 τοπέδευσεν ἐν ὑπαίθρῳ, προκαλούμενος τῇ μάχῃ
 τὸν δυνάστην. τοῦ δ' Ἀγαθοκλέους λειπομένου πο-
 λὺ ταῖς δυνάμεσι, καὶ φυγομαχοῦντος, ἐκ ποδὸς ἡκο-
 λούθει, συνεχῶς ἀκονιτὶ περιπεποιημένος τὴν νίκην.
 ἀπὸ δὲ τούτων τῶν καιρῶν τοῖς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα
 συνέβαινε πρὸς τὸ χεῖρον μεταβαλεῖν οὐ μόνον τὰ
 κατὰ Σικελίαν, ἀλλὰ καὶ τὰ κατὰ τὴν Αἰβύην πράγ-
 ματα. Ἀρχάγαθος γὰρ ὁ καταλειφθεὶς ὑπ' αὐτοῦ
 στρατηγός, μετὰ τὴν ἀναγωγὴν τοῦ πατρὸς, τὸ
 μὲν πρῶτον ἐπλεονέκτει, πέμψας εἰς τοὺς ἄνω τό-
 πους μέρος τι τῆς δυνάμεως, ἧς ἦν ἡγεμὼν Εὐμα-
 χος. οὗτος γὰρ Τώκας πόλιν εὐμεγέθη χειρῶσαμε-
 νος, πολλοὺς προσηγάγετο τῶν πλησίον κατοικούν-
 των Νομάδων. εἴθ' ἑτέραν ἐκπολιορκήσας τὴν ὀνο-
 μαζομένην Φελλίνην, ἠνάγκασε πειθαρχεῖν τοὺς τὴν
 ἐξῆς χώραν νεμομένους, τοὺς καλούμενους Ἀσφοδε-
 λῶδεις, ὄντας τῷ χρώματι παραπλησίους τοῖς Αἰθιο-
 ψι. τρίτην δ' εἴλε Μεσχέλαν μεγίστην οὖσαν, ὥκι-
 σμένην δὲ τὸ παλαιὸν ὑπὸ τῶν ἐκ Τροίας ἀνακομι-

ζομένων Ἑλλήνων, περὶ ὧν ἐν τῇ τρίτῃ βίβλῳ πρόει-
ρήκαμεν. ἐξῆς δὲ τὴν ὀνομαζομένην Ἄκραν Ἴππου,
τὴν δμώνυμον τῇ χειρωθείσῃ κατὰ κράτος ὑπ' Ἀγα-
θοκλέους, καὶ τελευταίαν τὴν προσαγορευομένην
Ἀκρίδα πόλιν αὐτόνομον· ἣν ἑξανδραποδισάμενος,
ἔξεδωκε τοῖς στρατιώταις διαρπάσαι.

Aggreditur etiam expeditionem in Libyam superiorem ad Pi-
thecussas usque.

58. Ἐμπλήσας δ' ὠφελείας τὸ στρατόπεδον, κατέ-
βη πρὸς τοὺς περὶ τὸν Ἀρχάγαθον, καὶ δόξας ἀγα-
θὸς ἀνὴρ γεγονέναι, πάλιν ἐστράτευσεν εἰς τοὺς ἀνω
τῆς Λιβύης τόπους. ὑπερβαλὼν δὲ τὰς πόλεις ὧν
πρότερον ἐγγεγόνει κύριος, παρεισέπεσεν εἰς τὴν κα-
λουμένην Μιλίτιν πόλιν, ἀπροσδοκῆτως ἐπιφανείς.
συστραφέντων δ' ἐπ' αὐτὸν τῶν Βαρβάρων, καὶ
κρατησάντων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐξεβλήθη παραλόγως,
καὶ πολλοὺς τῶν στρατιωτῶν ἀπέβαλεν. ἐντεῦθεν δ'
ἀναζεύξας, προῆγε δι' ὄρους ὑψηλοῦ, παρήκοντος ἐπὶ
σταδίοις διακοσίοις, πλήρους δ' ὄντος αἰλούρων, ἐν ᾧ
συνέβαινε μηδὲν ὅλως πτηνὸν νεοττεύειν, μήτε ἐπὶ τοῖς
δένδροις, μήτε ἐπὶ ταῖς φάραγξι, διὰ τὴν ἀλλοτριότη-
τα τῶν προειρημέων ζώων. διελθὼν δὲ τὴν ὄρεινὴν
ταύτην, ἐνέβαλεν εἰς χώραν ἔχουσαν πλῆθος πίθηκων,
καὶ πόλεις τρεῖς τὰς ἀπὸ τούτων τῶν ζώων ὀνομαζο-
μένας, εἰς τὸν Ἑλληνικὸν τρόπον τῆς διαλέκτου με-
θερμηνευομένας Πιθηκούσας. ἐν δὲ ταύταις οὐκ
ὀλίγα τῶν νομίμων πολὺ παρήλλαττε τῶν παρ' ἡμῶν.
τάς τε γὰρ αὐτὰς οἰκίας οἱ πίθηκοι κατὰκουν τοῖς
ἀνθρώποις, θεοὶ παρ' αὐτοῖς νομιζόμενοι, καθάπερ

παρ' Αἰγυπτίοις οἱ κύνες· ἐκ τε τῶν παρσκευασμέ-
νων ἐν τοῖς ταμείοις τὰ ζῶα τὰς τροφὰς ἐλάμβανον
ἀκωλύτως, ὁπότε βούλοιο. καὶ τὰς προσηγορίας δ'
ἐτίθεσαν οἱ γονεῖς τοῖς παισὶ κατὰ τὸ πλεῖστον
ἀπὸ τῶν πιθήκων, ὥσπερ παρ' ἡμῖν ἀπὸ τῶν θεῶν.
τοῖς δ' ἀποκτείνανσι τοῦτο τὸ ζῶον, ὥς ἡσεβηκόσι τὰ
μέγιστα, θάνατος ὥριστο πρόστιμον. διὸ δὴ καὶ
παρὰ τισιν ἐνίσχυσεν ἐν παροιμίας μέρει λεγόμενον
ἐπὶ τῶν ἀνατεινομένων, ὅτι πιθήκου αἷμα ποτίσειαν.
ὁ δ' οὖν Εὐμαχος μίαν μὲν τούτων τῶν πόλεων
ἐλὼν κατὰ κράτος, διήρπασε, τὰς δὲ δύο προσηγά-
γετο. πνυθανόμενος δὲ τοὺς περιοικοῦντας Βαρβά-
ρους ἀθροίζειν ἐπ' αὐτὸν μεγάλας δυνάμεις, προῆγε
συντομώτερον, διεγνωκῶς ἐπανιέναι πρὸς τοὺς ἐπὶ
θαλάττῃ τόπους.

Sed ecce nova melioraque consilia Carthaginenses capiunt, tri-
partito exercitu Græcorum copias in diversas partes distrahentes.

59. Μέχρι μὲν δὴ τούτων τῶν καιρῶν ἐν τῇ Λι-
βύῃ κατὰ νοῦν ἅπαντα τὰ πράγματα τοῖς περὶ τὸν
Ἀρχάγαθον ἦν. μετὰ δὲ ταῦτα τῆς γερουσίας ἐν
Καρχηδόνι βουλευσαμένης περὶ τοῦ πολέμου καλῶς,
ἔδοξε τοῖς συνέδροις τρία στρατόπεδα ποιήσαντας
ἐκ τῆς πόλεως ἐκπέμψαι, τὸ μὲν ἐπὶ τὰς παραθα-
λαττίους πόλεις, τὸ δ' εἰς τὴν μεσόγειον, τὸ δ' εἰς
τοὺς ἄνω τόπους. ἐνόμιζον γάρ, τοῦτο πράξαντες,
πρῶτον μὲν τὴν πόλιν ἀπαλλάξιν τῆς πολιορκίας,
ἅμα δὲ καὶ τῆς σιτοδείας. (πολλῶν γάρ καὶ παντο-
δαπῶν ὄχλων συμπεφευγόντων εἰς τὴν Καρχηδόνα,
συνέβαινε πάντων γεγονέναι σπᾶνιν, ἐξονηλωμένων

ἤδη τῶν ἐπιτηδείων. ὁ δὲ τῆς πολιορκίας οὐκ ἦν κίνδυνος, ἀπρὸς τῆς πόλεως οὐσης διὰ τὴν ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ τῆς θαλάττης ὀχυρότητα.) ἔπειθ' ὑπελάμβανον καὶ τοὺς συμμάχους διαμενεῖν μᾶλλον, πλείονων στρατοπέδων ὄντων ἐν ὑπαίθρῳ τῶν παρὰ τὴν πόλιν. τὸ δὲ μέγιστον, ἡλιπίζον καὶ τοὺς πολεμίους ἀναγκασθῆσθαι μερίζειν τὰς δυνάμεις, καὶ μακρὰν ἀποσπᾶσθαι τῆς Καρχηδόνης. ἅπαντα κατὰ τὴν ἐπίνοιαν αὐτῶν συνετελέσθη. τρισμυρίων μὲν γὰρ στρατιωτῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐκπεμφθέντων, οἱ καταλειπόμενοι ἔμποροι οὐχ οἷον ἱκανὰ πρὸς αὐτάρκειαν εἶχον, ἀλλ' ἐκ περιουσίας ἐχρῶντο θαψιλῇσι πᾶσι. οἳ τε σύμμαχοι, τὸ πρὸ τοῦ διὰ τὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβον ἀναγκαζόμενοι προστίθεσθαι τοῖς πολεμίοις, τότε πάλιν θαρσύναντες ἀνέτρεχον εἰς τὴν προϋπάρχουσαν φιλίαν.

Tria Graecorum quoque agmina facit Archagathus. Unum ducit Aeschrión, quod Hannō opprimit; alterum Eumachus, quod Himilco fundit.

60. Ὁ δ' Ἀρχάγαθος, ὁρῶν διελημμένην ἅπαν τὴν Λιβύην πολεμίοις στρατοπέδοις, καὶ αὐτὸς διεῖλε τὴν δύναμιν· καὶ μέρος μὲν ἐξέπεμψεν εἰς τὴν παρὰ θαλάττιον, τῆς δ' ἄλλης στρατιᾶς ἦν μὲν Λίσιχρίωνι παραδοὺς ἐξέπεμψε, ἧς δ' αὐτὸς ἡγήτο, καταλιπὼν τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἐπὶ τοῦ Τύννητος. τοσούτων δὲ στρατοπέδων ἐπὶ τῆς χώρας πανταχῇ πλαζομένων, καὶ προσδοκωμένης ἐσεσθαι πραγμάτων ὁλοσχερῶν μεταβολῆς, ἅπαντες ἡγωνίων καταδοκοῦντες τὸ τέλος τῶν ἀποβησομένων. Ἄντων μὲν οὖν ἡγούμενος τοῦ κατὰ τὴν μεσόγειον στρατοπέδου, θεῖς ἐνέ-

δραν τοῖς περὶ τὸν Λισχρίωνα, καὶ παραδόξως, ἐπιθέ-
 μενος, ἀνέϊλε πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τετρακισχιλίων, καὶ
 ἱππεῖς δὲ περὶ διακοσίους, ἐν οἷς ἦν καὶ αὐτὸς ὁ στρα-
 τηγός· τῶν δ' ἄλλων οἱ μὲν ἤλωσαν, οἱ δὲ διασώθη-
 σαν πρὸς Ἀρχάγαθον, ἀπέχοντα σταδίου πεντακο-
 σίους. Ἰμίλκων δ' ἐπὶ τοὺς ἄνω τόπους στρατηγὸς
 ἀποδειχθεὶς τὸ μὲν πρῶτον ἐφήδρευε τῇ πόλει πρὸς
 τὸν Εὐμαχον, ἐφελκόμενον βαρὺ τὸ στρατόπεδον, διὰ
 τὰς ἐκ τῶν ἀλουσῶν πόλεων ὠφελείας· μετὰ δὲ ταῦ-
 τα τῶν Ἑλλήνων ἐκταξάντων τὴν δύναμιν, καὶ προ-
 καλουμένων εἰς μάχην, Ἰμίλκων μέρος μὲν τῆς στρα-
 τίας κατέλιπε διεσκευασμένον ἐν τῇ πόλει, διακελευ-
 σάμενός, ὅταν αὐτὸς ἀναχωρῇ, προσποιοῦμένος φεύ-
 γειν, ἐπεξελθεῖν τοῖς ἐπιδιώκουσιν· αὐτὸς δὲ προά-
 γων τοὺς ἡμίσεις τῶν στρατιωτῶν, καὶ μικρὸν πρὸ τῆς
 παρεμβολῆς συνάψας μάχην, εὐθὺς ἔφευγεν ὡς κα-
 ταπεπληγμένος· οἱ δὲ περὶ τὸν Εὐμαχον ἐπαρθέν-
 τες τῇ νίκῃ, καὶ τῆς τάξεως οὐδὲν φροντίσαντες,
 ἐδίωκον, καὶ τεθορυβημένως τῶν ὑποχωρούντων
 ἐξήπτοντο. ἄφνω δὲ καθ' ἕτερον μέρος τῆς πόλεως
 ἐκχυθείσης τῆς δυνάμεως κατισκευασμένης, καὶ πλή-
 θους ἱκανοῦ πρὸς ἐν παρακείμεσμα συναλαλάξαν-
 τος, κατεπλάγησαν. ἐμβολόντων οὖν τῶν Βαρβάρων
 εἰς ἀσυντάκτους καὶ πεφοβημένους διὰ τὸ παραδό-
 ξον, ταχὺ τροπὴν συνέβη γενέσθαι τῶν Ἑλλήνων.
 ὑποτεμομένων γάρ τῶν Καρχηδονίων τὴν εἰς τὴν
 στρατοπεδείαν ἀποχώρησιν τῶν πολέμιων, ἤναγ-
 κάσθησαν οἱ περὶ τὸν Εὐμαχον καταφυγεῖν ἐπὶ τὸν
 πλησίον λόφον ὕδατος σπανίζοντα· περιστρατοπα-

δενσάντων δὲ τὸν τόπον τῶν Φοινίκων, ἅμα μὲν
 ὑπὸ τοῦ δίφους καταπονηθέντες, ἅμα δ' ὑπὸ τῶν
 πολεμίων κρατούμενοι, σχεδὸν ἅπαντες ἀνῆρέθησαν.
 ἀπὸ μὲν γὰρ πεζῶν ὀκτακισχιλίων, τριάκοντα μόνον
 διεσώθησαν, ἀπὸ δ' ἵππεων ὀκτακοσίων, τετταρά-
 κοντα διέφυγον τὸν κίνδυνον.

Duplici hac clade afflictus Archagathus, a sociis insuper deseri-
 tur. Agathocles, de suorum in Libya calamitate certior factus,
 insula Leptinac permissa, ipse classem ducit, Poenosque proclie
 navali in fugam agit.

61. Ὁ δ' Ἀρχάγαθος τηλικαύτῃ συμφορᾷ περι-
 πεσὼν, ἐπαυλῆθεν εἰς Τύννητα· καὶ τῶν μὲν ἐκπεμ-
 φθέντων στρατιωτῶν τοὺς περιλειπομένους μετεπέμ-
 πετο πανταχόθεν, εἰς δὲ τὴν Σικελίαν ἐξέπεμψε
 τοὺς δηλώσοντας τῷ πατρὶ τὰ συμβεβηκότα, καὶ
 παρακαλέσοντας βοηθεῖν τὴν ταχίστην. τοῖς δὲ
 προγεγονόσιν ἀτυχήμασιν, ἑτέρα τοῖς Ἕλλησιν ἐλάτ-
 τωσις ἐπεγένετο. ἀπέστησαν μὲν γὰρ ἀπ' αὐτῶν
 πλὴν ὀλίγων ἅπαντες σύμμαχοι· συνεστράφησαν
 δὲ αἱ τῶν πολεμίων δυνάμεις, καὶ πλησίον ποιησά-
 μενοι παρεμβολὰς ἐφήδρευον. Ἰμῖλκων μὲν γὰρ κα-
 τελάβετο τὰ στενὰ, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς χώρας εἰσβο-
 λῶν ἀπέκλεισε τοὺς ἐναντίους, ἀπέχοντας σταδίους
 ἑκατόν. ἐκ δὲ θατέρου μέρους ἐστρατοπέδευσεν
 Αἰάθρβας ἀπὸ τεσσαράκοντα σταδίων τοῦ Τύννητος.
 διόπερ τῶν πολεμίων οὐ μόνον τῆς θαλάττης, ἀλλὰ
 καὶ τῆς χώρας κυριεύοντων, σιτοδεία τε συνέβαινε
 συνέχεσθαι τοὺς Ἕλληνας, καὶ τῷ φόβῳ πάντοθεν
 κατείχοντο. ἐν Ἀθυμῖα δὲ δεινῇ πάντων ὄντων,
 Ἀγαθοκλῆς ὥς ἐπύθετο τὰ κατὰ τὴν Λιβύην

ἐλατιώματα, παρεσκευάσατο ταῦς τε μακρὰς ἑπτα-
καίδεκα, διανοοῦμενος βοηθεῖν τοῖς περὶ τὸν Ἀρχά-
γαθον. καὶ τῶν κατὰ Σικελίαν δὲ πραγμάτων ἐπὶ
τὸ χεῖρον αὐτῷ μεταβεβληκότων, διὰ τὸ τοὺς περὶ
Λεινογράτην φυγάδας ἠϋξῆσθαι ἐπὶ πλεῖον, τὸν μὲν
ἐν τῇ νήσῳ πόλεμον τοῖς περὶ Λεπτίνην στρατηγοῖς
ἐνχειρίσειεν· αὐτὸς δὲ πληρώσας τὰς ναῦς, ἐπετήρει
τὸν τοῦ πλοῦ καιρὸν, ἐφορμούντων τῶν Καρχηδο-
νίων τριάκοντα ναυσί. καὶ ὃν δὴ χρόνον ἐκ τῆς
Τυρρῆνίας αὐτῷ κατέπλευσαν ὀκτωκαίδεκα ναῦς ἐπὶ
βοήθειαν, αἱ διὰ νυκτὸς εἰς τὸν λιμένα εἰσπεσοῦσαι
τοὺς Καρχηδονίους ἔλαθον. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς ταύ-
της τυχὼν τῆς ἀφορμῆς κατεστρατήγησε τοὺς πολε-
μίους, τοῖς μὲν συμμάχοις μένειν παραγγέλλας μέχρι
ἂν αὐτὸς ἐκπλεύσας ἐπισπάσῃται τοὺς Φοίνικας
εἰς τὸν διωγμόν· αὐτὸς δὲ, καθάπερ ἦν συν-
τεθειμένος, ἐκ τοῦ λιμένος ἀνήχθη κατὰ σπουδὴν
τοῖς ἑπτακαίδεκα σκάφεσιν. εἴθ' οἱ μὲν ἐφορμοῦν-
τες ἐδίωκον, οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα κατανοήσαν-
τες τοὺς Τυρρῆνον ἐκ παραφαινομένους ἐκ τοῦ λιμένος,
ἄφρων τὰς ναῦς ἐπέστρεψαν, καὶ καταστάντες εἰς ἐμ-
βολήν, διενανμάχουν τοῖς Βαρβάροις. οἱ δὲ Καρ-
χηδόνιοι διὰ τε τὸ παράδοξον, καὶ διὰ τὸ τῶν πολε-
μίων εἰς μέσον ἀποκαμβάνεσθαι τὰς ἰδίας τριήρεις,
καταπλαγέντες ἔφυγον. εἴθ' οἱ μὲν Ἕλληνες πέντε
νεῶν αὐτάνδρων ἐκνείευσαν· ὁ δὲ τῶν Καρχηδο-
νίων στρατηγός, ἀλίσκομένης ἤδη τῆς ναυαρχίδος,
ἀπέσφαξεν ἑαυτὸν, προκρίνας τὸν θάνατον τῆς
προσδοκηθείσης αἰχμαλωσίας. οὐ μὲν ἐφάνη γε εὖ

βεβουλευμένος. ἡ γὰρ ναὺς φοροῦ πνεύματος ἐπι-
λαβομένη, τοῦ δόλωνος ἀρθέντος, ἐξέφυγε τὸν κίν-
δυνον.

Recuperato imperio maris, Leptines Xenodocum terrestri
proelio fudit.

62. Ἀγαθοκλῆς μὲν οὖν οὐδ' ἐλπίδας ἔχων τοῦ
κατὰ θάλατταν περιέσθαι ποτε τῶν Καρχηδονίων,
ἐνίκησε ναυμαχίᾳ παραδόξως, καὶ τὸ λοιπὸν θαλασ-
σοκρατῶν παρείχετο τοῖς ἐμπόροις τὴν ἀσφάλειαν.
διόπερ οἱ Συρακοῦσιοι, πάντοθεν πρὸς αὐτοὺς κο-
μιζομένης ἀγορᾶς, ἀντὶ τῆς τῶν ἐπιτηδείων σπάνεως
ταχίως πάντων ἔσχον δαψύλειαν. ὁ δὲ δυνάστης με-
τεωρισθεὶς τῷ γεγονότι προτερήματι, Λεπτίνην ἐξα-
πέστειλε λεηλατήσοντα τὴν πολέμιαν, καὶ μάλιστα
τὴν Ἀκραγαντίνην. ὁ γὰρ Ξενόδοκος διὰ τὴν γεγε-
νημένην ἦταν βλασφημοῦμενος ὑπὸ τῶν ἀντιπολι-
τευομένων, ἐστασίαζε πρὸς αὐτοὺς. παρήγγειλε μὲν
οὖν τῷ Λεπτίνῃ πειρᾶσθαι προκαλέσασθαι τὸν ἄν-
δρα πρὸς τὴν μάχην· θαδίως προτερήσεν, ὥς
στασιαζούσης δυνάμεως καὶ προητιμημένης· ὅπερ
καὶ συνετελέσθη. ὁ μὲν γὰρ Λεπτίνης ἐμβάλων εἰς
τὴν Ἀκραγαντίνην, τὴν χώραν ἐδήμον. ὁ δὲ Ξενόδο-
κος τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίαν εἶχεν, οὐ κομίζων αὐτὸν
ἀξιόμαχον εἶναι. διειδιζόμενος δὲ ὑπὸ τῶν πολιτῶν
εἰς δειλίαν, προήγαγε τὴν στρατιάν, τῷ μὲν ἀραθμῷ
βραχὺ λειπομένην τῶν ἐναντίων, τῇ δ' ἀρετῇ πολὺ
καταδεστέρα οὖσαν· ὥς ἂν τῆς μὲν πολιτικῆς ἐν
ἀνέσει καὶ σκιατροφίᾳ γεγενημένης, τῆς δ' ἐν ἀκραγ-
λίᾳ καὶ συνεχέσι στρατείαις γεγυμνασμένης. διό

καὶ μάχης γενομένης, οἱ περὶ τὸν Ασπίνην ταχύ
τοὺς Ἀκραγαντίνους τρεψάμενοι συνεδίωξαν εἰς τὴν
πόλιν· ἔπεσον δ' ἐπὶ τῆς παρατάξεως τῶν ἡττηθέν-
των πεζοὶ μὲν περὶ πεντακοσίους, ἵππεῖς δὲ πλείω
τῶν πεντήκοντα. εἶθ' οἱ μὲν Ἀκραγαντῖνοι δυσφο-
ροῦντες ἐπὶ τοῖς ἐλαττώμασιν, ἐν αἰτίαις εἶχον τὸν
Ξερόδοκον, ὥς δὲ ἐκείνον δις ἡττημένοι· ὁ δὲ, φο-
βηθεὶς τὰς ἐπιφερομένας εὐθύνas καὶ κρίσεις, ἀπε-
χώρησεν εἰς τὴν Γέλαν.

Duplicem victoriam Agathocles sacris et epulis celebrat. Inge-
nium regis, maxime in epulis proditum.

63. Ἀγαθοκλῆς δὲ ἐν ἡμέραις ὀλίγαις καὶ πεζῇ
καὶ κατὰ θάλατταν νενικηκὼς τοὺς πολεμίους, ἔδωκε
τοῖς θεοῖς, καὶ λαμπρὰς ὑποδοχὰς τῶν φίλων ἐποιεῖ-
το. ἀπειθήτεο δ' ἐν τοῖς πότοις τὸ τῆς τυραννίδος
ἄξιωμα, καὶ τῶν τυχόντων ἰδιωτῶν ταπεινότερον
ἑαυτὸν ἀπεδείκνυνεν, ἅμα μὲν διὰ τῆς τριαυτῆς πο-
λιτείας θηρώμενος τὴν παρὰ τῶν πολλῶν εὐνοίαν·
ἅμα δὲ διδοὺς ἐν τῇ μέθῃ κατ' αὐτοῦ παρόρησιαν,
ἀκριβῶς κατενόει τὴν ἐκάστου διάνοιαν, τῆς ἀλη-
θείας ἐκφερομένης ἀπαρκαλύπτως διὰ τὸν οἶνον.
ὑπάρχων δὲ καὶ φύσει γελωτοποιὸς καὶ μίμος, οὐδ'
ἐν ταῖς ἐκκλησίαις ἀπείχετο τοῦ σκώπειν τοὺς καθη-
μένους, καὶ τινὰς αὐτῶν εἰκάζειν· ὥστε τὸ πλῆθος
πολλάκις εἰς γέλωτα ἐκτρέπεσθαι, καθάπερ τινα
τῶν ἡθολόγων ἢ θαυματοποιῶν θεωροῦντας. δο-
ρυφοροῦμενος δὲ ὑπὸ πλήθους, εἰς τὰς ἐκκλησίας
εἰσῆει μόνος, οὐχ ὁμοίως Λοκυνσίῳ τῷ τυράννῳ.
οὗτος γάρ ἐπὶ τοσοῦτον ἀπίστως διεκείτο πρὸς

ἅπαντας, ὥστε κατὰ μὲν τὸ πλεῖστον κομᾶν καὶ πο-
 γονοτροφεῖν, ὅπως μὴ συναναγκασθῇ τῷ τοῦ κου-
 ρέως σιδήρῳ παραβάλλειν τὰ κυριώτατα μέρη τοῦ
 σώματος. εἰ δὲ καὶ ποτε χρεῖα γένοιτο τὴν κεφαλὴν
 ἀποκείρασθαι, περιέκασε τῆς τρίχας, μίαν ἀσφάλειαν
 τυραννίδος ἀποφαινόμενος τὴν ἀπιστίαν. ὁ δ' οὖν
 Ἀγαθοκλῆς παρὰ τὸν πότον λαβὼν ῥυτὸν μέγαν
 χρυσοῦν, εἶπεν ὥς οὐ πρότερον ἀπέστη τῆς κερα-
 μευτικῆς τέχνης, ἕως τοιαῦτα ἐκπομάτων πλάσματα
 φιλοτεχνῶν ἐκεραμεύσατο. οὐ γὰρ ἀπηρενέϊτο τὴν
 ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ τούναντίον ἐκαυχᾶτο, διὰ τῆς
 ἰδίας ἀρετῆς ἐποφαινόμενος ἀντὶ τοῦ ταπεινοτάτου
 βίου τὸν ἐπιφανέστατον μετεληφέναι. καὶ ποτε
 πολιορκοῦντος αὐτοῦ τινὰ τῶν οὐκ ἀδόξων πόλεων,
 καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ τείχους βοῶντων. Κεραμεῦ καὶ
 καμινεῦ, πότε τοὺς μισθοὺς ἀποδώσεις τοῖς στρα-
 τιώταις; ὑπολαβὼν εἶπεν, "Ὅταν ταύτην ἐξέλω. οὐ
 μὴν ἀλλὰ διὰ τὴν ἐν τοῖς πότοις εὐτραπέλιαν κατα-
 ποήσας τῶν μεθύοντων τοὺς ἄλλοτρίως τὰ πρὸς τὴν
 δυναστείαν ἔχοντας, παρέλαβεν αὐτοὺς ποτε κατ'
 ἰδίαν πάλιν ἐπὶ τὴν ἐστίαν, καὶ τῶν ἄλλων Συρα-
 κουσιῶν τοὺς μάλιστα πεφρονηματισμένους, τὸν
 ἄριθμόν πεντακοσίους ὄντας· οἷς περιστήσας τῶν
 μισθοφόρων τοὺς εὐθέτους, ἅπαντας ἀπέσφαξε.
 σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο, μὴ χωρισθέντος αὐτοῦ εἰς
 Λιβύην καταλύσῃ τὴν δυναστείαν, ἐπικαλεσάμε-
 νοι τοὺς μετὰ Δεινοκράτους φυγὰδας. τοῦτον δὲ
 τὸν τρόπον ἀσφαλισάμενος τὰ κατὰ τὴν ἀρχὴν ἐξε-
 πλευσεν ἐκ τῶν Συρακουσῶν.

Revectus in Africam Agathocles, damna reparare annitur;
sed hostium castra adortus, cum magna clade repellitur.

64. Καὶ κομισθεὶς εἰς Λιβύην, κατέλαβε τὸ στρατόπεδον ἐν Ἀθρυμῇ καὶ σπάνει πολλῇ. διόπερ κρύνων συμφέρειν διαγωνίζεσθαι, παρεκάλεσε τοὺς στρατιώτας εἰς τὸν κίνδυνον· καὶ προαγαγὼν τὴν δύναμιν ἐκτεταγμένην, προεκαλεῖτο τοὺς Βαρβάρους εἰς μάχην. εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν, τοὺς ἅπαντας ὑπολείπομένους, Ἑλληνας ἑξακισχιλίους, Κελτοὺς δὲ καὶ Σαμνίτας καὶ Τυρρῶνους, τούτων οὐκ ἐλίττους· Λίβυας δὲ μικρὸν ἀπολείποντας τῶν μυρίων, οὓς ἐφείδρους εἶναι συνέβαινε, συμμεταβαλλομένους αἰεὶ τοῖς καιροῖς. χωρὶς δὲ τούτων ἠκολούθουν ἱππεῖς χίλιοι πεντακόσιοι· ζεύγη δὲ Λιβύων πλείω τῶν ἑξακισχιλίων. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι, κατεστρατοπεδευκότες ἐπὶ τῶν ὑπερδεξιῶν καὶ δυσπροσίτων, διακινδυνεύειν μὲν πρὸς ἀνθρώπους ἀπογινώσκοντας τὴν σωτηρίαν οὐκ ἔκρινον· μένοντες δ' ἐν τῇ παρεμβολῇ, καὶ πάντων εὐποροῦντες, τῇ σπάνει καὶ τῷ χρόνῳ καταπολεμήσειν τοὺς ἐναντίους ἠλπίζον. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς οὐ δυνάμενος μὲν αὐτοὺς εἰς τὰ πεδία προάγεισθαι, τῶν δὲ καιρῶν ἀναγκάζοντων τολμᾶν τι καὶ παραβάλλεσθαι, τὴν δύναμιν ἤγαγεν ἐπὶ τὴν τῶν Βαρβάρων στρατοπεδείαν. ἐπεξελθόντων οὖν τῶν Καρχηδονίων, καὶ πολὺ τῷ πλήθει καὶ ταῖς δυσχωρίαις ὑπερχόντων, ἐπὶ μὲν τινα χρόνον οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα διεκαρτέρουν, πάντοθεν ἐκθλιβόμενοι· μετὰ δὲ ταῦτ' ἐνδόντων τῶν τεμισθοφόρων, καὶ τῶν ἄλλων, ἤναγκάσθησαν ἀναχωρῆσαι πρὸς τὴν στρατοπεδείαν, οἱ δὲ

Βάρβαροι βαρέως ἐπικείμενοι, τοὺς μὲν Αἰβυας παρήλαπτον οὐδὲν ἐνοχλοῦντας, ἵνα τὴν εὐνοίαν αὐτῶν ἐκαλέσωνται· τοὺς δ' Ἕλληνας καὶ μισθοφόρους γνῶριζόντες διὰ τῶν ὅπλων ἐφόνεον, μέχρις ὅτου συνεδίωξαν εἰς τὴν παρεμβολήν. τότε μὲν οὖν ἀνῆρθεσαν Ἀγαθοκλέους εἰς τρισχιλίους· κατὰ δὲ τὴν ἐπιούσαν νύκτα τὰς δυνάμεις ἀμφοτέρως συνέβη περιπεσεῖν παραλόγῳ τινὶ συμφορᾷ, καὶ πᾶσιν ἀνελπίστῳ.

Poeni dum captivos Diis immolant, castra universa succedunt, et omnia tumultu implent.

65. Τῶν γὰρ Καρχηδονίων μετὰ τὴν νίκην τοὺς καλλίστους τῶν αἰχμαλώτων θυόντων χαριστήρια νυκτὸς τοῖς θεοῖς, καὶ πολλοῦ πυρὸς τοῦ ἱεροκαυτουμένους ἄνδρας κατέχοντος, ἐξαίφνης πνεύματος ἐπιπεσόντος συνέβη τὴν ἱερὰν σκηνὴν ἀναφθῆναι, πλησίον οὔσαν τοῦ βωμοῦ· ἀπὸ δὲ ταύτης τὴν στρατηγικὴν, καὶ κατὰ τὸ συνεχές οὔσας τῶν ἡγεμόνων· ὥστε πολλὴν ἐκπληξιν γενέσθαι καὶ φόβον κατὰ πᾶν τὸ στρατόπεδον· τινὲς μὲν γὰρ τὸ πῦρ ἐπιχειροῦντες σβέσαι, τινὲς δὲ τὰς πανοπλίας καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν παρεσκευασμένων ἐκκομίζοντες, ὑπὸ τῆς φλογὸς ἀπελαμβάνοντο. τῶν γὰρ σκηνῶν ἐκ καλᾶμου καὶ χόρτου συγκειμένων, καὶ τοῦ πυρὸς ὑπὸ τοῦ πνεύματος βιαιότερον ἐκριπισθέντος, ἢ παρὰ τῶν στρατιωτῶν βοήθεια κατεταχέτο. διὸ καὶ τῆς παρεμβολῆς ταχὺ πάσης φλεγομένης, πολλοὶ μὲν ἐν στεναῖς ταῖς δρόδοις ἀποληφθέντες, ζῶντες κατεκαύθησαν, καὶ τῆς εἰς τοὺς αἰχμαλώτους ὁμότητος παραχοῆμα τὴν κόλασιν ὑπέσχον, αὐτῆς τῆς

ἀσεβείας ἴσην τὴν τιμωρίαν πορισάμενης· τοῖς δ' ἐκ
τῆς παρεμβολῆς ἐκπύπτονται μετὰ Θορύβου καὶ
κραυγῆς ἕτερος μείζων ἐπηκολούθησε κίνδυνος.

Afros, e Craecorum castris transfugas, hostes rati, universi
in fugam se dant, mutua caede se conficiunt, et ipsam Carthaginem
in terrorem convertiunt.

66. Τῶν μὲν γὰρ Ἀγαθοκλεῖ συντεταγμένων
Λιβύων εἰς πεντακισχιλίους ἀποστάντες τῶν Ἑλλή-
νων, νυκτὸς ἡῦτομόλουν πρὸς τοὺς Βαρβάρους·
τούτους δὲ οἱ πρὸς τὴν κατασκοπὴν ἐκπεμφθέντες
ὥς εἶδον ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Καρχηδονίων
προσάγοντας, νομίσαντες τὴν τῶν Ἑλλήνων δύναμιν
ἄπασαν διεσκεύασμένην εἶναι, ταχὺ τοῖς στρατιώ-
ταις ἐδήλωσαν τὴν προσιούσαν δύναμιν. διαδοθέν-
τος οὖν πρὸς ἅπαντας τοῦ λόγου, Θόρυβος ἐνέπιπτε,
καὶ προσδοκία τῆς τῶν πολεμίων ἐφόδου. ἐκάστου δὲ
τὴν σωτηρίαν ἐν τῇ φυγῇ τιθεμένου, καὶ μήτε πα-
ραγγέλματος δοθέντος ὑπὸ τῶν στρατηγῶν, μήτε τά-
ξεως οὔσης μηδεμιᾶς, οἱ φεύγοντες ἐνέπιπτον ἀλλήλοις·
ὧν οἱ μὲν διὰ τὸ σκότος, οἱ δὲ διὰ ἐκπλήξιν ἀγνοοῦν-
τες τοὺς οἰκείους, ὥς πολεμίους ἡμύνοτο. πολλοὺ
δὲ φόνου γινομένου, καὶ τῆς ἀγνοίας ἐπικρατούσης,
οἱ μὲν ἐν χειρῶν νόμῳ διεφθάρησαν, οἱ δ' ἐκπεπη-
δηκότες ἄνοπλοι καὶ τὴν φυγὴν ποιούμενοι διὰ τῶν
δυσχωριῶν κατεκρημνίζοντο, τῆς ψυχῆς ἐπτοημέ-
νης διὰ τὸν ἀπροσδόκητον φόβον. τὸ δὲ τέλος
πλειόνων ἢ πεντακισχιλίων ἀπολομένων, τὸ λοιπὸν
πλῆθος διεσώθη πρὸς τὴν Καρχηδόνα. οἱ δ' ἐν τῇ
πόλει, τότε μὲν συνεξαπατηθέντες τῇ φήμῃ τῶν
ἰδίων, ὑπέλαβον ἡττησθαι μάχῃ, καὶ τῆς δυνάμεως

τὸ πλεῖστον διεφθάρθαι. διόπερ ἀγωνιῶντες ἀνέσ-
ξαν τὰς πύλας, καὶ μετὰ θορύβου καὶ πτοήσεως
ἐδέχοντο τοὺς στρατιώτας, φοβούμενοι μὴ τοῖς
ἐσχάτοις οἱ πολέμιοι συνεσπῆσωσιν. ἡμέρας δὲ γε-
νομένης μαθόντες τὰληθεῖς, μόλις ἀπελύθησαν τῆς
τῶν δεινῶν προσδοκίας.

Similem terrorem transfugas, metu repulsi, Agathoclis castris
inferunt. Graeci enim perturbati et in fugam rapti pro hostibus suos
caedunt.

67. Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα κατὰ τὸν αὐτὸν
χρόνον δι' ἀπάτην καὶ προσδοκίαν ψευδῇ ταῖς
ὁμοίαις περιέπεσον συμφοραῖς. τῶν γὰρ ἀποστα-
τῶν Λιβύων μετὰ τὸν ἐμπυρισμὸν τῆς παρεμβολῆς,
καὶ τὸν γενόμενον θόρυβον οὐ τολμησάντων προά-
γειν, ἀλλ' εἰς τοὔπίσω πάλιν ἐπανιδόντων, τῶν Ἑλλή-
νων τινὲς αἰσθόμενοι προσιόντας αὐτοὺς, καὶ δό-
ξαντες τὴν τῶν Καρχηδονίων δύναμιν ἤκειν, ἀπήγ-
γειλαν τοῖς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα, πλησίον ὑπάρχειν
τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον. τοῦ δυνάστου δὲ
παραγγείλαντος εἰς ὅπλα χωρεῖν, ἐξέπιπτον ἐκ τῆς
στρατοπεδείας οἱ στρατιῶται μετὰ πολλοῦ θορύβου.
ἅμα δὲ τῆς τε κατὰ τὴν παρεμβολὴν φλογὸς εἰς
ὕψος ἀρθείσης, καὶ τῆς τῶν Καρχηδονίων κραυγῆς
ἐξακουστούγινομένης, ὑπέλαβον πρὸς ἀλήθειαν τοὺς
Βαρβάρους ἀπάσῃ τῇ δυνάμει προσάγειν ἐπ' αὐτοὺς.
τῆς δ' ἐκπληξέως τὸ βουλευέσθαι παραιρουμένης, ἐνέ-
πισε φόβος εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ πάντες πρὸς φυ-
γὴν ὥρμησαν. εἴτα προσμιζάντων αὐτοῖς τῶν Λι-
βύων, καὶ τῆς νυκτὸς μείζονα τὴν ἄγνοιαν φηλατ-
τούσης, οἱ περιτυγχάνοντες ἀλλήλους ὥς πολεμίους

ἡμῶν. ὅλην δὲ τὴν νύκτα πανταχῇ διασπειρό-
μένων αὐτῶν, καὶ πανικῷ θορύβῳ συνεχομένων, συν-
έβη πλείους τῶν τετρακισχιλίων ἀναιρεθῆναι. ἐπι-
γνωθείσης δὲ μόγις τῆς ἀληθείας, οἱ διασωθέντες
ἐπανῆλθον εἰς τὴν παρεμβολήν. αἱ μὲν οὖν δυνά-
μεις ἀμφοτέραι τὸν εἰρημένον τρόπον ἡτύχησαν,
ἔξαπατηθεῖσαι, κατὰ τὴν παροιμίαν, τοῖς κενοῖς τοῦ
πολέμου.

Hac calamitate afflicto Agathocles, cum in Siciliam clam suis
refugere conatur, vi retinetur, et vinctus custodiae traditur

68. Ἀγαθοκλῆς δὲ, μετὰ τὴν γενομένην ἀτυχίαν,
τῶν μὲν Λιβύων ἀπάντων ἀποστάντων ἀπ' αὐτοῦ,
τῆς δὲ ὑπολειπομένης ἰσχύος ἀδυνατούσης δια-
πολεμεῖν πρὸς τοὺς Καρχηδονίους, διέγνω τὴν Λι-
βύην ἐκλιπεῖν. διακομίσαι δὲ τοὺς στρατιώτας οὐχ
ὑπελάμβανε δυνήσεσθαι, διὰ τὸ μήτε πορεῖα παρ-
σκευάσθαι, μήτε τοὺς Καρχηδονίους ἐπιτρέψαι ποτ'
ἂν θαλασσοκρατοῦντας· διαλύσεις δ' οὐκ ἐνόμιζε
ποιήσεσθαι τοὺς Βαρβάρους, πολὺν προέχοντα
ταῖς δυνάμεσι, καὶ διαβεβαιουμένους ταῖς τῶν
πρώτων διαβάντων ἀπωλείαις ἀποτρέψαι τοὺς ἄλ-
λους ἐπιτίθεσθαι τῇ Λιβύῃ. ἔκρινεν οὖν μετ' ὀλί-
γων λάθρα ποιήσεσθαι τὴν ἀναγωγὴν, καὶ συνε-
βίβασε τὸν νεώτερον τῶν νύων Ἡρακλείδην. τὸν γὰρ
Ἀρχάγαθον εὐλαβεῖτο μὴ ποτε συνῶν τῇ μητρὶνι,
καὶ φύσει τολμηρὸς ὢν, ἐπιβουλήν κατ' αὐτοῦ συ-
στήσῃ. ὁ δ' Ἀρχάγαθος, ὑποπτεύσας αὐτοῦ τὴν
ἐπίνοιαν, παρετήρει τὸν ἔκπλουν, διαροῦμένος μη-
νῦσαι τῶν ἡγεμόνων τοῖς διακωλύσουσι τὴν ἐπιβου-

λήν. ἤγεῖτο γὰρ δεινὸν εἶναι τὸ τῶν μὲν κινδύνων
 ἑαυτὸν προθύμως μετεσχηκέναι, προαγωνιζόμενον
 τοῦ πατρὸς καὶ ἀδελφοῦ· τῆς δὲ σωτηρίας μόνον
 ἀποστρεφῆσθαι, καταλειπόμενον ἔκδοτον τοῖς πολε-
 μίοις. διὸ δὴ τοὺς περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα μέλλοντας
 λάθρα τὸν ἀπόπλουν ποιεῖσθαι νυκτὸς, ἐμήνυσέ
 τισι τῶν ἡγεμόνων. οἱ δὲ συνδραμόντες οὐ μόνον
 διεκώλυσαν, ἀλλὰ καὶ τῷ πλήθει τὴν ὑπαιχρυσίαν
 ἐξέθηκαν· ἐφ' οἷς οἱ στρατιῶται περιαλαγείς γενόμε-
 νοι συνέλαβον τὸν δυνάστην, καὶ δήσαντες παρέδω-
 καν εἰς φυλακὴν.

Militum opera vinculis solutus evadit. Quo facto milites eius
 filios occidunt, et cum Carthaginensibus pacis condiciones ineunt.

69. Ἀναρχίας οὖν γενομένης ἐν τῷ στρατοπέδῳ,
 Θόρυβος ἦν καὶ ταραχή· καὶ τῆς νυκτὸς ἐπιλαβοῦ-
 σης διεδόθη λόγος ὡς πλησίον εἶσιν οἱ πολέμιοι.
 ἐμπεσούσης δὲ πτοίας καὶ φόβου πανικοῦ, διε-
 σκευασμένος ἕκαστος προῆγεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς,
 οὐδενὸς παραγγέλλοντος. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ τὸν
 δυνάστην παραφυλάττοντες, οὐχ ᾔττον τῶν ἄλλων
 ἐκπεπληγμένοι, καὶ δόξαντες ὑπὸ τινων καλεῖσθαι,
 ταχέως ἐξῆγον τὸν Ἀγαθοκλέα διειλημμένον δεσμοῖς.
 τὸ δὲ πλήθος ὡς εἶδεν, εἰς ἔλεον ἐτρέπη, καὶ πάντες
 ἐπεβόων ἀφεῖναι· ὁ δὲ, λυθεὶς καὶ μετ' ὀλίγων ἐμβὰς
 εἰς τὸ πορθμεῖον, ἔλαθεν ἐκπλεύσας κατὰ τὴν δύσιν
 τῆς Πλειάδος, χειμῶνος ὄντος. οὗτος μὲν οὖν τῆς
 ἰδίας σωτηρίας φροντίσας ἐγκατέλιπε τοὺς υἱούς.
 οὓς οἱ στρατιῶται, τὸν δρασμὸν ἀκούσαντες, εὐθύς
 ἀπέσφαξαν, καὶ στρατηγούς ἐξ ἑαυτῶν ἐλόμενοι,

διελύθησαν πρὸς Καρχηδονίους· ὥστε τὰς πόλεις, αἷς εἶχον, παραδοῦναι, καὶ λαβεῖν τάλαντα τριακόσια. καὶ τοὺς μὲν αἰρουμένους μετὰ Καρχηδονίων στρατεύειν, κομίζεσθαι τοὺς αἰ διδομένους μισθοὺς, τοὺς δ' ἄλλους εἰς Σικελίαν διακομισθέντας, λαβεῖν οἰκητήριον Σολοῦντα. τῶν μὲν οὖν στρατιωτῶν οἱ πλείους ἐμμείναντες ταῖς συνθήκαις, ἔτυχον τῶν ὁμολογηθέντων· ὅσοι δὲ τὰς πόλεις διακατέχοντες ἀντιῆχον ταῖς παρ' Ἀγαθοκλέους ἐλπίσι, ἐξεπολιορκήθησαν κατὰ κράτος. ὧν οἱ Καρχηδόνιοι τοὺς μὲν ἡγεμόνας ἀνεσταύρωσαν, τοὺς δ' ἄλλους δῆσαντες πέδαις, ἣν διὰ τὸν πόλεμον ἐξηργίωσαν χώραν, ἐξηνάγκαζον τοῖς ἰδίοις πόνοις πάλιν ἐξημεροῦν. Καρχηδόνιοι μὲν οὖν ἔτος τέταρτον πολεμοῦμενοι, ταῦτον τὸν τρόπον ἐκομίσαντο τὴν ἐλευθερίαν.

Hic restat paullisper historicus admirabiles rerum eventus considerans.

70. Τῆς δ' Ἀγαθοκλέους στρατείας εἰς Λιβύην ἐπιστημῆναι· ἂν τις τό, τε παρὰδοξον καὶ τὴν εἰς τὰ τέκνα· γενομένην τιμωρίαν οἷον τῆς θείας προνοίας. ἐπὶ μὲν γὰρ τῆς Σικελίας ἡττηθεὶς, καὶ τὴν πλείστην τῆς δυνάμεως ἀπολέσας, ἐπὶ τῆς Λιβύης μικρῷ μέρει τοὺς προνευικηκότας κατεπολέμησε. καὶ τὰς μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ πόλεις ἀπάσας ἀποβαλὼν, πρὸς Συρακούσαις ἐπολιορκεῖτο· κατὰ δὲ τὴν Λιβύην πασῶν τῶν ἄλλων πόλεων ἐγκρατὴς γενόμενος, εἰς πολιορκίαν κατέκλεισε τοὺς Καρχηδονίους, τῆς τύχης ὥσπερ ἐπίτηδες ἐπιδεικνυμένης τὴν ἰδίαν δυνάμιν ἐπὶ τῶν ἀπηλπισμένων. εἰς τηλικαύτην δ' ὑπερ-

οχήν προελθόντος αὐτοῦ, καὶ τὸν Ὀφέλλαν φονεύσαντος, ὄντα φίλον καὶ ξένον, φανερώς ἐπισημήνατο τὸ δαιμόνιον, ὥς διὰ τὴν εἰς τοῦτον παρανομίαν, τῶν ὑστερον αὐτῷ γεγεννημένων τὸ θεῖον ἐπιστῆσαι τοῦ γὰρ αὐτοῦ μηνὸς καὶ τῆς αὐτῆς ἡμέρας Ὀφέλλαν ἀνελὼν παρέλαβε τὴν δύναμιν, καὶ πάλιν τοὺς νήους ἀπολέσας, ἀπέβαλε τὸ στρατόπεδον. καὶ τὸ πάντων ἰδιώτατον, ὁ θεὸς, ὥσπερ ἀγαθὸς νομοθέτης, διπλὴν ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὴν κόλασιν. ἓνα γὰρ φίλον ἀδίκως φονεύσας, δυοῖν νήων ἐστερήθη, τῶν μετ' Ὀφέλλα παραγενομένων προσεγεγκάντων τὰς χεῖρας τοῖς νεανίσκοις. ταῦτα μὲν οὖν ἡμῖν εἰρησθῶ πρὸς τοὺς καταφρονοῦντας τῶν τοιούτων.

Agathocles, in Siciliam reversus, Egestanorum urbem adiit, pecunias exposcens. Incolas horrendis cruciatuum generibus confecit, totamque urbem perdidit, ipso eius nomine delato.

71. Ο δ' Ἀγαθοκλῆς ἐπειδὴ διεκομίσθη ταχέως ἐκ τῆς Λιβύης εἰς τὴν Σικελίαν, μεταπεμφόμενος μέρος τῆς δυνάμεως, παρῆλθεν εἰς τὴν τῶν Ἐγεσταιῶν πόλιν, οὗσαν σύμμαχον. ἀποροῦμενος δὲ χρημάτων, εἰσφέρειν ἠνάγκαζε τοὺς εὐπόρους τὸ πλεῖον μέρος τῆς ὑπάρξεως, οὔσης τῆς πόλεως τότε μυριάδρου. πολλῶν δ' ἐπὶ τοῦτοις ἀγανακτοῦντων καὶ συντρεχόντων, αἰτιασάμενος τοὺς Ἐγεσταίους ἐπιβουλεύειν αὐτῷ, δειναῖς περιέβαλε συμφοραῖς τὴν πόλιν. τοὺς μὲν γὰρ ἀπορωτέρους προαγαγὼν ἐκτὸς τῆς πόλεως, παρὰ τὸν Σκάμανδρον ποταμὸν ἀπέσφαξε· τοὺς δὲ δοκῶντας οὐσίαν κεκτῆσθαι μείζονα βασανίζων ἠνάγκαζε λέγειν, ὅποσα ἔχων τις τυγχάνει χρήματα. καὶ τοὺς μὲν αὐτῶν ἐτρόχιζε, τοὺς δ' εἰς

τοὺς καταπέλτας ἐνδεσμεύων κατετόξευεν· ἐνίων δ' ἀστρογάλους ἐπέτεμε καὶ προστιθέμενος βριαυτέρων, δεινότεραῖς ἀλγηδοσί περιέβαλλεν· ἐξεῦρε δὲ καὶ ἐτέραν τιμωρίαν, ἐμφερῇ τῷ Φαλάριδος ταύρῳ· κατεσκευάσε γὰρ κλίνην χαλκῇν, ἀνθρωπίνου σώματος τύπον ἔχουσαν, καὶ καθ' ἕκαστον μέρος κλειυῖ διειλημμένην. εἰς ταύτην δ' ἐναρμόζων τοὺς βασιζομένους ὑπέκαιε ζώντας, τούτῳ διαφερούσης τῆς κατασκευῆς ταύτης παρὰ τὸν ταῦρον, τῷ καὶ θεωρεῖσθαι τοὺς ἐν ταῖς ἀνάγκαις ἀπολλυμένους. τῶν δὲ γυναικῶν τῶν εὐπόρων τινῶν μὲν καρκίνοις τοῖς σιδηροῖς τὰ σφυρὰ πιέζων συνέτριβε, τινῶν δὲ τοὺς τιτθοὺς ἀπέτεμνε· ταῖς δ' ἐγκύοις πλίνθους ἐπὶ τὴν ὀσφὺν ἐπιτιθεῖς, τὸ ἔμβρυον ἀπὸ τοῦ βάρους ἐξέθλιβε. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ ἀεὶ τὰ χρήματα πάντα τοῦ τυράννου ζητοῦντος, καὶ μεγάλου φόβου τὴν πόλιν ἐπέχοντος, τινὲς μὲν αὐτοὺς συγκατέκτανσαν ταῖς οἰκίαις, τινὲς δὲ ἀγχόνη τὸ ζῆν ἐξέλιπον. ἡ μὲν οὖν Ἑγέστα τυχοῦσα μιᾶς ἡμέρας ἀτυχοῦς, ἡβηδὸν ἐθανατώθη. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς παρθένους μὲν καὶ παῖδας εἰς τὴν Ἰταλίαν διακομίσας, ἀπέδοτο τοῖς Βρεττίοις· τῆς δὲ πόλεως οὐδὲ τὴν προσηγορίαν ἀπολιπὼν, ἀλλὰ Δικαιοῖσιν μετονομάσας, ἔδωκεν οἰκητήριον τοῖς αὐτομόλοις.

Atrociissimam autem civium caedem, eius iussu, frater Antander Syracensis fecit.

72. Ἀκούσας γὰρ τὴν τῶν νείων ἀναίρεσιν, καὶ δι' ὀργῆς ἔχων ἅπαντας τοὺς ἀπολελειμμένους κατὰ Λιβύην, ἔπεμψε τῶν φίλων τινὰς εἰς Συρακοῦσας

πρὸς Ἀντανδρον τὸν ἀδελφόν, διακελευσάμενος τοὺς
 τῶν συστρατευσάντων ἐπὶ Καρχηδόνα συγγενεῖς
 ἅπαντας ἀποσφάξαι. ταχὺ δὲ τοῦτον τὸ προσταχ-
 θέν ποιήσαντος, ποικιλώτατον γενέσθαι συνέβη
 φόνον τῶν προγεγονότων. αὐτὰρ μόνον τοὺς ἀκ-
 μάζοντας ταῖς ἡλικίαις ἀδελφούς ἢ πατέρας ἢ παῖδας
 ἐξῆγεν ἐπὶ τὸν θάνατον, ἀλλὰ καὶ πάππους καὶ
 τούτων, εἰ τύχοι, καὶ πατέρας περιόντας ἐσχατογῆ-
 ρους, καὶ ταῖς ὅλαις αἰσθήσεσι διὰ τὸν χρόνον ἤδη
 παραλελυμένους· ἔτι δὲ νηπίους παῖδας ἐν ἀγκά-
 λαις φερομένους, καὶ τῆς ἐπιφερομένης αὐτοῖς συμ-
 φορᾶς οὐδεμίαν αἰσθήσιν λαμβάνοντας· ἦγον δὲ
 καὶ γυναῖκας ὅσαι μετεῖχον οἰκειότητος ἢ συγγе-
 νείας· καὶ καθόλου πᾶς ὁ μέλλων τῇ καθ' αὐτὸν
 τιμωρίᾳ λύπην ἐμποιήσῃ τοῖς ἐπὶ τῆς Λιβύης ἀπο-
 λειφθεῖσι. πολλοὺ δὲ πλήθους καὶ παντοίου πρὸς τὴν
 θάλατταν ἀχθέντος ἐπὶ τὴν τιμωρίαν, καὶ τῶν
 σφαγέων ἐφεσιπώτων, δάκρυα καὶ δαήσεις καὶ θρή-
 νος ἐγένετο συμφορητὸς, ὥς μὲν ἀνηλεῶς φονευομέ-
 νων, ὧν δὲ ἐπὶ ταῖς τῶν πλησίον συμφοραῖς ἐκπλητ-
 τομένων, καὶ διὰ τὸ προσδοκώμενον οὐδὲν διαφε-
 ρόντων ταῖς ψυχαῖς τῶν προαποθνησκόντων. τὸ δὲ
 πάντων χυλεπώτατον, πολλῶν ἀναισθηθέντων, καὶ
 παρὰ τὸν αἰγυιῶν ἐρῶσιμένων τῶν σωμάτων, οὔτε
 συγγενῆς οὐδεὶς, οὔτε φίλος ἐτόλμα τινὰ κηδεύειν,
 φοβούμενος μὴ δόξῃ προσαγγέλλειν αὐτὸν μετέχοντα
 τῆς ἐκείνων οἰκειότητος. διὰ δὲ τὸ πλήθος τῶν φο-
 νευθέντων ἐπὶ τοῦ κύματος, συνέβη τὴν θάλατταν
 ἐφ' ἱκανὸν τόπον αἵματι κραθεῖσαν, πόρρωθεν

διαφαίνειν τὴν ὑπερβολὴν τῆς τοῦ πάθους ὀμότητος.

Olymp. CXVIII, 3. Antigonus filio Demetrio cum copiis Antigoniā accito bellum in Aegyptum movet Copiarum numerus, et iter Gazam usque.

73. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότες, Ἀθηναῖσι μὲν ἦρχε Κόροιβος· ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατοῦ ἀρχὴν παρέλαβον Κόϊντος Μάρκιος καὶ Πόπλιος Κορνήλιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀντίγονος ὁ βασιλεὺς, τελευτήσας, αὐτῷ τοῦ νεωτέρου τῶν υἱῶν Φοίνικος, τοῦτον μὲν βασιλικῶς ἔθαψε· τὸν δὲ Δημήτριον ἐκ τῆς Κύπρου μεταπεμφάμενος, ἡθροίζε τὰς δυνάμεις εἰς τὴν Ἀντιγονίαν. ἔκρινε δὲ στρατεύειν ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον. αὐτὸς μὲν οὖν τοῦ πεζοῦ στρατεύματος ἀφηγουμένός προῆγε διὰ τῆς κοίτης Συρίας, ἔχων πεζοὺς μὲν πλείους τῶν ὀτακισμυρῶν, ἵππεῖς δὲ περὶ ὀτακισχιλίους, ἐλέφαντας δὲ τρισὶ πλείους τῶν ὀγδοήκοντα. τῷ δὲ Δημητρίῳ παραδούς τὸν στόλον συνέταξε συμπαραπλεῖν ἅμα πορευομένη τῇ δυνάμει, παρεσκευασμένων τῶν ἁπασῶν νεῶν μακρῶν μὲν ἑκατὸν πεντήκοντα, πορείων δὲ στρατιωτικῶν ἑκατὸν, ἐν οἷς ἐκομίζετο βελῶν πλῆθος. τῶν δὲ κυβερνητῶν οἰομένων δεῖν ἀπιδεῖν τὴν τῆς Πλειάδος δύσιν, δοκοῦσαν ἔσεσθαι μεθ' ἡμέρας ὀκτώ, τούτοις μὲν ἐπετίμησεν ὥς κατορθώσουσι τοὺς κινδύνους· αὐτὸς δὲ στρατοπεδεύων περὶ Γάζαν καὶ σπεύδων φθάσαι τὴν τοῦ Πτολεμαίου παρασκευήν, τοῖς μὲν στρατιώταις παρήγγειλε δέχ' ἡμερῶν ἔχειν ἐπισίτησιν, ἐπὶ δὲ ταῖς καμήλοις ταῖς ἡθροισθείσαις ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἐπέθηκε σίτου μυριάδας μεδίμνων

τρεισκαίδεκα, καὶ χόριον πληθὺς τοῖς τετραέποσι.
τά τε βέλη κομίζων τοῖς ζεύγεσι, προῆγε διὰ τῆς ἐρή-
μου μετὰ κακοπαθείας, διὰ τὸ πολλοὺς εἶναι τῶν τό-
πων τελματώδεις, καὶ μάλιστα περὶ τὰ καλούμενα
Βάραθρα.

Classis, cui Demetrius praeerat, ad Rhaphiam tempestatibus
iactula et attrita. Ad Casium progressa Antigoni cum copiis ter-
restribus in propinquo habet.

74. Οἱ δὲ περὶ τὸν Δημήτριον ἐκ τῆς Γάζης
ἐκπλεύσαντες περὶ μέσας νύκτας, τὸ μὲν πρῶτον εὐ-
δίας οὔσης ἐφ' ἡμέρας τινάς ταῖς ταχυναυτούσας
ναυαῖν ἐρμυοῦλκουν τὰ στρατιωτικὰ πορεῖα· ἐπει-
τα τῆς Πλειάδος περικαταλαμβανούσης αὐτοὺς, καὶ
πνεύματος ἐπιγενομένου Βορείου, συνέβη πολλὰ
τῶν τετραηρικῶν σκαφῶν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος κατενεχ-
θῆναι παραβόλως ἐπὶ πόλιν Ραφίαν, οὔσαν ἐνσηρο-
όρμιστον καὶ τεναγώδη. τῶν δὲ πλοίων τῶν κομι-
ζόντων τὰ βέλη τὰ μὲν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος συγκλυ-
σθέντα διεφθάρη, τὰ δ' ἐπαλινδρόμησεν εἰς τὴν Γά-
ζαν· τοῖς δὲ κρατίστοις τῶν σκαφῶν βιασάμενοι διέ-
τειναν μέχρι τοῦ Κασίου. τοῦτο δὲ τοῦ μὲν Νεῖλου
διέστησεν οὐ μακρὰν, ἄλλμενον δὲ ἐστὶ, καὶ κατὰ
τὰς χειμερίους περιστάσεις ἀπροσόρμιστον. διόπερ
ἠναγκάζοντο τὰς ἀγκύρας ἀφέντες ὥς ἂν ἐν δυοῖ
σταδίοις ἀπὸ τῆς γῆς ἀποσπλεύειν, αἷα πολλοῖς πε-
ριεχόμενοι δεινοῖς· τοῦ μὲν γὰρ κλύδωνος ὄγγυ-
μένου τραχύτερον, ἐκινδύνεον αὐτάνδρα τὰ σκάφη
συγκλυσθῆναι· τῆς δὲ γῆς οὔσης ἀπροσόρμιστον
καὶ πολεμίας, οὔτε ταῦς ἀκινδύνως ἦν προσπλεῖν,
οὔτε τοὺς ἄνδρας προσῆξασθαι· τὸ δὲ μέγιστον,

ἐκλελοίπει τὸ εἰς πότον ἀνθρώποις ὕδωρ. εἰς τοιαύτην δὲ σπάνιν κατεκλείσθησαν, ὥστε εἰ μίαν ἡμέραν ὁ χειμὼν ἐπέμεινε, πάντες ἂν τῷ δίψει διεφθάρησαν. ἐν ἀθυμίᾳ δ' ὄντων ἀπάντων, καὶ προσδοκωμένης ἤδη τῆς ἀπωλείας, τὸ μὲν πνεῦμα κατέπαυσεν, ἡ δὲ μετ' Ἀντιγόνου δύναμις καταντήσασα πλησίον τοῦ στόλου κατεστρατοπέδευσεν. ἐκβάντες οὖν ἐκ τῶν σκαφῶν, καὶ προσαναλαβόντες ἑαυτοὺς ἐν τῇ στρατοπέδει, προσέμενον τῶν νεῶν τὰς ἀποσπασθείσας. διεφθάρη δ' ἐν τούτῳ τῷ σάλῳ τρία σκάφη τῶν πεντηρικῶν, ἔξ ὧν ἔνιοι τῶν ἀνδρῶν διενήξαντο πρὸς τὴν γῆν. ἔπειτα Ἀντίγονος μὲν προαγαγὼν τὴν δύναμιν, πλησίον τοῦ Νείλου κατεστρατοπέδευσεν, ἀπέχων δύο σταδίους ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ.

Sed Ptolemaeus aditus ab omni parte praesidijs munivit.

75. Πτολεμαῖος δὲ προκατειληφὼς τοὺς εὐκαιροτάτους τόπους ἀσφαλέσι φυλακαῖς, ἀπέστειλέ τινας ἐν τοῖς κοντωτοῖς, παρακελευσάμενος προσπλεῖν πλησίον τῆς ἐκβάσεως, καὶ κηρύττειν, ὅτι δώσει τοῖς μεταβαλλομένοις ἀπ' Ἀντιγόγου τῶν μὲν ἰδιωτῶν ἐκάστοις δύο μνᾶς, τοῖς δ' ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένοις τάλαντον. γενομένων οὖν τῶν κηρυγμάτων τοιοῦτων, ἐνέπεσέ τις ὁρμὴ πρὸς μετάθεσιν τοῖς μετ' Ἀντιγόγου μισθοφόροις· ἐν οἷς καὶ τῶν ἡγεμόνων πλείους εἶναι συνέβαινε δι' αἰτίας τινάς, εἰς τὸ μεταβολῆς ἐπιθυμεῖν. πολλῶν δὲ πρὸς αὐτὸν αὐτομολούντων, ὁ μὲν Ἀντίγονος ἐπιστήσας τῷ χεῖλει τοῦ ποταμοῦ τοξότας καὶ σφενδογήτας καὶ πολλὰ τῶν

ὀξυβελικῶν, τοὺς προσπλέοντας ἐν τοῖς κορτωτοῖς
 ἀνέστελλε· τῶν δ' αὐτομολούντων συλλαβῶν τινας,
 δεινῶς ἠκίστατο, βουλόμενος καταπληῖσασθαι τοὺς
 τῆς ὁμοίας ὁρμῆς ἀντεχομένους· καὶ προσλαβὼν τὰ
 καθυστεροῦντα τῶν σκαφῶν, προσέπλευσεν ἐπὶ τὸ
 καλούμενον Ψευδόστομον, ρομίζων ἐνταῦθα δυνη-
 σεσθαι τινας τῶν στρατιωτῶν ἀποβιβάζσαι. ἐδρῶν
 δὲ πρὸς αὐτῷ φυλακὴν ἰσχυράν, καὶ τοῖς τε ὀξυβέ-
 σι καὶ τοῖς ἄλλοις παντοίοις βέλεσιν ἀνειργόμενος,
 ἀπέπλευσε, προκαταλαμβάνουσης νυκτός. ἔπειτα
 παραγγείλας τοῖς κυβερνήταις ἀκολουθεῖν τῇ στρα-
 τηγίδι νηϊ, προσέχοντας τῷ λαμπτήρι, προσέπλευ-
 σεν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Νεῖλου τὸ καλούμενον Φα-
 γνητικόν· ἡμέρας δὲ γενομένης, ἐπεὶ πολλὰι τῶν
 κελῶν ἀπεπλανήθησαν, ἠναγκάσθη ταύτας περιμέ-
 νειν, καὶ τὰς μάλιστα ταχυναυτιούσας τῶν ἡκολου-
 θηκότων ἐξαποστέλλειν ἐπὶ τὴν τοῦτων ζήτησιν.

Cum Ptolemaeus ita naves ubique ab appulsu litorum prohibuis-
 set Antigonus, infecta re in Syriam redire coactus est. Ita Ptole-
 maeus Aegyptum, duplici bello defensam, suo iure possidere sibi vi-
 debatur.

76. Διόπερ χρόνου γενομένου πλείονος, οἱ μὲν
 περὶ τὸν Πτολεμαῖον πυθόμενοι τὸν κατὰ πλουν τῶν
 πολεμίων, ἦκον ὁξέως βοηθήσαντες, καὶ τὴν δύνα-
 μιν διασκευάσαντες, ἔστησαν παρὰ τὸν αἰγιαλόν.
 ὁ δὲ Δημήτριος ἀποτυχὼν καὶ ταύτης τῆς ἐκβάσεως,
 καὶ τὴν συνάπτουσαν παρὰ τὴν ἀκούων ἔλεσι καὶ λίμ-
 ναις ὠχυροῦσθαι φυσικῶς, ἐπαλινδρόμει παρὰ τῷ στό-
 λῳ. εἴτ' ἐμπεσόντος Βορέου λαμπροῦ, καὶ τοῦ κλύδω-
 ρος εἰς ὕψος αἰετούμενου, τρία μὲν σκάφη τῶν τετραση-

κῶν, καὶ τῶν στρατιωτικῶν πορείων ἅμα κατὰ τὸ αὐτὸ
βιαιότερον ὑπὸ τοῦ κύματος ἐπὶ τὴν γῆν ἐξεβράσθη,
καὶ τοῖς περὶ τὸν Πτολεμαῖον ὑποχείρια κατέστη· αἱ δ'
ἄλλαι, ἐκβιασμένων τῶν πληρωμάτων, διεσώθησαν
πρὸς τὴν Ἀντιγόρου στρατοπεδεῖαν. τῶν δὲ περὶ τὸν
Πτολεμαῖον διειληφότων πᾶσαν τὴν περὶ τὸν ποταμὸν
ἐκβασιν φυλακαῖς ἰσχυραῖς, καὶ πολλῶν μὲν σκαφῶν
ποταμίων αὐτῷ παρεσκευασμένων, πάντων δὲ τούτων
ἐχόντων βέλη παντοῖα, καὶ τοὺς χρησιμοποιεῖν αὐτοῖς
ἄνδρας, οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον οὐ μετρίως ἠποροῦν-
το· ἡ γὰρ ναυτικὴ δύναμις ἄχρηστος ἦν αὐτοῖς, προκα-
τελημμένον Πηλουσιακοῦ στόματος ὑπὸ τῶν πολε-
μίων· τὸ, τε πεζὸν στρατεύμα τὴν ὁρμὴν ἄπρακτον
εἶχε, τῷ μεγέθει τοῦ ποταμοῦ διειρογόμενον. τὸ δὲ μέ-
γιστον, ἡμερῶν ἤδη συχνῶν διεληλυθῶν, ὑπολιπεῖν
ἤδη συνεβραίνε τὸν τε οἶτον, καὶ τὰ χορτάσματα τοῖς
κινήσει. διὰ δὲ ταῦτα τῆς δυνάμεως ἀθυμούσης, πα-
ραλαβὼν τὸ στρατόπεδον καὶ τοὺς ἡγεμόνας Ἀντίγο-
νος, προέθηκε βουλὴν, πότερον συμφέρει μένειν καὶ
διαπολεμεῖν, ἢ νῦν μὲν ἐπανελθεῖν εἰς Συρίαν, ὅτε-
ρον δὲ κάλλιον παρεσκευασμένους στρατεῦσαι, καθ'
ὅν ἂν χρόνον ἐλάχιστος ὁ Νεῖλος εἶναι δόξῃ· πάντων δὲ
κατενεχθέντων ἐπὶ τὸ τὴν ταχίστην ἀπιεῖναι, παρήγ-
γειλε τοῖς στρατιώταις ἀναξυγνύειν, καὶ ταχὺ πάλιν
ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Συρίαν, συμπαραπλέοντος αὐτῷ
καὶ τοῦ στόλου παντός. Πτολεμαῖος δὲ μετὰ τὴν
ἀπαλλαγὴν τῶν πολεμίων περιχαρὴς γεκόμενος, καὶ
θύσας τοῖς θεοῖς χαριστήρια, τοὺς φίλους εἰστία,
λαμπρῶς· καὶ πρὸς μὲν τοὺς περὶ Σελευκὸν καὶ Αν-

σίμαχον καὶ Κάσσανδρον ἔγραψε περὶ τῶν εὐτυχημάτων, καὶ περὶ τοῦ πλήθους τῶν πρὸς αὐτὸν αὐτομολησάντων· αὐτὸς δὲ τὸ δεύτερον ἡγωνισμένος ὑπὲρ τῆς Αἰγύπτου, καὶ νομίσας δορίκτητον ἔχειν τὴν χώραν, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν.

Moritur Dionysius, Heracleae tyrannus. Agathocles, ob defectionem Pasiiphili in desperationem adductus, regnum Dincerali sub aequis conditionibus offert.

77. Ἰαυὰ δὲ τούτοις πραττομένοις, Διονύσιος ὁ τῆς Ἡρακλείας τῆς ἐν τῷ Πόντῳ τύραννος ἐτελεύτησε, ἄρξας ἔτη τριάκοντα δύο. τὴν δὲ δυναστείαν διαδεξάμενοι οἱ υἱοὶ Ζάθρας καὶ Κλέαρχος, ἥρξαν ἔτη ἑπτακαίδεκα. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Ἀγαθοκλῆς ἐπῆει τὰς ὑπ' αὐτὸν πόλεις, ἀσφαλιζόμενος φρουραῖς, καὶ χορήματα πρατιόμενος. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο, μὴ ποτε διὰ τὰς γεγεννημένας περὶ αὐτὸν ἀτυχίας δομήσωσιν οἱ Σικελιώται πρὸς τὴν αὐτονομίαν. καθ' ὃν δὴ χρόνον Πασίφιλος ὁ στρατηγός, ἀκούσας τὴν τῶν Ἀγαθοκλέους νύων ἀναίρεσιν, καὶ τὰ περὶ τὴν Λιβύην ἐλαττώματα, τοῦ μὲν δυνάστου κατεφρόνησε, πρὸς δὲ Δεινοκράτην ἀποστάς, καὶ φιλίαν αὐτῷ συνθέμενος, τὰς τε πόλεις, ἃς ἦν πεπιστευμένος, διακατέσχε, καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ δύναμιν ἐλπίσι ψυχαγωγήσας, ἄλλοτρίαν κατεσκεύασε τοῦ τυράννου· ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς, πανταχόθεν τῶν ἐλπίδων περικοπτομένων, οὕτως ἐταπεινώθη τὴν ψυχὴν, ὥστε διαπρεβεύσασθαι πρὸς Δεινοκράτην, καὶ παρακαλεῖν ἐπὶ τοιοῦδε συνθήκας ποιήσασθαι· ἐκχωρῆσαι μὲν τῆς δυναστείας Ἀγαθοκλέα, παραδοῦναι δὲ τὰς Συρακουσας τοῖς πολίταις, καὶ μηκέτι εἶναι

φυγάδα Δεινοκράτην· ἀξίαιρετα δὲ δοθῆναι τῶν
ἐφηνμάτων Ἀγαθοκλεῖ δύο, Θέριμα καὶ Κεφαλοίδιον,
καὶ τὴν χώραν τὴν τούτων.

Quod tyranni propositum, multis modis mirabile et inopinatum, intentius consideratur.

78. Θαυμάσαι δ' ἂν τις εἰκοτὼς ἐν τούτοις, πῶς
Ἀγαθοκλῆς, ὑποστατικὸς ἐν τοῖς ἄλλοις πᾶσι γενό-
μενος, καὶ μηδὲ ποθ' ἑαυτὸν ἐν ταῖς ἐσχάταις προσ-
δοκίαις ἀπελπίσας, τότε δειλιάσας ἀκοντιῖ παρὲχώ-
ρησε τοῖς πολεμίοις τῆς τυραννίδος, ὑπὲρ ἧς πολ-
λοὺς καὶ μεγάλους κινδύνους προηγωνίσαστο· καὶ τὸ
πάντων παραλογώτατον, Συρακουσῶν τε κυριεύσας,
καὶ τῶν ἄλλων πόλεων, καὶ ναῦς καὶ χρήματα κεκτη-
μένος, καὶ δύνάμιν σύμμετρον, ἐξησθένης τοῖς
λογισμοῖς, οὐδὲν τῶν γενομένων περὶ Διονύσιον τὸν
τύραννον μνησθεῖς. τούτου γὰρ ποτε συνδιωχθέν-
τος εἰς περίστασιν ὁμολογουμένως ἀπεγνωσμένην,
καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν ἐπηρτημένων κινδύνων
ἀπελπίσαντος μὲν τὰ κατὰ τὴν δυναστείαν, μέλλον-
τος δ' ἐκ τῶν Συρακουσῶν ἐξιππεύειν πρὸς ἐκούσιον
φυγὴν, Ἐλωρις δὲ πρεσβύτατος τῶν φίλων, ἐπιλαβό-
μενος τῆς ὁρμῆς, Διονύσιε, φησὶ, καλὸν ἐντάφιον ἢ τυ-
ραννίς. παρακληοίως δὲ τούτῳ καὶ ὁ κηδεστὴς Με-
γακλῆς ἀπεφῆναιτο πρὸς αὐτὸν, εἰπὼν ὅτι δεῖ τὸν ἐκ
τῆς τυραννίδος ἐκπίπτοντα τοῦ σκέλους ἐλκόμενον
ἀπιέναι, καὶ μὴ κατὰ προαίρεσιν ἀπαλλάττεσθαι.
ὑπὸ δὲ τούτων τῶν παρακλήσεων ὁ Διονύσιος με-
τεωρισθεὶς ἐνεκαρτέρησε πᾶσι τοῖς δοκοῦσι εἶναι
δεινοῖς· καὶ τὴν μὲν ἀρχὴν μείζονα κατεσκεύασεν,

αὐτὸς δὲ ἐν τοῖς ταύτης καλοῖς ἐγγηράσας ἀπέλιπε
τοῖς ἐκγόνοις μεγίστην τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην δυ-
ναστείαν.

Dum vero Dinocrates cunctatur a Syracusanorum democratia accipienda alienus, gravioresque imponit conditiones, Agathocles mutato consilio, exsules in Dinocratem sollicitat, et Carthaginensibus pacem facit.

79. Ἀγαθοκλῆς δ' ἐπ' οὐδενὶ τούτων μετεωρι-
σθεὶς, οὐδὲ τὰς ἀνθρωπίνας ἐλπίδας ἐξελέγξας τῇ
πείρᾳ, τηλικαύτην ἀρχὴν ἐκδοτον πεποιήται ταῖς
ὁμολογίαις. ταύτας δ' εὐυντελέστους συνέβη γενέ-
σθαι, τῇ μὲν Ἀγαθοκλέους προαιρέσει κυρωθείσας,
διὰ δὲ τὴν Δεινοκράτους πλεονεξίαν μὴ προσδεχθεί-
σας. οὗτος γὰρ μοναρχίας ὣν ἐπιθυμητῆς, τῆς μὲν
ἐν ταῖς Συρακούσαις δημοκρατίας ἀλλότριος ἦν, τῇ
δὲ ἡγεμονίᾳ τῇ τότε οὔσῃ περὶ αὐτὸν εὐηρεστεῖτο.
ἀφηγέτο γὰρ πεζῶν μὲν πλείονων ἢ δισμυρίων, ἱπ-
πέων δὲ τρισχιλίων, πόλεων δὲ πολλῶν καὶ μεγάλων·
ὥστε αὐτὸν καλεῖσθαι μὲν τῶν φεγγάδων στρατηγόν,
τῇ δ' ἀληθείᾳ βασιλικὴν ἔχειν ὑπεροχὴν, τῆς ἐξου-
σίας οὔσης περὶ αὐτὸν αὐτοκράτορος. εἰ κατέλθοι δ'
εἰς τὰς Συρακούσας, πάντως ἀναγκαῖον ἂν ἦν ιδιώ-
την ὑπάρχειν, καὶ ἓνα τῶν πολλῶν ἀριθμεῖσθαι,
τῆς αὐτονομίας ἀγαπώσης τὴν ἰσότητά, ἔν τε ταῖς
χειροτονίαις ὑπὸ τοῦ τυχόντος δημαγωγοῦ παρενη-
μερεῖσθαι, τοῦ πλήθους ἀντικειμένου ταῖς ὑπερο-
χαῖς τῶν ἀνδρῶν τῶν ἀγόντων παρρησίαν. διόπερ
Ἀγαθοκλῆς μὲν δικαίως ἂν λέγοιτο λελοιπέναι τὴν
τῆς τυραννίδος τάξιν, Δεινοκράτης δ' αἴτιος εἶναι
νομίζοιτο τῶν ὕστερον τῷ δυνάστη κατορθωθέντων.

οὗτος γὰρ, συνεχῶς Ἀγαθοκλέους διαπρεσβευομένου
περὶ τῶν ὁμολογιῶν, καὶ δεομένου συγχωρηθῆαι τὰ
δύο φρουρία πρὸς καταβίωσιν, αἰὲν προφάσεις εὐλό-
γους κατεσκεύαζε, δι' ὧν διέκοπτε τὰς ἐλπίδας τῶν
ὁμολογιῶν, ποτὲ μὲν ἀποφαινόμενος ἐκ Σικελίας
αὐτὸν ἀπαλλύττεσθαι, ποτὲ δὲ τὰ τέκνα πρὸς ὁμη-
ρείαν αἰτῶν. ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς γνοὺς αὐτοῦ τὴν ἐπί-
νοιαν, πρὸς μὲν τοὺς φυγάδας διεπίμπετο, κατηγο-
ρῶν τοῦ Λεινοκράτους, ὥς διακωλύοντος τοῦ τυχεῖν
αὐτοὺς τῆς αὐτονομίας· πρὸς δὲ τοὺς Καρχηδο-
νίους πρεσβευτὰς ἀποστείλας συνέθετο τὴν εἰρήνην·
ἐφ' οἷς τὰς πόλεις κομίσασθαι τοὺς Φοίνικας πάσας,
τὰς πρότερον ὑπ' αὐτοὺς γεγενημένας. ἀντὶ δὲ τού-
των ἔλαβε παρὰ Καρχηδονίων χρυσίον μὲν εἰς ἄρ-
χηγυρίου λόγον τριακοσίων ταλάντων· ὥς δὲ Τίμαιος
ἱερῶν, ἑκατὸν πεντήκοντα· σίτου δὲ μεδίμνων εἴ-
κοσι μυριάδας· καὶ τὰ μὲν περὶ Σικελίαν ἐν τού-
τοις ἦν.

Samnium hoc tempore Romani igne ferroque vastant.

80. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Σαμνίται μὲν Σώραν
καὶ Αἴταν πόλεις Ῥωμαίοις συμμαχοῦσας ἐκπολιορ-
κίσαντες ἐξηνδραποδίσαντο. οἱ δ' ὕπατοι δυνάμε-
σιν ἀδραῖς εἰς τὴν Ἰαπυγίαν ἐμβαλόντες, πλησίον
Σιλβίου πόλεως κατεστρατοπέδευσαν. φρουροῦμέ-
νης δ' αὐτῆς ὑπὸ Σαμνιτῶν, συνεστήσαντο πολιορ-
κίαν ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας· καὶ κατὰ κράτος ἐλόντες,
αἰχμάλωτα σώματα πλείω τῶν πεντακισχιλίων ἔλα-
βον, καὶ τῶν ἄλλων λαφύρων ἱκανόν τι πλῆθος.
ἀπὸ δὲ τούτων, τὴν τῶν Σαμνιτῶν χώραν ἐπῆλθον

δενδροτομοῦντες, καὶ πάντα τύπον καταφθείροντες. πολλὰ γὰρ ἔτι τῆς Ῥώμης πρὸς τοῦτο τὸ ἔθνος διαπολεμουμένης ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας, ἡλιπίζον, τῶν ἐπὶ τῆς χώρας κτήσεων στερήσαντες τοὺς πολεμίους, ἀναγκάσειν εἶσαι τοῖς ὑπερέχουσι· διὸ καὶ πέντε μῆνας καταναλώσαντες εἰς τὴν τῆς πολεμίας γῆς καταφθορὰν, τὰς τε ἐπαύλεις σχεδὸν ἀπάσας ἐπυρπόλησαν, καὶ τὴν χώραν ἐξηγρίωσαν, ἀφανίσαντες πᾶν τὸ δυνάμενον ἐνεγκεῖν ἡμέρον καρπὸν. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς μὲν Αἰγινήταις ἀδικήματα ποιοῦσι πόλεμον κατήγγειλαν· Φρουσίνωνα δὲ ἐκπολιορκήσαντες, ἀπέδοντο τὴν χώραν.

Olymp. CXVIII, 4. Antigonus, sollicitus de Rhodiorum civitate, tunc opulentissima, quae Ptolemaeo favebat.

81. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθηῆνῃσι μὲν ἦρχεν Εὐξένηππος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον ὑπάτοι Λεύκιος Ποστούμιος, καὶ Τιβέριος Μικρούκιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Ῥοδίοις ἐνέστη πόλεμος πρὸς τὸν Ἀντίγονον, διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας· ἡ πόλις ἡ τῶν Ῥοδίων, ἰσχύουσα ναυτικαῖς δυνάμεσι, καὶ πολιτευομένη κάλλιστα τῶν Ἑλλήνων, περιμάχητος τοῖς δυνάσταις καὶ βασιλεῦσιν ἦν, ἐκάστου σπεύδοντος εἰς τὴν αὐτοῦ φιλίαν προσλαμβάνεσθαι· προσρωμένη δὲ πόρρωθεν τὸ συμφέρον, καὶ πρὸς ἅπαντας καὶ ἰδίαν συντιθεμένη τὴν φιλίαν, τῶν πρὸς ἀλλήλους τοῖς δυνάσταις πολέμων οὐ μετέτεχε. διόπερ συνέβαινεν αὐτὴν τιμᾶσθαι μὲν ὑφ' ἐκάστου βασιλικαῖς δωρεαῖς· ἄγουσαν δὲ πολὺν χρόνον εἰρήνην, μεγάλην ἐπίδοσιν λαβεῖν πρὸς αὐξήσιν.

ἐπὶ τοσοῦτον γὰρ προεληλύθει δυνάμεως, ὥσθ' ὑπὲρ
 μὲν τῶν Ἑλλήνων ἰδίᾳ τὸν πρὸς τοὺς πειρατὰς πόλε-
 μον ἐπαραιρεῖσθαι, καὶ καθαρὰν παρέχεσθαι τῶν
 κακοῦργων τὴν θύλαιταν· τὸν δὲ πλεῖστον ἰσχύ-
 σαντα τῶν μνημονευομένων Ἀλέξανδρον, προτιμή-
 σαντ' αὐτὴν μάλιστα τῶν πόλεων καὶ τὴν ὑπὲρ ὅλης
 τῆς βασιλείας διαθήκην ἐκεῖ θέσθαι, καὶ τὰλλα
 θαυμάζειν καὶ προάγειν εἰς ὑπεροχὴν. οἱ δ' οὖν
 Ῥόδιοι, πρὸς πάντας τοὺς δυνάστας συντεθειμένοι
 τὴν φιλίαν, διετήρουν μὲν ἑαυτοὺς ἐκτὸς ἐγκλήματος
 δικαίου, ταῖς δ' εὐνοίαις ἔρρεπον μάλιστα πρὸς Πτο-
 λεμαῖον. συνέβαινε γὰρ αὐτοῖς τῶν τε προσόδων τὰς
 πλείστας εἶναι διὰ τοὺς εἰς Αἴγυπτον πλέοντας ἐμ-
 πόρους, καὶ τὸ σύνολον τρέφεσθαι τὴν πόλιν ἀπὸ
 ταύτης τῆς βασιλείας.

Ptolemaeus Rhodiis naves et auxilia imperat, hisque recusatis,
 bellum infert.

82. Ὁ δὲ συνορῶν ὁ Ἀντίγονος, καὶ σπεύδων
 αὐτοὺς ἀποσπᾶσαι τῆς πρὸς ἐκεῖνον ἐπιπλοκῆς, τὸ
 μὲν πρῶτον πρεσβευτὰς ἀπέστειλε, καθ' ὃν καιρὸν
 ὑπὲρ τῆς Κύπρου διεπολέμει πρὸς Πτολεμαῖον,
 ἀξιῶν αὐτῷ συμμαχεῖν, καὶ ταῦς συναποστεῖλαι τῷ
 Δημητρίῳ. οὐ προσεχόντων, δ' αὐτῶν, ἀπέστειλέ
 τινα τῶν στρατηγῶν μετὰ νεῶν, συντάξας τοὺς
 πλείοντας εἰς Αἴγυπτον ἐκ τῆς Ῥόδου κατὰγειν, καὶ
 περιαιρεῖσθαι τὰ φορτία. τούτου δ' ἐκβληθέντος
 ὑπὸ τῶν Ῥοδίων, φήσας αὐτοὺς ἀδίκου κατῆρχθαι
 πολέμου, διηπειλήσατο πολιορκήσκειν δυνάμεσιν
 ἄδραῖς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ῥόδιοι τὸ μὲν πρῶτον

ἐψηφίσαντο μεγάλας αὐτῷ τιμὰς. καὶ πέμψαντες
 πρὸς βεῖς, ἡξίουσαν μὴ βιάσασθαι τὴν πόλιν προσπε-
 σεῖν παρὰ τὰς συνθήκας εἰς τὸν πόλεμον πρὸς Πτο-
 λεμαῖον. τραχύτερον δὲ τοῦ βασιλέως ἀπαντῶντος,
 καὶ τὸν υἱὸν Δημήτριον ἐκπέμψαντος μετὰ δυνά-
 μεις καὶ πολιορκητικῶν ὀργάνων, φοβηθέντες τὴν
 ὑπεροχὴν τοῦ βασιλέως, τὸ μὲν πρῶτον ἀπέστειλαν
 πρὸς τὸν Δημήτριον, φησάντες συμπολεμήσειν Ἀντι-
 γόνῳ πρὸς Πτολεμαῖον. ὥς δ' ἐκεῖνος δαήρους ἑκατὸν
 ἦται τοὺς ἐπιφανεστάτους, καὶ τοῖς λιμέσι δέχεσθαι
 τὸν στόλον προσέειπεν, ὑπολαβόντες ἐπιβουλεύειν
 αὐτὸν τῇ πόλει, τὰ πρὸς πόλεμον παρσκευάζοντο.
 Δημήτριος δὲ πᾶσαν τὴν δυνάμιν ἀθροίσας εἰς τὸν
 ἐν Λαορύμοις λιμένα, στόλον ἐξήρτους πρὸς τὸν ἐπί-
 πλουν τὸν ἐπὶ τὴν Ρόδον. εἶχε δὲ ταῦς μακροὺς μὲν
 παντοίας μεγέθει διακοσίας, ὑπηρικὰ δὲ πλείω
 τῶν ἑκατὸν ἑβδομήκοντα ἐν δὲ τούτοις ἐκομίζοντο
 στρατιῶται βραχὺ λειπόμενοι τῶν τετρακισμυρίων,
 σὺν ἱππεῦσι καὶ τοῖς συμμαχοῦσι πειραταῖς. ὑπῆρ-
 χε δὲ καὶ βελῶν παντοίων πλήθος, καὶ πάντων τῶν
 πρὸς πολιορκίαν χρησίμων μεγάλη παρσκευή. χω-
 ρὲς δὲ τούτων ἰδιωτικὰ πορεῖα συνηκολούθει τῶν
 ταῖς ἀγοραῖς χρωμένων, βραχὺ λειπόμενα τῶν χι-
 λίων. πολλὰ γὰρ ἔτη τῆς χώρας τῆς Ῥοδίων ἀπορ-
 ρήτου γεγενημένης, συνέρξαι πανταχόθεν πλήθος
 τῶν εἰωθότων ὠφελείας ἰδίας ἡγεῖσθαι τὰ τῶν πολε-
 μουμένων αἰνχήματα.

Demetrius apulsus castra munit, et piratas expedit ad praedandum et populandum.

83. Ὁ μὲν οὖν Δημήτριος, ὥσπερ εἰν τινα ναυμαχίαν ἐκτάξας τὸν στόλον καταπληκτικῶς, προηγέισθαι μὲν ἐποίησε τὰς μακροὺς ναῦς, ἐχούσας ἐπὶ ταῖς πρῶταις τοὺς τρισπιθάμους τῶν ὀξυβελῶν· ἐπακολουθεῖν δὲ τὰς στρατιωτικὰς καὶ τὰς ἐπληγούς, ὁμιούλκουμένας ὑπὸ τῶν ταῖς ἐξεσίαις χρωμένων. ἐπὶ πᾶσι δὲ καὶ τὰ τῶν πειρατῶν πορεῖα, καὶ τὰ τῶν ἐμπόρων καὶ ἀγοραίων, ὑπεράχοντα τῷ πλήθει, καθάπερ προεῖρηται· ὥστε πάντα τὸν ἀνὰ μέσον τόπον τῆς τε νῆσου καὶ τῆς ἀντικειμένης παραλίας συμπεληρωμένον φαίνεσθαι τοῖς πλοίοις, καὶ πολὺν φόβον καὶ κατάπληξιν παρέχεσθαι τοῖς ἀπὸ τῆς πόλεως θειροῦσιν. οἱ μὲν γὰρ σιδηροτόμοι τῶν Ῥοδίων, διειληφότες τὰ τεῖχη, τὸν ἐπίπλοον ἐκαρσάδουν τῶν πολεμίων· πρὸς βύτιω δὲ καὶ γυναῖκες ἀπὸ τῶν οἰκιῶν ἀφεώρων. οὗσης δὲ τῆς πόλεως θειτροειδοῦς, πάντες τό τε μέγεθος τοῦ στόλου καὶ τὴν αὐγὴν τῶν ἀποστιλβόντων ὀπλῶν καταπληκτοίμενοι, περὶ τῶν ὄλων οὐ μετρίως ἠγωνίων. εἴθ' ὁ μὲν Δημήτριος κατέπλευσεν εἰς τὴν νῆσον· ἀποβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν κατεστρατοπέδευσε πλησίον τῆς πόλεως, ἐκτὸς βέλους ποιησάμενος τὴν παρεμβολήν. εὐθύς δὲ τῶν τε πειρατῶν καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εὐθέτους ἐξεπέμψε πορθήσοντας τὴν νῆσον καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἐδενδροτόμησε δὲ καὶ τὴν πλησίον χώραν, καὶ καθεῖλε τὰς ἐπαύλεις, ἐξ ὧν ὠχύρωσε τὴν στρατοπεδείαν περιλαβὼν τριπλῶ χά-

ρακι καὶ σταυρώμασι πυκνοῖς καὶ μεγάλοις, ὥστε
τὴν τῶν πολέμιων βλάβην γίνεσθαι τῶν ἰδίων ὑσφά-
λειαν. μετὰ δὲ ταῦτα πάση τῇ δυνάμει καὶ τοῖς
πληρώμασιν, ἔχωσεν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις τὸ μεταξὺ
τῆς πόλεως διαλείπον πρὸς τὴν ἑκβασιν, καὶ κατε-
σχεύασε λιμένα καὶς ναυσὶν ἀρχοῦντα.

Rhodiis, missis ad Ptolemaeum, Lysimachum et Cassanidrum
legatis, eorum auxilia requirant; apparant etiam, quae ad propu-
guandum valere non conducere videbantur.

84. Οἱ δὲ Ῥόδιοι μέχρ' ἂν τίνος πρέσβεις ἐκ-
πέμποντες ἤξιουν μηδὲν προὔξει κατὰ τῆς πόλεως
ἀνίκηστον· ὥς δ' οὐδεὶς αὐτοῖς προσεῖχεν, ἀπογνόντες
τὰς διαλύσεις, ἐξεπεμψαν πρεσβευτὰς πρὸς Πτολε-
μαῖον καὶ Λυσίμαχον, καὶ Κάσσανδρον, ἄξιούντες
βοηθεῖν, ὥς τῆς πόλεως προσπολεμούσης ὑπὲρ αὐ-
τῶν. τῶν δ' ἐν τῇ πόλει κατοικούντων παροίκων
καὶ ξένων δόντες ἐξουσίαν τοῖς βουλομένοις συναγω-
γίσσασθαι, τοὺς λοιποὺς ἀρχήστους ἐκ τῆς πόλεως
ἐξεπεμψαν, ἅμα μὲν τῆς τῶν ἀναγκαιῶν ἐνδείας
προνοηθέντες, ἅμα δὲ καὶ τοῦ μηδένα τῇ καταστά-
σει δυσχεραίνοντα γίνεσθαι τῆς πόλεως πρόδοτον.
ἀριθμὸν δὲ ποιησάμενοι τῶν δυναμένων ἀγωνίσσε-
σθαι, πολιτῶν μὲν εὔρον περὶ ἑξακισχιλίους, τῶν δὲ
παροίκων καὶ ξένων εἰς χιλίους. ἐψηφίσαντο δὲ καὶ
τῶν δούλων τοὺς ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ἐν
τοῖς κινδύνοις, ἀγοράσαντας παρὰ τῶν δεσποτῶν,
ἐλευθεροῦν, καὶ πολίτας εἶναι. ἔγραψαν δὲ καὶ τῶν
τελευτησάντων ἐν τῷ πολέμῳ τὰ μὲν σώματα δη-
μοσίᾳ θάπτεσθαι, τοὺς δὲ γονεῖς καὶ παῖδας τρέ-
φεσθαι, λαμβάνοντας τὴν χορηγίαν ἀπὸ τοῦ κοινοῦ.

ταμίζειον· καὶ τὰς μὲν παρθένους, δημοσίᾳ προικι-
 ζεσθαι, τοὺς δ' υἱοὺς ἐν ἡλικίᾳ γενομένους ἐν τῷ
 θεάτρῳ στεφανῶσαι τοῖς Διονυσίοις παροπλία. διὰ
 δὲ τούτων ἐκκαλεσάμενοι τὰς ἀπάντων προθυμίας εἰς
 τὸ τοὺς κινδύνους ὑπομένειν εὐψύχως, ἐποίησαντο
 καὶ τῶν ἄλλων τὴν ἐνδεχομένην παρασκευὴν. ὁμοιο-
 οῦντος γὰρ τοῦ πλήθους, οἱ μὲν εὐποροὶ χρήματ' εἰσέ-
 φερον, οἱ δὲ τεχνίται τὰς αὐτῶν ἐπιστήμας παρείχοντο
 πρὸς τὴν τῶν ὀπλων κατασκευὴν· ἅπας δ' ἦν ἐνεργός,
 τῇ φιλοτιμίᾳ τοὺς ἄλλους ὑπερθέσθαι σπεύδων. διό-
 περ οἱ μὲν ἐγίνοντο περὶ τοὺς ὄξυβελεῖς καὶ πετροβό-
 λους, οἱ δὲ περὶ τὴν τῶν ἄλλων παρασκευὴν· τινὲς δὲ
 τὰ πεπονηκότα τῶν τευχῶν ἐπεσκεύαζον· πλείστοι δὲ
 λίθους πρὸς τὰ τεῖχη φέροντες ἐσώρευον. ἐξέπεμψαν
 δὲ καὶ τῶν ἄριστα πλεουσῶν νεῶν τρεῖς ἐπὶ τοὺς πολε-
 μίους, καὶ τοὺς παρακομίζοντας αὐτοῖς ἀγορὰς ἐμπό-
 ρους. αὗται δὲ παραδόξως ἐπιφανεῖσαι πολλὰ μὲν
 πλοῖα τῶν ἐπὶ τὴν προνομὴν τῆς χώρας ὠφελείας χάριν
 πλεόντων ἐμπόρων κατεπόντισαν, οὐκ ὀλίγα δὲ καὶ
 πρὸς τὸν αἰγιαλὸν κατασπῶσαι συνέκλυσαν, καὶ τῶν
 αἰχμαλώτων τὰ δυνάμενα δοῦναι λύτρον παρεκόμενον
 εἰς τὴν πόλιν. συνέθεντο γὰρ οἱ Ῥόδιοι πρὸς τὸν Δη-
 μήτριον ὥστε ἀλλήλοις διδόναι λύτρον, ἔλευθεροῦμέν
 χιλίας δραχμαῖς, δούλου δὲ πεντακοσίας.

Oppugnationis descriptio accurata.

85. Πρὸς τὰς θέσεις τῶν ὀργάνων δὲ ὁ Δημή-
 τριος ἀφ' ὅσονον ἔχων ἀπάντων χρηγίαν, ἤρξατο κα-
 τασκευάζειν δύο χελώνας, τὴν μὲν πρὸς τοὺς πετρο-
 βόλους, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ὄξυβελεῖς· ἀμφοτέρους δὲ

ταύτας ἐπὶ δύο πλοίων φορηγῶν διαβεβηκότων καὶ
 κατεξευγμένων. δύο δὲ πύργους τετραστέγους, ὑπερ-
 έχοντας τοῖς ὕψει τῶν ἐπὶ τοῦ λιμένος πύργων·
 ἐκάτερον δὲ τούτων ἐπὶ δύο πλοίων ἴσων βεβηκότων
 καὶ κατείλημμένων, ὥπως ἐν τῷ προσάγειν ἢ στάσις
 ἐκάτερα τῶν πλευρῶν ἰσόρροπον ἔχη ἀπὸ βάρους. κα-
 τεσκεύασε δὲ καὶ χάρακα πλωτὸν ἐπὶ τετραπόδων
 ξύλων καθηλωμένων, ὅπως προσπλέον οὗτος
 κωλύῃ τοὺς πολεμίους ἐπιπλέοντας ἐμβολὰς διδόν-
 ναι τοῖς φέρουσι τὰς μηχανὰς πλοίοις. ἐν ᾧσιν δὲ
 ταῦτα τὴν συντέλειαν ἐλάμβανεν, ἀθροίσας τοὺς
 ἀδροτάτους τῶν λέμβων, καὶ τούτους καταφράξας
 σανίσι, καὶ θυρίδας κλειστάς κατασκευάσας, ἐνέ-
 θετο μὲν τῶν τρισπιθάμων ὀξυβελῶν τοὺς πορρόωτάτω
 βάλλοντας, καὶ τοὺς τούτοις κατὰ τρόπον χρησομέ-
 νους, ἔτι δὲ τοξότας Κρητίας· τὰς δὲ ναῦς προσαγα-
 γῶν ἐντὸς βέλους, κατετίτρωσκε τοὺς κατὰ τὴν πό-
 λιν, ὑψηλότερα τὰ παρὰ τὸν λιμένα τέιχη κατασκευά-
 ζοντας. οἱ δὲ Ῥόδιοι, θεωροῦντες τοῦ Δημητρίου
 τὴν πᾶσαν ἐπιβολὴν οὖσαν ἐπὶ τὸν λιμένα, καὶ αὐ-
 τοὶ τὰ πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τούτου παρεσκευάζοντο.
 δύο μὲν οὖν ἔστησαν μηχανὰς ἐπὶ τοῦ χώματος,
 τρεῖς δ' ἐπὶ φορηγῶν πλοίων, πλησίον τῶν κλει-
 θρων τοῦ μικροῦ λιμένος. ἐν δὲ ταύταις ἔθηκαν
 πλῆθος ὀξυβελῶν καὶ πετροβόλων παντοίων τοῖς
 μεγέθεσιν, ὅπως, εἴν τε ἀποβιβάζωσιν οἱ πολέμιοι
 πρὸς τὸ χῶμα στρατιώτας, εἴν τε τὰς μηχανὰς προσ-
 ἄγωσι, διὰ τούτων αὐτοὺς εἰργασθαι τῆς ἐπιβολῆς.
 ἐπέστησαν δὲ καὶ τοῖς ὀρμῶσι τῶν φορηγῶν πλοίων

ἐν τῷ λιμένι βελοσιάσεις οἰκείως τοῖς ἐπιτίθεσθαι μέλλουσι καταπέλτας.

86. Ἀμφοτέρων δὲ τοῦτον τὸν πρόπον παρεσκευασμένων, ὁ Δημήτριος τὸ μὲν πρῶτον ἐπιβαλόμενος προσάγειν τὰς μηχανὰς τοῖς λιμένιν ἐκωλύθη κλύδωνος ἐπιγερομένου τραχυτέρου. μετὰ δὲ ταῦτα νυκτὸς εὐδίας λαβόμενος, ἔλαθε παραπλεύσας, καὶ καταλαβόμενος ἄκρον τὸ χῶμα τοῦ μεγάλου λιμένος, εὐθύς τε περιχαράκωσε τὸν τόπον, καὶ διέφραξε θυρώμασι καὶ πέτραις· ἐξεβίβασε δ' εἰς αὐτὸν στρατιώτας τετρακοσίους, καὶ βελῶν πλήθος παντοδαπῶν, ἀπέχοντος ἀπὸ τῶν τειχῶν τοῦ τόπου πέντε πλέθρα. ἔπειθ' ἡμέρας γενομένης παρεκόμισαν τὰς μηχανὰς εἰς τὸν λιμένα μετὰ σάλπιγγος καὶ κραυγῆς, καὶ τοῖς μὲν ἐλάττωσιν ὀξυβέλῃσι καὶ μακροὴν φερομένοις ἀνείργε τοὺς ἐργαζομένους τὸ παρὰ τὸν λιμένα τεῖχος· τοῖς δὲ πετροβόλοις τὰς τε μηχανὰς τῶν πολεμίων, καὶ τὸ διὰ τοῦ χώματος τεῖχος, τῇ μὲν διέσεισε, τῇ δὲ κατέβαλεν, ἀσθενὲς ὑπάρχον καὶ ταπεινὸν ἐκείνοις τοῖς καιροῖς. ἀμυνομένων δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως εὐρώστω, τότε μὲν ὅλην τὴν ἡμέραν διετέλεσαν ἀμφοτέρωι πολλὰ καλὰ καὶ δρωῖντες καὶ πάσχοντες· τῆς δὲ νυκτὸς ἤδη καταλαμβανούσης, ὁ μὲν Δημήτριος τοῖς ὀρυμνολκούσαις ναυσὶν ἀπήγαγε τὰς μηχανὰς πάλιν ἔξω βέλους· οἱ δὲ Ρόδιοι ξηρῶς ὕλης καὶ δαδὸς ἀκάτια πληρώσαντες, καὶ πῦρ ἐνθήμενοι, τὸ μὲν πρῶτον ἐπιδιώξαντες προσέπλεον ταῖς μηχαναῖς ταῖς τῶν πολεμίων, καὶ τὴν ὕλην ὑφῆψαν· μετὰ δὲ ταῦτα

τῶ πλωτῶ χάρακι καὶ τοῖς βέλεσιν ἀνειροχθέντες, συνηναγκάσθησαν χωρεῖν εἰς τοῦπίσω. τῆς δὲ φλογὸς ἐπισχούσης, ὀλίγοι μὲν κατασβέσαντες ἐπανῆλθον σὺν τοῖς σκάφεσιν, οἱ πλεῖστοι δὲ καιομένων τῶν ἀκατίων ἐξεκολύμβησαν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ κατὰ μὲν θάλατταν ὁ Δημήτριος παραπλησίαν ἐποίησατο τὴν ἐπίθεσιν, κατὰ δὲ τὴν γῆν προσέταξεν ἅμα πανταχόθεν προσβάλλειν μετ' ἀλαλαγμοῦ καὶ σάλπιγγος, ὅπως εἰς ἀγωνίαν καὶ φόβον ἀγάγῃ τοὺς Ῥόδιους, πολλῶν τῶν ἀντισπασμάτων ὄντων.

87. Τοιαύτην δὲ τὴν πολιορκίαν ποιησάμενος ἐφ' ἡμέρας ὄντῳ, τὰς μὲν μηχανὰς τὰς ἐπὶ τοῦ χώματος τοῖς ταλαντιαίοις πετροβόλοις συνέτριψε, τοῦ δὲ διατειχίσματος τὸ μεσοπύργιον σὺν αὐτοῖς τοῖς πύργοις διέσεισε. κατελάβοντο δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν τινες μέρος τοῦ παρὰ τὸν λιμένα διατειχίσματος· ἐφ' οὗ συστραφέντες οἱ Ῥόδιοι μάχην συνῆψαν, καὶ πολλαπλᾶσι τοῖς γενόμενοι τοὺς μὲν ἀντίλον, τοὺς δ' ἐπαυελθεῖν εἰς τοῦπίσω συνηνάγκασαν. συνήρχει δὲ καὶ τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἢ τοῦ παρὰ τὸ τεῖχος τόπου τραχύτης, πολλῶν καὶ μεγάλων πετρῶν κατὰ τὸ συνεχὲς κειμένων παρὰ τὴν οἰκοδομὴν ἔξω τοῦ τείχους. τῶν δὲ τοὺς στρατιώτας τούτους κομισάντων σκαφῶν οὐκ ὀλίγων διὰ τὴν ἀγωνίαν ἐποκειλάντων, οἱ Ῥόδιοι ταχέως τὰ μὲν ἀκροστόλια περιέσπασαν· ὕλην δὲ ξηρὰν καὶ δάδας ταῖς ναυσὶν ἐρέντες ἐνέπηρσαν. τούτων δὲ περὶ ταῦτ' ὄντων, οἱ μὲν τοῦ Δημητρίου στρατιῶται πανταχοῦ περιπλέοντες, κλί-
Dion. T. V. C c

μακας προσέφερον τοῖς τείχεσι καὶ βιαίότερον ἐνέ-
κειντο, συναγωνιζομένων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς παν-
ταχόθεν, καὶ συναλαλαζόντων. ἔνθα δὴ πολλῶν
παραβόλως κινδυνευσάντων, καὶ συχνῶν ἀναβάντων
ἐπὶ τὰ τείχη, συνίστατο καρτερὰ μάχη, τῶν μὲν ἔξω-
θεν βιαζομένων, τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως ἀθρόως πα-
ραβοηθούντων. τέλος δὲ τῶν Ῥοδίων ἐκθύμως ἀγω-
νιζομένων, οἱ μὲν ἔπесον τῶν προσαναβάντων, οἱ δὲ
κατατραυματισθέντες ἐάλωσαν· ἐν οἷς ἦσαν τινες
καὶ τῶν ἐπιφανεστάτων ἡγεμόνων. τοιούτων δὲ γε-
νομένων τοῖς ἔξωθεν ἐλατιωμάτων, ὁ μὲν Δημήτριος
ἀπεκόμισε τὰς μηχανὰς εἰς τὸν ἴδιον λιμένα, καὶ τὰ
πεπονηκότα τῶν πλοίων καὶ μηχανῶν ἐπισκεύασεν·
οἱ δὲ Ῥόδιοι τοὺς μὲν τελευτήσαντας τῶν πολιτῶν
ἔθαψαν, τὰ δὲ ὄπλα τῶν πολεμίων καὶ τὰ ἀκροστό-
λια τοῖς θεοῖς ἀνέθηκαν· τὰ δὲ διὰ τῶν πετροβό-
λων πεπιτωκότα τῶν τειχῶν ἀνωκοδόμουν.

Acerrime obnituntur Rhodii, hostiumque impetus sustinent.
Emissae Rhodiorum naves magna clade Demetrii classem afficiunt,
tempestate praeterea oppressam. Simul Cnosii et Ptolemaeus Rho-
diis auxilio veniunt.

88. Δημήτριος δὲ περὶ τὴν ἐπισκευὴν τῶν μη-
χανῶν καὶ τῶν πλοίων ἡμέρας ἐπὶ γενόμενος, καὶ
πάντα τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν παρασκευασάμενος,
πάλιν ἐπέπλευσε τῷ λιμένι. πᾶσα γὰρ ἦν ἡ σπουδὴ
περὶ τὸ κρατῆσαι τούτου, καὶ τῆς σιτοπομπείας ἀπο-
κλείσαι τοὺς κατὰ τὴν πόλιν. γενόμενος δ' ἐντὸς
βέλους, τοῖς μὲν πυρφόροις πολλοῖς οὖσιν εἰς τὰ διω-
ριζόμενα πλοῖα τῶν Ῥοδίων ἐνέβαλε, τοῖς δὲ πετρο-
βόλοις τὰ τείχη διέσεισε, τοῖς δ' ὀξυβελείαις τὰ φαινό-

μενα τῶν σωμάτων κατεΐτρωσκε. συνεχοῦς οὖν καὶ
 καταπληκτικῆς γενομένης τῆς προσβολῆς, οἱ μὲν πα-
 ρὰ τοῖς Ῥοδίοις ναύκληροι διαγωνιάσαντες περὶ τῶν
 πλοίων, κατέσβησαν τὰ πυρφόρα. οἱ δὲ πρυτάνεις,
 κινδυνεύοντος ἄλῶναι τοῦ λιμένος, παρεκάλεσαν τοὺς
 ἀρίστους τῶν πολιτῶν τὸν ὑπὲρ τῆς κοινῆς σωτηρίας
 ὑπομῆναι κίνδυνον. πολλῶν μὲν οὖν προθύμως
 ὑπακουόντων, τρεῖς ναῦς τὰς κρατίστας ἐπλήρωσαν
 ἐπιλέκτων ἀνδρῶν, οἷς παρήγγειλαν πειρᾶσθαι τοῖς
 ἐμβόλοις βυθίσαι τὰ πλοῖα, τὰ τὰς μηχανὰς κομίζον-
 τα τῶν πολεμίων. οὗτοι μὲν οὖν, καίπερ πολλῶν
 ἐπ' αὐτοὺς φερομένων βελῶν, ὥσάμενοι τὸ μὲν πρῶ-
 τον τὸν σεισθηρωμένον χάρακα διέσπασαν· τοῖς δὲ
 πλοίοις πολλὰς ἐμβολὰς δόντες, καὶ θαλάττης αὐτὰ
 πληρώσαντες, δύο μὲν τῶν μηχανῶν κατέβαλον· τῆς
 δὲ τρίτης ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Δημήτριον εἰς τοῦπίσω
 τοῖς ῥύμασιν ἐλκομένης, οἱ μὲν Ῥόδιοι θαρσύν-
 σαντες τοῖς καταρωθωμένοις, θρασύτερον τοῦ καθ-
 ἤκοντος προέπιπτον εἰς τὸν κίνδυνον. διὸ πολλῶν
 αὐτοῖς καὶ μεγάλων νεῶν περιχυθεισῶν, καὶ τοῖς
 ἐμβόλοις πολλὰ μέρη τῶν τοίχων ἀναρρήτιόντων, ὁ
 μὲν ναύαρχος Ἐξήκεστος καὶ ὁ τριήραρχος καὶ τινες
 ἄλλοι κατατραυματισθέντες ἤλωσαν· τοῦ δ' ἄλλου
 πλήθους ἐκκολυμβήσαντος, καὶ διανηξαμένου πρὸς
 τοὺς ἰδίους, μία μὲν τῶν νεῶν ὑποχείριος ἐγένετο
 τοῖς περὶ τὸν Δημήτριον, αἱ δ' ἄλλαι διέφυγον τὸν
 κίνδυνον. τοιαύτης οὖν γενομένης τῆς ναυμαχίας, ὁ
 μὲν Δημήτριος ἄλλην μηχανὴν κατεσκεύασε, τριπλα-
 σίαν τῇ ὕψει καὶ πλάτει τῆς πρότερον. προσάγοντος δ',

αὐτὴν πρὸς τὸν λιμένα, νότος ἐκνεφίας ἐπιγενόμενος
τὰ μὲν ὀρμαίνοντα τῶν πλοίων συνέκλυσε, τὴν δὲ
μηχανὴν κατέβαλε. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ Ῥόδιοι τῷ
καιρῷ δεξιῶς χρησάμενοι, πύλην ἀνοξάντες ἐπέθεντο
τοῖς τὸ χῶμα κατειληφόσι. γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ
πολὺν χρόνον ἰσχυρᾶς, καὶ τοῦ μὲν Δημοτρίου διὰ
τὸν χειμῶνα μὴ δυναμένου βοηθῆσαι, τῶν δὲ Ῥο-
δίων ἐκ διαδοχῆς ἀγωνιζομένων, ἡναγκάσθησαν οἱ
τοῦ βασιλέως ἀποθέμενοι τὰ ὅπλα παραδοῦναι σφᾶς
αὐτοὺς, ὄντες σχεδὸν τετρακόσιοι. τούτων δὲ τῶν
προτερημάτων γενομένων τοῖς Ῥοδίοις, κατέπλευσαν
τῇ πόλει σύμμαχοι, παρὰ μὲν Κνωσίων ἑκατὸν πεν-
τήκοντα, παρὰ δὲ Πτολεμαίου πλείους τῶν πεντα-
κοσίων, ὧν ἦσαν τινὲς Ῥόδιοι μισθοφοροῦντες πα-
ρὰ τῷ βασιλεῖ. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν ἐν Ῥόδῳ πολιор-
κίαν ἐν τούτοις ἦν.

Agathocles in Sicilia interea bellum in Dinocratem renovat.
Pugna apud Gorgium (Torgium) commissa, vincit Agathocles.
Captos contra datam fidem obtruncat.

89. Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν, Ἀγαθοκλῆς, οὐ δύ-
νάμενος διαλύσασθαι πρὸς τοὺς περὶ Λεινοκράτην
φυγάδας, ἀνέξευξεν ἐπ' αὐτοὺς μεθ' ἧς εἶχε δυνά-
μεως, νομίζων ἀναγκαῖον ὑπάρχειν αὐτῷ διακινδύ-
νευειν καὶ παραβάλλεσθαι περὶ τῶν ὅλων. συνηκο-
λούθουν δ' αὐτῷ πεζοὶ μὲν οὐ πλείους τῶν πεντακισ-
χιλίων, ἵππεῖς δὲ εἰς ὀκτακοσίους. οἱ δὲ περὶ Λει-
νοκράτην φυγάδες, ὄρωντες τὴν τῶν πολεμίων ὁρμὴν,
ἄσμενοι κατήντησαν εἰς τὴν μάχην, ὄντες πολλαπλά-
σιοι. πεζοὶ μὲν γὰρ ὑπῆρχον πλείους τῶν δισμυ-
ρίων καὶ πεντακισχιλίων, ἵππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους

τρισχιλίων. ἀντιστρατοπεδευσάντων δ' αὐτῶν περὶ
 τὸ καλούμενον Γόργιον, καὶ μετὰ ταῦτα παραταξα-
 μένων, ἐπ' ὀλίγον μὲν χρόνον συνέστη καρτεράμαχη
 διὰ τὰς ἀμφοτέρων προθυμίας· μετὰ δὲ ταῦτα
 τῶν πρὸς τὸν Λεινοκράτην διαφερομένων τινές, ὄν-
 τες πλείους τῶν δισχιλίων, μετεβάλοντο πρὸς τὸν
 τύραννον, καὶ τοῖς φυγάσιν αἷτιοι κατέστησαν τῆς
 ἥτις. οἱ μὲν γὰρ μετ' Ἀγαθοκλέους ὄντες πολὺ
 μᾶλλον ἐθαρόθησαν, οἱ δὲ Λεινοκράτη συναγωνιζόμε-
 νοι κατεπλάγησαν· καὶ νομίσαντες πλείους εἶναι
 τοὺς ἀφισταμένους, πρὸς φυγὴν ὤρμησαν. εἰθ' ὁ
 μὲν Ἀγαθοκλῆς διώξας αὐτοὺς μέχρι τινός, καὶ τοῦ
 φρονεῖν ἀποσχόμενος, διεπέμψατο πρὸς τοὺς ἥτιη-
 μένους, ἅξιόν παύσασθαι μὲν τῆς διαφορᾶς, κατὰ-
 πορευθῆναι δ' εἰς τὰς πατρίδας· εἰληφέναι γὰρ
 αὐτοὺς πείραν τοῦ μηδὲ ποτ' ἂν δύνασθαι περιγενέ-
 σθαι τοὺς φυγάδας ἀγωνιζομένους πρὸς αὐτόν, ὅτε
 καὶ νῦν πολλαπλασίους ὄντας αὐτοὺς ἥτιησθαι.
 τῶν δὲ φυγάδων οἱ μὲν ἵππεῖς ἅπαντες ἀπὸ τῆς φυ-
 γῆς διεσώθησαν εἰς Ἀμβικας χωρίον· τῶν δὲ πεζῶν
 ἔνιοι μὲν νυκτὸς ἐπιγενομένης διέδρασαν, οἱ δὲ
 πλείους καταλαβόμενοι λόφον, καὶ τὴν μὲν ἐκ τοῦ
 διαγωνίζεσθαι νίκην ἀπελπίσαντες, ἐπιθυμοῦντες
 δὲ συγγενῶν καὶ φίλων καὶ πατρίδος καὶ τῶν ἐν
 ταύτῃ καλῶν, διελύσαντο πρὸς Ἀγαθοκλέα. λαβόν-
 των οὖν αὐτῶν πίστις, καὶ καταβάντων ἀπὸ τινος
 ἐρυμνοῦ λόφου, τὰ μὲν ὅπλα παρείλετο, τὴν δὲ δύ-
 ναμιν περιστήσας, ἅπαντας κατηκόντισεν, ὄντας πε-
 ρὶ ἑπτακισχιλίους, ὥς Τίμαιός φησιν, ὥς δ' ἔνιοι

γράφουσιν, εἰς τετρακισχιλίους. αἰὲν γὰρ ὁ τύραννος οὗτος πίστεως μὲν καὶ τῶν ὄρκων κατεφρόνει, τὴν δ' ἰδίαν ἰσχὺν οὐκ ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ὑποτιταγμένων ἀσθενείας περιεποιεῖτο, πλεῖον δεδοικώς τοὺς συμμάχους ἢ τοὺς πολεμίους.

Dinocratem inter amicos recipit. Addita commemoratio rerum a Romanis contra Samnites feliciter gestarum

90. Τὴν δὲ ἀντιτεταγμένην δύναμιν οὕτω διαφθείρας προσεδέξατο τοὺς ὑπολελειμμένους τῶν φυγάδων· καὶ πρὸς Δεινοκράτην διάλυθεις, στρατηγὸν αὐτὸν μέρους τῆς δυνάμεως ἀπέδειξε, καὶ διετέλεσε πιστεῖων τὰ μέγιστα. Θαυμάσεις δ' ἂν τις ἐν τοῦτοις τὸν Ἀγαθοκλέα, πῶς πρὸς ἅπαντας ὑπόπτως ἔχων, καὶ μηδέποτε μηδενὶ βεβαίως πιστεύσας, πρὸς μόνον Δεινοκράτην διετήρησε τὴν φιλίαν μέχρι τελευτῆς. ὁ δὲ Δεινοκράτης προδοὺς τοὺς συμμάχους, τὸν μὲν Πασίφιλον ἐν τῇ Γέλα συναρπάσας ἀπέκτεινε· τὰ δὲ φρούρια καὶ τὰς πόλεις ἐνεχείρισεν Ἀγαθοκλεῖ, διετῆ χρόνον ἀναλώσας εἰς τὴν τῶν πολεμίων παρὰθεσιν. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ῥωμαῖοι μὲν Παλινίους καταπολεμήσαντες τὴν χώραν ἀφείλοντο, καὶ τισι τῶν δοξάντων τὰ Ῥωμαίων πεφρονηκέναι μετέδωκαν τῆς πολιτείας· μετὰ δὲ ταῦτα Σαμνιτῶν τὴν Φαλερίτιν πορθοῦντων, ἀνέξευξαν ἐπ' αὐτοὺς οἱ ὑπατοί· καὶ γενομένης παρατάξεως, ἐπροτέρησαν οἱ Ῥωμαῖοι. σημείας μὲν οὖν ἀνείλον εἴκοσι, στρατιώτας δ' ἐξώγησαν ὑπὲρ τοὺς δισχιλίους. τῶν δ' ὑπᾶτων εὐθύς ἐλόγτων πόλιν Βώλαν, Γέλλιος Γάιος δ' τῶν Σαμνιτῶν ἡγεμὼν ἐφάνη μετὰ στρατιωτῶν ἑξα-

κισχιλίων. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυραῖς, αὐτὸς τε ὁ Γέλλιος ἑάλω, καὶ τῶν ἄλλων Σαμνιτῶν οἱ πλεῖστοι μὲν κατεκόπησαν, τινὲς δὲ καὶ ζῶντες συνελήφθησαν. οἱ δ' ὑπατοὶ τοιοῦτοις προτερήμασι χρῆσάμενοι, τῶν συμμαχίδων πόλεων τὰς ἀλούσας ἀνεκτήσαντο, Σώραν, Ἀρπίναν, καὶ Σερεννίαν.

Olymp. CXIX, 1. Cum Rhodi oppugnatio, a mari suscepta, haud processisset, Demetrius urbem a terra adoriri instituit. Machinamentum apparatus.

91. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος, Ἀθήνησι μὲν ἤρχε Φερεκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο Πόπλιος Σεμπρόνιος καὶ Πόπλιος Σουλπίκιος· Ὀλυμπιάς δ' ἤχθη παρὰ τοῖς Ἡλείοις ἐννάτη πρὸς ταῖς ἑκατὸν δέκα, καθ' ἣν ἐνέκα στάδιον Ἀνδρομένης Κορίνθιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Δημήτριος μὲν Ῥόδον πολιορκῶν, ἐπὶ ταῖς κατὰ θάλατταν προσβολαῖς ἀποτυγχάνων, ἀπὸ τῆς γῆς διέγνω τὰς ἐπιθέσεις ποιῆσθαι. παρασκευασάμενος οὖν ὕλης παντοίας πλῆθος, κατεσκεύασε μηχανὴν τὴν καλουμένην Ἐλέπολιν, ὑπεραίρουσαν πολὺ τῷ μεγέθει τῶν πρὸ αὐτῆς γενομένων. ἐσχαρίου γὰρ ὄντος τετραγώνου, τὴν μὲν πλευρὰν ἐκάστην ὑπεστήσατο πηχῶν σχεδὸν πεντήκοντα, συμπεπηγυῖαν ἐκ τετραγώνων ξύλων σιδήρῳ δεδεμένων· τὴν δὲ ἀνὰ μέσον χώραν διέλαβε δοκοῖς ἀλλήλων ἀπεχούσαις ὥσανεὶ πῆχυν, ὅπως παρὰ τοιαύταις ἢ τοῖς παρωθεῖν τὴν μηχανὴν μέλλουσι. τὸ δὲ πᾶν βάρος ἦν ὑπότροχον, στερεοῖς καὶ μεγάλοις ὀκτὼ τροχοῖς ὑπειλημμένον. τὰ γὰρ πάχη τῶν ἀψίδων ὑπῆρχε πηχῶν δυοῖν, σεσιδηρωμένα λεπίσιν ἰσχυραῖς. πρὸς

δὲ ταῖς ἐκ πλαγίας μεταθέσειν ἦσαν ἀντίστροφαι
 πεπραγματευμένα, δι' ὧν ἡ πᾶσα μηχανὴ ῥαδίως
 παντοίαν ὑπελάμβανε κίνησιν. ἐκ δὲ τῶν γωνιῶν
 ὑπῆρχον ἴσοι τῷ μήκει βραχὺ λείποντες τῶν ἐκατὸν
 πηχῶν, οὕτως συννευκότες εἰς ἀλλήλους, ὥστε τοῦ
 παντός κατασκευάσματος ὄντος ἐννεαστέγου, τὴν
 μὲν πρώτην στέγην ὑπάρχειν κλινῶν τεσσαράκοντα
 τριῶν, τὴν δ' ἀνωτάτω ἐννέα. τὰς δὲ τρεῖς πλευρὰς
 τῆς μηχανῆς ἔξωθεν συνεκάλυψε λεπίσι σιδηραῖς κα-
 θηλωμέναις, ἵνα μηδὲν ὑπὸ τῶν πυροφόρων βλάβη-
 ται. θυρίδας δ' εἶχον αἱ στέγαι κατὰ πρόσωπον,
 τοῖς μεγέθεσι καὶ τοῖς σχήμασι πρὸς τὰς ιδιότη-
 τας τῶν μελλόντων ἀφίεσθαι βελῶν ἀρμοζού-
 σας. αὗται δὲ εἶχον καλύμματα διὰ μηχανῆς ἀνα-
 σπώμενα, δι' ὧν ἀσφάλειαν ἐλάμβανον αἱ κατὰ
 τὰς στέγας περὶ τὴν ἄφρῃ τῶν βελῶν ἀναστρεφόμε-
 νοι. ἦσαν μὲν γὰρ ἐκ βυσσῶν περιερόταμμένα,
 πλήρη δὲ ἐρίων, εἰς τὸ τὴν πληγὴν ἐνδιδόναι τῶν
 λιθοβόλων. ἐκάστη δὲ τῶν στεγῶν εἶχε δύο κλίμα-
 κας πλατείας, ὧν τῇ μὲν πρὸς τὴν ἀνοκομιδὴν τῶν
 χρησίμων, τῇ δὲ πρὸς τὴν κατάβασιν ἐχρῶντο, πρὸς
 τὸ χωρὶς θορύβου πᾶν ὑπηρετεῖσθαι. οἱ δὲ μέλλον-
 τες κινήσειν τὴν μηχανὴν ἐξελέχθησαν ἐξ ἀπάσης τῆς
 δυνάμεως οἱ ταῖς ῥώμασι διαφέροντες ἄνδρες τρισ-
 χίλιοι καὶ τετρακόσιοι. τούτων δ' οἱ μὲν ἐντὸς
 ἀποληφθέντες, οἱ δ' ἐκ τῶν ὀπισθεν μερῶν παρι-
 στάμενοι προσώθουν, πολλὰ τῆς τέχνης συνεργούσης
 εἰς τὴν κίνησιν. κατεσκευάσε δὲ καὶ χελώνας τὰς
 μὲν χωστρίδας, τὰς δὲ κριοφόρους, καὶ στοὰς δι' ὧν

ἔμελλον οἱ τοῖς ἔργοις προσιόντες ἐλεύσεσθαι καὶ πάλιν ἐπιστρέφειν ἀσφαλῶς. τοῖς δ' ἐκ τῶν νεῶν πληρώμασιν ἀνέκαθ' ἤρε τον τόπον ἐπὶ σταδίους τέτταρας, δι' ὧν ἔμελλε προσάξειν τῆς κατασκευασθείσας μηχανάς· ὥστε γίνεσθαι τὸ ἔργον ἐπὶ μῆκος μεσομυρρίων ἑξ, καὶ πύργων ἐπτά. τὸ δ' ἡθροισμένον πλῆθος τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν τοῖς ἔργοις προσιόντων οὐ πολὺ ἐλείπετο τῶν τρισμυρίων.

Demetrii singularis in oppugnandis urbibus sollertia, unde Poliorcetae nomen inditum. Forma et dignitas corporis, ingenii praestantia, mores.

92. Διόπερ τῇ πολυχειρίᾳ τάχιον τῆς προσδοκίας ἀπάντων ἐπιτελουμένων, φοβερός ἦν δ' Δημήτριος τοῖς Ῥοδίοις. οὐ μόνον γὰρ τὰ μεγέθη τῶν μηχανῶν καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἡθροισμένης δυνάμεως ἐξέπληττεν αὐτοὺς, ἀλλὰ καὶ τὸ τοῦ βασιλέως βίαιον καὶ φιλότεχνον ἐν ταῖς πολιορκίαις. εὐμήχανος γὰρ ὢν καθ' ὑπερβολὴν ἐν ταῖς ἐπινοίαις, καὶ πολλὰ παρὰ τὴν τῶν ἀρχιτεκτόνων τέχνην παρευρίσκων, ὠνομάσθη μὲν Πολιορκητῆς, τὴν δ' ἐν ταῖς προσβολαῖς ὑπεροχὴν καὶ βίαν τοιαύτην εἶχεν, ὥστε δόξαι μηδὲν οὕτως ὀχυρὸν εἶναι τεῖχος, ὃ δύναιτ' ἂν τὴν ἀπ' ἐκείνου τοῖς πολιορκουμένοις ἀσφάλειαν παρέχεσθαι. ἦν δὲ καὶ κατὰ τὸ μέγεθος τοῦ σώματος καὶ κατὰ τὸ κάλλος ἡρώϊκόν ἀποφαίνων ἀξίωμα, ὥστε καὶ τοὺς ἀφικνουμένους τῶν ξένων, θεωροῦντας εὐπρέπειαν κεκοσμημένην ὑπεροχῇ βασιλικῇ, θαυμάζειν καὶ παρακολουθεῖν ἐν ταῖς ἐξόδοις ἔνεκεν τῆς θείας. ἐπὶ δὲ τούτοις ὑπῆρχε καὶ τῇ ψυχῇ μετέωρος καὶ μεγαλοπρεπής, καὶ καταφρονῶν οὐ τῶν πολλῶν μόνον, ἀλ-

λά καὶ τῶν ἐν ταῖς δυναστείαις ὄντων· καὶ, τὸ πάντων
 ἰδιαιτάτον, κατὰ μὲν τὴν εἰρήνην ἐν μέθαις διέτρι-
 βε καὶ συμποσίοις ἔχουσιν ὀρχήσεις καὶ κώμους·
 καὶ τὸ σύνολον, ἐξήλου τὴν μυθολογουμένην ποτὶ
 γενέσθαι κατ' ἀνθρώπους τοῦ Διονύσου διαθέσιν·
 κατὰ δὲ τοὺς πολέμους ἐνεργὸς ἦν καὶ νήφων, ὥστε
 παρὰ πάντας τοὺς ἐργατευομένους ἐναγώνιον παρέ-
 χεσθαι τὸ σῶμα καὶ τὴν ψυχὴν· ἐπὶ γὰρ τούτου
 βέλη τὰ μέγιστα συνετελέσθη, καὶ μηχαναὶ παν-
 τοῖαι, πολὺ τὰς παρὰ τοῖς ἄλλοις γενομένας ὑπεραί-
 ρουσαι· καὶ σκῆψη δὲ μέγιστα καθείλκυσε οὗτος
 μετὰ τὴν πολιορκίαν ταύτην, καὶ τὴν τοῦ πατρὸς
 τελευτήν.

Rhodiurum opera, hostium conatibus opposita.

93. Οἱ δὲ Ῥόδιοι, θεωροῦντες τὴν προκοπὴν
 τῶν παρὰ τοῖς πολεμίοις ἔργων, κατεσκεύασαν ἐντὸς
 ἑτέρου τεῖχος παράλληλον τῷ μέλλοντι πονεῖν κατὰ
 τὰς προσβολάς. ἐχρῶντο δὲ λίθοις, καθαιροῦντες
 τοῦ θεάτρου τὸν περίβολον καὶ τὰς πλησίον οἰκίας·
 εἴτι δὲ τῶν ἱερῶν ἔνια, τοῖς θεοῖς εὐξάμενοι καλλίονα
 κατασευάσειν, σωθείσης τῆς πόλεως. ἔξεπεμψαν δὲ
 καὶ τῶν νεῶν ἐννέα, διακελευσάμενοι τοῖς ἀφηγουμέ-
 νοις πανταχῇ πλεῖν, καὶ παραδόξως ἐπιφαινομένους,
 ἃ μὲν βυθίζειν τῶν ἀλισκομένων πλοίων, ἃ δὲ κατὰγειν
 εἰς τὴν πόλιν. ἐκπλευσάντων δὲ τούτων καὶ τριχῇ διαι-
 ρεθέντων, Δαμόφιλος μὲν ἔχων ναῦς τὰς καλουμένας
 παρὰ Ῥοδίοις φυλακίδας, ἔπλευσεν εἰς Κάρπαθον,
 καὶ πολλὰ μὲν πλοῖα τῶν Δημητρίου καταλαβὼν, ἃ
 μὲν τοῖς ἐμβύλοις θραύων κατεπόντιζεν, ἃ δ' ἐπὶ τὸν

αἰγιαλὸν κομίζων ἐνεπύριζεν, ἐκλεγόμενος τῶν σωμά-
 των τὰ χρησιμώτατα. οὐκ ὀλίγα δὲ τῶν κομιζόντων
 τοὺς ἐκ τῆς νήσου καρποὺς κατήγαγεν εἰς τὴν πατρίδα.
 Μενέδημος δὲ τριῶν ἀφηγούμενος τριημιολίων, πλεύ-
 σας τῆς Λυκίας ἐπὶ τὰ Πάταρα, καὶ καταλαβὼν
 ὁρμοῦσαν ναῦν, τοῦ πληρώματος ἐπὶ τῆς γῆς ὄντος,
 ἐνεπύρισε τὸ σκάφος· πολλὰ δὲ πλοῖα τῶν κομιζόν-
 των τὴν ἀγορὰν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ὑποχείρια λα-
 βῶν, ἐξαπέστειλεν εἰς τὴν Ρόδον. εἶλε δὲ καὶ τετρή-
 ρη πλέουσαν μὲν ἐκ τῆς Κιλικίας, ἔχουσαν δὲ εὐθῆ-
 τα βασιλικὴν καὶ τὴν ἄλλην ἀποσκευὴν, ἣν ἡ γυνὴ
 Δημητρίου Φίλα παρασκευασαμένη φιλοτιμότερον
 ἀπεστάλκει τᾶνδρί. τὸν μὲν οὖν ἱματισμὸν ἀπέστει-
 λεν εἰς Αἴγυπτον, οὐσῶν τῶν στολῶν ἁλουργῶν, καὶ
 βασιλεῖ φορεῖν προπαισῶν· τὴν δὲ ναῦν ἐνέωλκχε,
 καὶ τοὺς ναύτας ἀπέδωκε, τοὺς δ' ἐκ τῆς τετρήρου,
 καὶ τοὺς ἐκ τῶν ἄλλων πλοίων τῶν ἁλόντων. τῶν
 δ' ὑπολοίπων νεῶν τριῶν Ἀμύντας ἡγούμενος,
 ἔπλευσεν ἐπὶ νήσῳ, καὶ πολλοῖς πλοίοις περιτυχὼν
 κομίζουσι τὰ πρὸς τὰς μηχανὰς ὁρμώζοντα τοῖς πο-
 λεμίοις, ἃ μὲν αὐτῶν κατέδυσε, ἃ δὲ κατήγαγεν εἰς
 τὴν πόλιν· ἐν οἷς εἰλῶσαν καὶ τεχνῖται τῶν ἀξιο-
 λόγων, καὶ πρὸς βέλη καὶ καταπέλτας τῶν ἐμπειρίας
 διαφερόντων ἑνδεκα. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκκλησίας συν-
 αχθείσης, συνεβούλευόν τινες τὰς εἰκόνας τὰς Ἀντιγό-
 νου καὶ Δημητρίου κατασπάσαι, δεινὸν εἶναι λέγον-
 τες ἐν ἴσῳ τιμᾶσθαι τοὺς πολιορκοῦντας τοῖς εὐεργέ-
 ταις. ἐφ' οἷς ὁ δῆμος ἀχανακτῆσας, τοῦτοις μὲν ὥς
 ἁμαρτιάνουσιν ἐπετίμησε· τῶν δὲ περὶ Ἀντίγονον

τιμῶν οὐδεμίαν μετεκίνησε, καλῶς πρὸς τὸ δόξαν καὶ τὸ συμφέρον βουλευσάμενος. ἥ τε γὰρ μεγαλοψυχία καὶ τὸ βέβαιον τῆς ἐν δημοκρατία κρίσεως παρὰ μὲν τοῖς ἄλλοις ἐπαίνων ἐτύγχανε, παρὰ δὲ τοῖς πολιορκοῦσι, μεταμελείας· τὰς γὰρ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεις οὐδεμίαν ἐνδεδειγμένης εὐνοίαν εἰς τοὺς εὐεργέτας ἐλευθεροῦντες, τὴν διὰ τῆς πείρας φανεῖσαν βεβαιότητα εἰς ἀμοιβὴν χάριτος ἐφαίνοντο καταδουλοῦμενοι. ἔτι δὲ πρὸς τὸ παράδοξον τῆς τύχης, εἰ συμβαίῃ τὴν πόλιν ἀλῶναι, κατελείπει αὐτοῖς πρὸς παραίτησιν, τῆς τηρηθείσης ὑπ' αὐτῶν φιλίας ἀνάμνησις. ταῦτα μὲν οὖν τοῖς Ῥοδίοις ἐπράχθη συνεπῶς.

94. Δημητρίου δὲ διὰ τῶν μεταλλέων ὑπορίζαντος τὸ τεῖχος, τῶν αὐτομόλων τις ἐμήνυσε τοῖς πολιορκουμένοις ὥς οἱ ταῖς ὑπονομαῖς χρώμενοι σχεδὸν ἐντὸς εἰσι τοῦ τεύχους. διόπερ οἱ Ῥόδιοι τάφρον ὀρύξαντες βαθεῖαν παράλληλον τῷ δοκοῦντι πεσεῖσθαι τείχει, ταχὺ καὶ αὐτοὶ ταῖς μεταλλείαις χρώμενοι, συνῆψαν ὑπὸ γῆν τοῖς ἐναντίοις, καὶ διεκώλυσαν· τῆς εἰς τοῦ ὑμπροσθεν πορείας. τῶν δὲ διορυγμάτων παρ' ἀμφοτέροις τηρουμένων, ἐπεχειρήσαντινες τῶν παρὰ τοῦ Δημητρίου διαφθεῖρειν χρήμασι τὸν τεταγμένον ἐπὶ τῆς φυλακῆς ὑπὸ τῶν Ῥοδίων Ἀθηναγόραν· οὗτος δ' ἦν Μιλήσιος μὲν τὸ γένος, ὑπὸ Πτολεμαίου δ' ἐξαπεσταλμένος ἡγεμῶν τῶν μισθοφόρων. ἐπαγγειλάμενος δὲ προδῶσειν, συνετάξεθ' ἡμέραν, καθ' ἣν ἔδει παρὰ Δημη-

τρίου πεμφθῆναί τινα τῶν ἀξιολόγων ἡγεμόνων, τὸν
 νυκτὸς ἀναβησόμενον διὰ τοῦ ὀρύγματος εἰς τὴν
 πόλιν, ὅπως κατασκέψηται τὸν τόπον τὸν μέλλοντα
 δεῖξοθαι τοὺς στρατιώτας. εἰς ἐλπίδας δὲ μεγάλας
 ἀγαγὼν τοὺς περὶ Δημήτριον, ἐμήνυσε τῇ βουλῇ·
 καὶ πέμψαντος τοῦ βασιλέως τῶν περὶ αὐτὸν φίλων
 Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόνα, τοῦτον μὲν ἀναβαντα
 διὰ τῆς διώρυγος συνέλαβον οἱ Ῥόδιοι· τὸν δ' Ἀθη-
 ναγόραν ἐστεφάνωσαν χρυσῷ στεφάνῳ, καὶ δωρεὰν
 ἔδωκαν ἀργυρίου τάλαντα πέντε, σπεύδοντες καὶ τῶν
 ἄλλων μισθοφόρων καὶ ξένων ἐκκαλεῖσθαι τὴν πρὸς
 τὸν δῆμον εὐνοίαν.

Novi Demetrii apparatus.

95. Δημήτριος δὲ, τῶν τε μηχανῶν αὐτῷ τέλος
 ἔχουσῶν καὶ τοῦ πρὸς τὸ τεῖχος τόπου παντὸς ἀνα-
 καθαρθέντος, τὴν μὲν ἐλεπόλιν μέσσην ἔστησε, τὰς
 δὲ χωστρίδας χελώνας ἐπιδιέτλεν, οὕσας εἰς ὀκτώ.
 κατέστησε δ' εἰς ἑκάτερον μέρος τῆς μηχανῆς τέτταρας,
 καὶ τούτων ἑκάστη συνῆψε στοὰν μίαν, εἰς τὸ δύ-
 νασθαι μετ' ἀσφαλείας ἐπιτελεῖν τὸ προσταττόμενον
 τοὺς εἰσιόντας τε καὶ πάλιν ἐξιόντας. κρηιοφόρους δὲ
 δύο πολλαπλασίας τοῖς μεγέθεσιν. εἶχε γὰρ ἑκατέ-
 ραν πηχῶν ἑκατὸν εἴκοσι σεισιδρωμένην, καὶ τὴν
 ἐμβολὴν ἔχουσαν παραπλησίαν νεὼς ἐμβόλῳ, καὶ
 προωθουμένην μὲν εὐκινήτως, ὑπότροπον δὲ καὶ τὴν
 ἐναγώνιον ἐνέργειαν λαμβάνουσαν δι' ἀνδρῶν οὐκ
 ἐλαττόνων ἢ χιλίων. μέλλων δὲ προσάγειν τὰς μη-
 χανὰς τοῖς τεῖχεσι, τοὺς μὲν πετροβόλους καὶ τοὺς
 ὀξυβελεῖς παρήνευκε τῆς ἐλεπόλεως εἰς ἑκάστην σιέ-

γην τοὺς ἰσχυρότερους. ἐπὶ δὲ τον λιμένα καὶ τοὺς πλησίον τόπους ἀπέστειλε τὴν ναυτικὴν δύναμιν, πρὸς δὲ τὸ λοιπὸν τεῖχος τὸ δυνάμενον προσβολὰς δεξασθαι, τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἐπιδιεῖλεν. ἔπειτα δὲ πρὸς ἓν παρακέλευσμα καὶ σημεῖον πάντων συναλαλαζάντων, πανταχόθεν τῇ πόλει προσβολὰς ἐποιεῖτο. διασείοντος δ' αὐτοῦ τοῖς κριοῖς καὶ τοῖς πετροβόλοις τὰ τεῖχη, παρεγενήθησαν Κριδίων πρέσβεις, ἀξιούντες ἐπισχεῖν, καὶ πείσειν ἐπαγγελλόμενοι τοὺς Ῥοδίους δεχέσθαι τὰ δυνατώτατα τῶν προσταγμάτων. ἀνέντος δὲ τοῦ βασιλέως, καὶ τῶν πρέσβειων δεῦρο κῆκεῖσε πολλὰ διαλεχθέντων, πέρας οὐ δυναμένων συμφωνῆσαι, πάλιν ἐνηργεῖτο τὰ τῆς πολιορκίας· καὶ Δημήτριος μὲν κατέβαλε τὸν στερεώτατον τῶν πύργων, ὠκοδομημένον ἐκ λίθων τετραπέδων, καὶ μεσοπύργιον ὅλον διέσεισεν, ὥστε μὴ δύνασθαι τοὺς ἐν τῇ πόλει πάροδον ἔχειν ἐπὶ τὰς ἐπάλξεις κατὰ τοῦτον τὸν τόπον.

Commeatu a Ptolemaeo, Cassandro et Lysimacho adiuvantur Rhodii. Eo recreati, nova vehementia in hostes impetum faciunt.

96. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς Ῥοδίοις πλοίων πληθὺς τῶν τὴν ἀγορὰν κομιζόντων, ἐν οἷς ἦσαν σίτου τριάκοντα μυριάδες ἀρταβῶν σὺν τοῖς ὀσπρίοις· προσφερομένων δ' αὐτῶν πρὸς τὴν πόλιν, ἐπεχείρησε Δημήτριος ἀποσιέλλειν σκάφη τὰ κατὰξοντα πρὸς τὴν αὐτοῦ στρατοπεδεῖαν. φόρου δὲ πνεύματος αὐτοῖς ἐπιγενομένου, ταῦτα μὲν πλήρσι τοῖς ἰστίοις φερόμενα, κατηνέχθη πρὸς τοὺς οἰκείους λιμένας· οἱ δὲ

ὑπὸ Δημητρίου πεμφθέντες ἐπανήλθον ἄπρακτοι.
 ἔπειψε δὲ τοῖς Ῥοδίοις καὶ Κάσσανδρος κριθῶν μεδί-
 μνους μυρίους, καὶ Λυσίμαχος πυρῶν μεδίμνους τε-
 τρακισμυρίους, καὶ κριθῶν τοὺς ἴσους. τηλικαύτης
 οὖν χορηγίας τοῖς κατὰ τὴν πόλιν γενομένης, ἥδη
 κάμνοντες ταῖς ψυχαῖς οἱ πολιορκούμενοι πάλιν ἀνε-
 θάρρυσαν· καὶ κρίναντες συμφέρειν ἐπιτίσθαι ταῖς
 μηχαναῖς τῶν πολεμίων, πυρφόρων τε πλήθος παρε-
 σκεύασαντο, καὶ τοὺς πετροβόλους καὶ τοὺς ὄξυβε-
 λεῖς ἔστησαν ἅπαντας ἐπὶ τοῦ τείχους. νυκτὸς δ'
 ἐπιγενομένης περὶ δευτέραν φυλακὴν, ἄφνω τοῖς
 μὲν πετροβόλοις συνεχῶς τὴν φυλακὴν ἔβαλλον·
 τοῖς δ' ἄλλοις βέλεσι πυρφόροις παντοίοις χρώμενοι,
 τοὺς ἐκεῖ συντρέχοντας κατετίτρωσκον. οἱ δὲ περὶ
 τὸν Δημήτριον, ἀνελπίστου τῆς ἐπιθέσεως γενομέ-
 νης, ἀγωνιάσαντες περὶ τῶν κατασκευασθέντων ἔργ-
 ων, συνέτρεχον ἐπὶ τὴν βοήθειαν. Ἀσκληπιοῦ δὲ
 τῆς νυκτὸς οὔσης, οἱ μὲν πυρφόροι διέλαμπον φερό-
 μενοι βιαίως· οἱ δὲ ὄξυβελεῖς καὶ πετροβόλοι τὴν
 φορὰν ἀπροόρατον ἔχοντες, πολλοὺς διέφθειρον τῶν
 μὴ δυναμένων συνιδεῖν τὴν ἐπιφερομένην πληγὴν.
 ἔτυχον δὲ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς μηχανῆς λεπίδων τινὲς
 ἀποπεσοῦσαι· καταφιλωθέντος δὲ τοῦ τόπου προσ-
 ἐπιπτον οἱ πυρφόροι τῷ ξυλοφανεῖ τοῦ κατα-
 σκευάσματος. διόπερ ἀγωνιάσας ὁ Δημήτριος, μὴ
 ποτε τοῦ πυρὸς ἐπινεμηθέντος, ἅπασαν συμβῇ τὴν
 μηχανὴν λυμανθῆναι, κατὰ τάχος ἐβοήθει, καὶ τῷ
 παρασκευασθέντι ὕδατι ἐν ταῖς στέγαις ἐπειράτο
 σβεννύναι τὴν ἐπιφερομένην φλόγα, τὸ δὲ τελευ-

ταῖον ἀθροίσας τῇ σάλπιγγι τοὺς τεταγμένους ἐπὶ
τῆς κινήσεως τῶν ἔργων, διὰ τούτων ἀπήγαγε τὰς
μηχανὰς ἐκτὸς βείλους.

97. Ἐπειτα γενομένης ἡμέρας προσέταξε τοῖς
ὑπηρέταις ἀθροῖσαι τὰ βέλη τὰ πεσόντα παρὰ τῶν
Ῥοδίων, ἐκ τούτων βανλόμενος συλλογίσασθαι τῶν
ἐν τῇ πόλει τὴν παρασκευὴν. ὣν ταχὺ τὸ προσταχ-
θὲν ποιησάντων, ἡριθμήθησαν πυρφόροι μὲν τοῖς
μεγέθεισι παντοῖοι πλείους τῶν ὀκτακοσίων, ὄξυβε-
λεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τῶν χιλίων πεντακοσίων. το-
σούτων δὲ βελῶν ἐνεχθέντων ἐν βραχεῖ χρόνῳ νυκτός,
ἐθαύμαζε τὴν χορηγίαν τῆς πόλεως καὶ τὴν ἐν τού-
τοις δαψίλειαν. τότε μὲν οὖν ὁ Δημήτριος κατε-
σκεύασε τὰ πεπονηκότα τῶν ἔργων, καὶ περὶ τε τὴν
ταφὴν τῶν τελευτησάντων καὶ τὴν θεραπείαν τῶν
τραυματιῶν ἐγένετο. καθ' ὃν δὲ χρόνον οἱ κατὰ
τὴν πόλιν ὄντες λαβόντες τῆς ἀπὸ τῶν μηχανῶν
βίας, ὠκοδόμησαν τρίτον τεῖχος μηνοειδές, περιλαμ-
βάνοντες τῇ μὲν περιφερείᾳ πάντα τὸν κινδυνεύοντα
τόπον τοῦ τεύχους. οὐδὲν δ' ἦτιον καὶ τάφρῳ βα-
θεῖα περιέλαβον τὸ πεπτωκός τοῦ τεύχους, ὅπως μὴ
δύνηται ῥαδίως ὁ βασιλεὺς ἐξ ἐφόδου μετὰ βάρους
εἰσπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν. ἐξέπεμψαν δὲ καὶ ναῦς
τῶν ἄριστα πλεουσῶν, Ἀμύντιαν ἐπιστήσαντες ἡγε-
μόνα. ὃς ἐκπλεύσας πρὸς τὴν περαίαν τῆς Ἀσίας,
ἐπεφάνη παραδόξως πειραταῖς τισιν ἀπεσταλμένοις
ὑπὸ Δημητρίου. οὗτοι δ' εἶχον ἄφρακτα τρία,
κράτιστοι δοκοῦντες εἶναι τῶν τῷ βασιλεῖ συστρα-

τευόντων. γενομένης δ' ἐπ' ὀλίγον χρόνον ναυμα-
χίας, οἱ Ῥόδιοι βιασάμενοι τῶν νεῶν αὐτάνδρων
ἐκυρίευσαν, ἐν οἷς ἦν καὶ Τιμοκλῆς ὁ ἀρχιπειρατής.
ἐπέπλευσαν δὲ καὶ τῶν ἐμπόρων τισὶ, καὶ παρελό-
μενοι κέλητας οὐκ ὀλίγους γέμοντας αἵτου, τούτους
τε καὶ τὰ τῶν πειρατῶν ἄφρακτα κατήγαγον εἰς τὴν
Ῥόδον νυκτός, λαθόντες τοὺς πολεμίους. ὁ δὲ Δη-
μήτριος, ἐπισκευάσας τὰ πεπονηκότα τῶν ἔργων,
προσέβαλε τῷ τεῖχει τὰς μηχανάς. καὶ πᾶσι τοῖς
βέλεισιν ἀφειδῶς χρώμενος, τοὺς μὲν ἐπὶ ταῖς ἐπάλ-
ξεσιν ἐφειστώτας ἀνεῖρξε. τοῖς δὲ κριοῖς τύπτων τὸ
συνεχὲς τοῦ τόπου, δύο μὲν μεσοπύργια κατέβαλε,
περὶ δὲ τὸν πύργον τὸν ἀνὰ μέσον τούτων φιλοτι-
μουμένοις τοῖς ἐκ τῆς πόλεως ἰσχυροὶ καὶ συνεχεῖς
ἐκ διαδοχῆς ἀγῶνες ἐγίνοντο. ὥστε καὶ τὸν στρα-
τηγὸν αὐτῶν Ἀμεινίαν ἐκθύμως ἀγωνισάμενον
ἀναιρεθῆναι, καὶ συχνούς τῶν ἄλλων στρατιωτῶν
ἀποθανεῖν.

*Instantibus Græcarum civitatum legatis, pacis conditiones
proponuntur, de quibus tamen non convenit. Renovant ab utra-
que parte bellum.*

98. Ἀμα δὲ τούτοις πραττομένοις, Πτολεμαῖος
μὲν ὁ βασιλεὺς ἀπέστειλε τοῖς Ῥοδίοις σῆτον καὶ τὴν
ἄλλην ἀγορὰν οὐκ ἑλλάττονα τῆς πρότερον ἐκπεμ-
φθείσης, καὶ στρατιώτας χίλους πεντακοσίους, ὧν
ἦν ἡγεμὼν Ἀντίγονος ὁ Μακεδών. καθ' ὃν δὴ χρό-
νον ἦκον πρὸς τὸν Δημήτριον πρέσβεις παρὰ τε
Ἀθηναίων καὶ τῶν ἄλλων Ἑλληνίδων πόλεων, τὸν
ἀριθμὸν μὲν ὄντες ὑπὲρ τοὺς πενήτηκοντα, πάντες
δὲ ἀξιοῦντες διαλύσασθαι τὸν βασιλεῖα πρὸς τοὺς

Ῥοδίους. γενομένων οὖν ἀνοχῶν, καὶ πολλῶν καὶ παντοδαπῶν λόγων πρὸς τε τὸν δῆμον καὶ πρὸς τοὺς περὶ τὸν Δημήτριον φηθέντων, οὐδαμῶς ἐδυνήθησαν συμφωνῆσαι. διόπερ οἱ πρέσβεις ἀπῆλθον ἄπρακτοι. Δημήτριος δὲ διανοηθεὶς νυκτὸς ἐπιθέσθαι τῇ πόλει κατὰ τὸ πεπτωκὸς τοῦ τείχους, ἐπέλεξε τῶν τε μαχίμων τοὺς κρατίστους, καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εὐθέτους εἰς χιλίους καὶ πεντακοσίους. τοὺτους μὲν οὖν προσέταξεν ἡσυχῇ προσελθεῖν τῷ τείχει περὶ δευτέραν φυλακὴν· αὐτὸς δὲ διασκευάσας, παρήγγειλε τοῖς ἐφ' ἑκάστῳ μέρει τεταγμένοις, ὅτιαν σημῆνῃ συναλαλάξαι, καὶ προσβολὰς ποιῆσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. πάντων δὲ τὸ παραγγελθὲν ποιοῦντων, οἱ μὲν ἐπὶ τὰ πεπτωκῶτα τῶν τειχῶν ὀρμήσαντες, τοὺς προφυλάττοντας ἐπὶ τῆς τάφρου κατασφάζαντες παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν, καὶ τοὺς περὶ τὸ θέατρον τόπους προκατελάβοντο. οἱ δὲ τῶν Ῥοδίων πυθόμενοι τὸ συμβεβηκὸς, καὶ τὴν πόλιν ὀρῶντες ἅπασαν τεθορυβημένην, τοῖς μὲν ἐπὶ τοῦ λιμένος καὶ τῶν τειχῶν παρήγγειλαν μένειν ἐπὶ τῆς ἰδίας τάξεως, καὶ τοὺς ἔξωθεν, ἂν προσβάλωσιν, ἀμύνεσθαι· αὐτοὶ δ' ἔχοντες τὸ τῶν ἐπιλέκτων σύστημα, καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς Ἀλεξανδρείας προσφάτως καταπεπλευκότας, ὥρμησαν ἐπὶ τοὺς ἐντὸς τοῦ τείχους παρεισπεπτωκότας. περιεαταλαβούσης δ' ἡμέρας, καὶ τοῦ Δημητρίου τὸ σύσημον ἄφαντος, οἱ μὲν τῷ λιμένι προσβαλόντες, καὶ τὸ τεῖχος πάντοθεν περιεσφραγισμένον, συνηλάλαξαν, εὐθαρσεῖς ποιοῦντες τοὺς κατεληφότας με-

ρος τοῦ περὶ τὸ θέατρον τόπου. ὁ δὲ κατὰ τὴν πό-
 λιν ὄχλος παίδων καὶ γυναικῶν ἐν φόβοις ἦν καὶ δά-
 κρυσιν, ὥς τῆς πατρίδος κατὰ κράτος ἀλισκομένης.
 οὐ μὴν ἀλλὰ τοῖς παρεισπεσοῦσι ἐντὸς τοῦ τείχους
 γενομένης μάχης πρὸς τοὺς Ῥοδίους, καὶ πολλῶν
 παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, τὸ μὲν πρῶτον οὐδέτε-
 ροι τῆς ἰδίας τάξεως ἐξεχώρουν. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν
 μὲν Ῥοδίων ἀεὶ πλειόνων γινομένων, καὶ τὸν κίνδυ-
 νον ἐτοιμῶς ὑπομενόντων, ὥς ἂν ὑπὲρ πατρίδος καὶ
 τῶν μεγίστων ἀγωνιζομένων, τῶν δὲ τοῦ βασιλέως
 θλιβομένων, Ἀλκιμος μὲν καὶ Μαντίας οἱ τὴν ἡγε-
 μονίαν ἔχοντες πολλοῖς περιπεσόντες τραύμασι,
 ἐτελεύτησαν. τῶν δ' ἄλλων οἱ πλείστοι οἱ μὲν ἐν
 χειρῶν νόμῳ διεφθάρησαν, οἱ δ' ἥλωσαν. ὀλίγοι
 δὲ πρὸς τὸν βασιλέα φυγόντες διεσώθησαν. πολ-
 λοι δὲ καὶ τῶν Ῥοδίων ἀνηρέθησαν, ἐν οἷς ἦν
 καὶ ὁ πρότερος Λαμοτέλης ἐπ' ἀρετῇ γενόμενος
 περίβλεπτος.

Tandem adhortante et Antigono et Ptolemaeo pax initur. Pa-
 cis conditiones.

99. Δημήτριος δὲ τὴν τῆς πόλεως ἄλωσιν ὑπο-
 λαβὼν ἐκ τῶν χειρῶν αὐτοῦ τὴν τύχην ἀφηρῆσθαι,
 πάλιν παρεσκευάζετο πρὸς τὴν πολιορκίαν. εἴτα
 τοῦ πατρὸς αὐτοῦ γράψαντος διαλύσασθαι πρὸς
 Ῥοδίους ὥς ἂν ποτε δύνηται, τὸν κάλλιστον ἐπειτή-
 ρει καιρὸν, δώσοντα προφάσεις εὐλόγους τῆς συνθέ-
 σεως. Πτολεμαίου δὲ γράψαντος τοῖς Ῥοδίοις τὸ
 μὲν πρῶτον, ὅτι πέμψει σίτου πληθὺς αὐτοῖς καὶ
 στρατιώτας τρισχιλίους, μετὰ δὲ ταῦτα συμβου-

λεύοντος, ἔαν ἢ δυνατόν, μετρίως διαλυσασθαι πρὸς Ἀντίγονον, ἅπαντες ἔρρέπον πρὸς τὴν εἰρήνην. καθ' ὃν δὴ χρόνον τοῦ κοινοῦ τῶν Αἰτωλῶν ἀποστείλαντος πρεσβευτῆς περὶ διαλύσεων, οἱ Ῥόδιοι συνέθεντο πρὸς Δημήτριον ἐπὶ τοῖσδε· αὐτόνομον καὶ ἀφροῦρητον εἶναι τὴν πόλιν, καὶ ἔχειν τὰς ἰδίας προσόδους· συμμαχεῖν δὲ Ῥόδιους Ἀντιγόνῳ, πλήν ἔαν ἐπὶ Πτολεμαῖον στρατεύηται· καὶ δοῦναι τῶν πολιτῶν ἡμῆρους ἑκατὸν, οὓς ἂν ἀπογράφηται Δημήτριος, πλήν τῶν ἀρχαῶς ἐχόντων.

Rhodium in suos, regesque urbis servatores, praesertim Ptolemaeum, pietas. Demetrius exinde in Graeciam movit, a Cassandro et Polysperchonte occupatam. Hoc tempore Eumelus, Bosphori rex mortuus.

100. Οἱ μὲν οὖν Ῥόδιοι πολιορκηθέντες ἐνιαυσίον χρόνον, τοῦτω τῇ πρόπῳ κατελύσαντο τὸν πόλεμον. τοὺς δ' ἐν τοῖς κινδύνοις ἀνδρας ἀγαθοὺς γενομένους ἐτίμησαν ταῖς ἀξίαις δωρεαῖς, καὶ τῶν δούλων τοὺς ἀνδραγαθήσαντας ἐλευθερίας καὶ πολιτείας ἡξίωσαν. ἔστησαν δὲ καὶ τῶν βασιλέων εἰκόνας, Κασσάνδρου καὶ Ἀνσιμάχου, καὶ τῶν δευτέρων μὲν ταῖς δόξαις, συμβεβλημένων δὲ μεγάλᾳ πρὸς τὴν τῆς πόλεως σωτηρίαν. τὸν δὲ Πτολεμαῖον ἐν ἀνταποδόσει μείζονος χάριτος ὑπερβάλλεσθαι βουλόμενοι, θεωροὺς ἀπέστειλαν εἰς Λιβύην· τοὺς ἐπερωτήσοντας τὸ παρ' Ἀμμωνι μαντεῖον, εἰ συμβουλεύει Ῥόδιους Πτολεμαῖον ὥς θεὸν τιμῆσαι· συγκατατιθεμένου δὲ τοῦ χρηστήριου, τέμενος ἀνήκαν ἐν τῇ πόλει τετράγωνον, οἰκοδομήσαντες παρ' ἑκάστην στοᾶν πλευρὰν σταδιαίαν, ὃ προσηγόρευσαν

Πτολεμαῖον. ἀνθρωποδόμησαν δὲ καὶ τὸ θέατρον,
καὶ τὰ πεπτωκότα τῶν τειχῶν, καὶ τῶν ἄλλων τόπων
τοὺς καθηρημένους, πολλῷ κάλλιον ἢ προὔπῃρχον·
Δημήτριος δὲ κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ πατρὸς διαλυ-
σάμενος πρὸς Ῥοδίους, ἐξέπλευσε μετὰ πάσης τῆς
δυνάμεως· καὶ κομισθεὶς διὰ τῶν γήσεων, κατέπλευ-
σε τῆς Βοιωτίας εἰς Αὔλιν, σπεύδων δ' ἐλευθερῶσαι
τοὺς Ἕλληνας. (οἱ γὰρ περὶ Κίτσανδρον, καὶ Πο-
λυσπέρχοντα τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἄδειαν ἐσχηκό-
τες, ἐπόρθουν τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Ἑλλάδος.)
πρωτόν μὲν τὴν Χαλκιδέων πόλιν ἠλευθέρωσε, φρου-
ρουμένην ὑπὸ Βοιωτῶν, καὶ τοὺς κατὰ τὴν Βοιω-
τίαν καταπληξάμενος ἠνάγκασεν ἀποστῆναι τῆς
Κασσάνδρου φιλίας. μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς μὲν Αἰτω-
λοὺς συμμαχίαν ἐποίησατο, πρὸς δὲ τοὺς περὶ Πο-
λυσπέρχοντα καὶ Κασσάνδρον διαπολεμῆν παρε-
σκευάζετο. ἅμα δὲ τοῦτοις πραττομένοις, Εὐμήλος
μὲν ὁ Βοσπόρου βασιλεὺς βασιλεύων ἔκτον ἔτος ἐτε-
λεύτησε· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος Σπάρτακος
ὁ υἱὸς ἤρξεν ἔτη εἴκοσι.

In Sicilia Agathocles, nulla laeessitus iniuria, Liparacos in-
iusto bello oppressit. Pecunias Aeoli et Vulcani nomine insignes
cum rapuisset, vindictam divinam non effugit. In Italia inter Ro-
manos et Samnites post XXII annos pax facta.

101. Ἡμεῖς δὲ τὰ περὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσίαν
διευκρινηκότες, μεταβιβάζομεν τὸν λόγον ἐπὶ θάτε-
ρα μέρη τῆς οἰκουμένης. κατὰ μὲν γὰρ τὴν Σικε-
λίαν Ἀγαθοκλῆς, εἰρήνην ἀγόντων τῶν Λιπαραιῶν,
ἐπιηλεύσας αὐτοῖς ἀπροσδοκῆτως, εἰσέπραξάτο τοὺς
μηδ' ὀτιοῦν προαδικήσαντας ἀργυρίου τάλαντα

πεντήκοντα. ὅτε δὴ πολλοῖς ἔδοξε θεῖον εἶναι τὸ
 ῥηθησόμενον, τῆς παρανομίας τυχοῦσης ἐπισημα-
 σίας παρὰ τοῦ δαιμονίου. ἀξιούντων γὰρ τῶν Λι-
 παραίων εἰς τὰ προσελλείποντα τῶν χρημάτων δοῦ-
 ναι χρόνον, καὶ λεγόντων μηδέποτε τοῖς ἱεροῖς ἀνα-
 θήμασι κατακεχρῆσθαι, ὁ Ἀγαθοκλῆς βιασάμενος
 αὐτοὺς δοῦναι τὰ κατὰ τὸ πρυτανεῖον, ὧν εἶχον ἐπι-
 γραφὴν τὰ μὲν Αἰόλου, τὰ δ' Ἡφαιστου, λαβὼν πα-
 ραχρῆμα ἐξέπλευσε. πνεύματος δ' ἐπιγενομένου, τῶν
 νεῶν ἑνδεκα συνειρίβησαν, αἱ τὰ χρήματα κατακο-
 μίζουσαι. διόπερ' ἔδοξε πολλοῖς ὁ μὲν περὶ τοὺς τό-
 πους ἱκέινους λεγόμενος εἶναι κύριος τῶν ἀνέμων
 εὐθὺς κατὰ τὸν πρῶτον πλοῦν λαβεῖν παρ' αὐτοῦ
 τιμωρίαν. ὁ δὲ Ἡφαιστος ἐπὶ τῆς τελευτῆς, οἰκείως
 τῆς ἀσεβείας κολάσας τὸν τύραννον ἐν τῇ πατρίδι
 συναφύμως ἐπὶ θερμοῖς τοῖς ἀνθραξι κατακαύσας
 ζῶντα. τῆς γὰρ αὐτῆς προαιρέσεως ἦν καὶ δικαιο-
 σύνης, τὸ τῶν περὶ τὴν Αἴτην σωζόντων τοὺς ἐαν-
 τῶν γονεῖς ἀποσχέσθαι, καὶ τὸ τοὺς ἀσεβοῦντας εἰς
 τὸ θεῖον διὰ τῆς ἰδίας δυνάμεως μετελθεῖν. οὐ μὴν
 ἀλλ' ὑπὲρ μὲν τῆς καταστροφῆς Ἀγαθοκλείους, ὅταν
 πρὸς τοὺς οἰκείους χρόνους ἔλθωμεν αὐτοῦ, τὸ γε-
 νόμενον βεβαιώσει τὸ νῦν εἰρημένον. ἐφεξῆς δὲ ᾗ
 τέον ἡμῖν τὰ πραχθέντα κατὰ τοὺς συνεχεῖς τῆς
 Ἰταλίας τόπους. Ῥωμαῖοι μὲν καὶ Σαμνῖται δια-
 πρεσβενυσάμενοι πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην συνέθεντο,
 πολεμήσαντες ἔτη ἑξήκοσι δύο, καὶ μῆνας ἑξ. τῶν δ'
 ὑπάτων Πύλλιος Σεμπρόνιος μετὰ δυνάμεως ἐμβα-
 λὼν εἰς τὴν τῶν Αἰκλίων χώραν. ἐχειρώσατο τεσσαρά-

κοντα πόλεις ἐν ἡμέραις ταῖς πάσαις πεντήκοντα·
ἀναγκάσας δὲ πᾶν τὸ ἔθνος ὑποτάττεσθαι Ῥω-
μαίοις, ἐπανήλθε, καὶ Θρίαμβον κατήγαγεν ἐπι-
νούμενον. ὁ δὲ δῆμος ὁ Ῥωμαίων πρὸς τε Μαρσούς
καὶ Παλληνοὺς, ἔτι δὲ Μαρυκίους συμμαχίαν
ἐποίησατο.

Olymp. CXIX, 2. Demetrii bellum pro liberanda Graecia con-
tinuatum. Initium belli Demetrius ab urbe Sieyoniorum facit,
quam vi expugnat, et Ptolemaei praesidium expellit. Sieyoni ut
servatorem et conditorem Demetrium venerantur.

102. Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος,
Ἀθηῆνῃσι μὲν ἦρχε Λεώστρατος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον
ὑπατοὶ Σερούτιος Κορνήλιος καὶ Λεύκιος Γενοῦκιος.
ἐπὶ οὗ τούτων, Δημήτριος εἶχε πρόθεσιν πρὸς μὲν
τοὺς περὶ Κάσσανδρον διαπολεμεῖν, τοὺς δ' Ἑλλη-
νας ἐλευθεροῦν, καὶ πρῶτον τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα
διοικεῖν· ἅμα μὲν νομίζων δοῦναι οἴσειν αὐτῷ μεγά-
λην τὴν τῶν Ἑλλήνων αὐτονομίαν, ἅμα δὲ καὶ τοὺς
περὶ Προπέλαον ἡγεμόνας τοῦ Κασσάνδρου πρότε-
ρον συντρίψαι, καὶ τότε προσάγειν ἐπ' αὐτὴν τὴν
ἡγεμονίαν, ἣ ἐπ' αὐτὸν πορεύοιτο τὸν Κάσσανδρον.
τῆς δὲ τῶν Σικυνωτίων πόλεως φρουρουμένης ὑπὸ τῶν
Πτολεμαίου τοῦ βασιλέως στρατιωτῶν (ὧν ἦν ἐπι-
φανέστατος στρατηγὸς Φίλιππος) νυκτὸς ἐπιθέμενος
ἀπροσδοκήτως, παρεισέπεσεν ἐντὸς τοῦ τείχους·
εἴτα οἱ μὲν φρουροὶ συνεισέπεσον εἰς τὴν ἀκρόπο-
λιν· ὁ δὲ Δημήτριος τῆς πόλεως κυριεύσας, τὸν με-
ταξὺ τόπον τῶν οἰκιῶν καὶ τῆς ἄκρας κατέχευε. μέλ-
λοντος δ' αὐτοῦ μηχανὰς προσάγειν, καταπλαγέντες,
τὴν μὲν ἀκρόπολιν δι' ὁμολογίας παρέδωκαν, αὐτοὶ

δ' ἀπέπλευσαν εἰς Αἴγυπτον. ὁ δὲ Δημήτριος πεί-
 σας τοὺς Σικυωνίους εἰς τὴν ἀκρόπολιν μετοικῆσαι,
 τὸ μὲν τῷ λιμένι συνάπτον μέρος τῆς πόλεως κατέ-
 σκαψεν, ὄχυρόν παντελῶς ὄντος τοῦ τόπου· τῷ
 δὲ πολιτικῷ πλήθει συνεπιλαβόμενος τῆς οἰκοδο-
 μίας, καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκαταστήσας, τιμῶν
 ἰσοθέων ἔνυχε παρὰ τοῖς εὖ παθοῦσι. Δημητριάδα
 μὲν γὰρ τὴν πόλιν ὠνόμασεν, Θυοσίας δὲ καὶ παιη-
 γύρεις, ἔτι δ' ἀγῶνας ἐψηφίσαντο συντελεῖν αὐτῷ
 καὶ ἐνιαυτὸν, καὶ τὰς ἄλλας ἀπονέμειν τιμὰς ὡς
 κτίστη. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὁ χρόνος διαληφθεὶς
 τραγμάτων μεταβολαῖς ἠκύρωσεν. οἱ δὲ Σικυῶνιοι
 πολλῶν κοίτιτον μεταλαβόντες τόπον, διετέλεσαν ἐν
 αὐτῷ μέχρι τῶν καθ' ἡμῶς χρόνων ἐνοικοῦντες. ὁ
 γὰρ τῆς ἀκροπόλεως περίβολος, ἐπίπεδος ὢν καὶ μέ-
 γας, κρηανοῖς δυσπροσίτοις περιέχεται πανταχόθεν,
 ὥστε μηδαμῇ δύνασθαι μηχανὰς προσάγειν. ἔχει δὲ
 καὶ πλῆθος ὑδάτων, ἐξ οὗ κηπεύας θαψιλεῖς κατε-
 κεύσασαν· ὥστε τὴν ἐπίνοιαν τοῦ βασιλέως καὶ
 πρὸς ἀπόλαυσιν εἰρηλικήν, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν πο-
 λέμου δόξαι καλῶς προεωρῆσθαι.

Inde Corinthus per fraudem capta; Prepelaus, Cassandri le-
 gatus, urbe expulsus ad Cassandrum confugit: Achaiae urbes li-
 beratae. Aegium Polyperchontis praesidio firmatum, vi expugna-
 vit Demetrius, Strommichum, praesidii praefectum, in evocem egit.

103. Ὁ δὲ Δημήτριος διοικήσας τὰ περὶ τοὺς
 Σικυωνίους, ἀνέξενε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ
 τὴν Κόρινθον, ἣν ἐφρούρει Πρεπέλαος Κασσάνδρου
 στρατηγός. τὸ μὲν οὖν πρῶτον νυκτός ὑπὸ τινῶν
 πολιτῶν εἰσαχθεὶς διὰ τινὸς πυλίδος, ἐκράτησε τῆς

πύλεως καὶ τῶν λιμένων. τῶν δὲ φρουρῶν καταφυ-
 γόντων, τῶν μὲν εἰς τὸ καλούμενον Σισύφιον, τῶν
 δ' εἰς τὸν Ἀκροκόρινθον, προσαγαγὼν μηχανὰς τοῖς
 ὀχυρώμασι, καὶ πολλὰ κακοπαθήσας, εἶλε τὸ Σισύ-
 φιον κατὰ κράτος. εἶτα τῶν ἐν ταύτῃ συμφυγόντων
 πρὸς τοὺς κατειληφότας τὸν Ἀκροκόρινθον, καὶ
 τοὺτους καταπληξάμενος, ἠνάγκασε παραδοῦναι τὴν
 ἄκρην. σφόδρα γὰρ ἦν ἀνυπόστατος οὗτος ὁ βασι-
 λεὺς ἐν ταῖν προσβολαῖς, εὐμήχανος ὑπάρχων περὶ
 τὴν κατασκευὴν τῶν πολιορκητικῶν ἔργων. οὐ μὴν
 ἀλλὰ τοὺς Κορινθίους ἐλευθερώσας, παρεισήγαγε
 φυλακὴν εἰς τὸν Ἀκροκόρινθον, βουλομένων τῶν
 πολιτῶν διὰ τοῦ βασιλέως τηρεῖσθαι τὴν πόλιν μέ-
 χρις ἂν ὁ πρὸς Κᾶσσανδρον καταλυθῇ πόλεμος.
 καὶ Προπέλαος μὲν αἰσχρῶς ἐκπεσὼν ἐκ τῆς Κορίν-
 θου, πρὸς Κᾶσσανδρον ἀπεχώρησε. Δημήτριος δὲ
 παρελθὼν εἰς τὴν Ἀχαΐαν, Βούταν μὲν κατὰ κράτος
 εἶλε, καὶ τοῖς πολίταις ἀπέδωκε τὴν αὐτονομίαν.
 Σκύρον δ' ἐν ὀλίγαις ἡμέραις παραλαβὼν, ἐξέβαλε
 τὴν φρουράν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπερχόμενος τῆς Ἀχαΐας
 ἤλευθέρον τὰς πόλεις· στρατεύσας δὲ ἐπὶ τὸ Αἰγίον
 περικύκλωσε τὸ τεῖχος, καὶ λόγους ἐποίησε πρὸς τὸν
 ἀφηγούμενον τῆς φρουρᾶς Στρώμβιχον, παραδοῦ-
 ναι τὴν πόλιν ἁξίων. οὐ προσέχοντος δ' αὐτοῦ τοῖς
 λόγοις, ἀλλὰ καὶ πολλὰ λοιδοροῦντος ἀπὸ τοῦ τεί-
 χους βλασφήμως, προσαγαγὼν μηχανὰς ὁ βασιλεὺς,
 καὶ καταβαλὼν τὰ τεῖχη, κατὰ κράτος εἶλε τὴν πό-
 λιν. τὸν μὲν οὖν Στρώμβιχον τὸν ὑπὸ Πολυσπερ-
 χοντος καθεσταμένον φρουράρχον, καὶ τῶν ἄλλων
 τῶν ἄλλοτριῶς διατεθέντων πρὸς αὐτὸν εἰς ὀγδοή-

κοντα πρὸ τῆς πόλεως ἀνεσταύρωσε· τῶν δ' ἄλλων μισθοφόρων ἐλὼν εἰς δισχιλίους, κατέμιξε τοῖς ἰδίοις στρατιώταις. μετὰ δὲ τὴν ἄλωσιν ταύτης τῆς πόλεως, οἱ σύνεγγυς τὰ φρούρια κατέχοντες, ὑπολαμβάνοντες ἀδύνατον ὑπάρχειν τὸ διαφυγεῖν τὴν βίαν τοῦ βασιλέως, παρέδωκαν αὐτῷ τὰ χωρία· ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ οἱ τὰς πόλεις φρουροῦντες, τῶν μὲν περὶ Κάσσανδρον καὶ Πρεπέλαον καὶ Πολυσπέρχοιτα μὴ βοηθούντων, τοῦ δὲ Δημητρίου μετὰ μεγάλῃς δυνάμεως καὶ μηχανῶν ὑπεραγουσῶν προσιδόντος, ἐκουσίως ἐξεχώρουν· καὶ τὰ μὲν περὶ τὸν Δημήτριον ἐν τούτοις ἦν.

In Italia Tarentini cum Lucanis et Romanis bellum habuerunt. Spartani Tarentinis auxilia misere, duce Cleonymo, cuius in Italiani excursions ibique factae populationes describuntur.

104. Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν, Ταραντῖνοι πόλεμον ἔχοντες πρὸς Λευκανοὺς καὶ Ῥωμαίους, ἐξέπμφαν πρεσβευτὰς εἰς τὴν Σπάρτην, αἰτοῦμενοι βοήθειαν καὶ στρατηγὸν Κλεώνυμον. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων προθύμως ἡγεμόνα δόντων τὸν αἰτοῦμενον, καὶ τῶν Ταραντίνων χρήματα καὶ ναῦς ἀποστειλάντων, ὁ μὲν Κλεώνυμος ἐπὶ Ταινάρῳ τῆς Λακωνικῆς ξενολογήσας στρατιώτας πεντακισχιλίους, συντόμως κατέπλευσεν εἰς Τάραντα. ἐνταῦθα δὲ μισθοφόρους ἀθροίσας ἄλλους οὐκ ἐλάτους τῶν προτέρων, κατέγραψε καὶ τοὺς πολιτικούς, πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δισμυρίων, ἵππεῖς δὲ δισχιλίους. προσελάβετο δὲ τῶν τε κατ' Ἰταλίαν Ἑλλήνων τοὺς πλείστους, καὶ τὸ τῶν Μεσσαπίων ἔθνος. ἀδράς οὖν δυνάμει περὶ αὐτὸν οὔσης, οἱ μὲν Λευκανοὶ καταπλαγέντες

φίλῳ ἐποίησαντο πρὸς τοὺς Ταραντίνους. τῶν δὲ Μεταποντίνων οὐ προσεχόντων αὐτῷ, τοὺς Λευκανοὺς ἔπεισε συνεμβάλεῖν εἰς τὴν χώραν· καὶ τῷ καιρῷ συνεπιθέμενος, κατεπλήξατο τοὺς Μεταποντίνους. παρελθὼν δ' εἰς τὴν πόλιν ὡς φίλος, ἐπράξατο μὲν ἀργυρίου τάλαντα πλείω τῶν ἑξακοσίων, διακοσίας δὲ παρθένους τὰς ἐπιφανεστάτας ἔλαβεν εἰς ὀμηρείαν, οὐχ οὕτως τῆς περὶ τὴν πίστιν ἀσφαλείας χάριν, ὥς τῆς ἰδίας ἔνεκεν λαγνείας. ἀποθέμενος γὰρ τὴν Λακωνικὴν ἐσθῆτα, διετέλει τρυφῶν, καὶ τοὺς πιστεύσαντας αὐτῷ καταδουλούμενος. τηλικαύτας γὰρ ἔχων δυνάμεις καὶ χορηγίας, οὐδὲν τῆς Σπάρτης ἄξιον ἔπραξεν. ἐπεβάλετο μὲν γὰρ ἐπὶ τὴν Σικελίαν στρατεύειν, ὥς τὴν τυραννίδα μὲν καταλύσων τὴν Ἀγαθοκλέους, τὴν δ' αὐτονομίαν τοῖς Σικελιώταις ἀποκαταστήσων· ὑπερθέμενος δὲ ἐπὶ τοῦ παρόντος ταύτην τὴν στρατείαν, ἔπλευσεν εἰς Κέρκυραν· καὶ κρατήσας τῆς πόλεως, χρημάτων τε πλῆθος εἰσέπραξεν, καὶ φρουρὰν ἐγκατέστησε, διανοούμενος ὁρμητηρίῳ τοῦτω τῷ τόπῳ χρῆσασθαι, καὶ τοῖς περὶ τὴν Ἑλλάδα πράγμασιν ἐφεδρεῦειν.

Tandem Cleonymus, ab eius regionis barbaris oppressus, in Corcyram aufugit.

105. Εὐθύς δὲ καὶ πρεσβειῶν πρὸς αὐτὸν παραγενομένων παρὰ τε Δημητρίου τοῦ πολιορκητοῦ καὶ Κασσάνδρου περὶ συμμαχίας, τούτων μὲν οὐδὲ τέρω προσέθετο, τοὺς δὲ Ταραντίνους καὶ τῶν ἄλλων τινὰς πυθόμενος ἀφεστηκίναί, τῆς μὲν Κερκυ-

ρας τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἀπέλιπε, μετὰ δὲ τῆς ἄλλης
δυνάμεως ἔπλει κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν Ἰταλίαν, ὡς
κολάσων τοὺς ἀπειθοῦντας, προσχὼν δὲ τῇ χώρᾳ
καθ' ὃν τόπον ἐφύλασσον οἱ Βάρβαροι, τὴν μὲν
πόλιν ἰλὼν ἐξηνδραποδίσατο, τὴν δὲ χώραν ἐλεη-
λάτησεν· ὁμοίως δὲ τὸ καλούμενον Τριόπιον ἐκπο-
λιορκήσας, εἰς τρισχιλίους ἔλαβεν αἰχμαλώτους.
καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ μὲν ἀπὸ τῆς χώρας Βάρβαροι
συνδραμόντες ἐπέθεντο νυκτὸς τῇ στρατοπεδείᾳ·
καὶ μάχης γενομένης, ἀνείλον τῶν μετὰ Κλεωνύμου
πλείους τῶν διακοσίων, ἐξώγησαν δὲ περὶ χιλίους·
ἅμα δὲ τοῖ κινδύνῳ τούτῳ χειμῶν ἐπιγενόμενος εἴκο-
σι τῶν νεῶν διεφθειρε, πλησίον ὁρμουσῶν τῆς παρεμ-
βολῆς. ὁ δὲ Κλεωνύμος δυσὶν ἐλαττώμασι τηλικού-
τοις περιπεσὼν, ἀπέπλευσε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὴν
Κέρκυραν.

Olymp. CXIX, 3. Cassander, ob factos Demetrii progressus, regno suo metuens, pacem ab Antigono impetrare studet. Hac spe delectus, Lysimachum, Ptolemaicum et Seleucum ad bellum contra Antigonom concitat.

106. Τοῦ δ' ἐνιαυτοῦ χρόνον διεληλυθότος
Ἀθήνηται μὲν ἦν ἄρχων Νικοκλῆς, ἐν Ρώμῃ δὲ τὴν
ὑπατον ἀρχὴν διεδεξαντο Μάρκος Αἰθίος καὶ Μάρκος
Αἰμίλιος. ἐπὶ δὲ τούτων, Κάσσανδρος ὁ Μακεδό-
νων βασιλεὺς, ὄρων τὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων αὐ-
ξομένην, καὶ πάντα τὸν πόλεμον ἐπὶ τὴν Μακεδο-
νίαν συνιστάμενον, περίφοβος ἦν ὑπὲρ τοῦ μέλλον-
τος· διόπερ ἐξέπεμψε πρεσβευτὰς πρὸς Ἀντίγονον
εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀξιῶν διαλύσασθαι πρὸς αὐτόν.
ἀποκριναμένου δ' ἐκείνου, διότι μίαν γινώσκει διά-

λυσιν ἐὰν ὁ Κάσσανδρος ἐπιτρέπη τὰ καθ' αὐτόν;
 καταπλαγείς Λυσίμαχον ἐκ τῆς Θριάκης μετεπέμψατο
 πρὸς τὴν τῶν ὅλων κοινοπραγίαν. αἰεὶ γὰρ εἰώθει
 τοῦτον κατὰ τοὺς μεγίστους φόβους εἰς τὴν βοήθειαν
 προσλαμβάνεσθαι, διὰ τε τὴν τἀνδρὸς ἀρετὴν, καὶ
 διὰ τὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ ὁμορον εἶναι τῇ Μα-
 κεδονίᾳ. συνεδρεύσαντες οὖν οἱ βασιλεῖς οὗτοι περὶ
 τοῦ κοινοῦ συμφέροντος, ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς
 πρὸς τε Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτου βασιλέα καὶ
 πρὸς Σέλευκον τὸν τῶν ἁνω σατραπειῶν κυριεύοντα,
 περὶ τε τῆς ὑπερηφανίας τῆς ἐν ταῖς ἀποκρίσεσιν
 ἐμφανίζοντες, καὶ τὸν ἐκ τοῦ πολέμου κίνδυνον κοι-
 ρὸν εἶναι πάντων διδάσκοντες. τῆς γὰρ Μακεδονίας
 κρατήσαντα τὸν Ἀντίγονον εὐθὺς ἀφελείσθαι καὶ
 τῶν ἄλλων τὰς βασιλείας. δεδοκέναι γὰρ αὐτόν
 πείραν πλεονάκεις, καὶ ὅτι πλεονέκτης ἐστὶ, καὶ πᾶ-
 σαν ἀρχὴν ἀκοινώνητον ποιεῖ. συμφέρειν οὖν
 ἅπαντας συμφρονῆσαι, καὶ κοινῇ πρὸς Ἀντίγονον
 ἐπανελείσθαι πόλεμον. οἱ μὲν οὖν περὶ Πτολεμαῖον
 καὶ Σέλευκον, δόξαντες ἀληθῆ λέγειν πρὸς ἀλλήλους,
 προθύμως ὑπήκουσαν, καὶ συνέτάξαντο βοηθεῖν
 ἀδραῖς δυνάμεσι.

Ipse itaque contra Demetrium in Thessaliam, Lysimachos in
 Asiam movet; misso simul Prepelao cum exercitu in Aetolia et
 Ioniae urbes.

107. Τοῖς δὲ περὶ Κάσσανδρον ἔδοξε μὴ περι-
 μένειν τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς
 φθάσαντας ἐπιστρατεύειν, καὶ προλαμβάνειν τὸ
 χρήσιμον. διόπερ ὁ Κάσσανδρος Λυσιμάχῳ μὲν
 παρέδωκε μέρος τοῦ στρατοπέδου, καὶ στρατηγὸν

συνεξέπεμψεν· αὐτὸς δὲ ἀνέξενξε μετὰ τῆς λοιπῆς
 δυνάμεως εἰς Θετταλίαν, διαπολεμήσων Δημητρίῳ
 καὶ τοῖς Ἑλλήσι. Λυσιμάχος δὲ μετὰ στρατιωτῶν
 αὐτοῦ διαβὰς ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, Λαμ-
 ψακηνοὺς μὲν καὶ Παριανοὺς ἑκουσίως προσθεμέ-
 νους ἀφῆκεν ἑλευθέρους· Σίγειον δ' ἐκπολιορκήσας,
 φρουρὰν παραιοήγαγε. μετὰ δὲ ταῦτα Πρεπελάῳ
 μὲν τῷ στρατηγῷ δοὺς πεζοὺς ἑξακισχιλίους, ἵππεῖς
 δὲ χίλιους, ἐξέπεμψε προσαζόμενον τὰς πόλεις τὰς τε
 κατὰ τὴν Αἰολίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν· αὐτὸς δὲ τὸ μὲν
 πρῶτον ἐπεχείρησε πολιορκεῖν τὴν Ἄβυδον, καὶ βέ-
 λη καὶ μηχανὰς καὶ τᾶλλα παρεσκευάζετο. ἐπεὶ δὲ
 κατὰ Θάλατταν ἦλθε τοῖς πολιορκουμένοις στρα-
 τιωτῶν πλῆθος παρὰ Δημητρίου, τὸ δυνάμενον τὴν
 ἀσφάλειαν παρέχεσθαι τῇ πόλει, ταύτης μὲν τῆς ἐπι-
 βολῆς ἀπέστη, τὴν δ' ἐφ' Ἑλλησπόντῳ Φρυγίαν
 προσαγαγόμενος καὶ Σύνδα πόλιν ἔχουσαν ἰπο-
 σκευὰς βασιλικὰς ἐπολιορκήσεν. ὅτε δὴ καὶ Λόκι-
 μον τὸν Ἀντιγόνου στρατηγὸν πείσας κοινοπραγεῖν,
 τὰ τε Σύνδα παρέλαβε διὰ τοῦτου, καὶ τῶν ὀχυ-
 ρωμάτων ἔνια τῶν ἐχόντων τὰ βασιλικά χρήματα.
 ὁ δ' ἐπὶ τῆς Αἰολίδος καὶ τῆς Ἰωνίας πεμφθεὶς ὑπὸ
 Λυσιμάχου στρατηγὸς Πρεπέλαος Ἀδραμυττίου μὲν
 ἐκυρίευσεν ἐν παρόδῳ· τὴν δ' Ἐφεσον πολιορκήσας,
 καὶ καταπληξάμενος τοὺς ἔνδον, παρέλαβε τὴν πόλιν.
 καὶ τοὺς μὲν ἐγκαταληφθέντας τῶν Ῥοδίων ἑκατὸν
 ὁμήρους ἀπέστειλεν εἰς τὴν πατρίδα· τοὺς δ' Ἐφε-
 σίους ἀφῆκε· τὰς δὲ ναῦς τὰς ἐν τῷ λιμένι πάσας
 ἐνέπρησε, διὰ τὸ θαλασσοκρατεῖν τοὺς πολεμίους,

καὶ τὴν ὅλην κρίσιν τοῦ πολέμου ἄδηλον ὑπάρχειν. μετὰ δὲ ταῦτα Τηΐους μὲν καὶ Κολοφωνίους προσ-
ηγάγετο, Ἐρυθραίοις δὲ καὶ Κλαζομενίοις ἐλθούσης
κατὰ θάλατταν βοηθείας, τὰς μὲν πόλεις ἐλεῖν οὐκ
ἠδυνήθη, τὴν δὲ χώραν αὐτῶν πορθήσας ἀνέξευξεν
ἐπὶ Σάρδεϊς. ἐνταῦθα δὴ τὸν Ἀντιγόνου στρατηγὸν
Φοίνικα καὶ Δόκιμον πείσας ἀποστῆναι τοῦ βασι-
λέως, παρέλαβε τὴν πόλιν, πλην τῆς ἄκρας. ταύτην
γὰρ φυλάττων Φίλιππος εἰς τῶν Ἀντιγόνου φίλων,
βεβαίαν ἐτήρει τὴν εὐνοίαν τὴν πρὸς τὸν πεπιστευ-
κότα. τὰ μὲν οὖν περὶ Λυσιμάχου ἐν τοῦτοις ἦν.

Antigonus, nuntio de Lysimachi incursione accepto, e Syria hosti obviam procedit, et pugnam offert. Sed Lysimachus, eam evitare salus putans, noctu aufugit, et castra ad Dorylaeum ponit.

108. Ἀντίγονος δὲ προχειρισάμενος ἄγωνα μέ-
γαν καὶ πανήγυριν ἐν Ἀντιγονίᾳ συντελεῖν, πάντο-
θεν ἀθληταῖς τε καὶ τεχνίταις τοὺς ἐπιφανεστάτους
ἐπὶ μεγάλοις ἄθλοις καὶ μισθοῖς ἡθροΐκει. ὥς δ'
ἤκουσε τὴν Λυσιμάχου διάβασιν καὶ τῶν στρατη-
γῶν τὴν ἀπόστασιν, τὸν μὲν ἄγωνα διέλυσε, τοῖς δὲ
ἀθληταῖς καὶ τοῖς τεχνίταις ἀπέδωκε μισθοὺς οὐκ
ἐλλάττους διακοσίων ταλάντων. αὐτὸς δὲ τὴν δύναμιν
ἀναλαβὼν ὤρμησεν ἐκ τῆς Συρίας, σύντομον τὴν πο-
ρείαν ποιούμενος ἐπὶ τοὺς πολεμίους. εἰς δὲ Ταρσὸν
τῆς Κιλικίας ἀφικόμενος, ἐξ ὧν κατεκόμισε χρημιά-
των ἐκ τῶν Κονύνδων, τὸ στρατιόπεδον εἰς τρεῖς μῆ-
νας ἐμισθοδότησε. χωρὶς δὲ τούτων τρισχίλια τά-
λαντα μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκόμιζεν, ὅπως τοιαύτην
ἔχη τὴν χορηγίαν, ὅταν αὐτῷ χρεῖα γένηται χρημά-

των. ἔπειτα τὸν Ταῦρον ὑπερβαλὼν προήγεν ἐπὶ
 Κατπαδοκίας, καὶ τοὺς ἀφιστηκίας περὶ τὴν ἄνω
 Φρυγίαν καὶ Λυκαονίαν ἐπιπορευόμενος, πάλιν εἰς
 τὴν προὔπάρχουσαν συμμαχίαν ἀποκατέστησε. καθ'
 ὃν δὴ χρόνον οἱ περὶ τὸν Λυσίμαχον πυθόμενοι τὴν
 τῶν πολεμίων παρουσίαν, συνήδρευον βουλευόμενοι
 πῶς χρηστέον εἴη τοῖς ἐπιφερομένοις κινδύνοις. ἔδο-
 ξεν οὖν αὐτοῖς εἰς μὲν μάχην μὴ συγκαταβαίνειν
 ἕως ἂν οἱ περὶ Σέλευκον ἐκ τῶν ἄνω στραπειῶν
 καταβῶσι· τόπους δὲ ὀχυροὺς καταλαβεῖσθαι, καὶ χά-
 ρακι καὶ τάφρῳ τὴν στρατοπεδείαν ἀσφαλισμένους
 ὑπομένειν τῶν πολεμίων τὴν ἔφοδον. οὗτοι μὲν οὖν
 τὸ δοχθὲν αὐτοῖς ἐπετέλουν κατὰ σπουδὴν· ὁ δ' Ἀντί-
 γονος, ἐπεὶ πλησίον ἐγένετο τῶν πολεμίων, ἐκτάξας
 τὴν δύναμιν προεκαλεῖτο εἰς μάχην. οὐδενὸς δ' ἐπ-
 εξίστατο τολμῶντος, αὐτὸς μὲν κατελάβετο τόπους τι-
 νῆς, δι' ὧν ἀναγκαῖον ἦν τὰς τροφὰς τοῖς ἐναντίοις
 παρακομίζεσθαι· οἱ δὲ περὶ τὸν Λυσίμαχον, φο-
 βηθέντες μὴ ποτε τῆς ἀγορᾶς ἀποκοπέσῃς ὑποχείριοι
 γένοιεναι τοῖς πολεμίοις, νυκτὸς ἀνέβησαν· καὶ δια-
 τείναντες σταδίους τετρακοσίους, κατεστρατοπέδευ-
 σαν περὶ Δορύλαιον. εἶχε γὰρ τὸ χωρίον οἴτου τε
 καὶ τῆς ἄλλης χορηγίας πλῆθος, καὶ ποταμὸν πα-
 ραφύοντα, δυνάμενον ἀσφάλειαν παρέχεσθαι τοῖς
 παρ' αὐτὸν στρατοπεδεύουσι. βαλόμενοι δὲ στρα-
 τοπεδείαν, ὠχύρωσαν τὴν παρεμβολὴν βαθεῖα τάφρῳ
 καὶ τριπλῶ χάρακι.

Antigonus, hostem persecutus, eius castra obsidere parat; sed cum Lysimachus inde evaderet, discessum est in hiberna.

109. Ἀντίγονος δε πνυθόμενος τὴν τῶν πολεμίων ἀποχώρησιν, εὐθὺς ἐπέδωκεν αὐτοὺς, καὶ πλησίον γενόμενος τῆς παρεμβολῆς, ἐπεὶ πρὸς παράταξιν οὐ συγκατέβαινον, ἤρξατο περιταφρεῦν τὴν στρατοπέδειαν· καὶ καταπέλτας καὶ βέλη μεταπέμψατο, βουλόμενος αὐτὴν πολιορκῆσαι. συντελουμένων δ' ἀκροβολισμῶν περὶ τὴν ταφρείαν, καὶ τῶν περὶ τὸν Λυσίμαχον πειρωμένων ἀνείργειν τοῖς βέλεσι τοὺς ἐργαζομένους, ἐν πῦσιν ἐπρωτέρουν οἱ περὶ τὸν Ἀντίγονον. ἔπειτα χρόνου γενομένου, καὶ τῶν ἔργων ἤδη συντέλειαν λαμβανόντων, τῆς δὲ τροφῆς ὑπολιπούσης τοὺς πολιορκουμένους, οἱ περὶ Λυσίμαχον τηρήσαντες ἔνκα χειμέριον ἀναξενύξαντες ἐκ τῆς παρεμβολῆς, διὰ τῶν ὑπερδεξιῶν τόπων ἐποίησαντο τὴν ἀποχώρησιν εἰς παραχειμασίαν. ὁ δ' Ἀντίγονος, ἡμέρας γενομένης, ὡς εἶδε τὴν τῶν πολεμίων ἀπαλλαγὴν, ἀντιπαρῆγεν αὐτὸς διὰ τῶν πεδίων. ἐπιγενομένων δὲ ὄμβρων μεγάλων, καὶ τῆς χώρας οὕσης βαθυγείου καὶ πηλώδους, τῶν τε ὑποξυγίων οὐκ ὀλίγα συνέβη καὶ τῶν σωμάτων τινὰ διαφθαρῆναι, καὶ τὸ σύνολον ἐπιπόνως ἄπασαν τὴν δύναμιν διατεθῆναι. διόπερ' ὁ βασιλεὺς ἅμα μὲν ἀναλαβεῖν βουλόμενος ἐκ τῆς κακοπαθείας τοὺς στρατιώτας, ἅμα δὲ τὴν χειμερινὴν ὥραν ὁρῶν περιλαμβάνουσαν, τοῦ μὲν καταδιώκειν ἀπέστη· πρὸς δὲ τὴν χειμασίαν ἐπιλεξιμῶς τοὺς εὐθαιωτάτους τόπους. διεῖλε κατὰ μέρη τὴν δύνα-

μιν. πυνθαίνόμενος δὲ Σέλευκον καταβαίνειν ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν μετὰ μεγάλης δυνάμεως, ἔπεμψε τινὰς τῶν φίλων εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς Δημήτριον, παρακλενόμενος ἦκειν πρὸς αὐτὸν μετὰ μῆς δυνάμεως τὴν ταχίστην. σφόδρα γὰρ εὐλαβεῖτο μὴ πικνῶν τῶν βασιλέων ἐπ' αὐτὸν συνδραμόντων, ἀναγκασθῇ παρατάξει κρῖναι τὸν ὅλον πόλεμον, πρὶν ἢ συνελθεῖν εἰς ταυτὴν τὴν τῆς Εὐρώπης δύναμιν. παραπλησίως δὲ καὶ Λυσίμαχος διεῖλε τὴν δύναμιν εἰς χειμασίαν ἐν τῷ καλουμένῳ Σαλμωνίᾳ πεδίῳ. ἄγοράν δὲ πολλὴν ἐξ Ἡρακλείας μετεπέμπετο, ποιησάμενος ἐπιγαμίαν πρὸς τοὺς Ἡρακλεώτας. ἔγχετο γὰρ Ἀθησίων τὴν Ὀξυάρτου μὲν θυγατέρα, Δαρείου δὲ τοῦ βασιλέως ἀδελφιδὴν, Κρατεροῦ δὲ γυναικὴ γενομένην ὑπ' Ἀλεξάνδρου δοθεῖσαν, τότε δυναστεύουσαν τῆς πόλεως. καὶ τὰ μὲν περὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

In Graecia Demetrius Athenis substitit, donec mysteriis Eleusiniis esset initiatus. Tum classe profectus, Larissam et complures alias urbes recepit. Cassander, ut progressus prohiberet Demetrius castris sua oppouit.

110. Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα, Δημήτριος διατάβων ἐν ταῖς Ἀθήναις ἔσπευδε μνηθῆναι καὶ καταλαβεῖν τὴν ἐν Ἐλευσίνι τελετὴν. ἀπεχούσης δὲ χρόνον ἱκανὸν τῆς κατὰ νόμους ἡμέρας, καθ' ἣν εἰώθεισαν Ἀθηναῖοι συντελεῖν τὴν τελετὴν, ἔπεισε τὸν δῆμον διὰ τὰς εὐεργεσίας κινήσαι τὸ πάτριον ἔθος. παραδοὺς οὖν αὐτὸν ἄροπλον τοῖς ἱερεῦσι, καὶ πρὸ τῆς ὠρισμένης ἡμέρας μνηθεὶς, ἀνέβηκεν ἐκ τῶν Ἀθηνῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον εἰς Χαλκίδα τῆς

Εὐβοίας ἤθροισε τὸν στόλον, καὶ τὴν πεζικὴν δύ-
 ναμιν· μετὰ δὲ ταῦτα πυθόμενος τοὺς περὶ Κάσ-
 σανδρον προκατεilhφθαι τὰς παρόδους, πῆλιν μὲν
 ἀπέγνω τὴν εἰς Θετταλίαν ποιεῖσθαι πορείαν· πα-
 ραπλεύσας δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς τὸν ἐν Λαριό-
 σῃ λιμένα καὶ τὴν δύναμιν ἐκβιβάσας, τὴν μὲν πό-
 λιν ἐξ ἐφόδου παρέλαβε, τὴν δ' ἄκραν ἐκπολιορκή-
 σας, τοὺς μὲν φρουροὺς δῆσας παρέδωκεν εἰς φυλα-
 κήν, τοῖς δὲ Λαρισαίοις τὴν αὐτονομίαν ἀποκατέ-
 στησε. μετὰ δὲ ταῦτα Πρῶνας μὲν καὶ Πτελεὶν
 προσηγάγετο· Δίον δὲ καὶ Ὀρχομενὸν μετοικίζον-
 τος εἰς Θήβας Κασάνδρου, διεκώλυσε μετοικισθῆναι
 τὰς πόλεις. Κάσσανδρος δὲ, θεωρῶν τὰ πράγματα
 τῷ Δημητρίῳ κατὰ νοῦν χωροῦντα, Φέρας μὲν καὶ
 Θήβας ἰσχυρότεραις φρουραῖς παρεφύλαττε· τὴν δὲ
 δύναμιν πᾶσαν εἰς ἓνα τόπον ἀθροίσας, ἀντιστρα-
 τοπέδευσε τοῖς περὶ τὸν Δημήτριον. εἶχε δὲ τοὺς
 σύμπαντας, πεζοὺς μὲν εἰς δισφυρίους ἑννακισχι-
 λίους, ἵππεῖς δὲ δισχιλίους· τῷ δὲ Δημητρίῳ συνε-
 κολούθουν ἵππεῖς μὲν χίλιοι καὶ πεντακόσιοι, πεζοὶ
 δὲ Μακεδόνες οὐκ ἐλάττους τῶν ὀκτακισχιλίων, μι-
 σθοφόροι δ' εἰς μυρίους καὶ πεντακισχιλίους· ἐκ τῶν
 τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πόλεων δισφυριοὶ καὶ πεντα-
 κισχίλιοι· ψιλικά δὲ τάγματα, καὶ πειρατῶν παντο-
 δαπῶν τῶν συντρεχόντων ἐπὶ τοὺς πολεμίους· καὶ
 τὰς ἄρπαγὰς, οὐκ ἐλάττους τῶν ὀκτακισχιλίων· ὥστ'
 εἶναι τοὺς ἅπαντας πεζοὺς, περὶ τοὺς πεντακισμι-
 ρίους ἑξακισχιλίους· ἀντικαθημένους δὲ τῶν στρατο-
 πέδων ἀλλήλοις ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, ἐκτάξεις μὲν ἐγ-

ποντιο παρ' ἀμφοτέροις, εἰς μάχην δὲ οὐδέτερος συγ-
κατέβαινε, κἀραδοκῶν τὴν ἐπὶ τῆς Ἀσίας ἐσομένην
τῶν ὄλων κρίσιν. Δημήτριος δὲ, τῶν Φεραιῶν ἐπι-
καλεσαμένων αὐτὸν, παρεισπεσὼν εἰς τὴν πόλιν μετὰ
μέρους τῆς δυνάμεως, τὴν μὲν ἄκραν ἐκπολιορκήσας,
ὑποσπόνδους ἀφῆκε τοὺς παρὰ Κασσάνδρου στρα-
τιώτας, τοῖς δὲ Φεραίοις τὴν ἐλευθερίαν ἀποκα-
τέστησεν.

Interca a parte admonitus Demetrius, ut copias in Asiam
transmitteret, res cum Cassandro componit. Hoc tempore Mithri-
dates, Ponti rex, mortuus filium Mithridatem successorem habuit.

111. Ἐν τούτοις δ' ὄντων τῶν περὶ Θεσσαλίαν,
ἦκον πρὸς τὸν Δημήτριον οἱ πεμφθέντες ὑπ' Ἀντι-
γόνου, διασαφοῦντες τὰς παρὰ τοῦ πατρὸς ἐντολάς,
καὶ παρακινεούμενοι τὴν ταχίστην διαβιβάζειν τὰς
δυνάμεις εἰς τὴν Ἀσίαν. διόπερ ἀναγκαῖον ἡγησά-
μενος ὑπάρχειν ὁ βασιλεὺς τὸ πείθεσθαι τῷ πατρὶ,
πρὸς μὲν Κασσανδρον διαλύσεις ἐποίησατο, συνθέ-
μενος εἶναι κυρίας τὰς συνθήκας, εἰάν ὥσιν εὐάρε-
στοι τῷ πατρὶ ἀκριβῶς μὲν εἰδὼς οὐ προσδεξόμενον
αὐτὸν, διὰ τὸ κερικέναι πάντως διὰ τῶν ὀπλῶν
ἐπιθεῖναι τέλος τῷ συμβάντι πολέμῳ· βουλόμενος
δὲ τὴν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀποχώρησιν εὐσχήμονα τοιή-
σασθαι, καὶ μὴ φυγῇ παραπλησίαν. ἐγγράπτο γὰρ
ἐν ταῖς συνθήκαις πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸ, τὰς Ἑλ-
ληνίδας πόλεις ἐλευθέρας ὑπάρχειν, οὐ τὰς κατὰ τὴν
Ἑλλάδα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν. μετὰ
δὲ ταῦθ' ὁ Δημήτριος, παρασκευασάμενος πορεῖα
πρὸς τὴν παρακομιδὴν τῶν τε στρατιωτῶν καὶ τῆς
ἀποσκευῆς, ἀνήχθη παντὶ τῷ στόλῳ, καὶ κομισθεὶς

διὰ τῶν νήσων κατέπλευσεν εἰς Ἐφεσον. ἐκβιβάσας δὲ τὴν δύναμιν, καὶ στρατοπεδεύσας πλησίον τῶν τειχῶν, ἠνάγκασε τὴν πόλιν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ὑποκαταστῆναι τᾶξιν· καὶ τὴν μὲν ὑπὸ Πρεπελίου τοῦ Λυσιμάχου στρατηγοῦ παρειαχθεῖσαν φρουράν ἀφῆκεν ὑπόσπονδον· ἰδίαν δὲ φυλακὴν εἰς τὴν ἄκραν καταστήσας, παρῆλθεν εἰς Ἑλλήσποντον· καὶ Λαμψακηνοὺς μὲν καὶ Παριανοὺς, ἔτι δὲ τῶν ἄλλων μεταβεβλημένων πόλεων τινὰς ἀνεκτίσαστο. ἐπὶ δὲ τὸ σιόμα τοῦ Ἰόντιου παραγενόμενος, πρὸς τῷ Χαλκηδονίῳ ἱερῷ στρατοπεδείᾳ περιβάλειτο, καὶ τοὺς φυλάζοντας τὸν τόπον ἀπέλιπε, στρατιώτας πεζοὺς μὲν τρισχιλίους, ναῦς δὲ μακρὰς τριάκοντα. τὴν δ' ἄλλην δύναμιν διελόμετος κατὰ πόλεις, διέδωκεν εἰς χειμῶσιν. περὶ δὲ τοὺτους τοὺς χρόνους καὶ Μιθριδάτης, ὑπὴκοος ὢν Ἀντιγόνῳ, καὶ δόξας ἀφίστασθαι πρὸς τοὺς περὶ Κάσσανδρον, ἀνῆρέθη περὶ Κίον τῆς Μυσίας, ἄρξας αὐτῆς καὶ Ἀρρίνης ἔτη τριάκοντα πέντε, τὴν δὲ δυναστείαν διευδεξάμενος Μιθριδάτης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ πολλοὺς προσεκτίσαστο· τῆς δὲ Καππαδοκίας καὶ Παφλαγονίας ἤρξεν ἔτη τριάκοντα ἕξ.

Cassander post Demetrii discessum civitates Thessaliae recuperavit, et Plistarchum cum exercitu in Asiam Lysimacho auxilium transmisit. Sed magna navium hominumque pars naufragio perit. Aegre emersit Plistarchus.

112. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις, Κάσσανδρος μετὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τὴν Δημητρίου, τὰς μὲν κατὰ τὴν Θετταλίαν πόλεις ἀνεκτίσαστο· Πλείσταρχον δὲ μετὰ δυνάμεως ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἀσίαν βοηθήσον-

τα τοῖς περὶ τὸν Λυσιμάχον· οἱ δὲ συναποσταλέν-
 τες ἦσαν πεζοὶ μὲν μύριοι δισχίλιοι, ἵππεῖς δὲ πεν-
 τακόσιοι. ὁ δὲ Πλείσταρχος, ἐπειδὴ παραγερόμενος
 ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Πόντου κατέλαβε τοὺς τόπους
 προκατειλημμένους ὑπὸ τῶν πολεμίων, ἀπογνοὺς
 τὴν διάβασιν, παρῆλθεν εἰς Ὀδησσὸν, ἣ κεῖται με-
 ταξὺ μὲν τῆς τε Ἀπολλωνίας καὶ Γαλατίας· καταν-
 τικρὺ δὲ τῆς ἐν τῷ πέραν Ἡρακλείας, ἐχούσης τι μέρος
 τῆς Λυσιμάχου δυνάμεως. οὐκ ἔχων δ' ἱκανὰ πορεῖα
 πρὸς τὴν τῶν στρατιωτῶν διάβασιν, τριχῇ διέμερισε
 τὴν δύναμιν. τὴν μὲν οὖν πρώτην ἀποστολὴν συνέ-
 βη διασωθῆναι πρὸς τὴν Ἡράκλειαν. τὴν δὲ δευτέ-
 ραν ὑπὸ τῶν περὶ τὸ στόμα τοῦ Πόντου φυλακίδων
 νεῶν ἀλῶναι· κατὰ δὲ τὴν τρίτην αὐτοῦ συνδιαβαί-
 νοντος τοῦ Πλείσταρχου, χειμῶν ἐπεγενήθη τηλι-
 κοῦτος, ὥστε τὰ πλεῖστα τῶν σκαφῶν καὶ τῶν σωμα-
 των διαφθαρῆναι. καὶ γὰρ ἡ κομίζουσα ναὺς ἐξή-
 ρης τὸν στρατηγὸν συνεκλύσθη, καὶ τῶν ἐν αὐ-
 τῇ πλεόντων οὐκ ἐλατιόνων ἢ πεντακοσίων τρεῖς
 πρὸς τοῖς τριῶνόντα μόνον διεσώθησαν. ἐν δὲ τοῦ-
 τοις ἦν καὶ ὁ Πλείσταρχος, ναυαγίου μὲν ἐπειλημ-
 μένος, εἰς δὲ τὴν γῆν ἡμιθανὲς ἐκβεβρασμένος. οὗ-
 τος μὲν οὖν ἀποκομιθεὶς εἰς Ἡράκλειαν, καὶ προσ-
 ἀλαβὼν ἐκ τῆς ἀτυχίας τὸ σῶμα, πρὸς τὸν Λυσι-
 μάχον εἰς τὴν χειμασίαν ἀνέξευξε, τὸ πλεῖον τῆς δυ-
 νάμεως ἀποβεβληκώς.

Ex Aegypto etiam Ptolemaeus incursionem in Syriam fecerat, qui tamen falso deceptus nuntio de Antigoni victoria, in regnum se recepit. Ceterum reges singuli copias cogebant ad dimicandum proxima aetate de rerum summa.

113. Ἐν δὲ ταῖς αὐταῖς ἡμέραις καὶ Πτολεμαῖος ὁ βασιλεὺς ἀναζεύξας ἐξ Αἰγύπτου μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου τὰς μὲν ἐν τῇ κοίλῃ Συρίᾳ πόλεις ἀπᾶσας ὑποχίρτους ἐποίησατο. Σιδῶνα δὲ πολιορκούντος αὐτοῦ τινὲς παρῆσαν ἀπαγγέλλοντες ψευδῶς, ὅτι παρατάξεως γενομένης τοῖς βασιλεῦσιν οἱ μὲν περὶ Λυσιμάχου καὶ Σέλευκου ἡττηθέντες ἀποχωρήκασιν εἰς τὴν Ἰράκλειαν, Ἀντίγονος δὲ νενικηκὼς προσάγει μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ Συρίας. παραλογισθεὶς οὖν ὑπὸ τούτων, καὶ πεισθεὶς ἀληθῆ τὴν προσαγγελίαν εἶναι, πρὸς μὲν τοὺς Σιδωνίους εἰς τέτταρας μῆνας ἀνοχὰς ἐποίησατο, τὰς δὲ χειρωθείσας πόλεις φρουραῖς ἀσφαλισάμενος, ἐπανῆλθε μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Αἴγυπτον. ἅμα δὲ τούτοις πρᾶτομένοις, οἱ τῶν παρὰ Λυσιμάχῳ στρατιωτῶν αὐτομολήσαντες ἐκ τῆς χειμασίας παρ' Ἀντίγονον, Αὐταρκταὶ μὲν δισχίλιοι, Λύκιοι δὲ καὶ Παμφύλιοι περὶ ὀκτακοσίους. τούτοις μὲν οὖν Ἀντίγονος φιλανθρωπῶς προσνεχθεὶς τοὺς τε μισθοὺς ἔδωκεν, οὓς ἔφασαν ὀφείλεισθαι παρὰ Λυσιμάχου, καὶ δωρεαῖς ἐτίμησε. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἦλθε καὶ Σέλευκος ἐκ τῶν ἄνω σατραπειῶν, διαβεβηκὼς εἰς Καππαδοκίαν μετὰ πολλῆς δυνάμεως, καὶ κατασκευάσας στεγὰ τοῖς στρατιώταις παραχειμᾶζειν. εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν εἰς δισμυρίους, ἵππεῖς δὲ σὺν τοῖς ἵπποτοξόταις περὶ μυρίους δισχίλιους, ἐλέφαντας δὲ ὀγδοήκοντα

πρὸς τοῖς τετρακοσίοις, ἄρματα δὲ ὄρεπανηφορὰ
πλείω τῶν ἑκατόν. αἱ μὲν οὖν τῶν βασιλέων δυνά-
μεις τοῦτον τὸν τρόπον ἡθροίζοντο, κεκρικότεων
ἐπάντων κατὰ τὴν ἐπισοῦσαν θερείαν διὰ τῶν ὅπλων
κρίναι τὸν πόλεμον. ἡμεῖς δὲ, καθάπερ ἐν ἄρχῃ
προσεθέμεθα, τὸν γεγόμενον τούτοις τοῖς βασιλεῦσι
πρὸς ἀλλήλους πόλεμον περὶ τῶν ὅλων πράξεων ἀρ-
χὴν ποιησομένης τῆς ἐπομένης βίβλου.